

JP „Srbijašume“, Beograd
Š.G. Prijepolje
Š.U. Prijepolje

JP ZA GAZDOVANJE ŠUMAMA
"SRBIJA ŠUME" BEOGRAD
ŠUMARSKO GAZDARSTVO Prijepolje
1 Broj 1145
Datum 07.06. 2021 god.
PRIJEPOLJE

POSEBNA OSNOVA ZA GAZDOVANJE ŠUMAMA
ZA
G.J. „ZLATAR II“
(2022-2031)

Odsek za planiranje i projektovanje u šumarstvu ŠG Prijepolje
Prijepolje, 2021.



0 UVOD

I Uvodne informacije i napomene

Gazdinska jedinica „Zlatar II“ pripada Limskom šumskom području, a jedinicom gazduje Javno preduzeće „Srbijašume“ preko šumske uprave „Prijeplje“ koje je u sastavu šumskog gazdinstva „Prijeplje“.

- Prvo uređivanje ovih šuma izvršeno je 1956. godine. Prevrmeno, revizija je vršena 1963. godine, što se može smatrati novim uređivanjem.
- Treće po redu inventarisanje ovih šuma gazdinske jedinice „Zlatar II“ je izvršeno 1971. godine.
- Četvrto uređivanje je izvršeno 1982. godine i tada je izvršena podela gazdinske jedinice "Zlatar" na dva dela "Zlatar I" - Nova Varoš i "Zlatar II" - Prijeplje.
- Peto uređivanje ovih šuma izvršeno je 1992. godine.
- Šesto uređivanje vršeno je 2001. godine.
- Sedmo po redu uređivanje ovih šuma izvršeno je 2011. godine.

Iz napred iznetog, vidi se da je ovo osmo uređivanje ovih šuma. Površina gazdinske jedinice iznosi: 3.829,97 ha (umanjena je za 28,87 ha), broj odeljenja je 98 odeljenja. Prosečna veličina odeljenja iznosi 39,08 ha.

Terenski podaci (taksacioni elementi) za izradu Osnove prikupljeni su u letnjoj sezoni 2020. godine od strane Odseka za planiranje i projektovanje u šumarstvu pri šumskom gazdinstvu Prijeplje.

Planovi gazdovanja sačinjeni su na bazi utvrđenog stanja novim premerom. Pri planiranju ciljeva i mera gazdovanja vodilo se računa o trajnosti prinosa i prirasta i o opštekorisnim funkcijama šuma.

Dendrometrijski podaci urađeni su mehanografski u okviru gazdinske klase. Osnova je urađena po jedinstvenom informacionom sistemu prikupljanja taksacionih elemenata (inventarisanje šuma) i mehanografske obrade podataka za celu Srbiju.

Ova osnova je urađena u skladu sa Zakonom o šumama (Sl. gl. RS. br: 30/10, 93/12, 89/15, 95/18) i Pravilnikom o sadržini osnova i programa gazdovanja šumama, godišnjeg plana i privremenog godišnjeg plana gazdovanja privatnim šumama (Sl. gl. R.S. br. 122 od 12/2003 godine, u daljem tekstu samo Pravilnik).

OGŠ –a za gazdinsku jedinicu „Zlatar II“ usklađena je sa opštom osnovom za Limsko šumsko područje koja važi od 2010 – 2019 godine.

Ova OGŠ ima sledeće delove:

- Tekstualni deo
- Tabelarni deo
- Karte

1 PROSTORNE I POSEDOVNE PRILIKE

1.1 TOPOGRAFSKE PRILIKE

Gazdinska jedinica „Zlatar II“ formirana je na teritoriji opštine Prijepolja, nalazi se u slivnom području reka Lim i Mileševke.

Gazdinska jedinica je sastavljena iz više kompleksa šuma i šumskog zemljišta. Postoji jedan centralni kompleks, koji obuhvata većinu odeljenja i veći broj manjih kompleksa (po dva do dvanaest odeljenja). Karakteristično je da se određeni broj odeljenja nalazi na terenima koji su manje strmine, takozvani ravni Zlatar, a da se neka odeljenja nalaze u kanjonu ili gravitiraju kanjonu reke Mileševke, tj. nalaze se na velikim nagibima, strminama. Nekoliko odeljenja se pruža i gravitira ka reci Lim.

Najviša tačka u gazdinskoj jedinici je kota Velika Krševa (1625 mnv.), dok se najniža kota nalazi u dolini reke Lim na 400 mnv. Visinska razlika između najviše i najniže kote u gazdinskoj jedinici je 1225 m.

1.1.1 GEOGRAFSKI POLOŽAJ GAZDINSKE JEDINICE

Po svom geografskom položaju ova gazdinska jedinica zauzima prostor između 17°18' i 17°30' istočne geografske dužine od Griniča i između 43° 20' do 43° 28' severne geografske širine.

Po šumskoj podeli pripada Limskom šumskom području, a pravac pružanja je severozapad - jugoistok.

Prema administrativno - političkoj podeli, ova gazdinska jedinica se nalazi na teritoriji političke opštine Prijepolje, a čine je katastarske opštine Kosatica, Pravoševa, Prijepolje, Muškovina, Mileševo, Aljinovići, Biskupići, Taševo, Drenova, Rasno i Sedobro.

Jedinica se nalazi u jugozapadnom delu Srbije u slivu reka Lim i Mileševka, a na kartama se nalazi na topografskim sekcijama: Prijepolje 1, 2 razmere 1: 50.000.

1.1.2 GRANICE

Gazdinska jedinica se sastoji iz više izdvojenih celina. Najveći kompleks jedinice čine odeljenja u centralnom delu. Granica sa severne strane ide od kote Mala Krlja, pa istočnom stranom preko Crnog vrha, Brajskog bunara, Velike Krševke, Male Merice, Guvništa, Biskupića do kanjona reke Miloševke. Sa severne i istočne strane gazdinska jedinica se graniči sa gazdinskom jedinicom „Zlatar I“. Sa južne strane granica ide kanjonom reke Mileševke do manastira Mileševo i dalje do Luka. Sa južne strane gazdinska jedinica „Zlatar II“ se graniči sa gazdinskim jedinicama „Vlasan – Bjelobabe“ i „Jadovnik – Derventa“. Sa jugozapadne i zapadne strane granica ide od Luka preko Donje Kosatice, Turske Mahale, Nadleđa, Točila, Grablje do Male Krlje. Sa ove zapadne strane gazdinska jedinica se graniči sa privatnim posedom.

Sa istočne strane ovog kompleksa odeljenja nalazi se kompleks odeljenja od 90 do 95 na čestama i nešto južnije kompleks odeljenja od 96 do 98 na Suvom boru i Zlatarskom brdu.

Sa zapadne strane nalazi se nekoliko celina od kojih je najveći kompleks odeljenja od 31 do 37, 44 do 48 i kompleks odeljenja od 17 do 21. Postoji još nekoliko kompleksa sa manjim brojem odeljenja i nekoliko pojedinačnih odeljenja.

Unutrašnje granice (granice odeljenja) prate prirodne tokove grebena, reka, potoka, uvala i obeležene su na terenu.

Obeležavanje granica urađeno je po standardima za obeležavanje. Spoljne i unutrašnje granice materijalizovane su na terenu odgovarajućim oznakama.

Za sve pomenute granice ove gazdinske jedinice čuvar šuma je dužan: „da obnavlja i čuva granične oznake od uništavanja i bespravnog korišćenja“, kako je predviđeno čl. 41. Stav 1. Tačka 5. Zakona o šumama („Sl. Glasnik RS“, br. 30/10, 93/12, 89/15, 95/18).

1.1.3 POVRŠINA

Ukupna površina gazdinske jedinice u državnom posedu iznosi 3.829,97ha. U prethodnom uređajnom periodu površina je iznosila 3.858,84ha, što znači da je gazdinska jedinica umanjena za površinu od 28,87ha, razlika je nastala iz razloga restitucije povrćaj privatnim vlasnicima.

Struktura površina prema vrsti kulture i zemljišta:

Vrsta zemljišta		Površina (ha)	Zastupljenost (%)
1.	Visoke šume	1.372,23	35,8
2.	Izdanačke šume	922,26	24,1
3.	Šumske kulture	17,26	0,5
4.	Veštački podignute sastojine	500,00	13,1
5.	Šikare	340,97	8,9
6.	Šibljadi	325,36	8,5
Svega obraslo		3.478,08	90,8
7.	Šumsko zemljište	30,28	0,8
8.	Neploidno	206,22	5,4
9.	Za ostale svrhe	97,66	2,5
10.	Zauzeće	17,73	0,5
Svega neobraslo		351,89	9,2
Ukupno G.J.		3.829,97	100,0
Tuđe zemljište		107,23	

Ukupno obrasla površina gazdinske jedinice iznosi 3.478,08ha, što je 90,8% od obrasle površine. Visoke šume zauzimaju 1.372,23 ha ili 35,8%, izdanačke šume zauzimaju 922,26ha ili 24,1%, veštački podignute sastojine zauzimaju 517,26ha ili 13,6%, šikare zauzimaju 340,97ha ili 8,9%, šibljadi zauzimaju 325,36ha ili 8,5%.

Neobraslo zemljište zauzima 351,89ha što je 9,2% od ukupne površine gazdinske jedinice. U sklopu kategorije neobraslo prikazana je kategorija zauzeće zemljišta od 17,73ha, to su površine koje se nalaze u sastavu gazdinske jedinice, u državnom su posedu, ali su ih uzurpirala određena privatna lica.

U sastavu gazdinske jedinice nalaze se i privatne enklave sa površinom od 107,23ha.

1.2 IMOVINSKO PRAVNE PRILIKE

1.2.1 DRŽAVNI POSEDI

Površina gazdinske jedinice „Zlatar II“ je 3.829,97ha. Ovom površinom obuhvaćene su šume i neobraslo zemljište u državnoj svojini na delu opštine Prijepolje, čiji korisnik je J.P. „Srbijašume“ - Beograd, Š.G. „Prije polje“, preko šumske uprave „Prije polje“.

Površina gazdinske jedinice utvrđena je na osnovu posedovnih listova koji se vode kod opštinske katastarske uprave u Prijepolju, a nalazi se u jedanaest katastarskih opština: Kosatica, Pravoševa, Prijepolje, Muškovina, Mileševo, Aljinovići, Biskupići, Taševo, Drenova, Rasno i Sedobro.

Površina gazdinske jedinice, u odnosu na prošlo uređivanje šuma, umanjena je za 28,87ha iz razloga restitucije povrćaj privatnim vlasnicima.

Stanje površina po katastarskim opštinama:

Redni broj	Naziv katastarske opštine	Površina		
		ha	ari	m ²
1.	Kosatica	1687	16	17
2.	Pravoševa	151	77	18
3.	Prijepolje	181	48	23
4.	Muškovina	21	23	70
5.	Mileševo	1	91	22
6.	Aljinovići	95	57	21
7.	Biskupići	852	95	79
8.	Taševo	59	70	37
9.	Drenova	245	87	73
10.	Rasno	226	35	44
11.	Sedobro	305	93	69
Ukupno		3829	96	73

Spisak katastarskih parcela je prikazan u delu osnove „PRILOZI“, a ovde će biti prikazan samo spisak katastarskih opština sa površinama.

1.2.2 PRIVATNI POSEDI

Ukupna površina privatnog poseda (šumskih enklava) u gazdinskoj jedinici iznosi 107,23 ha, uglavnom su to livade, pašnjaci, voćnjaci i šume veličine od 0,01 do 34,97 ha.

2 EKOLOŠKE OSNOVE GAZDOVANJA

2.1 RELJEF I GEOMORFOLOŠKE KARAKTERISTIKE

Planinski masiv Zlatar, u čijem sastavu se nalazi gazdinska jedinica „Zlatar II“, pripada delu Starovlaških planina u zapadnoj Srbiji. Masiv se nalazi u zapadnoj zoni mladih venačnih planina, u pojasu rudnih i flišnih planina.

Veći deo gazdinske jedinice se prostire na visoravni koja je ispresecana sa blagim, srednje strmim i strmim grebenima i uvalama. Severni deo jedinice nalazi se na višim nadmorskim visinama, a jedinica se pruža ka južnom delu i pada u kanjon reke Miloševke. Sa zapadne strane granica gazdinske jedinice je reka Lim, pa su odeljenja na tim stranama strma. Odeljenja koja se nalaze na južnoj strani i padaju ka reci Mileševki su vrlo strma, pa i vrlatna. Deo jedinice koji se pruža na visoravni je nešto manjeg nagiba i sa manjim brojem vrtača.

Najniža kota se nalazi u dolini Lima (400 mnv.). Najviša kota je Veliki Krš (1625 mnv.), a najveći deo šuma nalazi se na nadmorskim visinama od 800 do 1200 m. Visinska razlika između najviše i najniže tačke je 1225 m.

2.2 GEOLOŠKA PODLOGA I TIPOVI ZEMLJIŠTA

Što se tiče geološke podloge, ovde se jasno razlikuju dva dela. Veći deo je od paleozojskih škriljaca, uglavnom karbonskih filita, gde su naslage trijaskog krečnjaka.

Matična stena često izbija na površinu bilo u vidu stabilnog ili u vidu pokretnog kamenja. Na strmim stenama i liticama stena se javlja u vidu blokova.

Što se tiče vlažnosti, sveže je u uvalama, a suvo je na grebenima. Na krečnjačkoj podlozi razvila su se smeđa krečnjačka zemljišta različite dubine u zavisnosti od režima vode. Biljni pokrivač je uglavnom ravnomerno raspoređen, bogatiji je u uvalama i zasenjenim mestima, dok je na grebenima i kamenjarima jako oskudan.

Na evoluciju zemljišta ove gazdinske jedinice uticale su razlike u geološkoj podlozi, osobinama reljefa i vegetaciji.

Najzastupljenije geološke podloge u ovoj gazdinskoj jedinici su:

- dolomitni krečnjak
- jedri dolomit

Od zemljišta zastupljeni su:

- smeđe zemljište na krečnjaku i dolomitu
- distrično smeđe ili kiselo smeđe zemljište
- rendzina

Smeđe zemljište na krečnjaku – dolomitu

Za formiranje ovog zemljišta odlučujući značaj ima prirodna stena, jer se ovaj tip zemljišta formira samo na čistim krečnjacima. Dubina smeđeg zemljišta na jedrom krečnjaku i na krečnjaku – dolomitu varira, ali ne prelazi 60 cm. Preko ove dubine nastupa proces ilimerizacije. Profil horizonta je A – (B) – C. A – horizont je humusni horizont čija dubina varira i stoji u obrnutoj razmeri sa dubinom čitavog profila. Plića zemljišta imaju humusni horizont 3 – 6 cm, dok dublja zemljišta imaju humusni horizont 5 – 15 cm. Biološka aktivnost u humusnom horizontu je znatna, organska materija – po pravilu je dobro razložena i pretvorena u oblik zrelog humusa, sa preovlađivanjem zrnastih agregata karpogenog porekla. Pod čistim i borovim šumama može se formirati prelazni ili sirovi humus.

(B) – horizont, boja je izjednačena u celom profilu horizonta a varira od žuto – smeđe do crvenkasto smeđe boje. Struktura je, po pravilu poliedrična sa agregatima prosečne veličine 3 – 5 mm, a granične površine agregata su često presvučene sjajnom količinom navlakama. Po granulometrijskom sastavu (B) – horizont su teže ilovače i glinuše. C – horizont, prelaz zemljišta u C – horizont je vrlo konstantan, granica prelaza zemljišta je nepravilna jer stena mestimično dopire gotovo do površine, a formirano zemljište kroz pukotine stene prodire u unutrašnjost stene – krečnjaka. Ova zemljišta, zbog svojih fizičkih svojstava nisu mnogo podložna površinskoj eroziji sa izuzetkom površina koje su potpuno lišene zaštitne vegetacije.

Smeđe zemljište na krečnjaku – dolomitu njihova proizvodna sposobnost bi se mogla povećati uvođenjem pojedinih brzorastućih vrsta u smeši sa autohtonom lišćarskom vrstom drveća kojoj odgovaraju uslovi staništa, ali je i stepen intenziteta proizvodne sposobnosti ovih zemljišta ograničen nejednakom dubinom i skeletnošću zemljišta.

Distrično smeđe ili kiselo smeđe zemljište

Ova zemljišta se formiraju na terenima sa izraženim reljefom, mnogobrojnim potocima, čestim i strmim nagibima sa proređenim šumama što uslovljava da ovaj tip zemljišta nema razvijen profil. To su plitka zemljišta sa nedovoljno izraženim horizontima, dok je po razvijenosti profila veoma heterogeno.

Pod šumom je najviše rasprostranjena faza A0 – A – C sa dubinom profila koji retko prelazi 25 cm, čak i na blažim nagibima. Profil čija dubina može iznositi i preko 50 cm sa horizontom: A0 - A1 - A - (B) - C ili A1 - (B) - C, horizont ima tamnosmeđu do sivosmeđu boju sa žutom nijansom i sitnozrnastu do sitnogrudvastu strukturu sa dosta skeleta. Prelazi između horizonata su najčešće postepeni i odvajaju se uglavnom preko povećanog učešća odlomka matičnog supstrata. Distrično smeđe ili kiselo smeđe zemljište je dobro propustljivo za vodu i dobro aerisano. Sadržaj humusa u brdskom i srednjeplaninskom pojasu se kreće od 2 % do 5% a u višim predelima se kreće i do 10%, i zavisi od razvojne faze zemljišta, od načina iskorišćavanja, od obraslosti, vrste šume i drugih činilaca. Zemljište je kiselo (ph = 4,8 – 5,5), a stepen zasićenosti bazama je nizak (20 – 25%). Sadržaj hranjivih materija je takođe dosta nizak. Usled navedenih karakteristika da bi se ova zemljišta pretvorila u dobra šumska staništa, neophodno je primeniti odgovarajuće agrotehničke mere. Distrično smeđe ili kiselo smeđe zemljište je podložno eroziji.

Rendzina na krečnjaku

Rendzina se pojavljuje u raznim fazama, na ogoljenim krečnjacima gde je erozija razvijenija preovlađuje inicijalna faza - sirozem rendzina. Na izdroljenom krečnjaku sreće se stadijum - crna rasprašena rendzina, čiji profil nije dublji od 5 - 10cm. Tipična mulrendzina dominira na zaravnima, blagim nagibima, uvalama, vrtačama gde je sloj zemljišta dubok od 15 -25cm, ređe do 45cm. Rendzina pripada klasi zemljišta A - C profila, pod šumom ona ima profil A0 - A1 - C. Na razdroljenom krečnjaku ima A - AC - C profil. Po teksturi spada u tešku ilovaču, a manje u teksturu krupnog peska. Vodu dobro upija, ali i propušta. Aeracija je dobra, podložna je eroziji. Reakcija zavisi od razvojne faze, u plitkim do 10cm većim je neutralna, a u dubljim slabo do srednje kisela. Rendzina je pogodna za šumu i pašnjake.

2.3 HIDROGRAFSKE KARAKTERISTIKE

Na hidrografske uslove najviše utiču geološka podloga i reljef. Velika šumovitost ovog područja, pored ostalih prirodnih i ekoloških uslova, uslovljava da vodotoci imaju vode tokom cele godine.

Ivicom gazdinske jedinice „Zlatar II“ protiču reka Lim i reka Mileševka. Lim ističe iz Plavskog jezera i uliva se u Drinu. Bogat je vodom, koje najviše ima u maju i novembru. Pritoke Lima su ujedno vezane za gazdinsku jedinicu i to su: Mileševka, Duboki potok, Podeška reka i Račiji potok. Reka Mileševka je manja reka koja formira kanjon izuzetne lepote. I ovaj sliv je bogat vodom, a formiraju ga: Zekin potok, Gronjik, Prekidenjak, Duboki potok i Medanska reka.

Pošto je dobar deo jedinice na krečnjačkoj podlozi dolazi do poniranja vodenog taloga. Još treba napomenuti da se na području ove gazdinske jedinice nalazi dosta izvora.

2.4 KLIMA

Za definisanje klimatskih prilika u GJ „Zlatar II“, korišćeni su podaci sa meteoroloških stanica Zlatibor i Sjenica sa periodom osmatranja 2008-2017 god.

Izdvajaju se tri klimatske zone: dolinska zona, zona padina i planinska zona. U konkretnom slučaju interesantna je planinska klimatska zona koja obuhvata najviše delove Zlatara. Karakteristike klime ove zone su oštre i duge zime sa dosta snega, kratka i pro hladna leta sa povremenim padavinama. Proleća i jeseni su hladni, sa čestim kišama.

Meteorološke stanice Zlatibor (1029 m.n.v.) i Sjenica (1015 m.n.v.) se karakterišu sličnim opštim položajem (koordinate i nadmorske visine) ispitivanom području, pa na objektivna način mogu prikazati klimatske prilike na potezu Jadovnika u širem smislu.

Kao osnovni klimatski pokazatelji korišćeni su sledeći podaci: srednje mesečne i godišnje temperature, srednje maksimalne i minimalne mesečne i godišnje temperature, srednje mesečne i godišnje sume padavina, relativne vlažnosti vazduha.

Srednja godišnja temperatura vazduha za period 2008 – 2017.godine, makroklimu šireg područja iznosi 7.3 °C Sjenica i 8.7 °C Zlatibor. Apsolutni temperaturni minimum izmeren na ovom području iznosi -38 °C – što je ujedno i najniža izmerena temperatura u Srbiji.

Iz tabele se može videti da je amplituda srednje mesečne temperature za Sjenicu 20.1 °C i za Zlatibor 20.4 °C.

Meteor. stanica	Nadm. visina	MESECI												Σ
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Sjenica	1015	-2.3	-0.8	2.2	7.0	11.1	15.3	17.6	17.8	13.0	2.8	4.8	-0.7	7.3
Zlatibor	1029	-1.5	-0.1	3.3	8.3	12.5	16.5	18.8	18.9	14.0	8.8	5.5	-0.3	8.7

Tabela 1. Srednje mesečne i godišnje temperature vazduha u C° od 2008 – 2017.godine

Srednja godišnja relativna vlažnost iznosi 78 % Sjenica i 76 % Zlatibor.

Meteor. stanica	Nadm. visina	MESECI												Σ
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Sjenica	1015	85	83	81	76	77	76	72	70	77	82	81	77	78
Zlatibor	1029	84	81	76	71	72	72	69	97	73	80	78	84	76

Tabela 2. Srednje mesečne i godišnje relativne vlažnosti vazduha u % od 2008 – 2017.godine

Srednja godišnja suma padavina iznosi 830.1 mm Sjenica i 1044.6 mm Zlatibor. Najmanje padavina ima tokom zime (januar) a najviše tokom leta (juni).

Meteor. stanica	Nadm. visina	MESECI												Σ
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Sjenica	1015	52.5	60.2	65.9	56.1	97.4	78.9	63.2	54.0	68.8	89.4	73.1	70.6	830.1
Zlatibor	1029	61.7	66.9	95.2	83.8	124.2	116.3	96.4	70.8	97.3	88.1	70.6	73.2	1044.6

Tabela 3. Srednje mesečne i godišnje sume padavina u mm od 2008 – 2017.godine

Prosečno je za period 2008 – 2017.godine najviša temperatura izmerena u VIII mesecu – 25.6°C Sjenica i 24.9°C Zlatibor

Meteor. stanica	Nadm. visina	MESECI												Σ
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Sjenica	1015	2.1	4.8	8.4	13.7	17.7	22.1	24.8	25.6	20.2	15.0	11.0	3.5	14.1
Zlatibor	1029	2.5	4.4	8.0	13.5	17.7	21.7	24.4	24.9	19.3	13.9	10.3	3.7	13.7

Tabela 4. Maksimalne mesečne i godišnje temperature vazduha u °C u periodu 2008 – 2017.godine

Prosečno je za period 2008 – 2017.godine najniža temperatura izmerena u I mesecu -7,6°C Sjenica i u XII mesecu -5.6°C Zlatibor

Meteor. stanica	Nadm. visina	MESECI												Σ
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Sjenica	1015	-7.6	-5.2	-2.1	1.8	5.5	9.2	10.4	10.0	7.1	2.4	-0.8	-6.2	2.0
Zlatibor	1029	-4.7	-3.3	-0.4	4.0	8.0	11.9	13.8	14.0	10.0	5.1	2.1	-5.6	4.6

Tabela 5. Minimalne mesečne i godišnje temperature vazduha u °C u periodu 2008 – 2017.godine

Klimatski pokazatelji koji se odnose na temperaturalne uslove veoma su povoljni za razvoj šumske vegetacije. Dovoljno dug vegetacioni period koji počinje krajem aprila i završava se početkom oktobra stvara veoma povoljne uslove za razvoj mezofilnih pa čak i nekih termofilnih vrsta drveća.

Ekstremne temperature ne pricinjavaju veće štete šumskoj vegetaciji. Što se tiče ekstremno niskih temperatura one ne traju dugo već se pojavljuju nekoliko dana tako da ne nanose veće štete. Izrazitih mrazišta na platou Zlatara nema. Delovanje niskih temperatura na podmladak u znatnoj meri smanjuje snežni pokrivač koji na Zlataru leži veći deo zimskog perioda. Rani jesenji mrazevi ne predstavljaju opasnost za šumsku vegetaciju, osim što nisu česti, oni se pojavljuju kada je vegetacioni period završen. U odnosu na njih kasni prolećni mrazevi su mnogo više opasni po vegetaciju izazivajući štete na izbojcima i pupoljcima pa i olistalim granama bukve, jele i smrče.

Meteor. stanica	Sjenica		Zlatibor	
	Godina	Posl. kasni mraz	Prvi rani mraz	Posl. kasni mraz
2008	10.5.	19.9.	6.4.	6.10.
2009	30.5.	15.10.	1.5.	15.10.
2010	4.4.	2.9.	1.4.	29.10.
2011	7.5.	18.10.	14.4.	18.10.
2012	2.10.	22.9.	2.4.	30.10.
2013	8.4.	4.10.	8.4.	4.10.
2014	6.5.	24.9.	16.4.	28.10.
2015	4.4.	25.10.	4.4.	21.10.
2016	18.5.	29.10.	26.4.	13.10.
2017	22.4.	31.10.	22.4.	31.10.

 Tabela 6. Poslednji i prvi datum u godini sa $T_{min} < 0^{\circ}C$ u periodu od 2008 – 2017.godine

U vegetacionom periodu se izluči blizu 50 % padavina što povoljno deluje na biljke. Na osnovu sume padavina, količine padavina u toku vegetacionog perioda i relativne vlage može se zaključiti da su ovi uslovi veoma povoljni za razvoj šumske vegetacije. Znatno deo padavina javlja se u obliku snega što uzrokuje da se gotovo u celom zimskom periodu zadržava snežni pokrivač. Prve snežne padavine su obično u oktobru, a poslednje u aprilu, ali ponekad i u maju. Treba napomenuti negativan mestimičan uticaj snega u vidu snegoloma i snegoizvala na šumskoj vegetaciji.

Vetar

Vetrovi na Zlataru i Jadovniku imaju značajnu ulogu u formiranju ekoloških uslova, naročito na onim staništima koja su izložena jačim uticajima ovog faktora. Prema raspoloživim podacima o vetrovima može se zaključiti da oni duvaju iz svih pravaca, međutim, njihova čestota i jačina nije ista u svim mesecima. Zavisno od niza faktora kao što su orografski položaj, stanje vegetacije, otvorenost terena prema glavnim pravcima najčešćih i najvažnijih vetrova i dr. Izvesna krečnjačka staništa npr. Golo Brdo, gornji delovi Orlovače, naročito Plješ, zajednice sa klekom, a one nisu pokrivene šumom, izložene su jakim uticajima vetrova. Veći deo zone padina i planinske zone su izloženi vetrovima koji duvaju iz svih pravaca. Najčešća su vazдушna strujanja sa severa, jugoistoka i jugozapada. Prosečna jačina vetra iznosi za Zlatibor 1,7Bofora, a za Sjenicu 1,4Bofora.

2.5 OPŠTE KARAKTERISTIKE

Svi tipovi šuma Srbije u prvom stepenu sistematizacije, ulaze u određene krupne jedinice - komplekse (pojaseve), koji su izdiferencirani pod uticajem tri osnovna (bitna) faktora za život šumske vegetacije: temperatura, vlaga i nadmorska visina.

Kompleksi šuma se dalje, svaki pojedinačno, raščlanjuju na cenološke grupe. Ovaj drugi stepen sistematizacije ima kao bazu dosadašnja saznanja o vegetaciji i zemljištu u svakoj od cenoloških grupa.

Treći stepen sistematizacije predstavlja pojedine biljne zajednice, najčešće ranga asocijacije, okarakterisane zemljištima na kojima se javljaju. Ove ekološke celine predstavljaju grupu ekoloških jedinica koje su međusobno, manje - više, identične po sastavu glavne ili glavnih vrsta drveća, a različite po zemljištu.

Za ovu gazdinsku jedinicu izdvojeno je pet kompleksa (pojasa) šumske vegetacije i to:

1. Kompleks (2) kserotermofilnih sladunovo-cerovih i drugih tipova šuma
2. Kompleks (3) kseromezofilnih kitnjakovih i grabovih tipova šuma
3. Kompleks (4) mezofilnih bukovih i bukovo-četinarskih tipova šuma
4. Kompleks (5) termofilnih borovih šuma (Orno-Ericion) na seriji zemljišta na bazičnim stenama
5. Kompleks (6) frigorofilnih četinarskih tipova šuma

Kompleksi (pojasevi) dalje se raščlanjuju na cenološke grupe tipova šuma, na osnovu saznanja o vegetaciji i zemljištu. Prema navedenom kriterijumu za ovu gazdinsku jedinicu izdvojene su sledeće cenološke grupe tipova šuma:

- 1.1. (21) Ceno-ekološka grupa tipova šuma sladuna i cera (Quercion frainetto) na srednjim i lesiviranim zemljištima

- 1.2. (24) Ceno-ekološka grupa tipova šuma grabica i crnog graba i grabica-jorgovana (*Ostryo-Carpinion orientalis* et *Syringo-Carpinion orientalis*) na crnicama (humusno - akumulativnim zemljištima) i različitim erodiranim zemljištima
- 2.1. (31) Šuma kitnjaka i cera (*Quercion petraeae-cerris*) na različitim srednjim zemljištima
- 2.2. (32) Šuma graba (*Carpinion beluli illyrico-moesiacum*) na srednjim i lesiviranim zemljištima
- 3.1. (42) Planinska šuma bukve (*Fagenion moesiaca montanum*) na različitim srednjim zemljištima
- 3.2. (47) Šuma smrče, jele i bukve (*Abieti-Piceion*) na humusnim kiselim srednjim, srednjim podzolastim zemljištima, Tera fuski i izbeljenoj Tera fuski
- 4.1. (51) Šuma borova na bazicnim stenama (*Orno-Ericion* et *Orno - Pinion*) na zemljištima obrazovanim na bazicnim stenama
- 5.1. (61) Šuma smrče (*Piceion excelsae*) na districnim humusno-silikatnim, srednjim podzolastim zemljištima i crnicama na krecnjacima

Cenoekološke grupe tipova šuma dalje se raščlanjuju na grupe ekoloških jedinica, koje predstavljaju pojedine biljne zajednice, najčešće ranga asocijacije okarakterisane zemljištima na kojima se javljaju. U ovoj gazdinskoj jedinici izdvojene su sledeće grupe ekoloških jedinica:

- 1.1.1. (212) Tipična šuma sladuna i cera (*Quercetum frainetto-cerris typicum*) na srednjim lesiviranim zemljištima
- 1.1.2. (214) Šuma sladuna i cera sa kitnjakom (*Quercetum frainetto-cerris petraetosum*) na različitim srednjim i humusno-silikatnim zemljištima
- 1.1.3. (241) Šuma grabica (*Carpinion orientalis moesiaca*) na crnicama i različitim erodiranim zemljištima
- 2.1.1. (311) Šuma kitnjaka (*Quercetum montnaum*) na srednjim zemljištima
- 2.1.2. (313) Šuma kitnjaka i cera (*Quercetum petraeae-cerris*) na zemljištima na lesu, silikatnim stenama i krecnjacima
- 2.1.3. (322) Šuma različitih hrastova i graba (*Carpino- Polyquercetum*) na zemljištima obrazovanim na lesu
- 3.1.1. (421) Planinska šuma bukve (*Fagetum moesiaca montanum*) na različitim srednjim zemljištima
- 3.1.2. (471) Šuma smrče, jele i bukve (*Piceo-Fago-Abietetum*) na humusnim kiselim srednjim, srednjim podzolastim zemljištima, tera fuski i izbeljenoj tera fuski
- 3.1.3. (472) Šuma smrče i jele (*Piceo-Abietetum*) na humusnim kiselim srednjim, srednjim podzolastim zemljištima, tera fuski i izbeljenoj tera fuski
- 4.1.1. (511) Šuma crnog bora (*Humileto-Pinetum nigrae serbicum*) na inicijalnim zemljištima i crnicama (rendzinama) na krecnjaku i dolomitu
- 5.1.1. (611) Šuma smrče (*Piceion excelsae serbicum*) na districnim humusno-silikatnim srednjim zemljištima i crnicama na krecnjacima

2.6 OPŠTI FAKTORI ZNAČAJNI ZA STANJE ŠUMSKIH EKOSISTEMA

Prilikom proučavanja šumskih ekosistema posebno mesto zauzima proučavanje staništa. Karakteristike staništa manifestuju se kroz osnovne ekološke faktore, i to: Klimatski faktori, u koje spadaju: temperatura, atmosferski talog i vlaga vazduha, svetlost, vetar i dr.; Orografski faktori, koje čine: reljef, nadmorska visina, ekspozicija terena, nagib terena, mikroreljef i dr.; Geološka podloga (matični supstrat), značajno je za obrazovanje različitih tipova zemljišta; Edafski faktori ili zemljišni faktori, deluju preko fizičkih i hemijskih osobina zemljišta i kao sredina za razvoj korenovog sistema biljaka; Biološki činioci među kojima su najvažniji biljni i životinjski svet i čovek kao poseban antropogeni faktor. Svi gore navedeni ekološki faktori u prirodi deluju zajedno, tj. kao celina, odnosno kao kompleks faktora. Oni su međusobno povezani delujući jedan na drugoga i na sredinu, međusobno se dopunjuju i zamenjuju.

Mikroklima šumskih staništa

Prilikom analize šumskih staništa na jednom širem području (regionu) nije samo dovoljno da se upoznaju karakteristike regionalne klime (makroklimе), već treba da se znaju i klimatske karakteristike na užem prostoru – mikroklima svakog staništa. Ustanovljavanje razlike u mikroklimi susednih staništa, služi nam u oceni ekoloških karakteristika pojedinih šumskih – ekoloških jedinica. Pri analizi šumskih staništa mikroklimatska istraživanja su veoma dragocena za ocenu sličnosti i razlika šumskih ekosistema, kao i veze koje postoje između njih.

Izloženost terena (ekspozicija)

Ekspozicija terena u velikoj meri utiče na izgled i sastav šuma i staništa u celini. Ekspozicija ima bitan uticaj na klimatske i edafske (zemljišne) uslove određenog staništa. Najviše se međusobno razlikuju severne i južne ekspozicije. Razlike su u stepenu osunčavanja terena, temperaturi i vlažnosti vazduha, zemljišta i dr. Ove razlike između severnih i južnih ekspozicija mogu biti vrlo izražene i ekstremne, i utiču na formiranje određenih tipova šuma.

Nagib terena i šuma

Nagib terena (kao i ekspozicija) ima višestruke uticaje na promene klimatskih i edafskih uslova. Nagib terena ima vidnog uticaja na stepen zagrevanja staništa, dubinu zemljišta, vlažnost zemljišta, zadržavanje snežnog pokrivača i dr. Sa povećanjem ugla nagiba terena na južnim i zapadnim ekspozicijama povećava se količina toplote i intenzitet osunčavanja, a na severnim stranama je obrnuto, smanjuje se. Prema tome, nagib terena zajedno sa ekspozicijom bitno menja mikroklimatske uslove staništa.

Nadmorska visina i šuma

Promene nadmorske visine utiču na promene osnovnih karakteristika klime (temperatura vazduha, vlažnost vazduha, količina i raspodela atmosferskog taloga, režim svetlosti i dr.). Snižanjem temperature, manjom ukupnom količinom toplote i skraćenjem vegetacionog perioda, sa porastom nadmorske visine menjaju se i vrste drveća koje grade odgovarajuće

zajednice. Zbog pooštrenih klimatskih i drugih uslova na većim nadmorskim visinama u sastojinama ima manji broj stabala po hektaru i ona su manjih visina i ukupna produkcija drvne zapremine je manja.

Uslovi zemljišta

Za nastanak određenih tipova zemljišta značajni su sledeći faktori: geološka podloga, reljef, klima, vegetacija i čovek. Svi ovi faktori imaju veću ili manji ulogu, deluju zajedno i kompleksno, a rezultat njihovog delovanja su različita zemljišta. Za uspešan rast drveća prvenstveno je potrebna dovoljna fiziološka dubina i povoljne fizičke (dovoljno vode, vazduha) i hemijske (ph, sastav zemljišnog rastvora i dr.) osobine zemljišta. Zaključuje se da različiti faktori utiču na formiranje različitih tipova zemljišta, a na njima i odgovarajući tipovi vegetacije, kako livadsko – pašnjačke, tako i šumske.

Biotički činioci – biljni i životinjski svet i čovek

Osnovne vrste drveća – edifikatori i subedifikatori, tj. dominantne vrste u spratu drveća, najvažnija su karika šumske biocenoze. Pored toga što su najbrojnije, one u najvećoj meri utiču na formiranje biotopa (staništa) i na život svih ostalih organizama u biocenozi.

Pored toga oni su glavni nosioci produkcije, tj. razvoja proizvodnih karakteristika svakog pojedinog tipa šume. Međutim u lancu interakcije živih i neživih delova šumskog ekosistema, pored drveća, značajni su i svi drugi biljni organizmi. Oni deluju posredno ili neposredno, na stanište, jedni na druge, na životinjski svet itd.

Životinjski i biljni svet u šumskoj biogeocenozi su vrlo tesno povezani. Dok većini životinja biljke služe direktno za ishranu, vrlo mali broj vrsta u šumi se hrani životinjama. Životinje u velikoj meri utiču na biljke neposredno (oprašivanje, raznošenje semena i dr.) i posredno (svojom aktivnošću menjaju stanište – mehaničko usitnjavanje, mešanje i ubrzavanje razlaganja organskih materija, đubrenje i dr.).

Kao poremećaj prirodne ravnoteže u šumi zoogeni i fitogeni faktori su uvek tesno povezani, a najčešći primarni uzročnik je čovek. Pojava kalamiteta insekata (gubar, mrazovac i dr.) najčešće su posledica čovekovog nerazumnog odnosa prema šumi. Posledice ovih kombinovanih zooantropogernih uticaja su degradirane šume.

3 PRIVREDNE KARAKTERISTIKE

Opština Prijepolje nalazi se u jugozapadnom delu Srbije na prostoru srednjeg Polimlja između 43° 09' 25" i 43° 29' 42" severne geografske širine i 19° 27' 00" i 19° 53' 45" istočne geografske dužine. Jedna je od 10 opština Zlatiborskog okruga. Gazdinska jedinica „Zlatar II“ se nalazi na teritoriji opštine Prijepolje, privredni i kulturni centar je Prijepolje, a kao opština spada u red srednje razvijenih opština Srbije.

Prostor opštine Prijepolje zahvata 38.205 ha poljoprivrednog zemljišta. Po popisu poljoprivrede iz 2012 godine. 29.081 ha, poljoprivrednog zemljišta je prijavljen i registrovan u okviru zemljišta poljoprivrednih gazdinstava i čini 76,1 % ukupnog poljoprivrednog zemljišta. Ostatak od 9.124 ha poljoprivrednog zemljišta ili 23,9 % nalazi se u vlasništvu privatnih lica ili društvenom vlasništvu.

Opština Prijepolje ima registrovana 6.345 poljoprivrednih gazdinstava koja raspolažu sa ukupno 61.878 ha zemljišta. Od toga 29.081 ha poljoprivrednog zemljišta ili 47,0 %, 31.002 ha šumskog zemljišta ili 50,1 % i 1.795 ha ostalog zemljišta ili 2,9 %. Od ukupnog 29.081 ha, poljoprivrednog zemljišta poljoprivrednih gazdinstava 27.190 ha ili 93,5 % čini korišćeno poljoprivredno zemljište a 1.891 ha u nekorišćeno poljoprivredno zemljište ili 6,5 % (podaci uzeti iz profila zajednice Prijepolje 2014).

Stanovništvo se bavi ekstenzivnim stočarstvom i poljoprivredom, i to uglavnom seoska domaćinstva u planinskom području. Ceo kraj gravitira prema Prijepolju kao administrativnom, industrijskom i kulturnom centru.

Područje opštine Prijepolje raspolaže sa značajnim prirodnim i privrednim resursima, ali razvoj opštine u mnogome je usporen poslednjih godina zbog poznatih ekonomsko – političkih prilika.

3.1 OPŠTE PRIVREDNE KARAKTERISTIKE

Prema popisu iz 2011. godine ukupna površina opštine Prijepolje iznosi 827 km² što predstavlja drugu po veličini opštinu Zlatiborskog okruga. Na teritoriji opštine nalazi se 82 naselja, sa oko 37.059 stanovnika što predstavlja 12,93 % ukupnog stanovništva u okrugu. Ukupan broj domaćinstava prema navedenom popisu iznosi 11.467 od čega 37,2 % predstavljaju domaćinstva iz gradske sredine a 62,8 % iz ostalih sredina.

Za bolji uvid u stanje privrede na nivou opštine poslužiće nam podaci iz profila zajednice Prijepolje 2014, u opštini Prijepolje na dan 31.12.2013. godine bilo je 5.737 zaposlenih.

Zaposleni po sektorima delatnosti i struktura zaposlenih

• Privatnog preduzetništva	1.834
• Poljoprivrede, šumarstva i ribarstva	193
• Prerađivačke industrije	883
• Snabdevanja električnom energijom, gasom i parom	49
• Snabdevanje vodom i upravljanje otpadnim vodama	149
• Građevinarstva	327
• Trgovine na veliko i malo popravke motornih vozila	396
• Saobraćaja i skladištenja	218
• Usluga smeštaja i ishrane	26
• Informisanja i komunikacije	12
• Finansijske delatnosti i delatnosti osiguranja	38
• Stručne, naučne, inovativne i tehničke delatnosti	24
• Administrativne i pomoćne uslužne delatnosti	29
• Državne uprave i obaveznog socijalnog osiguranja	296
• Obrazovanja	666
• Zdravstvena i socijalna zaštita	567
• Umetnost, zabave i rekreacije	20
• Ostale uslužne delatnosti	10

Naselja u opštini, a samim tim i stanovništvo još uvek su nedovoljno komunikacijski povezani sa važnim privrednim i kulturnim centrom, što za posledicu ima ekonomsku zaostalost i nizak standard života. Izgradnjom i rekonstrukcijom komunikacija omogućiće se brži razvoj privrede, saobraćaja i naročito stočarstva i šumarstva.

3.2 ORGANIZACIJA I MATERIJALNA OPREMLJENOST ŠUMSKE UPRAVE KOJA GAZDUJE ŠUMAMA GAZDINSKE JEDINICE

Šumama ove gazdinske jedinice gazduje šumska uprava „Prijeplje“, koja se nalazi u sastavu šumskog gazdinstva Prijeplje i u sistemu Javnog preduzeća „Srbijašume“, - Beograd.

Kadrovska struktura zaposlenih u šumskoj upravi Prijeplje:

• VSS	6
• SSS	27
• KV	19
• PK	3
• NK	2
UKUPNO	57

Materijalno - tehnička opremljenost šumske uprave Prijeplje:

• Kamioni	- TAM 110	1 kom.
• Buldozer	- TG 160	1 kom.
	- ULT	1 kom.
• Vozila	- Lada NIVA	5 kom.

Građevinski objekti:

• upravna zgrada (službene prostorije)	540 m ²
• radionica, garaža i magacin	339 m ²
• lugarnice: Brodarevo, Kaćevo, Zlatar, Kamena Gora	395 m ²

3.3 DOSADAŠNJI ZAHTEVI PREMA ŠUMAMA U GAZDINSKOJ JEDINICI I DOSADAŠNJI NAČIN KORIŠĆENJA ŠUMSKIH RESURSA

Dosadašnji zahtevi prema šumama ove gazdinske jedinice prvenstveno su se bazirali na proizvodnji kvalitetne drvne mase za primarnu preradu i potrebe za ogrevnim drvetom.

Posebni ciljevi gazdovanja trebali su da obezbede biološke, proizvodne i tehničke ciljeve za proizvodnju kvalitetnih sortimenata, pravilno i racionalno korišćenje drvne mase. U celini gledano u šumama ove gazdinske jedinice bilo je izraženo dominantno korišćenje proizvodne funkcije šuma tj. korišćenje, dok ostali potencijali i mogućnosti nisu u potpunosti iskorišćeni.

Način korišćenja šuma u proteklom periodu bio je takav da se težilo zadovoljenju svih potreba za drvetom, kako ogrevnim, tako i tehničkim.

Gazdovanje šumama bilo je u skladu sa potrebama, zahtevima i mogućnostima sastojina.

Prethodni zaključci se ne odnose samo na prethodni period, već na nekoliko perioda unazad.

3.4 MOGUĆNOST PLASMANA ŠUMSKIH PROIZVODA

Pošto ŠU Prijeplje u čijem sastavu ova gazdinska jedinica posluje na nivou ŠG Prijeplje tako da je i plasman drvnih sortimenata vezan na nivou gazdinstva (tj. tri opštine) s tim da se roba prodaje i svim ostalim zainteresovanim kupcima.

Plasman robe realizovan je sledećim kupcima:

- Trupci četinara
- “Jela “ - Prijeplje
- “Matkom” - Prijeplje
- “Žarvine” - Prijeplje
- “Vihor” – Nova Varoš
- “ Braća Sekulić” – Nova Varoš
- “Omo – prom” – Nova Varoš

- Trupci bukve
- “11. maj” – Nova Varoš
- “Eurotrgovina” – Ivanjica
- Celuloza bukve
- “Špik iverica” – Ivanjica
- Celuloza četinara
- “Kronospan” – Lapovo
- Ogrcv

4 FUNKCIJE ŠUMA

4.1 OSNOVNE POSTAVKE I KRITERIJUMI PRI PROSTORNO-FUNKCIONALNOM REONIRANJU ŠUMA I ŠUMSKIH STANIŠTA U GAZDINSKOJ JEDINICI

Zbog stalnog povećanja potreba za šumama kao ekološkim prostorom, pa i potrebama za šumskim proizvodnim zahteva se više funkcionalno korišćenje šuma i šumskog prostora.

Na istom prostoru susreće se više namena šuma, tako da se javlja potreba za razgraničenjem određenih funkcija šuma. Zbog toga neophodno je utvrditi globalnu i osnovnu namenu pojedinih sastojina.

Globalna namena se odnosi na ceo kompleks šume kao celine u skladu sa opštim ciljevima gazdovanja, a osnovna namena predstavlja prioritetsku funkciju šume.

4.2 FUNKCIJE ŠUMA I NAMENA POVRŠINA U GAZDINSKOJ JEDINICI

Šume imaju opštekorisnu i privrednu funkciju (Zakon o šumama br. 30/2010 – član 6).

Opštekorisne funkcije šuma su:

1. opšta zaštita i unapređenje životne sredine postojanjem šumskih ekosistema;
2. očuvanje biodiverziteta;
3. očuvanje genofonda šumskog drveća i ostalih vrsta u okviru šumske zajednice;
4. ublažavanje štetnog dejstva „efekta staklene bašte“ vezivanjem ugljenika, proizvodnjom kiseonika i biomase;
5. prečišćavanje zagađenog vazduha;
6. uravnotežavanje vodnih odnosa i sprečavanje bujica i poplavnih talasa;
7. pročišćavanje vode, snabdevanje i zaštita podzemnih tokova i izvorišta pijaćom vodom;
8. zaštita zemljišta, naselja i infrastrukture od erozije i klizišta;
9. stvaranje povoljnih uslova za zdravlje ljudi;
10. povoljni uticaj na klimu;
11. estetska funkcija;
12. obezbeđivanje prostora za odmor i rekreaciju;
13. razvoj lovnog, seoskog i ekoturizma;
14. zaštita od buke;
15. podrška odbrani zemlje i razvoju lokalnih zajednica.

Prema utvrđenim prioritetima funkcijama šume, odnosno njihovi delovi mogu biti:

1. privredne šume;
2. šume sa posebnom namenom.

Šume sa posebnom namenom su:

1. zaštitne šume;
2. šume za očuvanje i korišćenje genofonda šumskih vrsta drveća;
3. šume za očuvanje biodiverziteta gena, vrsta, ekosistema i predela;
4. šume značajne estetske vrednosti;
5. šume od značaja za zdravlje ljudi i rekreaciju;
6. šume od značaja za obrazovanje;
7. šume za naučno-istraživačku delatnost;
8. šume kulturno-istorijskog značaja;
9. šume za potrebe odbrane zemlje;
10. šume specifičnih potreba državnih organa;
11. šume za druge specifične potrebe.

Šume u zaštićenim prirodnim dobrima imaju prioritetsku funkciju šume sa posebnom namenom.

Privredna funkcija šuma ostvaruje se korišćenjem šumskih proizvoda i valorizacijom opštekorisnih funkcija šume radi ostvarivanja prihoda.

Namena šume utvrđuje se, u skladu sa prioritetskim funkcijama šuma, u planu razvoja šumskog područja.

Na osnovu zatečenog stanja i utvrđenog potencijala šuma i šumskog zemljišta i Zakonske i podzakonske regulative koja se odnosi na gazdovanje šumama u gazdinskoj jedinici „Zlatar II“ utvrđene su sledeće globalne i prioritetske funkcije šuma:

Globalna namena	Osnovna namena
šume i šumska staništa sa proizvodnom funkcijom „10“	Namenska celina 10 – Proizvodnja tehničkog drveta
	Namenska celina 17 – Semenska sastojina
šume sa prioritetskom zaštitnom funkcijom „12“	Namenska celina 26 – Zaštita zemljišta od erozije
	Namenska celina 66 – Stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)
specijalni prirodni rezervat „21“	Namenska celina 56 – Specijalni rezervat prirode II stepena

4.3 GAZDINSKE KLASSE

Prema Pravilniku o sadržini osnova i programa gazdovanja šumama, godišnjeg izvođačkog plana i privremenog godišnjeg plana gazdovanja privatnim šumama, (Sl. gl. SRS br. 122/2003) gazdinsku klasu (čl.4) čine sve sastojine iste namene, istih ili sličnih stanišnih uslova (po ekološkoj pripadnosti ili tipu šume) i sastojinskog stanja (po sastojinskoj pripadnosti), za koje se utvrđuju jedinstveni ciljevi i mere gazdovanja.

Usvajajući napred navedeno, gazdinske klase formirali smo na osnovu tri kriterijuma : namene površine, sastojinske pripadnosti (sastojinska celina, u okviru koje se nalazi jedna ili više sastojinskih jedinica) i pripadnosti grupi ekoloških jedinica.

Gazdinsku klasu označava osam brojeva, od kojih prva dva broja označava namensku celinu, sledeća tri broja po redu označavaju sastojinsku pripadnost (sastojinska celina), a zadnja tri broja označavaju grupu ekoloških jedinica.

Osnovne namene:

- Namenska celina 10 – Proizvodnja tehničkog drveta
- Namenska celina 17 – Semenska sastojina
- Namenska celina 26 – Zaštita zemljišta od erozije
- Namenska celina 56 – Specijalni rezervat prirode II stepena
- Namenska celina 66 – Stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)

Sastojinska celina:

- 177. Devastirana šuma graba
 - 196. Izdanačka mešovita šuma cera
 - 197. Devastirana šuma cera
 - 214. Izdanačka šuma sladuna
 - 215. Izdanačka mešovita šuma sladuna
 - 216. Devastirana šuma sladuna
 - 266. Šikara
 - 267. Šibljak
 - 306. Izdanačka šuma kitnjaka
 - 307. Izdanačka mešovita šuma kitnjaka
 - 308. Devastirana šuma kitnjaka
 - 320. Izdanačka šuma breze i jasike
 - 351. Visoka (jednodobna) šuma bukve
 - 360. Izdanačka šuma bukve
 - 361. Izdanačka mešovita šuma bukve
 - 362. Devastirana šuma bukve
 - 381. Visoka šuma crnog bora
 - 384. Visoka mešovita šuma belog bora
 - 393. Visoka šuma jele i bukve
 - 395. Visoka šuma jele, bukve i smrče
 - 397. Visoka šuma jele i smrče
 - 401. Visoka šuma smrče
 - 402. Visoka šuma smrče i borova
 - 403. Visoka šuma smrče i jele
 - 404. Visoka šuma smrče i bukve
 - 405. Visoka šuma smrče, jele i bukve
 - 469. Veštački podignuta sastojina ostalih lišćara
 - 470. Veštački podignuta sastojina smrče
 - 471. Veštački podignuta mešovita sastojina smrče
 - 475. Veštački podignuta sastojina crnog bora
 - 476. Veštački podignuta mešovita sastojina crnog bora
 - 477. Veštački podignuta sastojina belog bora
 - 478. Veštački podignuta mešovita sastojina belog bora
 - 479. Veštački podignuta sastojina ostalih četinara
-
- 212. Tipicna šuma sladuna i cera (*Quercetum frainetto-cerris typicum*) na srednjim lesiviranim zemljištima
 - 214. Šuma sladuna i cera sa kitnjakom (*Quercetum frainetto-cerris petraetosum*) na različitim srednjim i humusno-silikatnim zemljištima
 - 241. Šuma grabica (*Carpinion orientalis moesiicum*) na crnicama i različitim erodiranim zemljištima
 - 311. Šuma kitnjaka (*Quercetum montnaum*) na srednjim zemljištima
 - 313. Šuma kitnjaka i cera (*Quercetum petraeae-cerris*) na zemljištima na lesu, silikatnim stenama i krecnjacima
 - 322. Šuma različitih hrastova i graba (*Carpino- Polyquercetum*) na zemljištima obrazovanim na lesu
 - 421. Planinska šuma bukve (*Fagetum moesiicae montanum*) na različitim srednjim zemljištima
 - 471. Šuma smrče, jele i bukve (*Piceo-Fago-Abietetum*) na humusnim kiselim srednjim, srednjim podzolastim zemljištima, tera fuski i izbeljenoj tera fuski
 - 472. Šuma smrče i jele (*Piceo-Abietetum*) na humusnim kiselim srednjim, srednjim podzolastim zemljištima, tera fuski i izbeljenoj tera fuski
 - 511. Šuma crnog bora (*Humileto-Pinetum nigrae serbicum*) na inicijalnim zemljištima i crnicama (rendzinama) na krecnjaku i dolomitu
 - 611. Šuma smrče (*Piceion excelsae serbicum*) na districnim humusno-silikatnim srednjim zemljištima i crnicama na krecnjacima

Na osnovu navedenih parametara, u gazdinkoj jedinici „Zlatar II“ su formirane sledeće gazdinske klase:

Osnovna namena –(10) proizvodnja tehničkog drveta

- 10177322 Devastirana šuma graba
- 10196214 Izdanačka mešovita šuma cera
- 10197214 Devastirana šuma cera
- 10214212 Izdanačka šuma sladuna
- 10215212 Izdanačka mešovita šuma sladuna
- 10216212 Devastirana šuma sladuna
- 10306311 Izdanačka šuma kitnjaka
- 10307313 Izdanačka mešovita šuma kitnjaka
- 10308311 Devastirana šuma kitnjaka
- 10351421 Visoka (jednodobna) šuma bukve
- 10360421 Izdanačka šuma bukve
- 10361421 Izdanačka mešovita šuma bukve
- 10381511 Visoka šuma crnog bora
- 10384611 Visoka mešovita šuma belog bora
- 10393471 Visoka šuma jele i bukve
- 10395471 Visoka šuma jele, bukve i smrče
- 10397472 Visoka šuma jele i smrče
- 10401611 Visoka šuma smrče
- 10402611 Visoka šuma smrče i borova
- 10403472 Visoka šuma smrče i jele
- 10404611 Visoka šuma smrče i bukve
- 10405471 Visoka šuma smrče, jele i bukve
- 10470311 Veštački podignuta sastojina smrče
- 10471313 Veštački podignuta mešovita sastojina smrče
- 10475313 Veštački podignuta sastojina crnog bora
- 10476313 Veštački podignuta mešovita sastojina crnog bora
- 10477611 Veštački podignuta sastojina belog bora
- 10478611 Veštački podignuta mešovita sastojina belog bora
- 10479313 Veštački podignuta sastojina ostalih četinarara

Osnovna namena –(17) Semenska sastojina

- 17397471 Visoka šuma jele i smrče

Osnovna namena –(26) Zaštita zemljišta od erozije

- 26266311 Šikara kitnjaka
- 26266421 Šikara bukve
- 26308311 Devastirana šuma kitnjaka
- 26320471 Izdanačka šuma breze i jasike
- 26360421 Izdanačka šuma bukve
- 26469212 Veštački podignuta sastojina ostalih lišćara
- 26475313 Veštački podignuta sastojina crnog bora

Osnovna namena –(56) Specijalni rezervat prirode II stepena

- 56266241 Šikara
- 56267241 Šibljak
- 56306311 Izdanačka šuma kitnjaka
- 56307313 Izdanačka mešovita šuma kitnjaka
- 56308313 Devastirana šuma kitnjaka
- 56360241 Izdanačka šuma bukve
- 56362421 Devastirana šuma bukve
- 56381511 Visoka šuma crnog bora
- 56401611 Visoka šuma smrče
- 56470421 Veštački podignuta sastojina smrče

Osnovna namena –(66) Stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)

- 66266241 Šikara
- 66267241 Šibljak
- 66381511 Visoka šuma crnog bora

U gazdinskoj jedinici „Zlatar II“ ukupno je formirano pedeset (50) gazdinskih klasa.

5 STANJE ŠUMA I ŠUMSKIH STANIŠTA

5.1 STANJE ŠUMA PO NAMENI

5.1.1 STANJE ŠUMA PO GLOBALNOJ NAMENI

Namena globalna	Površina		Zapremina			Zapreminski prirast			Iv %
	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	m ³ /ha	
10. Šume i šumska staništa sa proizvodnom funkcijom	2516.20	72.3	688989.7	95.9	273.8	15652.6	97.5	6.2	2.3
12. Šume sa prioriternom zaštitnom funkcijom	369.95	10.6	11765.9	1.6	31.8	214.9	1.3	0.6	1.8
21. Specijalni prirodni rezervat	591.93	17.0	17611.9	2.5	29.8	186.9	1.2	0.3	1.1
UKUPNO GJ	3478.08	100.0	718367.5	100.0	206.5	16054.4	100.0	4.6	2.2

Šume gazdinske jedinice „Zlatar II“ po globalnoj nameni svrstane su u tri kategorije:

10. šume i šumska staništa sa proizvodnom funkcijom, koja je površinski zastupljena sa 72,3% obrasle površine.

12. šume sa prioriternom zaštitnom funkcijom, koja je površinski zastupljena sa 10,6% obrasle površine.

21. specijalni prirodni rezervat, koja je površinski zastupljena sa 17,0% obrasle površine.

Sve sastojine ove gazdinske jedinice po nameni se dele na: globalne i osnovne namene šuma.

Po globalnoj nameni sve šume ove gazdinske jedinice svrstane su u šume i šumska staništa sa proizvodnom funkcijom, šumska staništa sa prioriternom zaštitnom funkcijom i specijalni prirodni rezervat.

5.1.2 STANJE ŠUMA PO OSNOVNOJ NAMENI

Šume ove gazdinske jedinice prema osnovnoj (prioriternoj) nameni svrstane su u tri namenske celine.

Stanje sastojina po namenskim celinama za gazdinsku jedinicu „Zlatar II“ prikazano je sledećom tabelom.

Namena osnovna	Površina		Zapremina			Zapreminski prirast			Iv %
	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	m ³ /ha	
10.Proizvodnja tehničkog drveta	2513.61	72.3	687228.5	95.7	273.4	15622.2	97.3	6.2	2.3
17.Semenska sastojina	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
26.Zaštita zemljišta od erozije	287.64	8.3	7312.9	1.0	25.4	176.4	1.1	0.6	2.4
56.Specijalni rezervat prirode II stepena	591.93	17.0	17611.9	2.5	29.8	186.9	1.2	0.3	1.1
66.Stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)	82.31	2.4	4453.0	0.6	54.1	38.5	0.2	0.5	0.9
UKUPNO GJ	3478.08	100.0	718367.5	100.0	206.5	16054.4	100.0	4.6	2.2

Namenska celina 10 – Proizvodnja tehničkog drveta, površinski najzastupljenija je sa 72,3 % (2513,61 ha) , po zapremini sa 95,7 %, a po tekućem zapreminskom prirastu sa 97,3 %. Prosečna zapremina u ovoj namenskoj celini iznosi 273,4 m³/ha, tekući zapreminski prirast je 6,2 m³/ha, dok je procenat tekućeg zapreminskog prirasta u odnosu na zapreminu 2,3 %.

Namenska celina 17 – Semenska sastojina, zastupljena je sa 0,1 % (2,59 ha), po zapremini sa 0,2 %, a po tekućem zapreminskom prirastu sa 0,2 %. Prosečna zapremina u ovoj namenskoj celini iznosi 680,0 m³/ha, tekući zapreminski prirast je 11,7 m³/ha, dok je procenat tekućeg zapreminskog prirasta u odnosu na zapreminu 1,7 %.

Namenska celina 26 – Zaštita zemljišta od erozije, po površini zastupljena je sa 8,3 % (287,64 ha), po zapremini sa 1,0 %, a po tekućem zapreminskom prirastu sa 1,1 %. Prosečna zapremina u ovoj namenskoj celini iznosi 25,4 m³/ha, tekući zapreminski prirast je 0,6 m³/ha, dok je procenat tekućeg zapreminskog prirasta u odnosu na zapreminu 2,4 %.

Namenska celina 56 – Specijalni rezervat prirode - II stepena, zastupljena je sa 17,0 % (591,93 ha) , po zapremini sa 2,5 %, a po tekućem zapreminskom prirastu sa 1,2 %. Prosečna zapremina u ovoj namenskoj celini iznosi 29,8 m³/ha, tekući zapreminski prirast je 0,3 m³/ha, dok je procenat tekućeg zapreminskog prirasta u odnosu na zapreminu 1,1 %.

Namenska celina 66 – Stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana), zastupljena je sa 2,4 % (82,31 ha) , po zapremini sa 0,6 %, a po tekućem zapreminskom prirastu sa 0,2 %. Prosečna zapremina u ovoj namenskoj celini iznosi 54,1 m³/ha, tekući zapreminski prirast je 0,5 m³/ha, dok je procenat tekućeg zapreminskog prirasta u odnosu na zapreminu 0,9 %.

5.2 STANJE SASTOJINA PO GAZDINSKIM KLASAMA

Formiranje gazdinskih klasa izvršeno je na osnovu pripadnosti namenskoj celini, sastojinskoj pripadnosti i pripadnošću grupa ekoloških jedinica. Gazdinsku klasu označava osam brojeva, od kojih prva dva broja označavaju namensku celinu, sledeća tri broja po redu označavaju sastojinsku pripadnost (sastojinska celina), a zadnja tri broja označavaju grupu ekoloških jedinica.

U gazdinskoj jedinici „Zlatar II“ izdvojeno je 50 gazdinskih klasa.

Stanje sastojina po gazdinskim klasama prikazaćemo sledećom tabelom:

Osnovna namena	Površina		Zapremina			Zapreminski prirast			Iv %
	poreklo	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	
10393471	4.70	0.1	1489.7	0.2	317.0	34.9	0.2	7.4	2.3
10395471	138.97	4.0	58361.7	8.1	420.0	1333.2	8.3	9.6	2.3
10397472	271.61	7.8	121399.4	16.9	447.0	2732.7	17.0	10.1	2.3
10401611	165.75	4.8	64890.1	9.0	391.5	1428.6	8.9	8.6	2.2
10402611	109.59	3.2	45709.3	6.4	417.1	1070.1	6.7	9.8	2.3
10403472	282.32	8.1	135097.8	18.8	478.5	2858.9	17.8	10.1	2.1
10404611	17.37	0.5	8393.4	1.2	483.2	191.0	1.2	11.0	2.3
10405471	38.80	1.1	16550.5	2.3	426.6	346.1	2.2	8.9	2.1
Visoke rzanodobne	1029.11	29.6	451892.0	62.9	439.1	9995.4	62.3	9.7	2.2
10351421	64.91	1.9	24686.9	3.4	380.3	250.8	1.6	3.9	1.0
10381511	44.93	1.3	12343.6	1.7	274.7	314.6	2.0	7.0	2.5
10384611	51.61	1.5	10692.2	1.5	207.2	361.1	2.2	7.0	3.4
10401611	56.10	1.6	14098.7	2.0	251.3	365.1	2.3	6.5	2.6
10402611	22.12	0.6	5528.7	0.8	249.9	157.0	1.0	7.1	2.8
Visoke jednodobne	239.67	6.9	67350.1	9.4	281.0	1448.6	9.0	6.0	2.2
Ukupno visoke	1268.78	36.5	519242.1	72.3	409.2	11444.1	71.3	9.0	2.2
10177322	3.14	0.1	135.0	0.0	43.0	1.4	0.0	0.4	1.0
10196214	37.68	1.1	5381.4	0.7	142.8	122.3	0.8	3.2	2.3
10197214	18.39	0.5	526.9	0.1	28.6	5.8	0.0	0.3	1.1
10214212	7.44	0.2	312.0	0.0	41.9	4.2	0.0	0.6	1.3
10215212	86.87	2.5	10046.0	1.4	115.6	225.4	1.4	2.6	2.2
10216212	2.20	0.1	161.0	0.0	73.2	1.7	0.0	0.8	1.0
10306311	158.87	4.6	22327.7	3.1	140.5	403.7	2.5	2.5	1.8
10307313	299.37	8.6	35479.0	4.9	118.5	749.7	4.7	2.5	2.1
10308311	54.57	1.6	2706.9	0.4	49.6	30.2	0.2	0.6	1.1
10360421	45.19	1.3	8628.8	1.2	190.9	146.8	0.9	3.2	1.7
10361421	50.90	1.5	8631.2	1.2	169.6	182.8	1.1	3.6	2.1
Ukupno izdanačke	764.62	22.0	94335.8	13.1	123.4	1873.9	11.7	2.5	2.0
10470311	128.45	3.7	10647.5	1.5	82.9	342.9	2.1	2.7	3.2
10471313	39.08	1.1	5951.0	0.8	152.3	207.6	1.3	5.3	3.5

Osnovna namena	Površina		Zapremina			Zapreminski prirast			Iv %
	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	m ³ /ha	
poreklo									
10475313	200.63	5.8	35481.8	4.9	176.9	1033.4	6.4	5.2	2.9
10476313	25.92	0.7	6143.9	0.9	237.0	196.0	1.2	7.6	3.2
10477611	26.44	0.8	4703.3	0.7	177.9	163.2	1.0	6.2	3.5
10478611	42.91	1.2	6968.6	1.0	162.4	235.2	1.5	5.5	3.4
10479313	16.78	0.5	3754.5	0.5	223.7	125.9	0.8	7.5	3.4
Ukupno VPS	480.21	13.8	73650.6	10.3	153.4	2304.3	14.4	4.8	3.1
Ukupno NC 10	2513.61	72.3	687228.5	95.7	273.4	15622.2	97.3	6.2	2.3
17397471	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
Visoke rzanodobne	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
Ukupno visoke	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
Ukupno NC 17	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
26308313	19.44	0.6	1108.1	0.2	57.0	12.2	0.1	0.6	1.1
26320471	2.30	0.1							
26360421	34.58	1.0	3870.7	0.5	111.9	98.5	0.6	2.8	2.5
Ukupno izdanačke	56.32	1.6	4978.8	0.7	88.4	110.7	0.7	2.0	2.2
26469212	23.85	0.7	2228.6	0.3	93.4	63.2	0.4	2.7	2.8
26475313	1.12	0.0	105.4	0.0	94.1	2.5	0.0	2.2	2.4
Ukupno VPS	24.97	0.7	2334.0	0.3	93.5	65.7	0.4	2.6	2.8
26266311	173.93	5.0							
26266421	32.42	0.9							
Ukupno šikare	206.35	5.9							
Ukupno NC 26	287.64	8.3	7312.9	1.0	25.4	176.4	1.1	0.6	2.4
56381511	68.26	2.0	10239.0	1.4	150.0	92.2	0.6	1.4	0.9
56401611	4.97	0.1	1611.9	0.2	324.3	38.7	0.2	7.8	2.4
Visoke jednodobne	73.23	2.1	11850.9	1.6	161.8	130.8	0.8	1.8	1.1
Ukupno visoke	73.23	2.1	11850.9	1.6	161.8	130.8	0.8	1.8	1.1
56306311	26.83	0.8	1341.5	0.2	50.0	10.7	0.1	0.4	0.8
56307313	25.56	0.7	1278.0	0.2	50.0	12.8	0.1	0.5	1.0
56308313	28.36	0.8	1701.6	0.2	60.0	15.3	0.1	0.5	0.9
56360241	6.86	0.2	480.2	0.1	70.0	5.8	0.0	0.8	1.2
56362421	13.71	0.4	959.7	0.1	70.0	11.5	0.1	0.8	1.2
Ukupno izdanačke	101.32	2.9	5761.0	0.8	56.9	56.1	0.3	0.6	1.0
56470421	12.08	0.3							
Ukupno VPS	12.08	0.3							
56266241	124.34	3.6							
Ukupno šikare	124.34	3.6							
56267241	280.96	8.1							
Ukupno šibljadi	280.96	8.1							
Ukupno NC 56	591.93	17.0	17611.9	2.5	29.8	186.9	1.2	0.3	1.1
66381511	27.63	0.8	4453.0	0.6	161.2	38.5	0.2	1.4	0.9
Visoke jednodobne	27.63	0.8	4453.0	0.6	161.2	38.5	0.2	1.4	0.9
Ukupno visoke	27.63	0.8	4453.0	0.6	161.2	38.5	0.2	1.4	0.9

Osnovna namena	Površina		Zapremina			Zapreminski prirast			Iv %
	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	m ³ /ha	
poreklo									
66266241	10.28	0.3							
Ukupno šikare	10.28	0.3							
66267241	44.40	1.3							
Ukupno šibljadi	44.40	1.3							
Ukupno NC 66	82.31	2.4	4453.0	0.6	54.1	38.5	0.2	0.5	0.9
Ukupno GJ	3478.08	100.0	718367.5	100.0	206.5	16054.4	100.0	4.6	2.2
Rekapitulacija po poreklu									
Ukupno visoke	1372.23	39.5	537307.2	74.8	391.6	11643.8	72.5	8.5	2.2
Ukupno izdanačke	922.26	26.5	105075.6	14.6	113.9	2040.6	12.7	2.2	1.9
Ukupno VPS	517.26	14.9	75984.6	10.6	146.9	2370.0	14.8	4.6	3.1
Ukupno šikare	340.97	9.8							
Ukupno šibljadi	325.36	9.4							
Ukupno GJ	3478.08	100.0	718367.5	100.0	206.5	16054.4	100.0	4.6	2.2

Namenska celina 10 proizvodnja tehničkog drveta

Visoke raznodobne sastojine

Visoke raznodobne sastojine nalaze se na 1.029,11 ha što je 29,6 % od ukupne površine namenske celine, sa ukupnom zapreminom od 451.892,0 m³, prosečnom zapreminom 439,1 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 9.995,4 m³, prosečno 9,7 m³/ha i procentom prirasta od 2,2%.

Kod visokih raznodobnih šuma najzastupljenija je gazdinska klasa 10.403.472 – visoka šuma smrče i jele koja se nalazi na površini od 282,32 ha, to predstavlja 8,1% od ukupno visokih šuma, sa ukupnom zapreminom od 135.097,8 m³ prosečnom zapreminom 478,5 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 2.858,9 m³ prosečno 10,1 m³/ha i procentom prirasta od 2,1%.

Gazdinska klasa 10.397.472 – visoka šuma jele i smrče se nalazi na površini od 271,61 ha, što je 7,8 % površine visokih šuma, sa ukupnom zapreminom od 121.399,4 m³, prosečnom zapreminom 447,0 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 2.732,7 m³, prosečno 10,1 m³/ha i procentom prirasta od 2,3%.

Gazdinska klasa 10.401.611 – visoka šuma smrče se nalazi na površini od 165,75 ha, što je 4,8 % površine visokih šuma, sa ukupnom zapreminom od 64.890,1 m³, prosečnom zapreminom 391,5 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 1.428,6 m³, prosečno 8,6 m³/ha i procentom prirasta od 2,2%.

Visoke jednodobne sastojine

Visoke jednodobne sastojine nalaze se na 239,67 ha što je 6,9 % od ukupne površine namenske celine, sa ukupnom zapreminom od 67.350,1 m³, prosečnom zapreminom 281,0 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 1.448,6 m³, prosečno 6,0 m³/ha i procentom prirasta od 2,2%.

Kod visokih jednodobnih sastojina najzastupljenije je gazdinske klase su:

10.351.421 – visoka (jednodobna) šuma bukve koja se nalazi na površini od 64,91 ha, što je 1,9 % površine visokih šuma, sa ukupnom zapreminom od 24.686,9 m³, prosečnom zapreminom 380,3 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 250,8 m³, prosečno 3,9 m³/ha i procentom prirasta od 1,0%.

10.401.611 – visoka šuma smrče koja se nalazi na površini od 56,10 ha, što je 1,6 % površine visokih šuma, sa ukupnom zapreminom od 14.098,7 m³, prosečnom zapreminom 251,3 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 365,1 m³, prosečno 6,5 m³/ha i procentom prirasta od 2,6%.

10.384.611 – visoka mešovita šuma belog bora koja se nalazi na površini od 51,61 ha, što je 1,5 % površine visokih šuma, sa ukupnom zapreminom od 10.692,2 m³, prosečnom zapreminom 207,2 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 361,1 m³, prosečno 7,0 m³/ha i procentom prirasta od 3,4%.

Ukupno visoke šume nalaze se na površini od 1.268,78 ha što je 36,5 % od ukupne površine namenske celine, sa ukupnom zapreminom od 519.242,1 m³, prosečnom zapreminom 409,2 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom od 11.444,1 m³, prosečno 9,0 m³/ha i procentom prirasta od 2,2%.

Izdanačke sastojine

Kod izdanačkih sastojina u sklopu namenske celine 10 najzastupljenije je gazdinske klase su:

10.307.313 – izdanačka mešovita šuma kitnjaka koja se nalazi na površini od 299,37 ha, što je 8,6 % površine izdanačkih šuma, sa ukupnom zapreminom od 35.479,0 m³, prosečnom zapreminom 118,5 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 749,7 m³, prosečno 2,5 m³/ha i procentom prirasta od 2,1%.

Gazdinska klasa 10.306.311 – izdanačka šuma kitnjaka zastupljena je na površini od 158,87 ha, što je 4,6 % površine izdanačkih šuma, sa ukupnom zapreminom od 22.327,7 m³, prosečnom zapreminom 140,5 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom od 403,7 m³, prosečno 2,5 m³/ha i procentom prirasta od 1,8%.

Izdanačke šume sačinjavaju i devastirane sastojine, najzastupljenija je gazdinska klasa je:

10.308.311 – devastirana šuma kitnjaka koja se nalazi na površini od 54,57 ha, što je 1,6 % površine izdanačkih šuma, sa ukupnom zapreminom od 2.706,9 m³, prosečnom zapreminom 49,6 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 30,2 m³, prosečno 0,6 m³/ha i procentom prirasta od 1,1%.

Izdanačke šume u sklopu namenske celine 10 zauzimaju površinu od 764,62 ha, što predstavlja 22,0 % površine namenske celine. Zapremina izdanačkih šuma je 94.335,8 m³ sa prosečnom zapreminom 123,4 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom od 1.873,9 m³, prosečno 2,5 m³/ha i procentom prirasta od 2,0%.

Veštački podignute sastojine

Veštački podignute sastojine u sklopu namenske celine 10 zauzimaju površinu od 480,21 ha, što predstavlja 13,8 % površine namenske celine. Zapremina veštački podignutih sastojina je 73.650,6 m³ sa prosečnom zapreminom 153,4 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom od 2.304,3 m³, prosečno 4,8 m³/ha i procentom prirasta od 3,1%.

Najzastupljenije gazdinske klase su:

10.475.313 – veštački podignuta sastojina crnog bora nalazi se na površini od 200,63 ha, što je 5,8 % površine od ukupno veštački podignutih sastojina, sa ukupnom zapreminom od 35.481,8 m³, prosečnom zapreminom 176,9 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 1.033,4 m³, prosečno 5,2 m³/ha i procentom prirasta od 2,9 %.

10.470.311 – veštački podignuta sastojina smrče nalazi se na površini od 128,45 ha, što je 3,7 % površine od ukupno veštački podignutih sastojina, sa ukupnom zapreminom od 10.647,5 m³, prosečnom zapreminom 82,9 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 342,9 m³, prosečno 2,7 m³/ha i procentom prirasta od 3,2%.

Namenska celina 10 prostire se na 2.513,61 ha, što je 72,3 % ukupno obrasle površine. Zapremina ove namenske celine je 687.228,5 m³, što je 95,7 % ukupne zapremine gazdinske jedinice prosečno 273,4 m³/ha i zapreminskim prirastom od 15.622,3 m³ što je 97,3 % od ukupnog zapreminskog prirasta gazdinske jedinice, prosečno 6,2 m³/ha i procentom prirasta od 2,3%.

Namenska celina 17 Semenska sastojina

Visoke raznodobne sastojine

Kod visokih raznodobnih šuma u sklopu namenske celine 17 zastupljena je samo jedna gazdinska klasa 17.397.471 – visoka šuma jele i smrče koja se nalazi na površini od 2,59 ha, što predstavlja 0,1 % od ukupno visokih šuma, sa ukupnom zapreminom od 1.761,2 m³ prosečnom zapreminom 680,0 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 30,4 m³ prosečno 11,7 m³/ha i procentom prirasta od 1,7%.

Namenska celina 17 prostire se na 2,59 ha, to predstavlja 0,1 % od ukupno visokih šuma, sa ukupnom zapreminom od 1.761,2 m³ prosečnom zapreminom 680,0 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 30,4 m³ prosečno 11,7 m³/ha i procentom prirasta od 1,7%.

Namenska celina 26 zaštita zemljišta II stepena

Izdanačke sastojine

Kod izdanačkih sastojina u sklopu namenske celine 26 najzastupljenije gazdinske klase su:

26.360.421 – izdanačka šuma bukve koja se nalazi na površini od 34,58 ha, što je 1,0 % površine izdanačkih šuma, sa ukupnom zapreminom od 3.870,7 m³, prosečnom zapreminom 111,9 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 98,5 m³, prosečno 2,8 m³/ha i procentom prirasta od 2,5%.

Izdanačke šume sačinjavaju i devastirane sastojine, najzastupljenija gazdinska klasa je:

26.308.313 – devastirana šuma kitnjaka zastupljena je na površini od 19,44 ha, što je 0,6 % površine izdanačkih šuma, sa ukupnom zapreminom od 1.108,1 m³, prosečnom zapreminom 57,0 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom od 12,2 m³, prosečno 0,6 m³/ha i procentom prirasta od 1,1%.

Izdanačke šume zauzimaju površinu od od 56,32 ha sa zapreminom od 4.978,8 m³, prosečno 88,4 m³/ha i zapreminskim prirastom od 110,7 m³, prosečno 2,0 m³/ha i procentom prirasta od 2,2%.

Veštački podignute sastojine

Kod veštački podignutih sastojina u sklopu namenske celine 26 najzastupljenija gazdinska klasa je:

26.469.212 – veštački podignuta sastojina ostalih lišćara koja se nalazi na površini od od 23,85 ha, što je 0,7 % površine od ukupno veštački podignutih sastojina, sa ukupnom zapreminom od 2.228,6 m³, prosečnom zapreminom 93,4 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 63,2 m³, prosečno 2,7 m³/ha i procentom prirasta od 2,7 %.

Šikare

U sklopu namenske celine 26 nalaze se:

Gazdinska klasa 26.266.311 – šikara kitnjaka na površini od 173,93 ha.

Gazdinska klasa 26.266.421 – šikara bukve na površini od 32,42 ha.

Namenska celina 26 prostire se na 287,64 ha, što je 8,3 % ukupno obrasle površine. Zapremina ove namenske celine je 7.312,0 m³, što je 1,0 % ukupne zapremine gazdinske jedinice prosečno 25,4 m³/ha i zapreminskim prirastom od 176,4 m³ što je 1,1 % od ukupnog zapreminskog prirasta gazdinske jedinice, prosečno 0,6 m³/ha i procentom prirasta od 2,4%.

Namenska celina 56 – Specijalni rezervat prirode - II stepena

Visoke jednodobne sastojine

Kod visokih jednodobnih šuma u sklopu namenske celine 56 najzastupljenija je gazdinska klasa je 56.381.511 – visoka šuma crnog bora koja se nalazi na površini od 68,26 ha, to predstavlja 2,0 % od ukupno visokih šuma, sa ukupnom zapreminom od 10.239,0 m³ prosečnom zapreminom 150,0 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom od 92,2 m³ prosečno 1,4 m³/ha i procentom prirasta od 0,9%.

Ukupno visoke šume u sklopu namenske celine 56 nalaze se na površini od 73,23 ha što je 2,1 % od ukupne površine namenske celine, sa ukupnom zapreminom od 11.850,9 m³, prosečnom zapreminom 161,8 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 130,8 m³, prosečno 1,8 m³/ha i procentom prirasta od 1,1 %.

Izdanačke sastojine

U sklopu namenske celine 56 kod izdanačkih sastojina najzastupljenije gazdinske klase su:

Gazdinska klasa 56.306.311 – izdanačka šuma kitnjaka zastupljena je na površini od 26,83 ha, što je 0,8 % površine izdanačkih šuma, sa ukupnom zapreminom od 1.341,5m³, prosečnom zapreminom 50,0 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom od 10,7 m³, prosečno 0,4 m³/ha i procentom prirasta od 0,8 %.

56.307.313 – izdanačka mešovita šuma kitnjaka koja se nalazi na površini od 25,56 ha, što je 0,7 % površine izdanačkih šuma, sa ukupnom zapreminom od 1.278,0 m³, prosečnom zapreminom 50,0 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 12,8 m³, prosečno 0,5 m³/ha i procentom prirasta od 1,0 %.

Izdanačke šume sačinjavaju i devastirane sastojine, najzastupljenija gazdinska klasa je:

56.308.313 – devastirana šuma kitnjaka koja se nalazi na površini od 28,36 ha, što je 0,8 % površine izdanačkih šuma, sa ukupnom zapreminom od 1.701,6 m³, prosečnom zapreminom 60,0 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 15,3 m³, prosečno 0,5 m³/ha i procentom prirasta od 0,9 %.

Izdanačke šume zauzimaju površinu od 101,32 ha, što je 2,9 % površine izdanačkih šuma, sa ukupnom zapreminom od 5.761,0 m³, prosečnom zapreminom 56,9 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom 56,1 m³, prosečno 0,6 m³/ha i procentom prirasta od 1,0 %.

Veštački podignute sastojine

Veštački podignute sastojine u sklopu namenske celine 56 zastupljena je samo jedna gazdinska klasa:

56.470.421 – veštački podignuta sastojina smrče koja se nalazi na površini od 12,08 ha, što je 0,3 % površine od ukupno veštački podignutih sastojina. Sastojina je ispod taksacione granice i zbog toga je izostao prikaz zapremine i zapreminskog prirasta.

Šikare

U sklopu namenske celine 56 nalazi se i gazdinska klasa šikara:

Gazdinska klasa 56.266.241 – šikara bukve na površini od 124,34 ha.

Šibljaci

U sklopu namenske celine 56 nalazi se i gazdinska klasa šibljaka:

Gazdinska klasa 56.267.241 – šibljak crnog graba na površini od 280,96 ha.

Namenska celina 56 prostire se na 591,93 ha, što je 17,0 % ukupno obrasle površine. Zapremina ove namenske celine je 17.611,9 m³, što je 2,5 % ukupne zapremine gazdinske jedinice prosečno 29,8 m³/ha i zapreminskim prirastom od 186,9 m³ što je 1,2 % od ukupnog zapreminskog prirasta gazdinske jedinice, prosečno 0,3 m³/ha i procentom prirasta od 1,1%.

Namenska celina 66 – Stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)

Visoke jednodobne sastojine

Kod visokih jednodobnih šuma u sklopu namenske celine 66 zastupljena jesamo jedna gazdinska klasa je 66.381.511 – visoka šuma crnog bora koja se nalazi na površini od 27,63 ha, to predstavlja 0,8 % od ukupno visokih šuma, sa ukupnom zapreminom od 4.453,0 m³ prosečnom zapreminom 161,2 m³/ha, tekućim zapreminskim prirastom od 38,5 m³ prosečno 1,4 m³/ha i procentom prirasta od 0,9%.

Šikare

U sklopu namenske celine 66 nalazi se i gazdinska klasa šikara:

Gazdinska klasa 66.266.241 – šikara bukve na površini od 10,28 ha.

Šibljaci

U sklopu namenske celine 66 nalazi se i gazdinska klasa šibljaka:

Gazdinska klasa 66.267.241 – šibljak crnog graba na površini od 44,40 ha.

Namenska celina 66 prostire se na 82,31 ha, što je 2,4 % ukupno obrasle površine. Zapremina ove namenske celine je 4.453,0 m³, što je 0,6 % ukupne zapremine gazdinske jedinice prosečno 54,1 m³/ha i zapreminskim prirastom od 38,5 m³ što je 0,2 % od ukupnog zapreminskog prirasta gazdinske jedinice, prosečno 0,5 m³/ha i procentom prirasta od 0,9%.

5.3 STANJE SASTOJINA PO POREKLU I OČUVANOSTI

Sastojine prema poreklu razvrstane su na:

Visoke sastojine - nastale generativnim putem (iz semena).
Izdanačke sastojine - nastale vegetativnim putem (iz izdanaka i izbojaka).
Veštački podignute sastojine - nastale sadnjom sadnica ili setvom semena.
Šikare - nastale destruktivnim dejstvom čoveka.
Šibljac - edafski i orografski uslovljene biljne formacije.

Sastojine prema očuvanosti razvrstane su na:

Očuvane sastojine - koje po stepenu obraslosti, zdravstvenom stanju i kvalitetu mogu dočekati zrelost za seču.
Razređene sastojine - sastojine sa manjim stepenom obraslosti, dobrog zdravstvenog stanja i kvaliteta i mogu dočekati zrelost za seču.
Devastirane sastojine - previše razređene sastojine, ujedno lošeg zdravstvenog stanja i kvaliteta, te se pre zrelosti za seču uklanjaju.
Šikare - nastale destruktivnim dejstvom čoveka.
Šibljac - edafski i orografski uslovljene biljne formacije.

Stanje sastojina po poreklu i očuvanosti prikazano je sledećom tabelom:

Osnovna namena poreklo/očuvanost	Površina		Zapremina			Zapreminski prirast			Iv %
	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	m ³ /ha	
11393471	4.70	0.1	1489.7	0.2	317.0	34.9	0.2	7.4	2.3
11395471	138.97	4.0	58361.7	8.1	420.0	1333.2	8.3	9.6	2.3
11397472	271.61	7.8	121399.4	16.9	447.0	2732.7	17.0	10.1	2.3
11401611	165.75	4.8	64890.1	9.0	391.5	1428.6	8.9	8.6	2.2
11402611	109.59	3.2	45709.3	6.4	417.1	1070.1	6.7	9.8	2.3
11403472	282.32	8.1	135097.8	18.8	478.5	2858.9	17.8	10.1	2.1
11404611	17.37	0.5	8393.4	1.2	483.2	191.0	1.2	11.0	2.3
11405471	38.80	1.1	16550.5	2.3	426.6	346.1	2.2	8.9	2.1
Visoke raznodobne očuvane	1029.11	29.6	451892.0	62.9	439.1	9995.4	62.3	9.7	2.2
Ukupno raznodobne	1029.11	29.6	451892.0	62.9	439.1	9995.4	62.3	9.7	2.2
10351421	64.91	1.9	24686.9	3.4	380.3	250.8	1.6	3.9	1.0
10381511	44.93	1.3	12343.6	1.7	274.7	314.6	2.0	7.0	2.5
10384611	45.40	1.3	10692.2	1.5	235.5	361.1	2.2	8.0	3.4
10401611	40.91	1.2	12660.6	1.8	309.5	321.1	2.0	7.8	2.5
10402611	22.12	0.6	5528.7	0.8	249.9	157.0	1.0	7.1	2.8
Visoke jednodobne očuvane	218.27	6.3	65912.1	9.2	302.0	1404.6	8.7	6.4	2.1
10384611	6.21	0.2							
10401611	15.19	0.4	1438.1	0.2	94.7	44.0	0.3	2.9	3.1
Visoke jednodobne razređene	21.40	0.6	1438.1	0.2	67.2	44.0	0.3	2.1	3.1
Ukupno jednodobne	239.67	6.9	67350.1	9.4	281.0	1448.6	9.0	6.0	2.2
Ukupno visoke	1268.78	36.5	519242.1	72.3	409.2	11444.1	71.3	9.0	2.2
10196214	37.68	1.1	5381.4	0.7	142.8	122.3	0.8	3.2	2.3
10214212	7.44	0.2	312.0	0.0	41.9	4.2	0.0	0.6	1.3
10215212	86.87	2.5	10046.0	1.4	115.6	225.4	1.4	2.6	2.2
10306311	158.87	4.6	22327.7	3.1	140.5	403.7	2.5	2.5	1.8
10307313	299.37	8.6	35479.0	4.9	118.5	749.7	4.7	2.5	2.1

Osnovna namena	Površina		Zapremina			Zapreminski prirast			Iv %
	poreklo/očuvanost	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	
10360421	45.19	1.3	8628.8	1.2	190.9	146.8	0.9	3.2	1.7
10361421	50.90	1.5	8631.2	1.2	169.6	182.8	1.1	3.6	2.1
Izdanačke očuvane	686.32	19.7	90806.0	12.6	132.3	1834.9	11.4	2.7	2.0
10177322	3.14	0.1	135.0	0.0	43.0	1.4	0.0	0.4	1.0
10197214	18.39	0.5	526.9	0.1	28.6	5.8	0.0	0.3	1.1
10216212	2.20	0.1	161.0	0.0	73.2	1.7	0.0	0.8	1.0
10308311	54.57	1.6	2706.9	0.4	49.6	30.2	0.2	0.6	1.1
Izdanačke devastirane	78.30	2.3	3529.8	0.5	45.1	39.0	0.2	0.5	1.1
Ukupno izdanačke	764.62	22.0	94335.8	13.1	123.4	1873.9	11.7	2.5	2.0
10470311	61.31	1.8	8351.8	1.2	136.2	268.4	1.7	4.4	3.2
10471313	36.65	1.1	5951.0	0.8	162.4	207.6	1.3	5.7	3.5
10475313	150.04	4.3	35297.5	4.9	235.3	1028.5	6.4	6.9	2.9
10476313	25.92	0.7	6143.9	0.9	237.0	196.0	1.2	7.6	3.2
10477611	26.44	0.8	4703.3	0.7	177.9	163.2	1.0	6.2	3.5
10478611	39.15	1.1	6640.7	0.9	169.6	225.0	1.4	5.7	3.4
10479313	16.78	0.5	3754.5	0.5	223.7	125.9	0.8	7.5	3.4
VPS očuvane	356.29	10.2	70842.7	9.9	198.8	2214.6	13.8	6.2	3.1
10470311	67.14	1.9	2295.6	0.3	34.2	74.6	0.5	1.1	3.2
10471313	2.43	0.1							
10475313	50.59	1.5	184.3	0.0	3.6	5.0	0.0	0.1	2.7
10478611	3.76	0.1	327.9	0.0	87.2	10.1	0.1	2.7	3.1
VPS razređene	123.92	3.6	2807.8	0.4	22.7	89.7	0.6	0.7	3.2
Ukupno VPS	480.21	13.8	73650.6	10.3	153.4	2304.3	14.4	4.8	3.1
Ukupno NC 10	2513.61	72.3	687228.5	95.7	273.4	15622.2	97.3	6.2	2.3
17397471	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
Visoke raznodobne očuvane	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
Ukupno raznodobne	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
Ukupno visoke	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
Ukupno NC 17	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
26360421	34.58	1.0	3870.7	0.5	111.9	98.5	0.6	2.8	2.5
Izdanačke očuvane	34.58	1.0	3870.7	0.5	111.9	98.5	0.6	2.8	2.5
26320471	2.30	0.1							
Izdanačke razređene	2.30	0.1							
26308313	19.44	0.6	1108.1	0.2	57.0	12.2	0.1	0.6	1.1
Izdanačke devastirane	19.44	0.6	1108.1	0.2	57.0	12.2	0.1	0.6	1.1
Ukupno izdanačke	56.32	1.6	4978.8	0.7	88.4	110.7	0.7	2.0	2.2
26475313	0.49	0.0	86.5	0.0	176.5	2.2	0.0	4.4	2.5
26469212	19.22	0.6	1997.1	0.3	103.9	60.4	0.4	3.1	3.0
VPS očuvane	19.71	0.6	2083.6	0.3	105.7	62.6	0.4	3.2	3.0
26475313	0.63	0.0	18.9	0.0	30.0	0.3	0.0	0.5	1.8
26469212	4.63	0.1	231.5	0.0	50.0	2.8	0.0	0.6	1.2
VPS razređene	5.26	0.2	250.4	0.0	47.6	3.1	0.0	0.6	1.2

Osnovna namena poreklo/očuvanost	Površina		Zapremina			Zapreminski prirast			Iv %
	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	m ³ /ha	
Ukupno VPS	24.97	0.7	2334.0	0.3	93.5	65.7	0.4	2.6	2.8
26266311	173.93	5.0							
26266421	32.42	0.9							
Ukupno šikare	206.35	5.9							
Ukupno NC 26	287.64	8.3	7312.9	1.0	25.4	176.4	1.1	0.6	2.4
56401611	4.97	0.1	1611.9	0.2	324.3	38.7	0.2	7.8	2.4
Visoke jednodobne očuvane	4.97	0.1	1611.9	0.2	324.3	38.7	0.2	7.8	2.4
56381511	68.26	2.0	10239.0	1.4	150.0	92.2	0.6	1.4	0.9
Visoke jednodobne razređene	68.26	2.0	10239.0	1.4	150.0	92.2	0.6	1.4	0.9
Ukupno jednodobne	73.23	2.1	11850.9	1.6	161.8	130.8	0.8	1.8	1.1
Ukupno visoke	73.23	2.1	11850.9	1.6	161.8	130.8	0.8	1.8	1.1
56306311	26.83	0.8	1341.5	0.2	50.0	10.7	0.1	0.4	0.8
56307313	25.56	0.7	1278.0	0.2	50.0	12.8	0.1	0.5	1.0
56360241	6.86	0.2	480.2	0.1	70.0	5.8	0.0	0.8	1.2
Izdanačke razređene	59.25	1.7	3099.7	0.4	52.3	29.3	0.2	0.5	0.9
56308313	28.36	0.8	1701.6	0.2	60.0	15.3	0.1	0.5	0.9
56362421	13.71	0.4	959.7	0.1	70.0	11.5	0.1	0.8	1.2
Izdanačke devastirane	42.07	1.2	2661.3	0.4	63.3	26.8	0.2	0.6	1.0
Ukupno izdanačke	101.32	2.9	5761.0	0.8	56.9	56.1	0.3	0.6	1.0
56470421	12.08	0.3							
VPS očuvane	12.08	0.3							
Ukupno VPS	12.08	0.3							
56266241	124.34	3.6							
Ukupno šikare	124.34	3.6							
56267241	280.96	8.1							
Ukupno šibljadi	280.96	8.1							
Ukupno NC 56	591.93	17.0	17611.9	2.5	29.8	186.9	1.2	0.3	1.1
66381511	27.63	0.8	4453.0	0.6	161.2	38.5	0.2	1.4	0.9
Visoke jednodobne razređene	27.63	0.8	4453.0	0.6	161.2	38.5	0.2	1.4	0.9
Ukupno jednodobne	27.63	0.8	4453.0	0.6	161.2	38.5	0.2	1.4	0.9
Ukupno visoke	27.63	0.8	4453.0	0.6	161.2	38.5	0.2	1.4	0.9
66266241	10.28	0.3							
Ukupno šikare	10.28	0.3							
66267241	44.40	1.3							
Ukupno šibljadi	44.40	1.3							
Ukupno NC 66	82.31	2.4	4453.0	0.6	54.1	38.5	0.2	0.5	0.9
Ukupno GJ	3478.08	100.0	718367.5	100.0	206.5	16054.4	100.0	4.6	2.2
Rekapitulacija po poreklu i očuvanosti									
Visoke očuvane	1254.94	36.1	521177.1	72.6	415.3	11469.1	71.4	9.1	2.2
Visoke razređene	117.29	3.4	16130.1	2.2	137.5	174.7	1.1	1.5	1.1
Ukupno visoke	1372.23	39.5	537307.2	74.8	391.6	11643.8	72.5	8.5	2.2

Osnovna namena poreklo/očuvanost	Površina		Zapremina			Zapreminski prirast			Iv %
	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	m ³ /ha	
Izdanačke očuvane	720.90	20.7	94676.8	13.2	131.3	1933.3	12.0	2.7	2.0
Izdanačke razređene	61.55	1.8	3099.7	0.4	50.4	29.3	0.2	0.5	0.9
Izdanačke devastirane	139.81	4.0	7299.1	1.0	52.2	78.1	0.5	0.6	1.1
Ukupno izdanačke	922.26	26.5	105075.6	14.6	113.9	2040.7	12.7	2.2	1.9
VPS očuvane	388.08	11.2	72926.4	10.2	187.9	2277.2	14.2	5.9	3.1
VPS razređene	129.18	3.7	3058.2	0.4	23.7	92.8	0.6	0.7	3.0
Ukupno VPS	517.26	14.9	75984.6	10.6	146.9	2370.0	14.8	4.6	3.1
Ukupno šikare	340.97	9.8							
Ukupno šibljaci	325.36	9.4							
Ukupno GJ	3478.08	100.0	718367.5	100.0	206.5	16054.4	100.0	4.6	2.2
Rekapitulacija po očuvanosti									
Ukupno očuvane	2363.92	68.0	688780.4	95.9	291.4	15679.7	97.7	6.6	2.3
Ukupno razređene	308.02	8.9	22288.0	3.1	72.4	296.6	1.8	1.0	1.3
Ukupno devastirane	139.81	4.0	7299.1	1.0	52.2	78.1	0.5	0.6	1.1
Ukupno šikare	340.97	9.8							
Ukupno šibljaci	325.36	9.4							
Ukupno GJ	3478.08	100.0	718367.5	100.0	206.5	16054.4	100.0	4.6	2.2

U gazdinskoj jedinici visoke sastojine zauzimaju 1.372,23 ha (39,5%) obrasle površine, izdanačke zauzimaju 922,26 ha (26,5%) obrasle površine, veštački podignute sastojine zauzimaju 517,26 ha (14,9 %) obrasle površine, šikare zauzimaju 340,97 ha (9,8 %) obrasle površine, šibljaci zauzimaju 325,36 ha (9,4%) obrasle površine.

Što se tiče zapremine i zapreminskog prirasta visoke sastojine obuhvataju 74,8% zapremine, prosečno 391,6 m³/ha i 72,5 % zapreminskog prirasta, prosečno 8,5 m³/ha, izdanačke sastojine obuhvataju 14,6 % zapremine, prosečno 113,9 m³/ha i 12,7 % zapreminskog prirasta, prosečno 2,2 m³/ha a veštački podignute sastojine obuhvataju 10,6% zapremine, prosečno 146,8 m³/ha i 14,8% zapreminskog prirasta prosečno 4,6 m³/ha.

Po očuvanosti sastojine su razvrstane na očuvane, razređene i devastirane.

Najviše je očuvanih sastojina koje zauzimaju 68,0 % obrasle površine, obuhvataju 95,9% ukupne zapremine, prosečno 291,4 m³/ha i 97,7 % ukupnog zapreminskog prirasta, prosečno 6,6 m³/ha.

Razređene sastojine zauzimaju 8,9% obrasle površine, obuhvataju 3,1 % ukupne zapremine, prosečno 72,4 m³/ha i 1,8% ukupnog zapreminskog prirasta, prosečno 1,0 m³/ha.

Devastirane sastojine se nalaze na 4,0% površine, obuhvataju 1,0% zapremine, prosečno 52,2 m³/ha i 0,5% zapreminskog prirasta, prosečno 0,6 m³/ha.

Šikare se nalaze na 9,8% obrasle površine.

Šibljaci se nalaze na 9,4% obrasle površine.

5.4 STANJE SASTOJINA PO SMESI

U zavisnosti od vrste drveća i učešća u smesi, sve sastojine su razvrstane na čiste i mešovite. Struktura sastojina po smesi u ovoj gazdinskoj jedinici prikazana je po gazdinskim klasama i namenskim celinama u sledećem tabelarnom pregledu:

Osnovna namena poreklo/mešovitost	Površina		Zapremina			Zapreminski prirast			Iv %
	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	m ³ /ha	
10401611	165.75	4.8	64890.1	9.0	391.5	1428.6	8.9	8.6	2.2
Visoke raznodobne čiste	165.75	4.8	64890.1	9.0	391.5	1428.6	8.9	8.6	2.2
10393471	4.70	0.1	1489.7	0.2	317.0	34.9	0.2	7.4	2.3
10395471	138.97	4.0	58361.7	8.1	420.0	1333.2	8.3	9.6	2.3
10397472	271.61	7.8	121399.4	16.9	447.0	2732.7	17.0	10.1	2.3
10402611	109.59	3.2	45709.3	6.4	417.1	1070.1	6.7	9.8	2.3
10403472	282.32	8.1	135097.8	18.8	478.5	2858.9	17.8	10.1	2.1
10404611	17.37	0.5	8393.4	1.2	483.2	191.0	1.2	11.0	2.3
10405471	38.80	1.1	16550.5	2.3	426.6	346.1	2.2	8.9	2.1
Visoke raznodobne mešovite	863.36	24.8	387001.8	53.9	448.3	8566.8	53.4	9.9	2.2
Ukupno raznodobne	1029.11	29.6	451892.0	62.9	439.1	9995.4	62.3	9.7	2.2
10351421	64.91	1.9	24686.9	3.4	380.3	250.8	1.6	3.9	1.0
10381511	44.93	1.3	12343.6	1.7	274.7	314.6	2.0	7.0	2.5
10401611	50.83	1.5	12781.5	1.8	251.5	322.6	2.0	6.3	2.5
Visoke jednodobne čiste	160.67	4.6	49812.0	6.9	310.0	888.0	5.5	5.5	1.8
10384611	51.61	1.5	10692.2	1.5	207.2	361.1	2.2	7.0	3.4
10401611	5.27	0.2	1317.2	0.2	250.0	42.6	0.3	8.1	3.2
10402611	22.12	0.6	5528.7	0.8	249.9	157.0	1.0	7.1	2.8
Visoke jednodobne mešovite	79.00	2.3	17538.2	2.4	222.0	560.7	3.5	7.1	3.2
Ukupno jednodobne	239.67	6.9	67350.1	9.4	281.0	1448.6	9.0	6.0	2.2
Ukupno visoke	1268.78	36.5	519242.1	72.3	409.2	11444.1	71.3	9.0	2.2
10177322	3.14	0.1	135.0	0.0	43.0	1.4	0.0	0.4	1.0
10197214	18.39	0.5	526.9	0.1	28.6	5.8	0.0	0.3	1.1
10214212	7.44	0.2	312.0	0.0	41.9	4.2	0.0	0.6	1.3
10216212	0.30	0.0	9.0	0.0	30.0	0.1	0.0	0.4	1.2
10306311	158.87	4.6	22327.7	3.1	140.5	403.7	2.5	2.5	1.8
10308311	40.86	1.2	1884.3	0.3	46.1	22.0	0.1	0.5	1.2
10360421	45.19	1.3	8628.8	1.2	190.9	146.8	0.9	3.2	1.7
Izdanačke čiste	274.19	7.9	33823.6	4.7	123.4	583.9	3.6	2.1	1.7
10196214	37.68	1.1	5381.4	0.7	142.8	122.3	0.8	3.2	2.3
10215212	86.87	2.5	10046.0	1.4	115.6	225.4	1.4	2.6	2.2
10216212	1.90	0.1	152.0	0.0	80.0	1.6	0.0	0.8	1.0
10307313	299.37	8.6	35479.0	4.9	118.5	749.7	4.7	2.5	2.1
10308311	13.71	0.4	822.6	0.1	60.0	8.2	0.1	0.6	1.0
10361421	50.90	1.5	8631.2	1.2	169.6	182.8	1.1	3.6	2.1
Izdanačke mešovite	490.43	14.1	60512.2	8.4	123.4	1290.0	8.0	2.6	2.1
Ukupno izdanačke	764.62	22.0	94335.8	13.1	123.4	1873.9	11.7	2.5	2.0

Osnovna namena poreklo/mešovitost	Površina		Zapremina			Zapreminski prirast			Iv %
	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	m ³ /ha	
10470311	128.45	3.7	10647.5	1.5	82.9	342.9	2.1	2.7	3.2
10475313	158.19	4.5	35481.8	4.9	224.3	1033.4	6.4	6.5	2.9
10477611	26.44	0.8	4703.3	0.7	177.9	163.2	1.0	6.2	3.5
10479313	15.40	0.4	3346.9	0.5	217.3	107.8	0.7	7.0	3.2
VPS čiste	328.48	9.4	54179.4	7.5	164.9	1647.4	10.3	5.0	3.0
10471313	39.08	1.1	5951.0	0.8	152.3	207.6	1.3	5.3	3.5
10475313	42.44	1.2							
10476313	25.92	0.7	6143.9	0.9	237.0	196.0	1.2	7.6	3.2
10478611	42.91	1.2	6968.6	1.0	162.4	235.2	1.5	5.5	3.4
10479313	1.38	0.0	407.6	0.1	295.4	18.1	0.1	13.1	4.4
VPS mešovite	151.73	4.4	19471.1	2.7	128.3	656.9	4.1	4.3	3.4
Ukupno VPS	480.21	13.8	73650.6	10.3	153.4	2304.3	14.4	4.8	3.1
Ukupno NC 10	2513.61	72.3	687228.5	95.7	273.4	15622.2	97.3	6.2	2.3
17397471	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
Visoke raznodobne mešovite	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
Ukupno raznodobne	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
Ukupno visoke	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
Ukupno NC 17	2.59	0.1	1761.2	0.2	680.0	30.4	0.2	11.7	1.7
26308313	19.44	0.6	1108.1	0.2	57.0	12.2	0.1	0.6	1.1
26360421	34.58	1.0	3870.7	0.5	111.9	98.5	0.6	2.8	2.5
Izdanačke čiste	54.02	1.6	4978.8	0.7	92.2	110.7	0.7	2.0	2.2
26320471	2.30	0.1							
Izdanačke mešovite	2.30	0.1							
Ukupno izdanačke	56.32	1.6	4978.8	0.7	88.4	110.7	0.7	2.0	2.2
26469212	23.85	0.7	2228.6	0.3	93.4	63.2	0.4	2.7	2.8
26475313	1.12	0.0	105.4	0.0	94.1	2.5	0.0	2.2	2.4
VPS čiste	24.97	0.7	2334.0	0.3	93.5	65.7	0.4	2.6	2.8
Ukupno VPS	24.97	0.7	2334.0	0.3	93.5	65.7	0.4	2.6	2.8
26266311	173.93	5.0							
26266421	32.42	0.9							
Ukupno šikare	206.35	5.9							
Ukupno NC 26	287.64	8.3	7312.9	1.0	25.4	176.4	1.1	0.6	2.4
56381511	68.26	2.0	10239.0	1.4	150.0	92.2	0.6	1.4	0.9
56401611	4.97	0.1	1611.9	0.2	324.3	38.7	0.2	7.8	2.4
Visoke jednodobne čiste	73.23	2.1	11850.9	1.6	161.8	130.8	0.8	1.8	1.1
Ukupno jednodobne	73.23	2.1	11850.9	1.6	161.8	130.8	0.8	1.8	1.1
Ukupno visoke	73.23	2.1	11850.9	1.6	161.8	130.8	0.8	1.8	1.1
56306311	26.83	0.8	1341.5	0.2	50.0	10.7	0.1	0.4	0.8
56360241	6.86	0.2	480.2	0.1	70.0	5.8	0.0	0.8	1.2
56362421	13.71	0.4	959.7	0.1	70.0	11.5	0.1	0.8	1.2
Izdanačke čiste	47.40	1.4	2781.4	0.4	58.7	28.0	0.2	0.6	1.0
56307313	25.56	0.7	1278.0	0.2	50.0	12.8	0.1	0.5	1.0

Osnovna namena poreklo/mešovitosť	Površina		Zapremina			Zapreminski prirast			Iv %
	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	m ³ /ha	
56308313	28.36	0.8	1701.6	0.2	60.0	15.3	0.1	0.5	0.9
Izdanačke mešovite	53.92	1.6	2979.6	0.4	55.3	28.1	0.2	0.5	0.9
Ukupno izdanačke	101.32	2.9	5761.0	0.8	56.9	56.1	0.3	0.6	1.0
56470421	12.08	0.3							
VPS čiste	12.08	0.3							
Ukupno VPS	12.08	0.3							
56266241	124.34	3.6							
Ukupno šikare	124.34	3.6							
56267241	280.96	8.1							
Ukupno šibljadi	280.96	8.1							
Ukupno NC 56	591.93	17.0	17611.9	2.5	29.8	186.9	1.2	0.3	1.1
66381511	27.63	0.8	4453.0	0.6	161.2	38.5	0.2	1.4	0.9
Visoke jednodobne čiste	27.63	0.8	4453.0	0.6	161.2	38.5	0.2	1.4	0.9
Ukupno jednodobne	27.63	0.8	4453.0	0.6	161.2	38.5	0.2	1.4	0.9
Ukupno visoke	27.63	0.8	4453.0	0.6	161.2	38.5	0.2	1.4	0.9
66266241	10.28	0.3							
Ukupno šikare	10.28	0.3							
66267241	44.40	1.3							
Ukupno šibljadi	44.40	1.3							
Ukupno NC 66	82.31	2.4	4453.0	0.6	54.1	38.5	0.2	0.5	0.9
Ukupno GJ	3478.08	100.0	718367.5	100.0	206.5	16054.4	100.0	4.6	2.2
Rekapitulacije po poreklu i mešovitosťi									
Visoke čiste	427.28	12.3	131006.0	18.2	306.6	2485.9	15.5	5.8	1.9
Visoke mešovite	944.95	27.2	406301.2	56.6	430.0	9157.9	57.0	9.7	2.3
Ukupno visoke	1372.23	39.5	537307.2	74.8	391.6	11643.8	72.5	8.5	2.2
Izdanačke čiste	375.61	10.8	41583.8	5.8	110.7	722.5	4.5	1.9	1.7
Izdanačke mešovite	546.65	15.7	63491.8	8.8	116.1	1318.1	8.2	2.4	2.1
Ukupno izdanačke	922.26	26.5	105075.6	14.6	113.9	2040.7	12.7	2.2	1.9
VPS čiste	365.53	10.5	56513.5	7.9	154.6	1713.1	10.7	4.7	3.0
VPS mešovite	151.73	4.4	19471.1	2.7	128.3	656.9	4.1	4.3	3.4
Ukupno VPS	517.26	14.9	75984.6	10.6	146.9	2370.0	14.8	4.6	3.1
Ukupno šikare	340.97	9.8							
Ukupno šibljadi	325.36	9.4							
Ukupno GJ	3478.08	100.0	718367.5	100.0	206.5	16054.4	100.0	4.6	2.2
Rekapitulacije po mešovitosťi									
Ukupno čiste	1168.42	33.6	229103.3	31.9	196.1	4921.5	30.7	4.2	2.1
Ukupno mešovite	1643.33	47.2	489264.2	68.1	297.7	11132.9	69.3	6.8	2.3
Ukupno šikare	340.97	9.8							
Ukupno šibljadi	325.36	9.4							
Ukupno GJ	3478.08	100.0	718367.5	100.0	206.5	16054.4	100.0	4.6	2.2

Analizom tabele po mešovitosti može se zaključiti da u gazdinskoj jedinici dominiraju mešovite sastojine, pretežno su to mešovite sastojine četinarara, četinarara i liščara. U ovoj gazdinskoj jedinici mešovite sastojine čine 47,2 % (1.643.33 ha) obrasle površine. Što se tiče zapremine i zapreminskog prirasta mešovite sastojine obuhvataju 68,1 % zapremine, prosečno 297,7 m³/ha i 69,3 % zapreminskog prirasta prosečno 6,8 m³/ha, dok je procenat zapreminskog prirasta 2,3 %.

Čiste sastojine čine 33,6 % (1.168,42 ha) površine obraslog zemljišta gazdinske jedinice, obuhvataju 31,9 % zapremine, prosečno 196,1 m³/ha i 30,7 % zapreminskog prirasta prosečno 4,2 m³/ha, dok je procenat zapreminskog prirasta 2,1 %.

Šikare čine 9,8 % (340,97 ha) obrasle površine.

Šibljacii čine 9,4 % (325,36 ha) obrasle površine.

U gazdinskoj jedinici „Zlatar II“ evidentna je mala razlika dominacije mešovitih sastojina u odnosu na obraslu površinu. Po pitanju zapremine i zapreminskog prirasta prednost je takođe na strani mešovitih sastojina, što je povoljno sa aspekta biološke i ekološke stabilnosti celokupnog ekosistema. Ako ovome dodamo da su mešovite sastojine otpornije na entomološka i fitopatološka oboljenja, onda je jasno da i dalje treba podržavati i proširivati mešovite sastojine. Imajući u vidu i starosnu strukturu, pravilno usmereno gazdovanje i realizaciju prinosa, mešovite sastojine trebalo bi da obezbede stabilniju, masovnu i kvalitetniju proizvodnju drvene mase.

5.5 STANJE SASTOJINA PO VRSTAMA DRVEĆA

Zastupljenost pojednih vrsta drveća u ukupnoj zapremini i zapreminskom prirastu prikazana je u sledećim tabelama:

Vrsta drveća	Zapremina		Zapreminski prirast		Iv %
	m ³	%	m ³	%	
NC 10 - Proizvodnja tehničkog drveta					
Gr	1325.0	0.2	16.6	0.1	1.3
Cer	13565.1	1.9	266.5	1.7	2.0
Slad	10347.4	1.4	238.1	1.5	2.3
Cjas	24.9	0.0			
Kit	52641.5	7.3	1046.8	6.5	2.0
Jas	5716.0	0.8	135.2	0.8	2.4
Brz	1329.3	0.2	30.4	0.2	2.3
Bk	67507.6	9.4	1049.3	6.5	1.6
Jav	801.7	0.1	6.1	0.0	0.8
Kln	52.9	0.0			
Ukupno liščari	153311.4	21.3	2789.0	17.4	1.8
Jel	150690.9	21.0	3458.7	21.5	2.3
Smr	289999.2	40.4	6653.2	41.4	2.3
Cbor	58150.6	8.1	1652.0	10.3	2.8
Bbor	31219.9	4.3	941.1	5.9	3.0
Dug	2648.9	0.4	87.1	0.5	3.3
Brv	252.0	0.0	11.8	0.1	4.7
Ari	955.9	0.1	29.4	0.2	3.1
Ukupno četinari	533917.3	74.3	12833.2	79.9	2.4
UKUPNO NC 10	687228.5	95.7	15622.2	97.3	2.3
NC 17 - Semenska sastojina					
Jas	8.0	0.0			
Bk	19.5	0.0	0.3	0.0	1.3
Jel	1259.8	0.2	22.7	0.1	1.8
Ukupno liščari	1287.2	0.2	22.9	0.1	1.8
Smr	466.8	0.1	7.5	0.0	1.6

Vrsta drveća	Zapremina		Zapreminski prirast		Iv %
	m ³	%	m ³	%	
Bbor	7.2	0.0			
Ukupno četinari	474.0	0.1	7.5	0.0	1.6
UKUPNO NC 17	1761.2	0.2	30.4	0.2	1.7
NC 26 - Zaštita zemljišta od erozije					
Gr	106.1	0.0	0.4	0.0	0.4
Cer	38.9	0.0	0.4	0.0	1.1
Cjas	70.8	0.0			
Kit	1029.1	0.1	10.7	0.1	1.0
Bk	3845.3	0.5	99.2	0.6	2.6
Jav	75.1	0.0			
Bag	1889.5	0.3	61.8	0.4	3.3
Ukupno lišćari	7054.7	1.0	172.5	1.1	2.4
Cbor	258.1	0.0	3.9	0.0	1.5
Ukupno četinari	258.1	0.0	3.9	0.0	1.5
UKUPNO NC 26	7312.9	1.0	176.4	1.1	2.4
NC 56 - Specijalni rezervat prirode II stepena					
Cer	1078.4	0.2	10.2	0.1	0.9
Kit	3242.7	0.5	28.6	0.2	0.9
Bk	1439.9	0.2	17.3	0.1	1.2
Ukupno lišćari	5761.0	0.8	56.1	0.3	1.0
Smr	1611.9	0.2	38.7	0.2	2.4
Cbor	10239.0	1.4	92.2	0.6	0.9
Ukupno četinari	11850.9	1.6	130.8	0.8	1.1
UKUPNO NC 56	17611.9	2.5	186.9	1.2	1.1
NC 66 - Stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)					
Cbor	4339.2	0.6	37.6	0.2	0.9
Bbor	113.8	0.0	0.9	0.0	0.8
Ukupno četinari	4453.0	0.6	38.5	0.2	0.9
UKUPNO NC 66	4453.0	0.6	38.5	0.2	0.9
Rekapitulacija za gazdinsku jedinicu					
Gr	1431.1	0.2	17.0	0.1	1.2
Cer	14682.3	2.0	277.2	1.7	1.9
Slad	10347.4	1.4	238.1	1.5	2.3
Cjas	95.7	0.0			
Kit	56913.3	7.9	1086.1	6.8	1.9
Jas	5724.0	0.8	135.2	0.8	2.4
Brz	1329.3	0.2	30.4	0.2	2.3
Bk	72812.2	10.1	1165.9	7.3	1.6
Jav	876.9	0.1	6.1	0.0	0.7
Bag	1889.5	0.3	61.8	0.4	3.3
Kln	52.9	0.0			

Vrsta drveća	Zapremina		Zapreminski prirast		Iv %
	m ³	%	m ³	%	
Ukupno lišćari	166154.6	23.1	3017.9	18.8	1.8
Jel	151950.6	21.2	3481.4	21.7	2.3
Smr	292077.9	40.7	6699.3	41.7	2.3
Cbor	72986.9	10.2	1785.6	11.1	2.4
Bbor	31340.8	4.4	942.0	5.9	3.0
Dug	2648.9	0.4	87.1	0.5	3.3
Brv	252.0	0.0	11.8	0.1	4.7
Ari	955.9	0.1	29.4	0.2	3.1
Ukupno četinari	552213.0	76.9	13036.6	81.2	2.4
UKUPNO GJ :	718367.5	100.0	16054.4	100.0	2.2

U gazdinskoj jedinici „Zlatar II“ četinari učestvuju sa 76,9 % a lišćari sa 23,1 % u ukupnoj zapremini. Učešće četinarina u tekućem zapreminskom prirastu gazdinske jedinice iznosi 81,2 %, a lišćara 18,8 %.

Od vrsta drveća u gazdinskoj jedinici najzastupljenija vrsta je smrča u ukupnoj zapremini učestvuje sa 40,7 % (292.077,9 m³), a u tekućem zapreminskom prirastu sa 41,7 % (6.699,3 m³). Smrča u ovoj gazdinskoj jedinici zastupljena je prvenstveno u mešovitim sastojinama sa drugim četinarima (jela) tako i sa lišćarima (bukva), a takođe gradi i čiste sastojine.

Sledeća vrsta je jela u ukupnoj zapremini učestvuje sa 21,2 % (151.950,6 m³), a u tekućem zapreminskom prirastu sa 21,7 % (3.481,4 m³). Jela gradi mešovite sastojine sa drugim četinarima kao što je smrča, beli bor i crni bor, a takođe gradi i mešovite sastojine na manjim površinama sa smrčom i bukvom.

Crni bor u ukupnoj zapremini učestvuje sa 10,2 % (72.986,9 m³), a u tekućem zapreminskom prirastu sa 11,1 % (1.785,6 m³).

Beli bor u ukupnoj zapremini učestvuje sa 4,4 % (31.340,8 m³), a u tekućem zapreminskom prirastu sa 5,9 % (942,5 m³). Borovi pored prirodnih sastojina grade i veštački podignute sastojine sa drugim četinarima (smrča, jela), te sastojine su stabilne, svojim izgledom, zdravstvenim stanjem su zadovoljavajućeg kvaliteta u odnosu na stanišne i klimatske prilike.

Od lišćarskih vrsta drveća u gazdinskoj jedinici najzastupljenija vrsta je bukva u ukupnoj zapremini učestvuje sa 10,1 % (72.812,2 m³), a u tekućem zapreminskom prirastu sa 7,3 % (1.165,9 m³). Bukva u ovoj gazdinskoj jedinici zastupljena je prvenstveno u čistim sastojinama, sa drugim vrstama kao što su smrča i jela gradi mešovite sastojine na manjim površinama, te sastojine su stabilne, svojim izgledom, zdravstvenim stanjem su zadovoljavajućeg kvaliteta u odnosu na stanišne i klimatske prilike.

Sledeća vrsta je kitnjak u ukupnoj zapremini učestvuje sa 7,9 % (56.913,3 m³), a u tekućem zapreminskom prirastu sa 6,8 % (1.086,1 m³), kitnjak u ovoj gazdinskoj jedinici zastupljeni je prvenstveno u mešovitim sastojinama sa drugim lišćarima (cerom, sladunom, bukvom) i četinarima (smrčom), a takođe gradi i čiste sastojine na malim površinama.

Cer u ukupnoj zapremini učestvuje sa 2,0 % (14.682,3 m³), a u tekućem zapreminskom prirastu sa 1,7 % (277,2 m³), cer u ovoj gazdinskoj jedinici zastupljeni je prvenstveno u mešovitim sastojinama sa drugim lišćarima (kitnjakom, sladunom) a takođe gradi i čiste sastojine na malim površinama.

Ostale vrste koje su zastupljene u gazdinskoj jedinici imaju neznatno učešće u zapremini i zapreminskom prirastu.

5.5.1 UČEŠĆE RETKIH, RELIKTNIH, ENDEMIČNIH I UGROŽENIH VRSTA DRVEĆA

Vrsta drveća	Zapremina		Zapreminski prirast		Iv %
	m ³	%	m ³	%	
NC 10 - Proizvodnja tehničkog drveta					
Jas	5716.0	0.8	135.2	0.8	2.4
Brz	1329.3	0.2	30.4	0.2	2.3
Jav	801.7	0.1	6.1	0.0	0.8
UKUPNO NC 10	7847.1	1.1	171.6	1.1	2.2
NC 17 - Semenska sastojina					

Vrsta drveća	Zapremina		Zapreminski prirast		Iv %
	m ³	%	m ³	%	
Jas	8.0	0.0			
UKUPNO NC 17	8.0	0.0			
NC 26 - Zaštita zemljišta od erozije					
Jav	75.1	0.0			
UKUPNO NC 26	75.1	0.0			
Rekapitulacija za gazdinsku jedinicu					
Jas	5724.0	0.8	135.2	0.8	2.4
Brz	1329.3	0.2	30.4	0.2	2.3
Jav	876.9	0.1	6.1	0.0	0.7
UKUPNO GJ	7930.2	1.1	171.6	1.1	2.2

Od vrsta drveća koje spadaju u kategoriju retkih, reliktnih, endemičnih i ugroženih vrsta u Srbiji, u gazdinskoj jedinici „Zlatar II“ evidentirani su: jasika (retka i ugrožena), breza (retka i ugrožena) i javor (endemit).

Učešće ovih vrsta drveća u gazdinskoj jedinici je malo. Ukupna zapremina im je 7.929,8 m³ (1,1 %), a zapreminski prirast 171,6 m³ (1,1 %), dok je procenat prirasta 2,2 %.

Stabla javora su semenog porekla, za razliku od jasike i breze koje su (mešovite po poreklu) semenog i izdanačkog porekla.

Navedene vrste su pretežno primešane vrste glavnim vrstama drveća u sastojini.

5.5.2 STANJE HCV ŠUMA

HCV	NAMENA OSNOVNA		ODELJENJE	ODSEK	P ha
1	17	semenska sastojina	59	B	2.59
Ukupno NC 17					2.59
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	66	A	28.62
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	68	A	18.34
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	72	A	9.21
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	73	A	16.46
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	73	B	18.61
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	74	A	28.65
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	79	A	28.36
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	79	B	13.71
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	79	C	5.6
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	80	A	20.4
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	80	B	26.83
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	81	A	32.22
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	81	B	25.56
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	81	C	12.08
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	82	A	10.11
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	83	A	15.76
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	83	B	23.75
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	84	A	39.06
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	84	B	9.14

HCV	NAMENA OSNOVNA		ODELJENJE	ODSEK	P ha
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	85	A	37.51
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	85	B	11.52
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	86	A	23.98
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	86	B	1.92
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	87	A	41.8
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	87	B	6.86
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	88	A	40.75
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	89	A	40.15
1	56	specijalni rezervat prirode II stepena	89	B	4.97
Ukupno NC 56					591.93
4	26	zaštita zemljišta od erozije	14	B	4.41
4	26	zaštita zemljišta od erozije	14	C	3.85
4	26	zaštita zemljišta od erozije	16	C	0.65
4	26	zaštita zemljišta od erozije	16	D	2.03
4	26	zaštita zemljišta od erozije	16	E	0.77
4	26	zaštita zemljišta od erozije	24	D	1.87
4	26	zaštita zemljišta od erozije	25	B	11.79
4	26	zaštita zemljišta od erozije	25	C	0.24
4	26	zaštita zemljišta od erozije	26	D	0.7
4	26	zaštita zemljišta od erozije	27	C	3.69
4	26	zaštita zemljišta od erozije	27	E	1.21
4	26	zaštita zemljišta od erozije	28	A	14.59
4	26	zaštita zemljišta od erozije	29	A	4.63
4	26	zaštita zemljišta od erozije	29	D	0.73
4	26	zaštita zemljišta od erozije	29	G	7.04
4	26	zaštita zemljišta od erozije	30	B	3.74
4	26	zaštita zemljišta od erozije	30	G	5.19
4	26	zaštita zemljišta od erozije	30	H	1.93
4	26	zaštita zemljišta od erozije	30	J	0.37
4	26	zaštita zemljišta od erozije	31	C	0.69
4	26	zaštita zemljišta od erozije	32	B	1
4	26	zaštita zemljišta od erozije	37	B	3.6
4	26	zaštita zemljišta od erozije	37	D	8.46
4	26	zaštita zemljišta od erozije	38	D	8.92
4	26	zaštita zemljišta od erozije	40	B	0.63
4	26	zaštita zemljišta od erozije	40	D	2.42
4	26	zaštita zemljišta od erozije	43	E	1.36
4	26	zaštita zemljišta od erozije	43	G	1.02
4	26	zaštita zemljišta od erozije	44	B	0.64
4	26	zaštita zemljišta od erozije	45	B	16.71
4	26	zaštita zemljišta od erozije	49	A	25.12
4	26	zaštita zemljišta od erozije	50	B	0.49
4	26	zaštita zemljišta od erozije	61	B	2.3

HCV	NAMENA OSNOVNA		ODELJENJE	ODSEK	P ha
4	26	zaštita zemljišta od erozije	64	A	19.44
4	26	zaštita zemljišta od erozije	64	B	34.58
4	26	zaštita zemljišta od erozije	65	A	44.67
4	26	zaštita zemljišta od erozije	66	B	10.85
4	26	zaštita zemljišta od erozije	67	C	4.16
4	26	zaštita zemljišta od erozije	68	B	3.94
4	26	zaštita zemljišta od erozije	71	B	7.47
4	26	zaštita zemljišta od erozije	72	C	19.74
Ukupno NC 26					287.64
4	66	stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)	67	A	10.35
4	66	stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)	68	D	1.14
4	66	stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)	72	B	3.56
4	66	stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)	75	A	20.51
4	66	stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)	76	A	8.84
4	66	stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)	76	B	6.49
4	66	stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)	77	A	11.38
4	66	stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)	78	C	9.76
4	66	stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana)	82	B	10.28
Ukupno NC 66					82.31
Ukupno GJ					964.47

Ukupna površina HCV šuma iznosi 964,47 ha što iznosi 25,18 % površine gazdinske jedinice i pripada I i IV kategoriji zaštite.

5.6 STANJE ŠUMA PO DEBLJINSKOJ STRUKTURI

Distribucija ukupne zapremine, po debljinskim razredima, prikazana je po namenskim celinama i gazdinskim klasama u sledećem tabelarnom prikazu:

Gazdinska klasa	Povrsina ha	Svega m ³	ZAPREMINA PO DEBLJINSKIM RAZREDIMA										Zapreminski prirast m ³	
			do 10 cm	11 do 20	21 do 30	31 do 40	41 do 50	51 do 60	61 do 70	71 do 80	81 do 90	iznad 90		
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX		
10393471	4.70	1489.7		115.6	232.6	355.3	515.9	270.4						34.9
10395471	138.97	58361.7		3465.2	6655.6	11885.7	14805.5	11816.7	5789.2	3642.9	301.0			1333.2
10397472	271.61	121399.4		9619.7	21430.3	30958.3	30755.8	19996.0	7659.2	980.1				2732.7
10401611	165.75	64890.1		3457.2	8460.7	18308.8	18875.9	11574.2	2987.1	1226.3				1428.6
10402611	109.59	45709.3		1915.7	5390.4	12016.9	12829.8	10551.8	2818.9	185.8				1070.1
10403472	282.32	135097.9		7212.8	20615.2	37419.5	39131.1	21494.6	8090.8	1133.8				2858.9
10404611	17.37	8393.4		574.9	1337.3	2171.1	2223.2	1316.8	329.0	441.0				191.0
10405471	38.80	16550.5		757.3	1548.0	3061.9	4171.8	3987.1	2359.9	664.5				346.1
Visoke raznodobne	1029.11	451892.1		27118.4	65670.0	116177.5	123309.1	81007.5	30034.1	8274.3	301.0			9995.4

Gazdinska klasa	Povrsina	Svega	ZAPREMINA PO DEBLJINSKIM RAZREDIMA										Zapreminski prirast
			do 10 cm	11 do 20	21 do 30	31 do 40	41 do 50	51 do 60	61 do 70	71 do 80	81 do 90	iznad 90	
			ha	m ³	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
10351421	64.91	24686.9		1154.3	3751.6	6502.1	6719.9	4245.2	1916.5	397.3			250.8
10381511	44.93	12343.6		1519.9	2862.2	3755.3	3008.0	1083.0	115.3				314.6
10384611	51.61	10692.2		1200.4	3357.7	4494.7	1087.0	437.5	114.8				361.1
10401611	56.10	14098.7		1674.9	3128.0	4427.4	3656.2	708.6	503.7				365.1
10402611	22.12	5528.7		655.8	1222.8	1919.0	1401.6	329.5					157.0
Visoke jednodobne	239.67	67350.2		6205.4	14322.2	21098.5	15872.8	6803.7	2650.3	397.3			1448.6
Ukupno visoke	1268.78	519242.2		33323.8	79992.3	137276.0	139181.9	87811.1	32684.4	8671.6	301.0		11444.0
10177322	3.14	135.0	135.0										1.4
10196214	37.68	5381.4	87.4	3411.4	1803.1	79.5							122.3
10197214	18.39	526.9	526.9										5.8
10214212	7.44	312.0	7.4	236.3	68.3								4.2
10215212	86.87	10046.0	451.0	7170.4	2290.6	134.1							225.4
10216212	2.20	161.0	161.0										1.7
10306311	158.87	22327.7	119.0	10193.0	11265.7	750.0							403.7
10307313	299.37	35479.0	734.2	20932.1	12367.4	1281.1	164.2						749.7
10308311	54.57	2706.9	2706.9										30.2
10360421	45.19	8628.8	127.5	2454.7	4274.8	1771.8							146.8
10361421	50.90	8631.2	217.7	2247.6	3398.2	1895.2	696.9	175.6					182.8
Ukupno izdanačke	764.62	94335.8	5273.9	46645.4	35468.2	5911.7	861.1	175.6					1873.9
10470311	128.45	10647.5		7312.8	3223.0	111.6							342.9
10471313	39.08	5951.0		3278.9	2396.5	275.7							207.6
10475313	200.63	35481.8		7602.0	16124.7	9837.4	1704.7	86.9	126.1				1033.4
10476313	25.92	6143.9		835.4	2131.3	1917.3	1094.7	71.5	93.6				196.0
10477611	26.44	4703.3		1500.9	2576.9	573.3	52.2						163.2
10478611	42.91	6968.6		2630.2	3000.4	1109.0	229.0						235.2
10479313	16.78	3754.5		881.8	1496.2	1295.7	80.7						125.9
Ukupno VPS	480.21	73650.6		24042.1	30948.9	15120.0	3161.4	158.4	219.7				2304.3
Ukupno NC 10	2513.61	687228.6	5273.9	104011.3	146409.4	158307.7	143204.4	88145.1	32904.1	8671.6	301.0		15622.2
17397471	2.59	1761.2		42.5	94.4	286.2	651.5	433.9	188.9	63.8			30.4
Visoke raznodobne	2.59	1761.2		42.5	94.4	286.2	651.5	433.9	188.9	63.8			30.4
Ukupno visoke	2.59	1761.2		42.5	94.4	286.2	651.5	433.9	188.9	63.8			30.4
Ukupno NC 17	2.59	1761.2		42.5	94.4	286.2	651.5	433.9	188.9	63.8			30.4
26308313	19.44	1108.1	1108.1										12.2
26320471	2.30												
26360421	34.58	3870.7	58.5	1398.9	1661.5	751.8							98.5
Ukupno izdanačke	56.32	4978.8	1166.6	1398.9	1661.5	751.8							110.7
26469212	23.85	2228.6	416.0	527.3	870.2	233.2	181.9						63.2
26475313	1.12	105.4	18.9	38.5	48.0								2.5
Ukupno VPS	24.97	2334.0	434.9	565.8	918.2	233.2	181.9						65.7
26266311	173.93												

Gazdinska klasa	Povrsina	Svega	ZAPREMINA PO DEBLJINSKIM RAZREDIMA										Zapreminski prirast	
			do 10 cm	11 do 20	21 do 30	31 do 40	41 do 50	51 do 60	61 do 70	71 do 80	81 do 90	iznad 90		
			ha	m ³	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		IX
26266421	32.42													
Ukupno šikare	206.35													
Ukupno NC 26	287.64	7312.9	1601.5	1964.8	2579.8	985.0	181.9							176.4
56381511	68.26	10239.0	10239.0											92.2
56401611	4.97	1611.9		119.9	292.5	847.6	351.9							38.7
Visoke jednodobne	73.23	11850.9	10239.0	119.9	292.5	847.6	351.9							130.8
Ukupno visoke	73.23	11850.9	10239.0	119.9	292.5	847.6	351.9							130.8
56306311	26.83	1341.5	1341.5											10.7
56307313	25.56	1278.0	1278.0											12.8
56308313	28.36	1701.6	1701.6											15.3
56360241	6.86	480.2	480.2											5.8
56362421	13.71	959.7	959.7											11.5
Ukupno izdanačke	101.32	5761.0	5761.0											56.1
56470421	12.08													
Ukupno VPS	12.08													
56266241	124.34													
56267241	280.96													
Ukupno šikare	405.30													
Ukupno NC 56	591.93	17611.9	16000.0	119.9	292.5	847.6	351.9							186.9
66381511	27.63	4453.0	4453.0											38.5
Visoke jednodobne	27.63	4453.0	4453.0											38.5
Ukupno visoke	27.63	4453.0	4453.0											38.5
66266241	10.28													
Ukupno šikare	10.28													
66267241	44.40													
Ukupno šibljaci	44.40													
Ukupno NC 66	82.31	4453.0	4453.0											38.5
Ukupno GJ	3478.08	718367.5	27328.4	106138.4	149376.1	160426.5	144389.7	88579.1	33093.0	8735.4	301.0			16054.4

Ukupna zapremina gazdinske jedinice je 718.367.5 m³. Većina drvene zapremine nalazi se u III (22,3 %), II (20,8 %), IV (20,1 %), I (18,6 %), V (12,3%), VI (4,6 %), VII (1,2 %), debljinskom razredu.

Ovakva debljinska struktura zapremine je očekivana s obzirom na starosnu strukturu ovih sastojina.

Prikaz debljinske strukture po stepenima – Bioleja za raznodobne sastojine

Gazdinska klasa	Zapremina		UKUPNA ZAPREMINA						Zapreminski prirast	
			30		31-50		51			
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
Ukupno NC 10	451892.1	99.6	92788.5	20.5	239486.7	53.0	119616.9	26.5	9995.4	99.7
Ukupno NC 17	1761.2	0.4	136.9	7.8	937.7	53.2	686.6	39.0	30.4	0.3
Ukupno GJ	453653.3	100.0	92925.3	20.5	240424.4	53.0	120303.5	26.5	10025.8	100.0

Analizirajući debljinsku strukturu raznodobnih sastojina po stepenima Bioleja, najviše je zastupljen srednje jak materijal (od 31 do 50 cm) sa 53,0 %, sledi tanki materijal (do 30 cm) zastupljen sa 20,5%, dok je jaki materijal (debljinska struktura preko 51 cm) zastupljen je sa 26,5 %.

Prikaz debljinske strukture po stepenima – Bioleja

Gazdinska klasa	Zapremina		UKUPNA ZAPREMINA						Zapreminski prirast	
			30		31-50		51			
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
Ukupno NC 10	687228.5	95.7	255694.6	37.2	301512.1	43.9	130021.9	18.9	15622.2	97.3
Ukupno NC 17	1761.2	0.2	136.9	7.8	937.7	53.2	686.6	39.0	30.4	0.2
Ukupno NC 26	7312.9	1.0	6146.0	84.0	1166.9	16.0			176.4	1.1
Ukupno NC 56	17611.9	2.5	16412.4	93.2	1199.5	6.8			186.9	1.2
Ukupno NC 66	4453.0	0.6	4453	100.0					38.5	0.2
Ukupno GJ	718367.5	100.0	282842.9	39.4	304816.2	42.4	130708.5	18.2	16054.4	100.0

Stanje po debljinskoj strukturi prikazano je po stepenima Bioleja po gazdinskim klasama, a u sklopu namenskih celina.

Od ukupne zapremine srednje jak materijal (31 - 50 cm debljine) je najviše zastupljen sa 42,4 % zapremine, u tanak materijal (do 30 cm debljine) nalazi se 39,4% zapremine, dok se u jakom materijalu (preko 50 cm debljine) nalazi 18,2 % zapremine.

Ukupna zapremina gazdinske jedinice je skoncentrisanija u srednje jakom i tankom materijalu, ovakva debljinska struktura gazdinske jedinice je nepovoljna, ali je očekivana s obzirom na poreklo i očuvanost sastojina ove gazdinske jedinice.

5.7 STANJE SASTOJINA PO DOBNOJ STRUKTURI

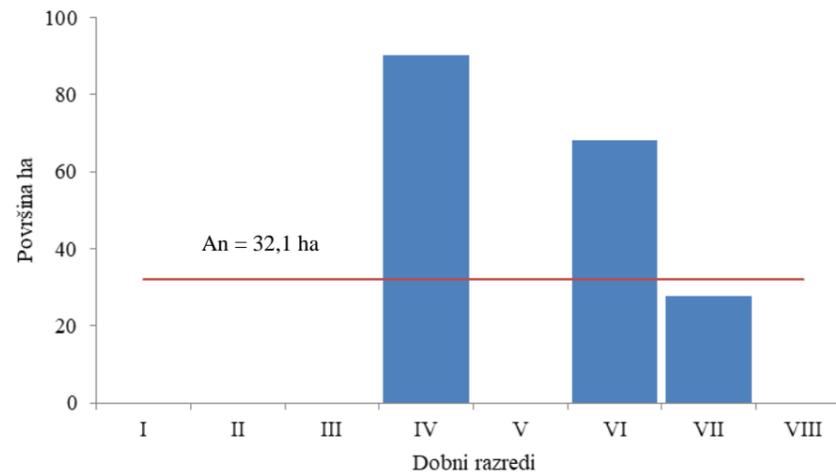
Stanje sastojina po starosti za jednodobne sastojine prikazaćemo tabelarno i grafički.

Stanje šuma, u zavisnosti od starosti sastojina, prikazano je tako što su sastojine grupisane u zavisnosti od širine dobnih razreda. Širina dobnih razreda utvrđena je Pravilnikom o načinu i sadržini posebnih osnova u odnosu na visinu ophodnje - trajanje proizvodnog procesa.

Visoke šume ophodnje 160 godina (širina dobnog razreda 20 godina)

Gazdinska klasa	p	DOBNI RAZREDI								
	v	I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	zv	slabo obr.	dobro obr.							
10381511	44.93					44.93				
	12343.60					12343.60				
	314.56					314.56				
10384611	51.61	6.21				45.40				
	10692.22					10692.22				
	361.06					361.06				
Ukupno NC 10	96.54	6.21				90.33				
	23035.81					23035.81				
	675.62					675.62				
56381511	68.26							68.26		
	10239.00							10239.00		
	92.15							92.15		
Ukupno NC 56	68.26							68.26		
	10239.00							10239.00		
	92.15							92.15		
66381511	27.63								27.63	
	4453.00								4453.00	
	38.50								38.50	
Ukupno NC 66	27.63								27.63	
	4453.00								4453.00	
	38.50								38.50	
Ukupno GJ	192.43	6.21				90.33		68.26	27.63	
	37727.81					23035.81		10239.00	4453.00	
	806.27					675.62		92.15	38.50	

Odnos stvarnog i normalnog razmera dobnih razreda
za visoke šume crnog i belog bora



Što se tiče odnosa stvarnog i normalnog razmera dobnih razreda za visoke šume crnog i belog bora za gazdinsku jedinicu najveća površina je u IV dobnom razredu, višak površina javlja se u VI dobnom razredu, dok se manjak površina javlja u VII.

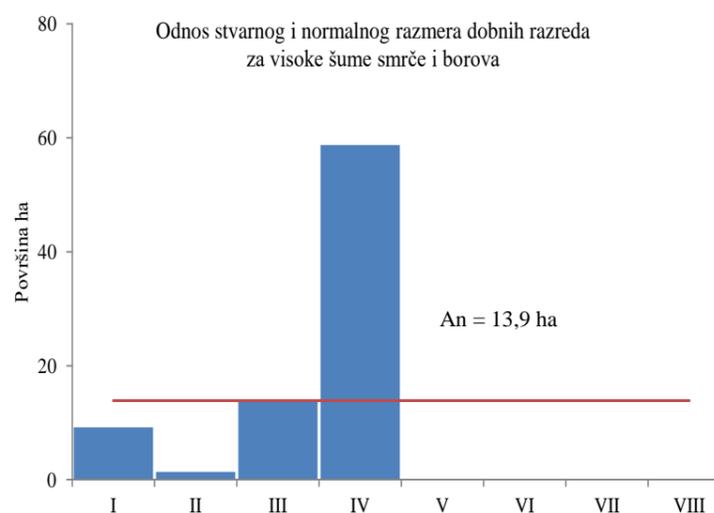
Visoke šume ophodnje 120 godina (širina dobnog razreda 20 godina)

Gazdinska klasa	p	DOBNI RAZREDI									
		v	I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			slabo obr.	dobro obr.							
10351421	64.91						64.91				
	24686.92						24686.92				
	250.85						250.85				
Ukupno GJ	64.91						64.91				
	24686.92						24686.92				
	250.85						250.85				

Što se tiče odnosa stvarnog i normalnog razmera dobnih razreda za visoke jednodobne šume bukve za gazdinsku jedinicu najveća površina je skoncentrisana u V dobnom razredu.

Visoke šume ophodnje 120 godina (širina dobnog razreda 20 godina)

Gazdinska klasa	p	DOBNI RAZREDI								
	v	I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	zv	slabo obr.	dobro obr.							
10401611	56.10		9.20	1.38	12.24	33.28				
	14098.70			185.10	2215.16	11698.44				
	365.11			5.92	76.06	283.12				
10402611	22.12				1.62	20.50				
	5528.72				446.37	5082.35				
	157.03				12.52	144.51				
Ukupno NC 10	78.22		9.20	1.38	13.86	53.78				
	19627.43			185.10	2661.54	16780.79				
	522.13			5.92	88.58	427.63				
56401611	4.97					4.97				
	1611.90					1611.90				
	38.69					38.69				
Ukupno NC 56	4.97					4.97				
	1611.90					1611.90				
	38.69					38.69				
Ukupno GJ	83.19		9.20	1.38	13.86	58.75				
	21239.32			185.10	2661.54	18392.68				
	560.82			5.92	88.58	466.31				



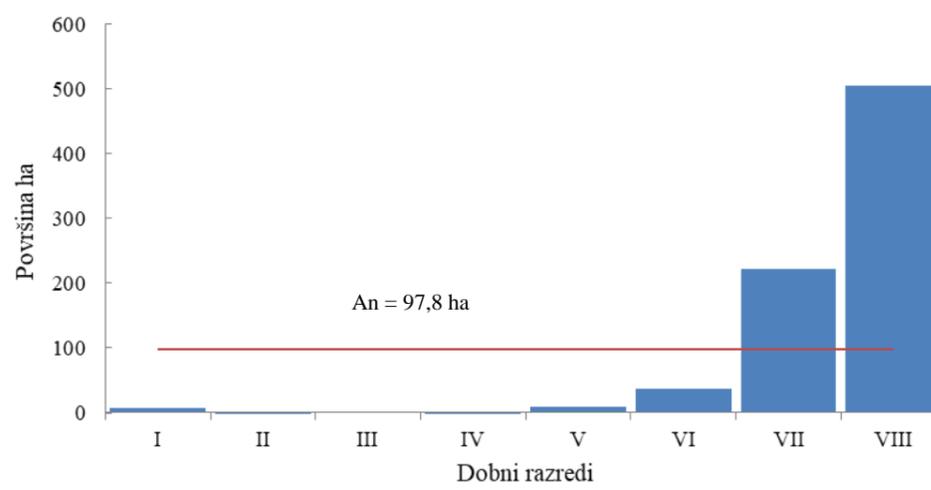
Što se tiče odnosa stvarnog i normalnog razmera dobnih razreda za visoke šume smrče i borova za gazdinsku jedinicu evidentan je nedostatak zrelih sastojina, najveća površina je u IV dobnom razredu, uslov normalnosti ispunjen je u III dobnom razredu dok se manjak površina javlja u I i II dobnom razredu.

Izdanačke šume ophodnje 80 godina (širina dobnog razreda 10 godina)

Gazdinska klasa	P	DOBNI RAZREDI								
	v	I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	zv	slabo obr.	dobro obr.							
10196214	37.68						9.63		10.01	18.04
	5381.42						1359.65		1438.87	2582.91
	122.31						23.13		24.50	74.67
10214212	7.44		5.54						1.90	
	311.99								311.99	
	4.15								4.15	
10215212	86.87		1.25					0.73	23.75	61.14
	10046.02							54.13	2509.04	7482.85
	225.41							1.54	57.40	166.48
10306311	158.87								35.19	123.68
	22327.67								5528.59	16799.08
	403.67								106.70	296.97
10307313	299.37							9.17	104.28	185.92
	35478.96							1825.22	12558.79	21094.95
	749.72							37.54	250.54	461.63
10360421	45.19							26.34		18.85
	8628.76							5452.01		3176.75
	146.80							84.35		62.45
10361421	50.90								13.11	37.79
	8631.20								2821.62	5809.58
	182.80								68.15	114.65
Ukupno NC 10	686.32		6.79				9.63	36.24	188.24	445.42
	90806.03						1359.65	7331.37	25168.90	56946.12
	1834.87						23.13	123.43	511.45	1176.86
26320471	2.30				2.30					
26360421	34.58								34.58	
	3870.74								3870.74	
	98.46								98.46	
Ukupno NC 26	36.88				2.30				34.58	
	3870.74								3870.74	
	98.46								98.46	
56306311	26.83									26.83
	1341.50									1341.50
	10.73									10.73
56307313	25.56									25.56
	1278.00									1278.00
	12.78									12.78

Gazdinska klasa	p	DOBNI RAZREDI								
	v	I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	zv	slabo obr.	dobro obr.							
56360241	6.86									6.86
	480.20									480.20
	5.76									5.76
Ukupno NC 56	59.25									59.25
	3099.70									3099.70
	29.27									29.27
Ukupno GJ	782.45		6.79		2.30		9.63	36.24	222.82	504.67
	97776.47						1359.65	7331.37	29039.64	60045.82
	1962.61						23.13	123.43	609.91	1206.13

Odnos stvarnog i normalnog razmera dobnih razreda
za izdanačke šume hrasta i bukve

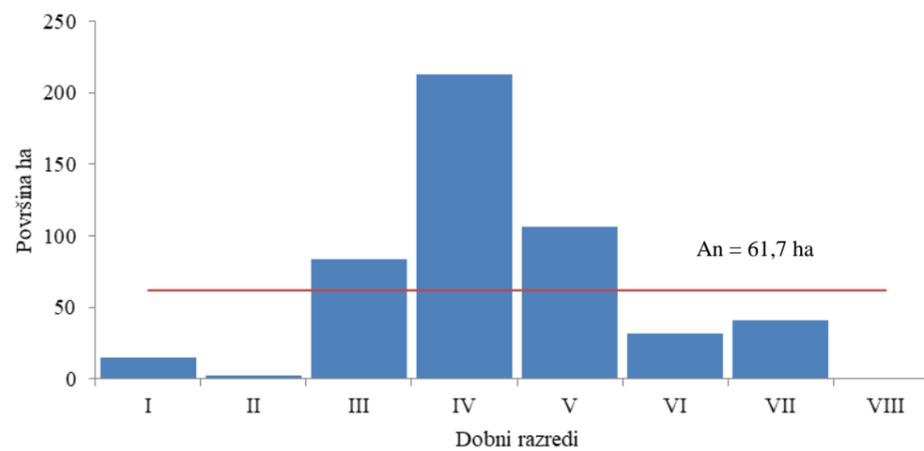


Što se tiče odnosa stvarnog i normalnog razmera dobnih razreda za izdanačke šume bukve za gazdinsku jedinicu evidentan je nedostatak mladih sastojina a veliko učešće zrelih sastojina. Najveća površina je u VIII dobnom razredu, višak površina javlja se u VII dobnom razredu, dok se manjak površina javlja u VI, V, I, II i IV dobnom razredu.

Tabela dobnih razreda za veštački podignute sastojine, (širina dobnog razreda 10 godina), ophodnja 80 godina

Gazdinska klasa	P	DOBNI RAZREDI								
	v	I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	zv	slabo obr.	dobro obr.							
10470311	128.45				34.45	94.00				
	10647.47					10647.47				
	342.95					342.95				
10471313	39.08			2.43		36.65				
	5950.99					5950.99				
	207.56					207.56				
10475313	200.63				49.32	53.49	52.85	18.88	26.09	
	35481.80					9350.89	11785.69	6059.45	8285.78	
	1033.43					324.48	373.95	136.65	198.34	
10476313	25.92		2.75			3.85	2.86	9.69	6.77	
	6143.94					596.11	438.20	3005.62	2104.00	
	196.03					20.57	15.30	99.02	61.13	
10477611	26.44					9.57	15.46	1.41		
	4703.27					1177.48	3205.40	320.39		
	163.24					40.39	111.10	11.75		
10478611	42.91					15.54	17.18	1.92	8.27	
	6968.62					2456.22	2709.41	444.44	1358.55	
	235.18					84.98	93.72	14.49	41.99	
10479313	16.78						16.78			
	3754.48						3754.48			
	125.90						125.90			
Ukupno NC 10	480.21		2.75	2.43	83.77	213.10	105.13	31.90	41.13	
	73650.58					30179.17	21893.18	9829.89	11748.33	
	2304.28					1020.93	719.97	261.91	301.47	
26475313	1.12						1.12			
	105.41						105.41			
	2.50						2.50			
Ukupno NC 26	1.12						1.12			
	105.41						105.41			
	2.50						2.50			
56470421	12.08		12.08							
Ukupno NC 56	12.08		12.08							
Ukupno GJ	493.41		14.83	2.43	83.77	213.10	106.25	31.90	41.13	
	73755.98					30179.17	21998.59	9829.89	11748.33	
	2306.79					1020.93	722.48	261.91	301.47	

Odnos stvarnog i normalnog razmera dobnih razreda
za veštački podignute sastojine



Što se tiče odnosa stvarnog i normalnog razmera dobnih razreda za veštački podignute sastojine za gazdinsku jedinicu evidentno je veliko učešće mladih sastojina. Najveća površina je u IV dobnom razredu, višak površina javlja se u V i III dobnom razredu, dok se manjak površina javlja u VII, VI, I i II dobnom razredu.

Visoke šume ophodnje 60 godina (širina dobnog razreda 10 godina)

Gazdinska klasa	p	DOBNI RAZREDI								
	v	I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	zv	slabo obr.	dobro obr.							
26469212	23.85						23.85			
	2228.63						2228.63			
	63.21						63.21			
Ukupno GJ	23.85						23.85			
	2228.63						2228.63			
	63.21						63.21			

Iz tabelarnog dela uočava se da stanje svih sastojina, po dobnjoj strukturi, odstupa od normalnog stanja dobnih razreda te klase. U svim gazdinskim klasama je prisutan nenormalan razmer dobnih razreda, to jest u svim gazdinskim klasama nedostaje po neki dobn razred tako da postoji razlika između dobnih razreda i normalnog razmera dobnih razreda.

5.8 STANJE VEŠTAČKI PODIGNUTIH KULTURA

Gazdinska klasa	Površina		Zapremina			Zapreminski prirast			Iv %
	ha	%	m ³	%	m ³ /ha	m ³	%	m ³ /ha	
Veštački podignute sastojine - starosti preko 20 godina									
10470311	128.45	24.8	10647.5	14.0	82.9	342.9	14.5	2.7	3.2
10471313	36.65	7.1	5951.0	7.8	162.4	207.6	8.8	5.7	3.5
10475313	200.63	38.8	35481.8	46.7	176.9	1033.4	43.6	5.2	2.9
10476313	23.17	4.5	6143.9	8.1	265.2	196.0	8.3	8.5	3.2
10477611	26.44	5.1	4703.3	6.2	177.9	163.2	6.9	6.2	3.5
10478611	42.91	8.3	6968.6	9.2	162.4	235.2	9.9	5.5	3.4
10479313	16.78	3.2	3754.5	4.9	223.7	125.9	5.3	7.5	3.4
26469212	23.85	4.6	2228.6	2.9	93.4	63.2	2.7	2.7	2.8
26475313	1.12	0.2	105.4	0.1	94.1	2.5	0.1	2.2	2.4
Ukupno VPS preko 20.god.	500.00	96.7	75984.6	100.0	152.0	2370.0	100.0	4.7	3.1
Veštački podignute sastojine - starosti do 20 godina									
10471313	2.43	0.5							
10476313	2.75	0.5							
56470421	12.08	2.3							
Ukupno VPS do 20.god	17.26	3.3							
Ukupno GJ	517.26	100.0	75984.6	100.0	146.9	2370.0	100.0	4.6	3.1

Od ukupno obrasle površine gazdinske jedinice (3.478,08 ha), veštački podignute sastojine zauzimaju 517,26 ha ili 14,9 %. Od toga su 17,26 ha (3,3%) su sastojine starosti do 20 godina (šumske kulture), i to su sastojine koje su ispod taksacione granice.

Sastojine starije od 20 godina se vode kao šuma i zauzimaju 500,00 ha (96,7 %) sa prosečnom zapreminom od 151,9 m³/ha, i tekućim zapreminskim prirastom od 4,7 m³/ha dok je procenat tekućeg zapreminskog prirasta 3,1 %.

Stanje starijih veštački podignutih sastojina po kvalitetu i obrastu je zadovoljavajuće. Stanje veštački podignutih sastojina starosti do 20 godina je slabije zbog velike izbojne moći autohtonih vrsta drveća (kitnjaka, cera, sladuna, breze i jasike). Merama nege, čišćenjem, u narednom periodu treba ih stabilizovati i prevesti u odrasle kvalitetne sastojine.

5.9 ZDRAVSTVENO STANJE SASTOJINA I UGROŽENOST OD ŠTETNIH UTICAJA

Prilikom prikupljanja terenskih podataka za izradu ove posebne osnove gazdovanja konstatovano je da su sastojine visokog i izdanačkog porekla kao i veštački podignute sastojine zadovoljavajućeg zdravstvenog stanja, što znači da nisu zabeležene štete od entomoloških i fitopatoloških uzročnika, jer je u proteklom periodu praćena brojnost potkornjaka (*Ips typographus* i *Ips curvidens*).

Zdravstveno stanje je važan podatak u sprovođenju svih mera zaštite šuma, a među najvažnijim merama zaštite šuma spada i zaštita šuma od požara, po stepenima ugroženosti.

U zavisnosti od stepena ugroženosti od požara šume i šumsko zemljište, prema dr. M. Vasiću, razvrstani su u šest kategorija:

- Prvi stepen :	Sastojine i kulture borova i ariša	498,21 ha	13,0 %
- Drugi stepen:	Sastojine i kulture smrče, jele i drugih četinarara	1102,68 ha	28,8 %
- Treći stepen:	Mešovite sastojine i kulture četinarara i liščara	199,84 ha	5,2 %
- Četvrti stepen:	Sastojine hrasta i graba	749,28 ha	19,6 %
- Peti stepen:	Sastojine bukve i drugih liščara	261,74 ha	6,8 %
- Šesti stepen:	Šikare, šibljac i neobrasle površine	1018,22 ha	26,6 %
	Ukupno:	3.829,97 ha	100,0 %

Iz priloženog prikaza ugroženosti od požara, može se zaključiti da gazdinska jedinica spada u ugrožene sastojine od požara, jer se jako ugrožene od požara, (sastojine prvog i drugog stepena) ugrožene nalaze na 41,8 % ukupne površine, sastojine koje su malo (sastojine petog i šestog stepena) ugrožene nalaze se na 33,4 % ukupne površine gazdinske jedinice. Srednje ugrožene sastojine (sastojine trećeg i četvrtog stepena) nalaze se na svega 24,8 % ukupne površine. Najveći deo površine gazdinske jedinice je u II stepenu ugroženosti od požara, ali je značajno i prisustvo VI stepena ugroženosti od požara što nameće stalnu budnost i opreznost u praćenju i blagovremenom reagovanju kod izbijanja požara.

5.10 STANJE NEOBRASLIH POVRŠINA

Neobrasle površine se nalaze na ukupnoj površini od 351,89 ha, ili 9,2 % ukupne površine gazdinske jedinice, a od toga je:

- šumsko zemljište	30,28 ha
- neplodno zemljište	206,22 ha
- za ostale svrhe	97,66 ha
- zauzeće	17,73 ha
Ukupno:	351,89 ha

U šumsko zemljište svrstane su površine pogodne za pošumljavanje gde je šuma kao kultura neophodna. U neplodno zemljište svrstani su putevi i kamenjari, dalekovodi a u zemljište za ostale svrhe svrstane su površine oko objekata u šumi, površine (proplanci) unutar šumskog kompleksa koje su male površine, a mogu poslužiti za ishranu divljači i stvaranja raznovrsnog ambijenta u šumi ili ako se nalaze pored puteva mogu biti privremena šumska stovarišta ili radilišta kod brigadnog načina seče i izrade šumskih sortimenata. Takođe u zemljište za ostale svrhe svrstane su i enklave državnog poseda okružene privatnim posedom, a male su površine te se njima ne može ekonomično organizovati šumska proizvodnja.

5.11 FOND I STANJE DIVLJAČI

Teritorija gazdinske jedinice se nalazi u sastavu lovišta „Zlatar – Jadovnik – Dubočica“, pruža se u pravcu sever- jug na masivu planine Zlatar, Jadovnik i severnih ogranaka Ozrena. Nalazi se u blizini magistralnog puta Užice – Nova Varoš – Prijepolje.

Lovište je ustanovljeno na osnovu člana 18. Stav 1. Zakona o lovstvu („ službeni glasnik RS“, br.39/93), ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je doneo rešenje o ustanovljenju lovišta „ Zlatar – Jadovnik – Dubočica“ pod brojem 324-02-00423/6-95-06, od 05. Juna 1995.godine (Službeni glasnik RS, br. 29/95).

Lovištem do nedavno je gazdovalo JP „Srbijašume“ – Beograd preko ŠG „Prijepolje“ iz Prijepolja, na osnovu Lovne osnove „Zlatar – Jadovnik – Dubočica“ za period od 01.04.2011. do 31.03.2021. godine rešenjem Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije broj:324-02-00030/2012-10 od 09.08.2012.god.

U periodu izrade OGŠ-a Zlatar II došlo je do promene korisnika lovišta, tako da ćemo naknadno izneti podatke karakteristične o fondu i stanju divljači.

5.12 STANJE SAOBRAĆAJNEPUTNE MREŽE

Otvorenost šuma šumskim komunikacijama i javnim saobraćajnicama je bitan preduslov intenzivnom gazdovanju šumama i šumskim područjima, odnosno realizaciji planiranih šumsko uzgojnih radova u okviru određenog šumskog kompleksa. Da bi se sagledala i ocenila razvijenost mreže komunikacija neophodno je analizirati:

Spoljašnja otvorenost predstavlja vezu šumskog kompleksa sa prerađivačkim i potrošačkim centrima, kao i dostupnost šumskom kompleksu kako bi se sprovele planirane mere gazdovanja.

Unutrašnja otvorenost šuma predstavlja osnovni preduslov za optimalno gazdovanje. Od pristupačnosti šuma zavisi i obim primene savremene mehanizacije u gazdovanju šumama.

Spoljnu i unutrašnju otvorenost gazdinske jedinice predstaviceo putnim pravcima, njegovim kvalitetom, dužinom i odeljenjima koja otvara:

Red. br.	Naziv puta	Odeljenja koja otvara put	Javni putevi			Šumski putevi		Ukupna dužina (m)	Opis stanja i ocean upotrebljivosti
			asft.	sa kolov.kons	bez kolov.kons	sa kolov.kons	bez kolov.kons		
1.	Prijepolje – Bistrica	15,23,24,25	3650				300	3950	Upotrebljiv (dobro stanje)
2.	Sedobro – Gornja Kosatica	43	400					400	Upotrebljiv (dobro stanje)
3.	Mileševa – Hisardžik	65,66	460				860	1320	Upotrebljiv (dobro stanje)
4.	Prijepolje – Rasno	28,29	930					930	Upotrebljiv (dobro stanje)

Red. br.	Naziv puta	Odeljenja koja otvara put	Javni putevi			Šumski putevi		Ukupna dužina (m)	Opis stanja i ocen upotrebljivosti
			asft.	sa kolov.kons	bez kolov.kons	sa kolov.kons	bez kolov.kons		
5.	Prije polje – Taševo	30	940					940	Upotrebljiv (dobro stanje)
6.	Srijeteži – Rasno	27	490				1164	1654	Upotrebljiv (loše stanje)
7.	Suvi bor – Aljinovići	95,97,98	5000					5000	Upotrebljiv (dobro stanje)
8.	Sekulića strane – Bučje	23,24,25					2035	2035	Upotrebljiv (srednje stanje)
9.	Gavrilovića strane – Drenova	22					1553	1553	Upotrebljiv (srednje stanje)
10.	Pačiji potok – Purića potok	25,26					1341	1341	Upotrebljiv (srednje stanje)
11.	Gavrilovića strane – Pačiji potok	24,25					878	878	Upotrebljiv (srednje stanje)
12.	Jasike – Gavrilovića strane	24,25					656	656	Upotrebljiv (loše stanje)
13.	Rasno – Ravne šume	18,19,20,21					2579	2579	Upotrebljiv (srednje stanje)
14.	Dubovica – Crveno prlo	34,35,36,44,46,47					4139	4139	Upotrebljiv (loše stanje)
15.	Uvori – Brajska ploča	5,6,51,52,53		1045			1645	2690	Upotrebljiv (loše stanje)
16.	Šuplja bukva – Jadžina japija – Vranjak	8,9,10,11				1351		1351	Upotrebljiv (dobro stanje)
17.	Konik – Pištoljev do	54,55,56,57					1672	1672	Upotrebljiv (loše stanje)
18.	Glibovi – Konik	56,58,59					3000	3000	Upotrebljiv (loše stanje)
19.	Konik – Šumarska kuća	58,59					2500	2500	Upotrebljiv (loše stanje)
20.	Konik – Strmac – Ivlje	59,60,76					2925	2925	Upotrebljiv (loše stanje)
21.	Pištoljev do – Krnja jela	53,54,55					1260	1260	Upotrebljiv (loše stanje)
22.	Strmac – Borje – Ravna gora	61,62,63,69,70,75,76					5000	5000	Upotrebljiv (srednje stanje)
23.	Promaha – Velika njiva	67,68,72					4900	4900	Upotrebljiv (loše stanje)
24.	Bostani – Miljanovica	29		1200				1200	Upotrebljiv (loše stanje)
25.	Rasno – Dubovica	31,32,33					2100	2100	Upotrebljiv (loše stanje)
26.	Sedobro – Kosatica	44,45,46		1500				1500	Upotrebljiv (dobro stanje)
27.	Begov most – Vaoč	39,40,41,42,43					7000	7000	Upotrebljiv (loše stanje)
28.	Uvori – Brajski bunar	6,7,51					800	800	Upotrebljiv (loše stanje)
29.	Brajovići – Vranjak	49,50		1400				1400	Upotrebljiv (srednje stanje)
30.	Vranjak – Dobra strana	14		300				300	Upotrebljiv (loše stanje)
31.	Biskupići – Međani	89		330				330	Upotrebljiv (loše stanje)
32.	Kozaruša – Vodena poljana	90,92,93,94		2300				2300	Upotrebljiv (loše stanje)
Ukupno			11870	8075		1351	48307	69603	

Ukupna dužina javnih puteva je velika iz razloga što su putevi evidentirani po pravcu i ukupnoj dužini, a to se odnosi na javne asfaltne i javne puteve sa kolovoznom konstrukcijom. Ti putevi ne idu svojom celom dužinom kroz gazdinsku jedinicu, već je samo tangiraju. Zato javni asfaltni putevi koji tangiraju ili prolaze kroz gazdinsku jedinicu imaju dužinu od 11,870km. Javni putevi sa kolovoznom konstrukcijom koji tangiraju ili idu kroz gazdinsku jedinicu imaju dužinu od 8,075km. Šumski putevi sa kolovoznom konstrukcijom zastupljeni su u dužini 1,351km. Šumski putevi bez kolovozne konstrukcije prolaze kroz gazdinsku jedinicu imaju dužinu od 48,307km.

Ukupna dužina svih putnih pravaca koji prolaze ili tangiraju gazdinsku jedinicu iznose 69,603km, prosečna otvorenost putevima računajući ukupnu površinu gazdinske jedinice (3.829,97 ha) iznosi 18,17 m/ha. Međutim ako uzmemo u obzir samo obraslu površinu gazdinske jedinice (3.478,08 ha) prosečna otvorenost je nešto veća i iznosi 20,01 m/ha, tako da je optimalna otvorenost gazdinske jedinice na osnovu putnih pravaca nezadovoljavajuća.

Ovakva otvorenost je ispod optimalne otvorenosti predviđene za Limsko šumsko područje (26,79 m/ha).

Što se tiče kvaliteta puteva stanje je nezadovoljavajuće, jer su uglavnom zastupljeni šumski putevi bez kolovozne konstrukcije u dužini od 48,307km, što podrazumeva da su putevi (sezonskog karaktera) upotrebljivi u onoj meri koliko dozvoljavaju vremenski uslovi.

5.13 ZAŠTIĆENI DELOVI PRIRODE

PRETHODNA ZAŠTITA

- Regionalni prirodni park „Klisura reke Mileševke“ - Rešenje SO Prijepolje br. 03-352-6/76 od 11.05.1976. godine;
- Regionalni prirodni park „Klisura reke Mileševke“ - Rešenje o dopuni rešenja o stavljanju pod zaštitu dela prirodnog područja na kome se nalazi klisura poznata pod imenom „Klisura reke Mileševke“ od 22.9.1980. godine;
- Strogi prirodni rezervat „Ravnište“ - Rešenje SO Prijepolje br. 03-352-5/76 od 11. maja 1976. godine.

AKT O ZAŠTITI

Na osnovu člana 41a stav 2. Zakona o zaštiti prirode („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10 i 91/10 – ispravka) i člana 42. stav 1. Zakona o Vladi („Službeni glasnik RS”, br. 55/05, 71/05 – ispravka, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – US, 72/12, 7/14 – US i 44/14),

Vlada donosi

UREDBU

o proglašenju Specijalnog rezervata prirode „Klisura reke Mileševke” "Službeni glasnik RS", broj 104 od 1. oktobra 2014.

Član 1.

Područje klisure reke Mileševke, smešteno između planinskih masiva Zlatara i Jadovnika u jugozapadnom delu Srbije, proglašava se zaštićenim područjem I kategorije od izuzetnog nacionalnog značaja, kao Specijalni rezervat prirode „Klisura reke Mileševke” (u daljem tekstu: Specijalni rezervat prirode „Klisura reke Mileševke”).

Član 2.

Područje Specijalnog rezervata prirode „Klisura reke Mileševke” stavlja se pod zaštitu radi očuvanja prirodnih pojava i fenomena u reljefu, geologiji i hidrologiji uslovljenih veoma izraženom orografijom terena i geografskim položajem; mozaika staništa izraženih mezo i mikroklimatskih specifičnosti i refugijalnog karaktera; prirodne retkosti – tercijarne endemoreliktne vrste Pančičeva omorika (*Picea omorica* var. *vukomanii*) čija je ovo najjužnija tačka areala rasprostranjenja; izvornih šumsko-planinskih ekosistema sa visokim stepenom florističkog bogatstva, valorizovanih sa stanovišta očuvanja genofonda i biološke raznovrsnosti; reliktnih polidominantnih šumskih zajednica omorike i crnjuše (*Erico-Piceetum omorikae mixtum*) i crnog bora i crnog graba (*Ostryo-Pinetum nigrae*), autohtone šume pitomog kestena i bukve (*Fago-Castanetum sativae mixtum*), mešovite šume pitomog kestena i bora (*Ostryo-Pinetum-Carpinetum mixtum*) i šume kestena i graba (*Castano-Carpinetum betuli*); brojnih endemičnih, reliktnih, retkih, migratornih i ugroženih vrsta od nacionalnog i međunarodnog značaja, koje poput jednostranocvetnog zvončića (*Campanula secundiflora*) i beloglavog supa (*Gyps fulvus*) ovde nalaze svoje utočište.

Član 3.

Specijalni rezervat prirode „Klisura reke Mileševke” nalazi se na teritoriji opštine Prijepolje i obuhvata delove područja katastarskih opština Biskupići, Milošev Do, Međani, Kaćevo, Hisardžik i Kosatica, ukupne površine 1244,14 ha, od čega je 1236,33 ha (99,37%) u državnoj svojini, a 7,81 ha (0,63%) u privatnoj svojini.

Opis granice i grafički prikaz Specijalnog rezervata prirode „Klisura reke Mileševke” dati su u Prilogu, koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.

Član 4.

Na području Specijalnog rezervata prirode „Klisura reke Mileševke”, utvrđuju se režimi zaštite I, II i III stepena.

Režim zaštite I stepena, ukupne površine 132,58 ha, odnosno 10,67% područja Specijalnog rezervata prirode „Klisura reke Mileševke”, utvrđuje se na lokalitetu Ravnište, KO Kaćevo i KO Milošev Do, kao jedinstvenom nalazištu retke, endemo-reliktne biljne vrste – Pančičeve omorike.

Režim zaštite II stepena utvrđuje se na površini od 1.103,34 ha, odnosno obuhvata 88,7% područja Specijalnog rezervata prirode „Klisura reke Mileševke”.

Režim zaštite III stepena utvrđuje se na površini od 7,81 ha, odnosno obuhvata 0,63% područja Specijalnog rezervata prirode „Klisura reke Mileševke”.

Član 5.

Na području na kojem je utvrđen režim zaštite I stepena zabranjuje se korišćenje prirodnih resursa i izgradnja objekata.

Na području na kojem je utvrđen režim zaštite I stepena ograničavaju se aktivnosti i radovi na:

- 1) naučna istraživanja i praćenje prirodnih procesa,
- 2) kontrolisanu posetu u obrazovne, rekreativne i opštekulturne svrhe,
- 3) sprovođenje zaštitnih, sanacionih i drugih neophodnih mera u slučaju požara, elementarnih nepogoda i udesa, pojave biljnih i životinjskih bolesti i prenamnoženja štetnih organizama, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 6.

Na području na kojem je utvrđen režim zaštite II stepena mogu se vršiti upravljačke intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unapređenja zaštićenog područja, bez posledica po primarne vrednosti njihovih prirodnih staništa, populacija, ekosistema, obeležja predela i objekata geonasleđa, obavljati tradicionalne delatnosti i ograničeno koristiti prirodni resursi na održiv i strogo kontrolisan način.

Na području na kojem je utvrđen režim zaštite II stepena zabranjuje se:

- 1) svaka promena postojeće morfologije terena, prevođenje voda i izmena hidrodinamičkih karakteristika i režima reke Mileševke, kao i svi drugi radovi i intervencije koji mogu uticati na izmenu hidrološkog režima podzemnih i površinskih voda;
- 2) čista seča šuma, osim seča koje su u skladu sa planskim dokumentima u šumarstvu;
- 3) unošenje invazivnih alohtonih vrsta flore;
- 4) vađenje luča iz stabala crnog bora;
- 5) paljenje vatre;
- 6) branje, kidanje i na bilo koji način uništavanje biljnog pokrivača, strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta flore;
- 7) upotreba svih nedozvoljenih sredstava za lov ribe (npr. kreč, hlor, konoplja, eksploziv, struja, mreže i dr.);
- 8) narušavanje osnovnog ribljeg fonda;
- 9) privredni ribolov;
- 10) podizanje ribnjaka;
- 11) uništavanje gnezda ptica;
- 12) uznemiravanje faune ptica, naročito u periodu razmnožavanja, podizanja mladih (mart–april);
- 13) formiranje mrciništa na području karstih sedimenata zaštićenog područja;
- 14) postavljanje (ukucavanje) tabli i drugih obaveštenja na stablima;
- 15) eksploatacija materijala rečnog korita;
- 16) slobodno ispuštanje otpadnih i zagađujućih voda u vodotoke;
- 17) održavanje tehničkih sredstava u aluvijalnom delu vodotoka;
- 18) promena namene vodnog zemljišta;
- 19) izgradnja hidrotehničkih objekata (akumulacija, mini hidroelektrane, brane...) uključujući i regulaciju vodotoka reke Mileševke;
- 20) izgradnja vodozahvata i kaptiranje izvora ili dubokih bušotina izdvojenih za potrebe pojedinačnih domaćinstava, i sve druge aktivnosti koje bi mogle uticati na režim podzemnih voda na zaštićenom području;
- 21) formiranje pozajmišta ili otvaranja kamenoloma;
- 22) formiranje deponija.

Na području na kojem je utvrđen režim zaštite II stepena radovi i aktivnosti ograničavaju se na:

- 1) izvođenje hitnih i neophodnih radova u okviru sanacije vetrolooma, vetroizvala, požara, prenamnoženja štetnih organizama i dr. uz uslove zaštite prirode;
- 2) primenu odgovarajućih bioloških mera borbe protiv fitopatoloških i entomoloških oboljenja šuma;
- 3) izvođenje mera aktivne zaštite i unapređenja populacija retkih i ugroženih biljnih i životinjskih vrsta;
- 4) sakupljanje lekovitog bilja;
- 5) ribolov – rekreativni i naučnoistraživački;
- 6) naučna istraživanja i praćenje prirodnih procesa;
- 7) kontrolisanu posetu u obrazovne, rekreativne i opštekulturne svrhe;
- 8) praćenje stanja (monitoring) flore i faune;
- 9) lov i ribolov u skladu sa utvrđenim merama zaštite i korišćenja prema Pravilniku o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Službeni glasnik RS”, br. 5/10 i 47/11);
- 10) sprovođenje odgovarajućih mera protivpožarne i protiverozione zaštite;
- 11) uklanjanje niskog rastinja shodno orografiji terena radi omogućavanja nesmetanog prolaza duž postojeće staze kroz klisuru;
- 12) izgradnju objekata saobraćajne, komunalne i druge infrastrukture;
- 13) uređenje i rekonstrukciju parkinga na ulasku u klisuru i postojećeg makadamskog puta kroz tunel;
- 14) uređenje i rekonstrukciju postojeće planinarske staze kroz klisuru u cilju obilaska cele klisure i uređenje prelaza preko reke do najznamenitijeg staništa na lokalitetu Ravnište na kome raste tercijarni reliktni omorika;
- 15) postavljanje mobilijara (korpe, klupe, nadstrešnica) sa opremom za planinarske i rekreativne svrhe;
- 16) izdvajanje i označavanje specijalnih zona zaštite radi obezbeđenja minimalnog narušavanja i uznemiravanja biotopa.

Član 7.

Na području na kojem je utvrđen režim zaštite III stepena, radovi i aktivnosti koji mogu imati nepovoljan uticaj na vrednosti Specijalnog rezervata prirode „Klisura reke Mileševke”, zabranjuju se i ograničavaju u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita prirode.

Član 8.

Specijalni rezervat prirode „Klisura reke Mileševke” poverava se na upravljanje Javnom preduzeću „Srbijašume”, Šumsko gazdinstvo „Prijeplje” iz Prijeplje (u daljem tekstu: Upravljač).

Član 9.

U obavljanju zakonom utvrđenih poslova upravljanja zaštićenim područjem, Upravljač je ovlašćen i dužan naročito da: organizuje čuvarsku službu; obeleži zaštićeno područje; donese plan upravljanja zaštićenim područjem za period od deset godina, godišnji program upravljanja zaštićenim područjem i izveštaj o ostvarivanju godišnjeg programa upravljanja zaštićenim područjem, akt o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi; obaveštava korisnike zaštićenog područja o mogućnostima za obavljanje radova i aktivnosti; učestvuje u postupku utvrđivanja naknade za uskraćivanje ili ograničavanje prava korišćenja; izdaje saglasnosti i odobrenja; prati stanje i vodi evidenciju o prirodnim vrednostima, nepokretnostima i ljudskim aktivnostima; utvrđuje i naplaćuje naknade za korišćenje zaštićenog područja.

Član 10.

Očuvanje, unapređenje i održivo korišćenje područja Specijalnog rezervata prirode „Klisura reke Mileševke“ sprovodi se prema planu upravljanja koji se donosi za period od deset godina (u daljem tekstu: Plan upravljanja), sa sadržinom i na način propisan zakonom kojim se uređuje zaštita prirode.

Plan upravljanja Upravljač donosi i dostavlja Ministarstvu najkasnije u roku od 10 meseci od dana stupanja na snagu ove uredbe. U postupku davanja saglasnosti na Plan upravljanja, Ministarstvo pribavlja mišljenja ministarstava nadležnih za poslove nauke, prosvete, kulture, rudarstva i energetike, privrede, građevine, saobraćaja i prostornog planiranja, turizma i finansija.

Upravljač je dužan da jednom u tri godine analizira sprovođenje Plana upravljanja i ostvarene rezultate i po potrebi izvrši njegovu reviziju.

Do donošenja Plana upravljanja, Upravljač će vršiti poslove na osnovu godišnjeg programa upravljanja koji je dužan da donese i dostavi Ministarstvu na saglasnost u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Godišnji program upravljanja iz stava 4. ovog člana sadrži naročito: sažet prikaz prirodnih i drugih vrednosti zaštićenog područja, ciljeve zaštite i održivog korišćenja, mogućnosti i ograničenja za njihovo ostvarivanje; detaljan prikaz godišnjih zadataka na čuvanju, održavanju, unapređenju, prikazivanju i održivom korišćenju zaštićenog područja za potrebe nauke, obrazovanja, rekreacije i turizma i ukupnog socio-ekonomskog razvoja; prikaz konkretnih poslova na izradi i donošenju upravljačkih dokumenata, prvenstveno Plana upravljanja, akta o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi i akta o naknadi za korišćenje zaštićenog područja; prikaz zadataka na obeležavanju zaštićenog područja, zasnivanju informacionog sistema i protivpožarnoj zaštiti; prikaz subjekata i organizacionih i materijalnih uslova za izvršenje programa, visine i izvora potrebnih finansijskih sredstava.

Član 11.

Upravljač je dužan da obezbedi unutrašnji red i čuvanje zaštićenog područja u skladu sa pravilnikom o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi koji donosi, uz saglasnost Ministarstva u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ove uredbe.

U okviru sadržine propisane zakonom kojim se uređuje zaštita prirode, pravilnikom iz stava 1. ovog člana bliže se utvrđuju zabranjeni radovi i aktivnosti, pravila za sprovođenje propisanog režima zaštite, kao i pravila i uslovi obavljanja radova i aktivnosti koji su dopušteni.

Pravilnik iz stava 1. ovog člana se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

Član 12.

Upravljač je dužan da na propisan način obeleži Specijalni rezervat prirode „Klisura reke Mileševke“, njegove spoljne granice i granice površina, odnosno lokaliteta sa režimima zaštite najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Upravljač je dužan da zasnjuje digitalnu bazu podataka o Specijalnom rezervatu prirode „Klisura reke Mileševke“, koji se odnose na prirodne i stvorene vrednosti, spoljne granice i granice režima zaštite na osnovu katastarskog plana, nepokretnosti, aktivnosti i druge podatke od značaja za upravljanje zaštićenim područjem.

Član 13.

Upravljač će doneti i dostaviti Ministarstvu na saglasnost akt o naknadi za korišćenje zaštićenog područja Specijalnog rezervata prirode „Klisura reke Mileševke“ najkasnije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Član 14.

Sredstva za sprovođenje Plana upravljanja obezbeđuju se iz budžeta Republike Srbije, od naknade za korišćenje zaštićenog područja, prihoda ostvarenih obavljanjem delatnosti Upravljača i iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

Član 15.

Planovi uređenja prostora, šumske, lovne, poljoprivredne i druge osnove i programi koji obuhvataju zaštićeno područje Specijalni rezervat prirode „Klisura reke Mileševke“ usaglasice se sa Prostornim planom Republike Srbije, Planom upravljanja i režimima zaštite utvrđenim ovom uredbom.

Član 16.

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

5.14 SEMENSKI OBJEKTI

Na području gazdinske jedinice „Zlatar II“ registrovan je semenski objekt jele u odeljenju 59 b registarski broj III 01.01.01.08 (Br. Uverenja: 322-05-543/6/2005-10 od 17.11.2005.godine). Ukupna površina semenske sastojine je 2,60 ha.

Osnovna namena sastojine je sakupljanje kvalitetnog semena jele.

5.15 RASADNIČKA PROIZVODNJA

U granicama gazdinske jedinice „Zlatar II“ ne postoji rasadnik, međutim na području šumskog gazdinstva Prijeplje postoji rasadnik oformljen rešenjem Ministarstva za zaštitu prirodnih bogastava i životne sredine, Br. 322-05-126/2002 – 06 od 02.12.2002. godine. Površina rasadnika je 31,20 ha, dok je proizvodna površina 0,50 ha. U rasadniku se planira godišnja proizvodnja do 450.000 sadnica smrče, belog bora i crnog bora, dok je kapacitet 1.000.000 sadnica svih starosti (1+0, 2+0 i 3+0).

Ukupna proizvodnja rasadnika podmiruje potrebe ŠG Prijeplje za sadnicama četinara, dok se lišćarske vrste nabavljaju od drugih proizvođača u okviru JP „Srbijašume“.

5.16 OPŠTI OSVRT NA ZATEČENO STANJE

Ukupna površina gazdinske jedinice iznosi 3.829,97 ha, dok obraslo zemljište zauzima 3.478,08 ha ili 90,8 % ukupne površine.

Ukupna zapremina je 718.367,5 m³, a zapreminski prirast je 16.054,4 m³.

Sve šume ove gazdinske jedinice prema nameni svrstane su u četiri namenske celine: 10 – proizvodnja tehničkog drveta, 17 – semenska sastojina, 26 – zaštitna zemljišta od erozije, 56 – specijalni rezervat prirode II stepena i 66 – stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana).

Namenska celina 10 – proizvodnja tehničkog drveta, nalazi se na površini od 72,3% i obuhvata 95,7% zapremine i 97,3% zapreminskog prirasta.

Namenska celina 17 – semenska sastojina, nalazi se na površini od 0,1% i obuhvata 0,2% zapremine i 0,2% zapreminskog prirasta.

Namenska celina 26 – se nalazi na svega 8,3% površine, u zapremini učestvuje sa 1,0 %, a u zapreminskom prirastu sa 1,1 %.

Namenska celina 56 – specijalni rezervat prirode II stepena nalazi se na površini od 17,0% i obuhvata 2,5% zapremine i 1,2% zapreminskog prirasta.

Namenska celina 66 – stalna zaštita šuma (izvan gazdinskog tretmana) se nalazi se na površini od 2,4 % i obuhvata 0,6 % zapremine i 0,2% zapreminskog prirasta.

U gazdinskoj jedinici je formirano pedeset (50) gazdinskih klasa.

Na nivou gazdinske jedinice prosečna zapremina iznosi 206,5 m³/ha, zapreminski prirast po hektaru iznosi 4,6 m³/ha, a procenat prirasta je 2,2%.

Prema poreklu, visoke šume se nalaze na 39,5% obrasle površine, obuhvataju 74,8% zapremine i 72,5% zapreminskog prirasta.

Izdanačke šume se nalaze na 26,5% obrasle površine, obuhvataju 14,6% zapremine i 12,7% zapreminskog prirasta.

Veštački podignute sastojine se nalaze na 14,9% obrasle površine, obuhvataju 10,6% zapremine i 14,8% zapreminskog prirasta.

Šikare se nalaze na 9,8 % obrasle površine.

Šiblji se nalaze na 9,4% obrasle površine.

Što se očuvanosti tiče, očuvanih sastojina ima najviše i nalaze se na 68,0% obrasle površine, obuhvataju 95,9% zapremine i 97,7% zapreminskog prirasta.

Razređene sastojine su zastupljene na površini od 8,9% , obuhvataju 3,1% zapremine i 1,8% zapreminskog prirasta.

Devastirane sastojine se nalaze na 4,0% površine, obuhvataju 1,0% zapremine i 0,5% zapreminskog prirasta.

Šikare se nalaze na 9,8% obrasle površine.

Šiblji se nalaze na 9,4% obrasle površine.

Što se tiče mešovitosti, čiste sastojine se nalaze na 33,6% površine, dok im je učešće u zapremini 31,9% i zapreminskom prirastu 30,7%.

Mešovite sastojine prostiru se na površini od 47,2% obrasle površine, sa zapreminom od 68,1% i učestvuju u prirastu sa 69,3%.

Šikare se nalaze na 9,8% obrasle površine.

Šiblji se nalaze na 9,4% obrasle površine.

Od vrsta drveća četinarske vrste su dominantnije, a odnos četinara i lišćara je 76,9 : 23,1 u korist četinara. Najzastupljenija vrsta kod četinarskih vrsta drveća je smrča sa učešćem od 40,7 % ukupne zapremine i 41,7 % zapreminskog prirasta, zatim sledi jela sa 21,2 % ukupne zapremine i 21,7 % zapreminskog prirasta, crni bor sa učešćem 10,2 % ukupne zapremine i 11,1 % zapreminskog prirasta i beli bor učestvuje sa 4,4 % ukupne zapremine i 5,9 % zapreminskog prirasta. Kod lišćarskih vrsta drveća najzastupljenija vrsta je bukva čija zapremina obuhvata 10,1 % ukupne zapremine i 7,3% zapreminskog prirasta, zatim sledi kitnjak sa 7,9 % ukupne zapremine i 6,8% zapreminskog prirasta, cer učestvuje sa 2,0 % ukupne zapremine i 1,7 % zapreminskog prirasta, ostale vrste imaju zanemarljivo učešće.

Na nivou gazdinske jedinice najzastupljeniji je srednje jak inventar (31-50 cm) sa 42,4 % (304.816,1 m³), tanak inventar (< 30 cm) sa 39,4 % (282.803,4 m³), zatim sledi jak inventar (> 50 cm) sa 18,2 % (130.708,5 m³). Ukupno gledajući ovakva debljinska struktura gazdinske jedinice je veoma nepovoljna, ali je očekivana s obzirom na poreklo i očuvanost sastojina ove gazdinske jedinice.

Dobna struktura gazdinskih klasa odstupa od normalnog razmera dobnih razreda, nedostatak zrelih i dozrevajućih sastojina, evidentan je nedostatak mladih sastojina, a karakteriše ga dominiranje srednjedobnih sastojina IV, V i VI dobnih razredi.

Veštački podignute sastojine zauzimaju 517,26 ha ili 14,9 % obrasle površine, stanje starijih veštački podignutih sastojina po kvalitetu i obrastu je zadovoljavajuće. Stanje veštački podignutih sastojina starosti do 20 godina je slabije, zbog toga merama nege, čišćenjem, u narednom periodu treba ih stabilizovati i prevesti u odrasle kvalitetne sastojine.

Ukupno gledajući zdravstveno stanje svih sastojina je zadovoljavajuće. Najveći deo površine gazdinske jedinice je u II i VI stepenu ugroženosti od požara, ali je značajno i prisustvo IV stepenu ugroženosti od požara što nameće stalnu budnost i opreznost u praćenju i blagovremenom reagovanju kod izbijanja požara.

Gazdinskom jedinicom dominiraju visoke, očuvane i mešovite sastojine (što je povoljno), po pitanju zapremine i zapreminskog prirasta prednost je u korist mešovitih sastojina, što je povoljno sa aspekta biološke i ekološke stabilnosti celokupnog ekosistema. Ako ovome dodamo da su mešovite sastojine otpornije na entomološka i fitopatološka oboljenja, onda je jasno da i dalje treba podržavati i proširivati mešovite sastojine. Imajući u vidu i starosnu strukturu, pravilno usmereno gazdovanje i realizaciju prinosa, mešovite sastojine trebalo bi da obezbede stabilniju, masovniju i kvalitetniju proizvodnju drvne mase.

Neobrasle površine zauzimaju 351,89 ha ili 9,2 % od ukupne površine gazdinske jedinice.

Teritorija gazdinske jedinice se nalazi u sastavu lovišta i to „Zlatar – Jadovnik – Dubočica“ koje se prostire na teritoriji opštine Prijepolje i Nova Varoš. U toku izrade OGŠ-a „Zlatar II“ došlo je do promene korisnika lovišta pa će u narednom periodu doći do promene već iznetih podataka.

Prosečna otvorenost putevima u odnosu na površinu gazdinske jedinice (3.829,97 ha) iznosi 18,17 m/ha, ako uzmemo u obzir samo obraslu površinu gazdinske jedinice (3.478,08ha) prosečna otvorenost je nešto veća i iznosi 20,01m/ha. Kvalitet puteva je nezadovoljavajući, jer su uglavnom zastupljeni šumski putevi bez kolovozne konstrukcije u dužini od 48,307km, što podrazumeva da su putevi upotrebljivi u onoj meri koliko dozvoljavaju vremenski uslovi.

U sastavu gazdinske jedinice Uredbom Vlade Republike Srbije "Službeni glasnik RS", broj 104 od 1. oktobra 2014.god., na površini od 1.244,14 ha, o proglašenju kao Specijalni rezervat prirode „Klisura reke Mileševke“ (u daljem tekstu: Specijalni rezervat prirode „Klisura reke Mileševke“). Režim zaštite II stepena utvrđuje se na površini od 1.103,34 ha, odnosno obuhvata 88,7% područja Specijalnog rezervata prirode „Klisura reke Mileševke“. Režim zaštite III stepena utvrđuje se na površini od 7,81 ha, odnosno obuhvata 0,63% područja Specijalnog rezervata prirode „Klisura reke Mileševke“.

Iz napred iznetog navedeni pokazatelji govore o stanju šuma gazdinske jedinice i daju polaznu osnovu kako postupati prema svakoj sastojini, jer su uzgojne potrebe svake sastojine različite.

6 DOSADAŠNJE GAZDOVANJE

6.1 PROMENE ŠUMSKOG FONDA

- Prvo uređivanje ovih šuma izvršeno je 1956.godine. Prevremeno, revizija je vršena 1963.godine, što se može smatrati novim uređivanjem.
- Treće uređivanje je vršeno 1971.godine.
- Četvrto uređivanje je izvršeno 1982.godine i tada je izvršena podela gazdinske jedinice „Zlatar“ na dva dela „Zlatar I“ – Nova Varoš i „Zlatar II“ – Prijeplje.
- Peto uređivanje je urađeno 1992.godine.
- Šesto uređivanje vršeno je 2001.godine.
- Sedmo uređivanje ovih šuma urađeno je 2011.godine.
- Za ovu gazdinsku jedinicu ovo je osmo uređivanje ovih šuma.

U narednom poglavlju prikazaće se sve promene stanja kao i način i posledice dosadašnjeg gazdovanja.

6.1.1 PROMENE ŠUMSKOG FONDA PO POVRŠINI

Promena šumskog fonda po površini data je sledećom tabelom:

Godina uređivanja	Ukupna površina	Šuma	Šumske kulture	Šumsko zemljište	Neploidno	Za ostale svrhe	Tuđe zemljište	Zauzeće
	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
2011	3,858.84	3,447.22	23.52	70.57	168.98	148.55	118.67	
2020	3,829.97	3,460.82	17.26	30.28	206.22	97.66	107.23	17.73
Razlika	-28.87	13.60	-6.26	-40.29	37.24	-50.89	-11.44	17.73

Površina gazdinske jedinice iznosi: 3.829,97 ha (umanjena je za 28,87 ha), što je uticalo da se i broj odeljenja sa 99 umanjila za jedno odeljenje pa je ukupan broj 98 odeljenja.

Razlike u ukupnoj površini ove gazdinske jedinice između dva uređivanja nastala je usled sprovođenja restitucije.

Posmatrano po vrsti zemljišta najviše su uvećane šume i to za 13,60 ha, kao rezultat prirodnog obnavljanja i veštačkog pošumljavanja.

Kategorija šumskih kultura se umanjila za 6,26 ha, ove promene su usledile zbog starosti šumskih kultura koje su sada starije i vode se kao šume a ne više kao šumske kulture (starije su od 20 godina).

Kategorija šumsko zemljište je umanjena, u odnosu na prethodnu posebnu osnovu za 40,29 ha, kao rezultat prirodnog obnavljanja odrđenih površina.

Neploidno zemljište u koje su svrstani putevi, kamenjari, uvećano je za 37,24 ha, dok je zemljište za ostale svrhe umanjeno za 50,89 ha, do neslaganja u površinama ovih zemljišta došlo je zbog različitog kategorisanja ovih zemljišta u zadnja dva uređivanja. Ta razlika znatno je manja kad od nje oduzmemo (nasilna) zauzeća koja su evidentirana (17,73 ha), takođe umanjena je i površina gazdinske jedinice za (28,87ha).

6.1.2 PROMENE ŠUMSKOG FONDA PO ZAPREMINI I ZAPREMINSKOM PRIRASTU

Vrsta drveća	Ukupna zapremina 2011.god.	Ukupan zapreminski prirast	Ukupan ostvareni prinos	Očekivana zapremina	Zapremina dobijena premerom	Razlika u zapremini	Zapreminski prirast
m ³							
Pjas	51.7	10.0		61.7		-61.7	
Gr	1764.7	374.0	37.4	2101.3	1431.1	-670.2	17.0
Cer	11518.5	2734.0	568.8	13683.7	14682.3	998.6	277.2
Slad	4543.9	1130.0	219.6	5454.3	10347.4	4893.1	238.1
Cjas	14.7	3.0		17.7	95.7	78.0	
Kit	53752.6	12662.0	2746.9	63667.7	56913.3	-6754.4	1086.1
Jas	3713.7	905.0	1007.1	3611.6	5724.0	2112.4	135.2
Brz	481.3	116.0	84.2	513.1	1329.3	816.2	30.4
Bk	61186.0	12925.0	6815.9	67295.1	72812.2	5517.1	1165.9
Jav	92.0	18.0	10.7	99.3	876.9	777.6	6.1
Bag	197.0	33.0	3.0	227.0	1889.4	1662.4	61.8
Jel	168946.3	37418.0	22229.6	184134.7	151950.6	-32184.1	3481.4
Smr	265793.1	59105.0	30384.2	294513.9	292077.9	-2436.0	6699.3
Cbor	56166.0	15086.0	2199.0	69053.0	72986.9	3933.9	1785.6
Bbor	32484.4	8147.0	2463.0	38168.4	31340.8	-6827.6	942.0
Dug	1829.1	689.0	221.9	2296.2	2648.9	352.7	87.1
Brv	1898.3	723.0	1469.8	1151.5	252.0	-899.5	11.8
Ari	629.5	233.0	57.4	805.1	955.9	150.8	29.4
Kln				0.0	52.9	52.9	
Ukupno GJ	665062.8	152311.0	70518.5	746855.3	718367.5	-28487.8	16054.4

Razlika između očekivane i zapremine dobijene poslednjim premerom iznosi 28.487,8 m³, odnosno umanjena je za 3,8 %. Stanje pri premeru 2011. godine iznosilo je 665.062,8 m³, desetogodišnji prirast iznosio je 152.311,0m³. Izvršene seče u tom periodu su bile 70.518,5m³, što daje očekivanu zapreminu od 746.855,3m³.

Zapremina dobijena poslednjim premerom iznosi 718.367,5m³.

Gledano po vrstama drveća, razlika između očekivane i zapremine dobijene premerom kod četinarskih vrsta primetan je porast zapremine dobijene premerom kod ariša (+ 150,8 m³ ili 18,7 %), duglazije (+ 352,7 m³ ili 15,4 %), crnog bora (+ 3.933,9 m³ ili 5,7 %), manja zapremina od očekivane evidentna je kod jele (- 32.184,1 m³ ili 17,5 %), belog bora (-6.827,6m³ ili 17,9%), borovca (-252,0 m³ ili 78,1%).

Kod lišćarskih vrsta, primetan je porast zapremine dobijene premerom kod javora (+777,6 m³ ili 783,1 %), bagrema (+1.662,4 m³ ili 732,3 %), crnog jasena (+ 78,0 m³ ili 440,7 %), breze (+ 816,2 m³ ili 159,1 %), sladuna (+4.893,1 m³ ili 89,7 %), jasike (2.112,4 m³ ili 58,5 %), bukve (+5.517,1 m³ ili 8,2 %), manja zapremina od očekivane evidentna je kod graba (-670,2 m³ ili 31,9%), kitnjaka (-6.754,4 m³ ili 10,6 %) i poljskog jasena (-61,7 ili 100,0 %).

Tabelarni prikaz dva uređajna perioda:

Godina uređivanja	Površina	Zapremina		Zapreminski prirast		Iv %
	ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	
2011	3858.84	665062.9	172.3	15231.1	3.9	2.3
2020	3829.97	718367.5	187.6	16054.4	4.2	2.2

Iz tabele se vidi da se površina gazdinske jedinice u poslednja dva uređajna perioda menjala, što znači da je gazdinska jedinica umanjena za površinu od 28,87 ha, razlika je nastala iz razloga sprovođenja restitucije.

Evidentna je razlika u zapremini i prilikom poslednjeg uređivanja koja je u ovom slučaju uvećana i iznosi + 53.304,6 m³ ili 8,0 %, zapreminski prirast uvećan je za +823,3 m³ ili 5,4 %.

Ovakva promena vrednosti zapreminskog prirasta (ukupno, po ha i procenta prirasta) može se tumačiti kao posledica primene različitih metodologija:

- Kao prva je određivanje prirasta preko programskog paketa, metodom procenta prirasta.
- U drugom slučaju neophodno je u toku terenskih radova izvršiti uzimanje uzoraka debljinskog prirasta bušenjem stabala svrdlom na najmanje 10 % sastojina iste ili slične sastojinske pripadnosti (istih ili sličnih vrsta drveća), da bi se mogao izračunati korekcionni factor pomoću kojeg se vrši korekcija prirasta dobijenog programski. Što se može smatrati kao još jedan razlog razlike vrednosti zapreminskog prirasta.

Prilikom prikupljanja podataka za izradu ove osnove izdvajanje odseka i pozicioniranje na krugove vršeno je pomoću GPS uređaja, određivanje površine i broj primernih površina je pratilo stepen homogenosti sastojina a visine stabala i poluprečnici krugova su mereni elektronskim visinomerom „Vertex“, pa je za pretpostaviti da je tačnost podataka poslednjeg uređivanja velika.

6.2 ODNOS PLANIRANIH I OSTVARENIH RADOVA U DOSADAŠNJEM PERIODU

6.2.1 DOSADAŠNJI RADOVI NA OBNOVI I GAJENJU ŠUMA

Vrsta radova	Planirano	Izvršenje	Razlika	%
	ha	ha	(+/-) ha	
Veštačko pošumljavanje goleti	66.73	12,08	-54.65	18.1
Veštačko pošumljavanje sadnjom - rekonstrukcija	21.64	6.22	-15.42	28.7
Popunjavanje veštački podignutih kultura sadnjom	17.67		-17.67	
Seča izbojaka i uklanjanje korova ručno	43.28		-43.28	
Okopavanje i prašenje u kulturama	176.74		-176.74	
Čišćenje u mladim kulturama	45.13		-45.13	
Prorede	1,338.03	741.64	-596.39	55.4
Ukupno GJ	1,709.22	759.94	-949.28	44.5

Predhodnom osnovom, planom gajenja šuma planirani su radovi na površini od 1.709,22 ha.

Prema evidenciji izvršenih radova dobijenih iz šumske uprave Prijepolje, radovi na gajenju su izvršeni na površini od 759,94 ha što predstavlja 44,5 % od planiranih.

Gledano pojedinačno od planiranih radova veštačko pošumljavanje goleti planirano je na 66,73ha ,a plan je ostvaren na 12,08 ha ili 18,1%, veštačko pošumljavanje sadnjom planirano na 21,64 ha, a plan je ostvaren sa 28,7 %, popunjavanje veštački podignutih kultura sadnjom, seča izbojaka i uklanjanje korova ručno, okopavanje i prašenje u kulturama, čišćenje u mladim prirodni sastojinama i čišćenje u mladim kulturama, nisu izvedeni. Nega šuma (prorede) planirane na 1.338,03 ha uz ostvarenje od 55,4%.

Ako analiziramo ukupno realizovan plan gajenja iznosi 44,5 %, može se zaključiti da radovi nisu u dovoljnoj meri izvedeni. Jedan od razloga zbog čega planirano pošumljavanje nije izvršeno, je pojava prirodnog pošumljavanja čistina, posebno smrčom koja se sama širi i formira mlade sastojine.

Na ostvarenje plana u velikoj meri doprineo je položaj gazdinske jedinice, nedostatak lokalne radne snage, kao i struktura putne mreže koju uglavnom čine putevi koji su sezonskog karaktera (bez kolovozne konstrukcije).

Međutim ovako mali procenat izvršenja plana gajenja je apsolutno neopravdan i nedopustiv, upravo iz tog razloga u ovom uređajnom periodu neophodno je posvetiti veću pažnju radovima na gajenju šuma, kao i stvoriti uslove da se izvedu radovi koji su planirani a u prethodnom periodu nisu u dovoljnoj meri izvedeni ili su izostali.

6.2.2 DOSADAŠNJI RADOVI NA ZAŠTITI ŠUMA

U dosadašnjem periodu zaštiti šuma poklanjala se puna pažnja. U cilju zaštite šuma od bespravnog korišćenja organizovana je lugarska služba, a bespravne seče u prethodnom periodu iznosile su 44,4 m³.

U cilju zaštite šuma od požara redovno se organizuju dežurstva i pojačan nadzor u kritičnom periodu, kako bi blagovremenim otkrivanjem i brzim intervencijama bili suzbijeni šumski požari širih razmera.

U pogledu zaštite šuma od fitopatoloških i entomoloških bolesti zabeleženo pojačano sušenje šuma, veća grupa osušenih stabala konstatovana je u 8 odeljenju, slično sušenje zabeleženo je u 21 odeljenju u pitanju je veštački podignuta sastojina smrče, uočeno je i sušenje borovca u 40 odeljenju odseci „d“ i „r“. Karakteristika sušenja je da se stabla osuše za 15 do 20 dana. Sušenje ide od vrha stabla prema dnu, kora brzo opada, na opaljoj kori konstatovano je prisustvo potkornjaka.

U izdanačkim šumama hrasta primećeno je značajno prisustvo gusenica žutotrbe čiji broj nije dostigao razmere kalamiteta.

Kao mera borbe protiv gljiva iz roda *Heterobasidion annosum* koja uzrokuje trulež korena, debla i sušenje stabala četinaru krenulo se sa tretiranjem panjeva preparatom Rotstop.

U cilju preventivne zaštite šuma od štetnih insekata svake godine postavljaju se lovne klopke, vrši se njihova kontrola i nadzor. Sve to je doprinelo da većih oštećenja šume uzrokovanih ovim faktorima nije bilo.

6.2.3 DOSADAŠNJI RADOVI NA KORIŠĆENJU ŠUMA

Tab.1

Vrsta drveća	Planirano		Ukupno	Ostvareno							Ukupno	Razlika		%
	Glavni prinos	Prethodni prinos		Glavni prinos			Prethodni prinos			Bespravni		Glavni prinos	Prethodni prinos	
				redovni	slučajni	vanredni	redovni	slučajni	vanredni					
Grab	237.7		237.7				33.9	3.5			37.4	-237.7	37.4	15.7
Cer	1,205.5		1,205.5				563.2	5.6			568.8	-1,205.5	568.8	47.2
Sladun	409.5		409.5				212.4	7.2			219.6	-409.5	219.6	53.6
Cjasen														
Kitnjak	7.8	4,764.4	4,772.2				2,620.3	94.2		32.4	2,746.9	-7.8	-2,049.9	57.6
Jasika	1,061.0	18.4	1,079.4	911.3	0.8	6.4	78.9		9.7		1,007.1	-142.5	70.2	93.3
Breza	96.8	32.4	129.2	58.9			25.3				84.2	-37.9	-7.1	65.2
Bukva	5,892.2	2,845.1	8,737.3	2,552.9	93.9	26.0	3,769.2	100.3	266.0	7.6	6,815.9	-3,219.4	1,290.4	78.0
Javor			0.0				2.6		8.1		10.7		10.7	
Bagrem		14.1	14.1							0.6	3.0		-11.7	21.3
Klen														
Jela	20,690.2	156.0	20,846.2	18,223.6	3,771.9	110.5	10.4	113.2			22,229.6	1,415.8	-32.4	106.6
Smrča	23,555.7	3,214.4	26,770.1	16,884.6	10,868.7	506.9	1,179.0	513.1	428.1	3.8	30,384.2	4,704.5	-1,094.2	113.5
Crni Bor	520.6	3,489.1	4,009.7	212.0	17.5		1,293.3	639.3	36.9		2,199.0	-291.1	-1,519.6	54.8
Beli Bor	1,412.7	1,819.2	3,231.9	1,093.9	155.6	27.0	398.9	262.6	525.0		2,463.0	-136.2	-632.7	76.2
Duglazija		216.0	216.0				221.9				221.9		5.9	102.7
Borovac		220.9	220.9				75.0	1,394.8			1,469.8		1,248.9	665.4
Ariš		68.8	68.8				57.4				57.4		-11.4	83.4
Ukupno GJ	55,089.7	16,858.8	71,948.5	39,937.2	14,908.4	676.8	10,541.7	3,136.2	1,273.8	44.4	70,518.5	432.7	-1,907.1	98.0

U proteklih deset godina intenzivnog gazdovanja evidentirani ukupni prinos od seča šuma prema evidenciji ŠU Prijeplje iznosi 70.518,5 m³. Ukupan prinos čine glavni prinos (seče obnavljanja), prethodni prinos (proredne seče) i slučajni prinos (snegolomi, snego izvale, vetro izvale i sušenje stabala) koji nije planiran. Pri evidenciji prinosa registrovane su i bespravne seče.

Glavni prinos je ostvaren sa 55.522,4 m³ (100,8 %), prethodni prinos ostvaren je sa 14.951,7 m³ (88,7 %).

Prethodnim planom korišćenja planirano je 71.948,5 m³ a ostvareno je 70.518,5 m³ tako da je plan ostvaren sa 98,0 %. Što se tiče vrste prinosa, glavni prinos je ostvaren sa 100,8 %, a prethodni sa 88,7 % od planiranog.

Posmatrajući ukupnu realizaciju radova na korišćenju za celu gazdinsku jedinicu procenat izvršenja etata je 98,0 %, (Tab.1).

Tab.2

Vrsta prinosa	Plan		Realizacija			
	m ³	ha	m ³	%	ha	%
Glavni	55089.7	1087.83	55566.8	100.9	1343.85	123.5
Prethodni	16858.8	1338.03	14951.7	88.7	741.64	55.4
Ukupno GJ	71948.5	2425.86	70518.5	98.0	2085.49	86.0

Analizirajući realizacija prinosa po površini (Tab.2), glavni prinos planiran je na površini od 1.087,83 ha, ostvaren je na 1.343,85 ha ili 123,5 %, dok je prethodni prinos planiran na površini od 1.338,03 ha, ostvaren je na 741,64 ha ili 55,4 %.

Ukupna realizacija radova na korišćenju za celu gazdinsku jedinicu po površini ostvarena je na 2.085,49 ha ili 86,0 %. U realizaciji površine ušle su i površine obuhvaćene vanrednim i slučajnim prinisom.

6.2.4 OSTALI RADOVI

U prethodnom uređajnom periodu planirana je izgradnja novih tvrdih kamionskih puteva u dužini od 5,0 km:

- Golo brdo – Bandera koji bi otvorio niz odeljenja 1,2,4 i 52 u dužini od 2,0 km
- Brajski bunar – Jadžina japija koji bi otvorio odeljenja 7,8,9,10 i 11 u dužini od 3,0 km

Pored izgradnje 5 km kamionskih puteva, planira se i održavanje već postojećih šumskih komunikacija.

Od ukupno planiranih radova realizovano je:

Novi putni pravci (I + II faza):

- Šuplja bukva – Jadžina japija – Vranjak (I + II faza) u dužini 1,351km, koji bi otvorio odeljenja 8,9,10 i 11.

Za ovu gazdinsku jedinicu ukazala se potreba za rekonstrukcijom postojećeg putnog pravca, koji su obuhvaćeni Izmenama i Dopunama ove Osnove (Rešenje izdato od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Uprava za šume, broj:322-02-00104/2017-10 od 12.04.201.god.).

Rekonstrukcija postojećeg putnog pravca:

- Konik – Pištoljev do, ukupne dužine 1,672km, koji bi otvorio odeljenja 54,55,56 i 57.

Ostali planirani radovi nisu bili evidentirani pa je za pretpostaviti da nisu ni izvedeni.

Otkupa ostalih šumskih proizvoda u proteklom periodu nije bilo, kao i prikupljanja naknade za pašarenje stoke.

6.2.5 OPŠTI OSVRT NA DOSADAŠNJE GAZDOVANJE ŠUMA

Površina gazdinske jedinice, u odnosu na prošlo uređivanje šuma, umanjena je za 28,87 ha iz razloga sprovođenja restitucije.

Posmatrano po vrsti zemljišta najviše su uvećane šume i to za 13,60 ha, kao rezultat prirodnog obnavljanja i veštačkog pošumljavanja.

Kategorija šumskih kultura se umanjila za 6,26 ha, ove promene su usledile zbog starosti šumskih kultura koje su sada starije i vode se kao šume a ne više kao šumske kulture (starije su od 20 godina).

Kategorija šumsko zemljište je umanjena, u odnosu na prethodnu posebnu osnovu za 40,29 ha, kao rezultat prirodnog obnavljanja odrđenih površina.

Neplodno zemljište u koje su svrstani putevi, kamenjari, uvećano je za 37,24 ha, dok je zemljište za ostale svrhe umanjeno za 50,89 ha, do neslaganja u površinama ovih zemljišta došlo je zbog različitog kategorisanja ovih zemljišta u zadnja dva uređivanja. Ta razlika znatno je manja kad od nje oduzmemo (nasilna) zauzeća koja su evidentirana (17,73 ha), takođe umanjena je i površina gazdinske jedinice za (28,87ha).

Zapremina dobijena poslednjim premerom iznosi 718.367,5m³. Razlika između očekivane i zapremine dobijene poslednjim premerom iznosi 28.487,8 m³, odnosno umanjena je za 3,8 %. Stanje pri premeru 2011. godine iznosilo je 665.062,8 m³, desetogodišnji prirast iznosio je 152.311,0m³. Izvršene seče u tom periodu su bile 70.518,5m³, što daje očekivanu zapreminu od 746.855,3m³.

Gledano po vrstama drveća, razlika između očekivane i zapremine dobijene premerom kod četinarskih vrsta primetan je porast zapremine dobijene premerom kod ariša (+ 150,8 m³ ili 18,7 %), duglazije (+ 352,7 m³ ili 15,4 %), crnog bora (+ 3.933,9 m³ ili 5,7 %), manja zapremina od očekivane evidentna je kod jele (- 32.184,1 m³ ili 17,5 %), belog bora (-6.827,6m³ ili 17,9%), borovca (-252,0 m³ ili 78,1%).

Kod lišćarskih vrsta, primetan je porast zapremine dobijene premerom kod javora (+777,6 m³ ili 783,1 %), bagrema (+1.662,4 m³ ili 732,3 %), crnog jasena (+ 78,0 m³ ili 440,7 %), breze (+ 816,2 m³ ili 159,1 %), sladuna (+4.893,1 m³ ili 89,7 %), jasike (2.112,4 m³ ili 58,5 %), bukve (+5.517,1 m³ ili 8,2 %), manja zapremina od očekivane evidentna je kod graba (-670,2 m³ ili 31,9%), kitnjaka (-6.754,4 m³ ili 10,6 %) i poljskog jasena (-61,7 ili 100,0 %).

Evidentna je razlika u zapremini i prilikom poslednjeg uređivanja koja je u ovom slučaju uvećana i iznosi + 53.304,6 m³ ili 8,0 %, zapreminski prirast uvećan je za +823,3 m³ ili 5,4 %.

Ovakva promena vrednosti zapreminskog prirasta (ukupno, po ha i procenta prirasta) može se tumačiti kao posledica primene različitih metodologija:

Kao prva je određivanje prirasta preko programskog paketa, metodom procenta prirasta. U drugom slučaju neophodno je u toku terenskih radova izvršiti uzimanje uzoraka debljinskog prirasta bušenjem stabala svrdlom na najmanje 10 % sastojina iste ili slične sastojinske pripadnosti (istih ili sličnih vrsta drveća), da bi se mogao izračunati korekcionni factor pomoću kojeg se vrši korekcija prirasta dobijenog programski. Što se može smatrati kao još jedan razlog razlike vrednosti zapreminskog prirasta.

Prilikom prikupljanja podataka za izradu ove osnove izdvajanje odseka i pozicioniranje na krugove vršeno je pomoću GPS uređaja, određivanje površine i broj primernih površina je pratilo stepen homogenosti sastojina a visine stabala i poluprečnici krugova su mereni elektronskim visinomerom „Vertex“, pa je za pretpostaviti da je tačnost podataka poslednjeg uređivanja velika.

Predhodnom osnovom, planom gajenja šuma planirani su radovi na površini od 1.709,22 ha.

Prema evidenciji izvršenih radova dobijenih iz šumske uprave Prijepolje, radovi na gajenju su izvršeni na površini od 747,86 ha što predstavlja 43,8 % od planiranih.

Gledano pojedinačno od planiranih radova veštačko pošumljavanje sadnjom planirane na 21,64 ha, a plan je ostvaren sa 28,7 %, veštačko pošumljavanje goleti, popunjavanje veštački podignutih kultura sadnjom, seča izbojaka i uklanjanje korova ručno, okopavanje i prašenje u kulturama, čišćenje u mladim prirodnim sastojinama i čišćenje u mladim kulturama, nisu izvedeni. Nega šuma (prorede) planirane na 1.338,03 ha uz ostvarenje od 55,4 %.

Ako analiziramo ukupno realizovan plan gajenja iznosi 43,8 %, može se zaključiti da radovi nisu u dovoljnoj meri izvedeni. Na neostvarenje plana u velikoj meri uticao je sam položaj gazdinske jedinice, kao i nepovoljna struktura putne mreže koju uglavnom čine putevi koji su sezonskog karaktera (bez kolovozne konstrukcije). Svemu navedenom ide u prilog i nedostatak lokalne radne snage.

Međutim ovako mali procenat izvršenja plana gajenja je apsolutno neopravdan i nedopustiv, upravo iz tog razloga u ovom uređajnom periodu neophodno je posvetiti veću pažnju radovima na gajenju šuma, kao i stvoriti uslove da se izvedu radovi koji su planirani a u prethodnom periodu nisu u dovoljnoj meri izvedeni ili su izostali.

U dosadašnjem periodu zaštititi šuma poklanjala se puna pažnja. U cilju zaštite šuma od bespravnog korišćenja organizovana je lugarska služba, a bespravne seče u prethodnom periodu iznosile su 44,4 m³.

U cilju zaštite šuma od požara redovno se organizuju dežurstva i pojačan nadzor u kritičnom periodu, kako bi blagovremenim otkrivanjem i brzim intervencijama suzbijeni šumski požari širih razmera.

U pogledu zaštite šuma od fitopatoloških i entomoloških bolesti zabeleženo pojačano sušenje šuma. Karakteristike sušenja su da se stabla osuše za 15 - 20 dana. Sušenje ide od vrha stabla prema dnu, kora brzo opada, a na opaloj kori konstatovano je prisustvo potkornjaka.

U izdacačkim šumama hrasta primećeno je značajno prisustvo gusenica žutotrbe čiji broj nije dostigao razmere kalamiteta.

Kao mera borbe protiv gljiva iz roda Heterobasidion annosum koja uzrokuje trulež korena, debla i sušenje stabala četinara krenulo se sa tretiranjem panjeva preparatom Rotstop.

U cilju preventivne zaštite šuma od štetnih insekata svake godine postavljaju se lovne klopke, vrši se njihova kontrola i nadzor. Sve to je doprinelo da većih oštećenja šume uzrokovanih ovim faktorima nije bilo.

U proteklih deset godina intenzivnog gazdovanja evidentirani ukupni prinos od seča šuma prema evidenciji ŠU Prijepolje iznosi 70.518,5 m³. Ukupan prinos čine glavni prinos (seče obnavljanja), prethodni prinos (proredne seče) i slučajni prinos (snegolomi, snego izvale, vetro izvale i sušenje stabala) koji nije planiran. Pri evidenciji prinosa registrovane su i bespravne seče. Glavni prinos je ostvaren sa 55.522,4 m³ (100,8 %), prethodni prinos ostvaren je sa 14.951,7 m³ (88,7 %). Prethodnim planom korišćenja planirano je 71.948,5 m³ a ostvareno je 70.518,5 m³ tako da je plan ostvaren sa 98,0 %. Što se tiče vrste prinosa, glavni prinos je ostvaren sa 100,8 %, a prethodni sa 88,7 % od planiranog.

Posmatrajući ukupnu realizaciju radova na korišćenju za celu gazdinsku jedinicu procenat izvršenja etata je 98,0 %,

Analizirajući realizacija prinosa po površini, glavni prinos planiran je na površini od 1.087,83 ha, ostvaren je na 1.343,85 ha ili 123,5 %, dok je prethodni prinos planiran na površini od 1.338,03 ha, ostvaren je na 741,64 ha ili 55,4 %.

Ukupna realizacija radova na korišćenju za celu gazdinsku jedinicu po površini ostvarena je na 2.085,49 ha ili 86,0 %. U realizaciji površine ušle su i površine obuhvaćene vanrednim i slučajnim prinosom.

Svi radovi koji se izvedu pozitivno utiču na stanje sastojina, sastojine su dobrog kvaliteta, dobre očuvanosti, sastojine su sa solidnom prosečnom zapreminom po hektaru.

Zanemareno je korišćenje ostalih šumskih proizvoda, odnosno proizvodni potencijali šuma (šumski plodovi, lekovito bilje, jestive gljive i dr.).

U prethodnom uređajnom periodu planirana je izgradnja novih tvrdih kamionskih puteva u dužini od 5,0 km. Izvršene su izmene i dopune zbog rekonstrukcije putnog pravca Konik – Pištoljev do u dužini od 1,672km međutim zbog prioriteta ŠU Prijepolje je realizovala putni pravac Šuplja bukva – Jadžina japija – Vranjak (I + II faza) u dužini od 1,351km, ostali planirani radovi nisu bili evidentirani pa je za pretpostaviti da nisu ni izvedeni.

Napred iznete konstatacije jasno ukazuju na potrebu promene odnosa prema šumama ove gazdinske jedinice u narednom uređajnom razdoblju, odnosno potrebu intenziviranja svih predviđenih radova, kojima će se obezbediti dalja biološka stabilnost celog kompleksa.

7 PLANIRANJE UNAPREĐENJA STANJA OPTIMALNOG KORIŠĆENJA ŠUMA

7.1 CILJEVI GAZDOVANJA ŠUMAMA

7.1.1 OPŠTI CILJEVI GAZDOVANJA ŠUMAMA

Opšti ciljevi gazdovanja šumama proizilaze iz Zakona o šumama (Sl.glasnik RS br.30/10, 93/12, 89/15, 95/18). Šume, kao dobro od opšteg interesa moraju da se održavaju, obnavljaju i koriste tako da se: očuva i poveća njihova vrednost i opšte korisne funkcije, obezbedi trajnost i zaštita i stalno povećanje prinosa i prirasta. Šumsko zemljište, kao dobro od opšteg interesa, koristi se za šumsku proizvodnju i ne može da se koristi u druge svrhe osim u slučajevima i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Prema Pravilniku, opšti ciljevi su:

1. Zaštita i stabilnost šumskih ekosistema;
2. Sanacija opšteg stanja degradiranih šumskih ekosistema i obezbeđivanje optimalne obraslosti;
3. Očuvanje trajnosti i povećanje prinosa;
4. Povećanje ukupne vrednosti šuma i njenih opštekorisnih funkcija.

Ovako definisani opšti ciljevi gazdovanja šumama pokrivaju jedan zajednički opšti cilj koji je sadržan u potrebi obezbeđenja racionalnog korišćenja prirodnih resursa, unapređenje uslova života, zaštita od elementarnih nepogoda i zaštita genetskog fonda.

Ostvarivanje opštih ciljeva gazdovanja u mnogome zavisi od sadašnjeg stanja šuma i od dosledne primene, uzgojnih tehničkih i uređajnih mera propisanih ovom osnovom gazdovanja šumama gazdinske jedinice „Zlatar II“.

7.1.2 POSEBNI CILJEVI GAZDOVANJA

Uzimajući u obzir stanje šuma gazdinske jedinice i istaknute društvene potrebe, u okvirima prethodno definisanih opštih ciljeva, mogu se sagledati i oni su u okviru proizvodnog (opšteg) cilja (proizvodnja organske materije) sledeći:

- Proizvodnja tehničkog drveta (u najširem smislu)
- Proizvodnja celuloznog drveta
- Protiv eroziona zaštita zemljišta
- Zaštita voda i vodosnabdevanja
- Zaštita i očuvanje zaštićenih reliktnih, retkih i ugroženih vrsta flore i faune
- Proizvodnja ostalih proizvoda iz šume
- Proizvodnja, uzgoj i zaštita divljači i ostale faune.

Posebni ciljevi gazdovanja predstavljaju posebna namenska opredeljenja koja važe za celu gazdinsku jedinicu ili pojedine njene delove. Neke od navedenih ciljeva možemo, a neke ne možemo sa sigurnošću planirati, s obzirom na složene odnose u ekološkom smislu na relaciji životna sredina – flora – fauna, ravnoteže među njima i ekološkog kapaciteta s kojima se mora računati. Pri tome je jasno da trenutno raspoloživim merama i radovima možemo neke pojave i rizike u izvesnom smislu ublažiti ili eliminisati.

Uopšteno postoje sledeći posebni ciljevi:

1. Biološko – uzgojini,
2. Proizvodno – tehnički,
3. Opštekorisni

Obzirom na vremenski period u kome se ovi ciljevi mogu ostvariti dele se na:

1. dugoročne, čije se ostvarenje proteže na više uređajnih razdoblja,
2. kratkoročne, koji se ostvaruju u toku jednog uređajnog razdoblja.

7.1.2.1 BIOLOŠKO-UZGOJNI CILJEVI

Namenska celina 10 proizvodnja tehničkog drveta:

gazd.kl.: 10.177.322;10.196.214;10.197.214;10.214.212;10.215.212;10.216.212;10.306.311;10.307.313;10.308.311;10.351.421;10.360.421;10.361.421;10.381.511;10.384.611;10.393.471;10.395.471;10.397.472;10.401.611;10.402.611;10.403.472;10.404.611;10.405.471;10.470.311;10.471.313;10.475.313;10.476.313;10.477.611;10.478.611;10.479.313

ciljevi:

- postepeno dovođenje sastojina u optimalno (normalno) stanje, koje će u potpunosti koristiti potencijalne mogućnosti staništa u cilju zadovoljenja društva prema šumi kao dobru od posebnog značaja, odnosno, intezivna maksimalna proizvodnja drveta najboljeg kvaliteta i vrednosti.
- popravka postojećeg stanja.
- konverzija (prevođenje) izdanačkih sastojina u visoki oblik.
- zaustaviti sušenje (smrče) nastalo usled pojave entomoloških i fitopatoloških oboljenja.
- odgovarajućim uzgojnim merama veštački podignute sastojine prevesti u kvalitetne obrasle sastojine.
- proizvodnja najkvalitetnijih drvnih sortimenata.
- blagovremenim i adekvatnim merama nege usmeravati pozitivno razvoj srednjedobnih i mladih sastojina.
- obezbediti povećanje proizvodne vrednosti sastojina.
- najkvalitetnijim stablima kao nosiocima prirasta treba omogućiti nesmetani i maksimalni prirast.

Namenska celina 17 semendka sastojina:

gazd. kl.: 17.397.471

ciljevi:

- obezbeđivanje kvalitetnih genotipova u semenskim sastojinama
- proizvodnja semena jele najboljeg kvaliteta za rasadničku proizvodnju

Namenska celina 26 zaštita zemljišta od erozije:

gazd. kl.: 26.266.311;26.266.421;26.308.311;26.320.471;26.360.421;26.469.212 i 26.475.313

ciljevi:

- očuvanje i popravka stanišnih uslova, a samim tim i sprečavanje pojave erozivnih procesa.
 - poboljšati proizvodne mogućnosti staništa očuvanjem većeg sklopa.
 - stvoriti optimalne uslove za razvoj stabala.
 - odgovarajućim uzgojnim merama veštački podignute sastojine prevesti u kvalitetne obrasle sastojine.
 - meliorativnim radovima, pripremom terena i pošumljavanjem prevoditi ove biljne zajednice u viši uzgojni oblik.
- b. Kratkoročni ciljevi
- zbog prioritete funkcije – zaštita zemljišta od erozije, kao i zbog prekinutog sklopa kod ovih sastojina, u ovom uređajnom razdoblju je planirano prelazno gazdovanje, očuvanje i popravka stanišnih uslova, a samim tim i sprečavanje pojave erozivnih procesa.

Namenska celina 56 specijalni rezervat prirode II stepena:

gazd. kl.: 56.266.241;56.267.241;56.306.311;56.307.313;56.308.313;56.360.241;56.362.421;56.381.511;56.401.611 i 56.470.421

ciljevi:

- postepeno dovođenje sastojina u optimalno (normalno) stanje, koje će u potpunosti koristiti potencijalne mogućnosti staništa u cilju zadovoljenja društva prema šumi kao dobru od posebnog značaja, odnosno, intezivna maksimalna proizvodnja drveta najboljeg kvaliteta i vrednosti.
- popravka postojećeg stanja.
- konverzija (prevođenje) izdanačkih sastojina u visoki oblik.
- odgovarajućim uzgojnim merama veštački podignute sastojine prevesti u kvalitetne obrasle sastojine.
- blagovremenim i adekvatnim merama nege usmeravati pozitivno razvoj srednjedobnih i mladih sastojina.
- izdanačke očuvane i razređene sastojine pripremiti za prevođenje u visoki oblik gajenja.
- izdanačke devastirane sastojine bez gadinskih intervencija i tretmana.
- šikare i šibljacii sastojine bez gazdinskih intervencija i tretmana

Namenska celina 66 stalna zaštita šuma - izvan gazdinskog tretmana:

gazd. kl.: 66.266.241;66.267.241 i 66.381.511

ciljevi:

- sastojine ove namenske celine prepuštene su spontanom prirodnom razvoju i u njima se neće sprovoditi gazdinske mere.
- b. Kratkoročni ciljevi
- sastojine ove namenske celine prepuštene su spontanom prirodnom razvoju i u njima se neće sprovoditi gazdinske mere.

Neobraslo zemljište

ciljevi:

- sve površine pogodne za pošumljavanje, veće od 0,5 ha, pošumljavati do optimalnog odnosa pošumljenosti obraslog i neobraslog zemljišta 95 : 5.
- evidentno je povećanje površine pod šumom u prethodnih 10 godina, što je u velikoj meri posledica prirodnog pošumljavanja neobraslih površina iz tog razloga u ovom uređajnom periodu nisu planirani radovi.

7.1.2.2 PROIZVODNI CILJEVI

a. Dugoročni ciljevi:

- proizvodnja kvalitetnih drvnih sortimenata za mehaničku preradu, uz što veće učešće kvalitetnih klasa;
- proizvodnja tehničke oblovine iz prorednih seča;
- proizvodnja ogrevnog i celuloznog drveta kao pratećih sortimenata u proizvodnji trupaca i oblog tehničkog drveta;
- korišćenje ostalih proizvoda (šumski plodovi, lekovito bilje, pečurke i dr.)

b. Kratkoročni ciljevi:

- ostvariti dugoročne ciljeve po principu da sastojine posle svake seče budu stabilnije, vitalnije, kvalitetnije i proizvodno vrednije;
- racionalno iskorišćenje posečene drvene mase izradom najvrednijih sortimenata.

7.1.2.3 TEHNIČKI CILJEVI

a. Dugoročni ciljevi:

- plansko otvaranje šumskog kompleksa izgradnjom mreže puteva;
- maksimalno mehanizovati sve radne procese u cilju racionalizacije svih faza rada;
- maksimalna produktivnost rada uz minimalne troškove;
- stručno osposobljavanje i usavršavanje kadrova za uvođenje novih tehnologija.

b. Kratkoročni ciljevi:

- nastojati realizovati otvaranje šumskog kompleksa izgradnjom puteva koji bi omogućili nesmetano gazdovanje i prevoz drvnih sortimenata nezavisno od vremenskih uslova;
- proizvoditi što kvalitetnije sortimente, uz što racionalnije iskorišćenje drvene mase;
- stručno osposobljavanje i usavršavanje (prisustvo stručnim seminarima).

7.1.2.4 OPŠTEKORISNI CILJEVI

a. Dugoročni ciljevi:

- svim merama i zahvatima konstantno doprineti jačanju i unapređivanju svih funkcija šume;

b. Kratkoročni ciljevi:

- poboljšati biološku stabilnost visokih, izdanačkih i veštački podignutih sastojina i proširiti šumu na neobrasle površine.

7.2 MERE ZA POSTIZANJE CILJEVA GZDOVANJA

Prema stanju šuma i ekonomskim mogućnostima gazdinstva, a uzimajući u obzir stabilnost i procenu mogućnosti celokupnog ekosistema, sve mere se dele na:

1. Uzgojne,
2. Uredajne.

7.2.1 UZGOJNE MERE

Uzgojne mere su definisane načinom obnavljanja i negovanja sastojina. U odnosu na dosadašnje gazdovanje šumama i sastojinske prilike u gazdinskoj jedinici, a prema biološkim osobinama određenih vrsta drveća, usvojeni su sledeći sistemi gazdovanja:

Izbor sistema gazdovanja

1. Sastojinsko (oplodna seča kratkog perioda za podmađivanje do 20 godina), primenjivaće se u visokim (očuvanim i razređenim) i izdanačkim (očuvanim i razređenim) sastojinama. To se odnosi na sledeće gazdinske klase:
 - visoke sastojine: (gazd. kl.: 10.351.421; 10.381.511; 10.384.611; 56.381.511)
 - izdanačke sastojine: (gazd. kl.: 10.196.241; 10.214.212; 10.215.212; 10.306.311; 10.307.313; 10.360.421; 10.361.421; 26.320.471; 26.360.421; 56.306.311; 56.307.313; 56.360.241).
2. Sastojinsko gazdovanje primenom oplodnih seča dugog perioda obnavljanja – grupimično oplodne seče primenjivaće se u:
 - visokim šumama smrče (gazd. kl.: 10.401.611; 10.402.611; 10.404.611; 56.401.611)
3. Grupimično - preborno gazdovanje, primenjivaće se u:
 - mešovitim raznodobnim sastojinama četinarima i liščara: (gazd. kl.: 10.393.471, 10.395.471; 10.405.471)
 - mešovitim sastojinama jele i smrče: (gazd. kl.: 10.397.472; 10.403.472)
4. Sastojinsko (čista seča) sa veštačkim pošumljavanjem nakon izvršenih čistih seča, primenjivaće se u:
 - izdanačkim devastiranim sastojinama: (gazd. kl.: 10.177.322; 10.197.214; 10.216.212; 10.308.311; 26.308.311; 56.308.313; 56.362.421).
 - veštački podignutim sastojinama: (gazd. kl.: 10.470.311; 10.471.313; 10.475.313; 10.476.313; 10.477.611; 10.478.611; 10.479.313; 26.475.313; 56.470.421) u kojima je ophodnja 80 godina, a do starosti ophodnje sastojine treba negovati.
 - veštački podignutim sastojinama: (gazd. kl.: 26.469.212) u kojima je ophodnja 60 godina, a do starosti ophodnje sastojine treba negovati.

Izbor uzgojnog i strukturnog oblika

Osnovni uzgojni oblik (ciljna šuma) kome dugoročno treba težiti na ukupnom prostoru gazdinske jedinice je visoka šuma (nezavisno od načina obnove: prirodnim – prioriternim ili veštački iznuđenim putem). Niski uzgojni oblik ne treba zadržavati, dok se šibljac, kao edafski i orografski uslovljene biljne zajednice, i dalje zadržavaju i stavljaju izvan tretmana.

Izbor strukturnog oblika već je rešen izborom sistema gazdovanja, a uslovljen je kao i sistem gazdovanja zatečenim sastojinskim stanjem i utvrđenim prioriternim funkcijama, tj. funkcionalnim zahtevima i biološkim osobinama glavnih vrsta drveća (edifikatora) koje grade sastojine:

- primenom grupimično – preborno seča izgrađivaće se preborno sastojine, odnosno, održavaće se preborna struktura u već formiranim preborno šumama
- primenom postupnih oplodnih seča dugog perioda za obnavljanje – grupimično oplodnih seča (podmladno razdoblje duže od 20 godina) izgrađivaće se raznodobne sastojine
- primenom sastojinskog gazdovanja – oplodnih seča kratkog podmladnog razdoblja (do 20 godina), kao i sastojinskog gazdovanja – čistim sečama izgrađivaće se normalne jednodobne sastojine

Izbor vrsta drveća

Prilikom izbora vrsta drveća rukovodimo se biološkim osobinama vrste, ekološko-proizvodnim osobinama staništa, a takođe i ekonomskim ciljevima za postizanje najveće proizvodnje najboljeg kvaliteta.

Rukovoditi se principom autohtonosti, znači forsirati vrste prisutne od prirode, ali ne po svaku cenu. Treba uzeti u obzir i stanje staništa, te eventualne promene zemljišta (vlažnost, dubina, hemijski sastav itd.) koje su mogle nastati u međuvremenu u našem slučaju smrča, jela, beli bor, crni bor, bukva. Veštačko obnavljanje ovih vrsta koje grade izdanačke sastojine podrazumeva unošenje drugih vrsta: smrče, crnog i belog bora.

U ovoj gazdinskoj jedinici ima površina koje su pošumljene. Veštački podignute sastojine su srednje dobrog kvaliteta, a glavne vrste su smrča, beli bor i crni bor. Te veštački podignute sastojine treba negovati.

Izbor načina seče i korišćenja

Odabir adekvatnog načina obnavljanja određuje i strukturni oblik budućih sastojina, kao i celokupni gazdinski postupak i elemente za sva planska razmatranja i postupak za određivanje prinosa i obezbeđenja trajnosti prinosa. Način obnavljanja, pre svega zavisi od bioloških osobina vrsta drveća koja grade sastojinu, osobina staništa i ekonomskih prilika.

Za sastojine ove gazdinske jedinice određuju se sledeći načini seče i korišćenja šuma:

1. Grupimično-prebirna seča za gazdinsku klasu: (GK: 10.393.471, 10.395.471; 10.397.472; 10.403.472; 10.405.471) a ova seča će imati karakter seča obnavljanja i karakter prorednih seča.
2. Grupimično oplodne seče dugog perioda za obnavljanje primenjivaće se za gazdinske klase: (GK: 10.401.611; 10.402.611; 10.404.611; 56.401.611) kao glavne seče obnavljanja u zrelosti za seču, a do zrelosti za seču primenjivaće se proredne seče.
3. Oplodna seča kratkog perioda za obnavljanje primenjivaće se za gazdinske klase: (GK: 10.196.241; 10.214.212; 10.215.212; 10.306.311; 10.307.313; 10.351.421; 10.360.421; 10.361.421; 10.381.511; 10.384.611; 26.320.471; 26.360.421; 56.306.311; 56.307.313; 56.360.241; 56.381.511) kao glavne seče obnavljanja u zrelosti za seču, a do zrelosti za seču primenjivaće se proredne seče.
4. Sastojinsko - čista seča primenjivaće se u devastiranim sastojinama i veštački podignutim sastojinama za gazdinske klase: (GK: 10.177.322; 10.197.214; 10.216.212; 10.308.311; 26.308.311; 56.308.313; 56.362.421; 10.470.311; 10.471.313; 10.475.313; 10.476.313; 10.477.611; 10.478.611; 10.479.313; 26.475.313; 26.469.212; 56.470.421).

Izbor načina nege

Stanje sastojina i postavljeni ciljevi gazdovanja određuju izbor načina nege. Za sastojine ove gazdinske jedinice utvrđuju se sledeći načini nege:

1. okopavanje i prašenje
2. seča izbojaka i uklanjanje korova ručno
3. selektivne prorede u odraslim sastojinama (od faze kasnog mladika do zrelosti za seču)
4. sanitarno uzgojne seče u eventualno ugroženim sastojinama.

7.2.2 UREĐAJNE MERE

Pod uređajnim merama podrazumevaju se uređajne jedinice za koje se određuje prinos, mere kojima se prinos iskazuje i ostali pokazatelji kojima se pobliže utvrđuje stanje sastojina.

Osnovna jedinica trajnosti prinosa je gazdinska klasa na nivou šumskog područja, mera prinosa je zapremina, a regulator trajnosti prinosa je zapreminski prirast.

Izbor ophodnje

- Za visoke sastojine smrče (sastojinska celina 401 i 402) određuje se orjentaciona ophodnja od 120 godina, a dužina podmladnog razdoblja u trajanju od 50 godina.
- Za visoke jednodobne čiste i mešovite sastojine bukve (sastojinska celina 351) određuje se ophodnja od 120 godina, a dužina podmladnog razdoblja u trajanju od 20 godina.
- Za visoke čiste i mešovite sastojine borova (sastojinska celina 381 i 384) određuje se ophodnja od 160 godina, a dužina podmladnog razdoblja od 20 godina.
- Za visoke sastojine breze i jasike (sastojinska celina 322) određuje se ophodnja od 60 godina, a dužina podmladnog razdoblja u trajanju od 10 godina.
- Za veštački podignute sastojine smrče na tuđem staništu (GK: 10.470.311, 10.471.313 i 56.470.421), veštački podignute sastojine borova na tuđem staništu (GK: 10.476.313; 10.477.611; 10.478.611; 10.479.313; 26.475.313 i 56.470.421) određuje se ophodnja od 80 godina.
- Za izdanačke sastojine bukve (sastojinska celina 360, 361) izdanačke sastojine hrastova (sastojinska celina 196, 215, 306 i 307) određuje se ophodnja od 80 godina, a dužina podmladnog razdoblja od 20 godina.

Izbor rekonstrukcionog i konverzionog razdoblja

- Za devastirane sastojine u kojima treba izvršiti rekonstrukciju, potrebno je odrediti vremenski period u kojem ćemo izvršiti rekonstrukciju svih devastiranih sastojina - rekonstrukciono razdoblje.

Ukupna površina devastiranih sastojina Limskog šumskog područja u državnom posedu u kojima se može izvršiti rekonstrukcija (NC 10. i NC 26.) iznosi 5.542,14 ha, a šikara (NC 26.) 2.585,67 ha, što ukupno iznosi 8.127,81 ha sastojina za rekonstrukciju. Odmeravajući napred navedeno, određeno je opšte rekonstrukciono razdoblje od 80 godina, (OOGŠ za Limsko šumsko područje 2010 - 2019).

- U ovom uređajnom razdoblju planira se rekonstrukcija devastiranih sastojina na površini od 10,42 ha. Ukupna površina devastiranih sastojina u gazdinskoj jedinici iznosi 139,81 ha ili 4,0 % od ukupno obrasle površine. Određuje se opšte rekonstrukciono razdoblje od 40 godina.

Izbor konverzionog razdoblja

- Za očuvane i razređene izdanačke sastojine bukve, kao i za mešovite izdanačke sastojine koje grade ove vrste, koje ćemo konverzijom prevoditi u visoki oblik gajenja potrebno je odrediti vremenski period za koje će se to ostvariti – konverziono razdoblje. Polazeći od bioloških osobina zastupljenih vrsta drveća (početak obilnog plodonošenja semenom dobrog kvaliteta od kojeg možemo dobiti dovoljno kvalitetan ponik koji će stvoriti buduću sastojinu) moramo ophodnju izdanačkih sastojina produžiti do 80 godina, nakon čega započeti prirodno obnavljanje sastojina oplodnim sečama kratkog podmladnog razdoblja do 20 godina. Prema tome starost stare sastojine u momentu završnog seka iznosiće 100 godina. Na osnovu napred iznetog i starosti (razmera dobnih razreda) izdanačkih sastojina dolazi se do zaključka da će se sve očuvane i razređene sastojine ove gazdinske jedinice konverzijom prevesti u visoki oblik gajenja u narednih 20 – 80 godina.

Određivanje ophodnjice

- Pod ophodnjicom se podrazumeva vreme između ponavljanja prebirne seče na jednom istom delu šume.
- U ovoj gazdinskoj jedinici određuje se ophodnjica od 10 godina, koja je ekonomski i uzgojno odmerena i izjednačena sa planskim periodom.

Određivanje prečnika sečive zrelosti

- Dimenzije sečive zrelosti imaju orijentacioni karakter, naročito kada je zbog potrebe oslobađanja izuzetno kvalitetnog podmlatka neophodno ukloniti i srednje jak materijal ako je sa jačim i niskim krunama.
- Prema odredbama Opšte osnove za Limsko šumsko područje, kome pripada i gazdinska jedinica „Zlatar II“, orijentacioni prečnik sečive zrelosti za glavne vrste drveća je sledeći:

bukva	dsz	=	55 cm
smrča	dsz	=	60 cm
jela	dsz	=	60 cm

Određivanje uravnoteženog stanja

- Uravnotežena (normalna) zapremina određuje se za sastojine u kojima se kao sistem gazdovanja primenjuje grupimično – prebirno gazdovanje i sastojinsko gazdovanje – postupne oplodne seče dugog perioda za obnavljanje (grupimično – oplodne seče).

U sledećoj tabeli je prikazana uravnotežena (optimalna) zapremina po gazdinskim klasama:

Gazdinska klasa	Uravnotežena zapremina
	m ³ /ha
Sastojine prebirne seče	
10.393.471	450
10.395.471	450
10.403.472	500
Sastojine grupimično oplodne seče	
10.401.611	500
10.402.611	500
10.404.471	450

Kako se ovde radi o nedovoljno izgrađenim sastojinama po strukturnom obliku, a pored toga i nedovoljne istraženosti ove problematike, ovako određene uravnotežene (normalne) zapremine ne smatramo konačnim, već samo privremenim. One će sada služiti kao privremeni cilj, kome želimo da približimo stvarno stanje svih odseka pripadajuće gazdinske klase.

Ostale mere

- preventivna, a po potrebi i represivna zaštita šuma
- primena mehanizacije i savremenih tehničkih postupaka u svim fazama nege sastojine i seče i izrade drvnih sortimenata (namenska celina 10)
- smanjenje mehanizacije pri gazdovanju šumama na najmanju moguću meru (namenska celina 26)
- isključiti proizvodnju dugih sortimenata (namenska celina 26)
- mehanizovani način izvlačenja sortimenata podrediti animalnim (namenska celina 26)
- obeležavanje zaštićenih delova prirode na terenu vrši se kroz:
 - postavljanje tabli sa znakom za označavanje zaštićenog prirodnog dobra
 - postavljanje tabli upozorenja i zabrane u vezi sa nedozvoljenim i ugrožavajućim aktivnostima
 - obeležavanje spoljne granice zaštićenog prirodnog dobra i zona zaštite
- izgradnju pristupnih staza
- strogoj zabrani vršenja bilo kakvih delatnosti u ovim objektima koje ometaju njihov spontani razvoj
- u naučno istraživačke svrhe pristup u objekat, a i njegovo istraživanje moguće je uz dozvolu preduzeća
- uspostavljanje monitoringa zaštićenih prirodnih dobara

7.2.3 PLAN GAJENJA ŠUMA

Plan gajenja šuma određuje vrstu i obim radova na obnovi, uzgoju, rekonstrukciji, podizanju novih šuma i proizvodnji šumskog semena i sadnog materijala. Osnovne koncepcije plana gajenja šuma temelje se na sledećim odrednicama:

- postojećim proizvodnim potencijalima šumskog staništa,
- stanju šuma i potrebnim uzgojnim merama hitnog karaktera,
- postavljenim ciljevima gazdovanja,
- realnim mogućnostima šumskog gazdinstva.

Planom gajenja šuma treba omogućiti:

- pravilan razvoj mladih sastojina,
- nastaviti proces obnavljanja u visokim zrelim, očuvanim i razređenim sastojinama,
- negu šume u svim fazama razvoja,
- zamenu degradiranih šuma,
- prevođenje izdanačkih šuma u visoke.

Gazdinska klasa	VRSTA RADA													Svega
	NEGA ŠUMA					OBNAVLJANJE ŠUMA				PODIZANJE ŠUMA				
	Čišćenje	Prorede	Okopavanje i prašenje	Seča izbojaka i uklanjanje korova ručno	Svega	Obnavljanje u jednodobnim šumama	Obnavljanje u visokim raznodobnim šumama	Obnavljanje prebirnim sečama	Svega	Veštačko pošumljav. sadnjom (rekonstr.)	Veštačko pošumljav. goleti	Popunjav. šumskih kultura	Svega	
	527	532-535	518	513	(ha)	(ha)	(ha)	(ha)	(ha)	317	313	414	(ha)	
10.177.322			6.28	6.28	12.56					3.14		0.63	3.77	16.33
10.196.214		19.64			19.64									19.64
10.215.212		18.81			18.81									18.81
10.306.311		140.41			140.41	18.46			18.46					158.87
10.307.313		233.41			233.41	24.96			24.96					258.37
10.308.311			14.56	14.56	29.12					7.28		1.46	8.74	37.86
10.351.421		64.91			64.91									64.91
10.360.421		34.40			34.40									34.40
10.361.421		50.90			50.90									50.90
10.381.511		44.93			44.93									44.93
10.384.611		45.40			45.40									45.40
10.393.471								4.70	4.70					4.70
10.395.471								123.63	123.63					123.63
10.397.472								259.42	259.42					259.42
10.401.611		91.76			91.76		103.15		103.15					194.91
10.402.611		30.52			30.52		92.45		92.45					122.97
10.403.472								282.32	282.32					282.32
10.404.611							17.37		17.37					17.37
10.405.471								38.80	38.80					38.80
10.470.311		48.59			48.59									48.59
10.471.313		36.65			36.65									36.65
10.475.313		72.84			72.84									72.84
10.476.313		19.32			19.32									19.32
10.477.611		26.44			26.44									26.44
10.478.611		15.81			15.81									15.81
10.479.313		9.27			9.27									9.27
Ukupno NC 10		1,004.01	20.84	20.84	1,045.69	43.42	212.97	708.87	965.26	10.42		2.09	12.51	2,023.46
56.401.611		4.97			4.97									4.97
56.470.421			24.16									2.42		
Ukupno NC 56		4.97	24.16		29.13							2.42	2.42	31.55
Ukupno GJ		1,008.98	45.00	20.84	1,074.82	43.42	212.97	708.87	965.26	10.42		4.50	14.93	2,055.01

Planom nege šuma planirani su sledeći radovi:
 Prorede su planirane na 1.008,98 ha i to u sledećim gazdinskim klasama: 10.196.214,10.215.212,10.306.311,10.307.313,10.351.421,10.360.421, 10.361.421,10.381.511, 10.384.611, 10.401.611, 10.402.611, 10.470.311,10.471.313, 10.475.313,10.476.313,10.477.611,10.478.611,10.479.313 i 56.401.611.
 Okopavanje i prašenje planirano je na 45,00 ha.
 Seča izbojaka i uklanjanje korova ručno planirano je na 20,84 ha.
 Ukupan plan nege šuma u gazdinskoj jedinici iznosi 1.074,82 ha.
 U planu obnavljanja i podizanja novih šuma planirani su sledeći radovi:
 Prirodno obnavljanje šuma planirano je na 965,26 ha i to: oplodnim sečama planirano je obnavljanje: GK: 10.306.311, 10.307.313 na ukupnoj radnoj površini od 43,42 ha, grupimično oplodnim sečama: GK: 10.401.611,10.402.611,10.404.611 na ukupnoj radnoj površini od 212,97ha. Obnavljanje prirodnim putem prebirmim sečama: GK: 10.393.471,10.395.471,10.397.472,10.403.472,10.405.471 na ukupnoj radnoj površini od 708,87ha.
 Veštačko pošumljavanje sadnjom (rekonstrukcija) planirana je na 10,42 ha u GK: 10.177.322,10.308.311.
 Popunjavanje veštački podignutih kultura planirano je na 4,50 ha.
 Ukupan plan nega šuma, obnavljanje i podizanje novih šuma u gazdinskoj jedinici „Zlatar II“ je 2.055,01ha.

7.2.3.1 PLAN OBNAVLJANJA I PODIZANJA NOVIH ŠUMA

Prvenstvena orijentacija je na prirodnom obnavljanju šuma, a glavnu ulogu u ovakvom obnavljanju ima način izvođenja seča kojima se pripremaju pogodni uslovi za nastanak podmlatka, odnosno, stimuliše urod semena i priprema zemljište za uspešan početak podmlađivanja.

Gazdinska klasa	Obnavljanje u visokim raznodobnim šumama	Obnavljanje prebirmim šumama	Obnavljanje u jednodobnim šumama	Popunjavanje šumskih kultura		Veštačko pošumljavanje goleti		Veštačko pošumljavanje Sadnjom (rekonstrukcija)		Ukupno	
				414		313		317		komada	radna pov.
				komada	radna pov.	komada	radna pov.	komada	radna pov.		
10.177.322				1570.0	0.63			7850.0	3.14	9420.0	3.77
10.306.311			18.46								18.46
10.307.313			24.96								24.96
10.308.311				7280.0	1.46			36400.0	7.28	43680.0	8.74
10.393.471		4.70									4.70
10.395.471		123.63									123.63
10.397.472		259.42									259.42
10.401.611	103.15										103.15
10.402.611	92.45										92.45
10.403.472		282.32									282.32
10.404.611	17.37										17.37
10.405.471		38.80									38.80
Ukupno NC 10	212.97	708.87	43.42	8850.00	2.09			44250.00	10.42	53100.0	977.77
56.470.421				6040.0	2.42					6040.0	2.42
Ukupno NC 56				6040.0	2.42					6040.0	2.42
Ukupno GJ	212.97	708.87	43.42	14890.00	4.50			44250.00	10.42	59140.0	980.18

U Planu obnavljanja i podizanja novih šuma planirani su sledeći radovi:
 Oplodnim sečama planirano je obnavljanje: GK: 10.306.311, 10.307.313 na ukupnoj radnoj površini od 43,42 ha.
 Grupimično oplodnim sečama: GK: 10.401.611,10.402.611,10.404.611 na ukupnoj radnoj površini od 212,97ha.
 Obnavljanje prirodnim putem prebirmim sečama: GK: 10.393.471,10.395.471,10.397.472,10.403.472,10.405.471 na ukupnoj radnoj površini od 708,87ha.
 Planirana je rekonstrukcija devastiranih sastojina na površini od 10,42 ha, u gazdinskoj klasi 10.177.322,10.308.311.
 Planirano je popunjavanje šumskih kultura na radnoj površini od 4,50 ha.
 Ukupan plan obnavljanja i podizanja novih šuma u gazdinskoj jedinici „Zlatar II“ je 980,87ha.

7.2.3.2 PLAN RASADNIČKE PROIZVODNJE

Na području šumskog gazdinstva Prijepolje postoji rasadnik oformljen rešenjem Ministarstva za zaštitu prirodnih bogastava i životne sredine, Br. 322-05-126/2002 – 06 od 02.12.2002.god. Površina rasadnika je 31,20 ha, dok je proizvodna površina 0,50 ha i nalazi se u gazdinskoj jedinici „Crni Vrh – Kamena Gora“. U rasadniku se planira godišnja proizvodnja do 450.000 sadnica smrče, belog bora i crnog bora, dok je kapacitet 1.000.000 sadnica svih starosti (1+0, 2+0 i 3+0).

Ukupna proizvodnja rasadnika podmiruje potrebe ŠG Prijepolje za sadnicama četinarima, dok se lišćarske vrste nabavljaju od drugih proizvođača u okviru JP „Srbijašume“.

Vrsta drveća	Popunjavanje šumskih kultura		Veštačko pošumljavanje goleti		Veštačko pošumljavanje sadnjom (rekonstrukcija)		Ukupno	
	414		313		317			
	komada	rad.pov.	komada	rad.pov.	komada	rad.pov.	komada	rad.pov.
Smrča	10936.0	3.87			24480.0	7.28	35416.0	11.15
Crni bor	3640.0				18200.0		21840.0	
Beli bor	314.0	0.63				3.14		3.77
Ukupno GJ	14890.0	4.50			42680.0	10.42	57570.0	14.92

Planom rasadničke proizvodnje planira se veštačko pošumljavanje sadnjom - nakon rekonstrukcionih seča kao i popunjavanje radnih površina smrčom, crnim borom i belim borom, sa ukupnim brojem od 57.570 sadnica.

Za pošumljavanje u narednom uređajnom periodu pored navedenih vrsta drveća (smrče, crnog bora i belog bora), a kao alternativa mogu se koristiti i druge vrste drveća (sadnica): javor, bukva, jela, duglazija i druge vrste kojima odgovara konkretno stanište, a sadnice mogu biti različitih starosti.

7.2.3.3 PLAN NEGE ŠUMA

Plan nege šuma obuhvata sve planirane radove na nezi šuma, od momenta podmlađivanja ili osnivanja sastojine, pa do doba zrelosti za seču, a to su:

- 532-535 – proredne seče
- 527 – čišćenje u mladim kulturama
- 518 – okopavanje i prašenje
- 513 – seča izbojaka i uklanjanje korova ručno

Gazdinska klasa	VRSTA RADA				
	NEGA ŠUMA				
	Čišćenje	Prorede	Okopavanje i prašenje	Seča izbojaka i uklanjanje korova ručno	Svega
	527	532-535	518	513	(ha)
10.177.322			6.28	6.28	12.56
10.196.214		19.64			19.64
10.215.212		18.81			18.81
10.306.311		140.41			140.41
10.307.313		233.41			233.41
10.308.311			14.56	14.56	29.12
10.351.421		64.91			64.91
10.360.421		34.40			34.40

Gazdinska klasa	VRSTA RADA				
	NEGA ŠUMA				
	Čišćenje	Prorede	Okopavanje i prašenje	Seča izbojaka i uklanjanje korova ručno	Svega
	527	532-535	518	513	(ha)
10.361.421		50.90			50.90
10.381.511		44.93			44.93
10.384.611		45.40			45.40
10.401.611		91.76			91.76
10.402.611		30.52			30.52
10.470.311		48.59			48.59
10.471.313		36.65			36.65
10.475.313		72.84			72.84
10.476.313		19.32			19.32
10.477.611		26.44			26.44
10.478.611		15.81			15.81
10.479.313		9.27			9.27
Ukupno NC 10		1,004.01	20.84	20.84	1,045.69
56.401.611		4.97			4.97
56.470.421			24.16		24.16
Ukupno NC 56		4.97	24.16		29.13
Ukupno GJ		1,008.98	45.00	20.84	1,074.82

Planom nege šuma planirani su sledeći radovi:

Prorede su planirane na 1.008,98 ha i to u sledećim gazdinskim klasama: 10.196.214,10.215.212,10.306.311,10.307.313,10.351.421,10.360.421, 10.361.421,10.381.511, 10.384.611, 10.401.611, 10.402.611, 10.470.311,10.471.313, 10.475.313,10.476.313,10.477.611,10.478.611,10.479.313 i 56.401.611.

Okopavanje i prašenje planirano je na 45,00 ha.

Seča izbojaka i uklanjanje korova ručno planirano je na 20,84 ha.

Ukupan plan nege šuma u gazdinskoj jedinici iznosi 1.074,82 ha.

7.2.4 PLAN ZAŠTITE ŠUMA

Korisnik šuma je dužan po Zakonu o šumama da radove i mere na zaštiti šuma izvršava u potrebnom obimu. Posebno je to značajno kod zaštite šuma od požara, elementarnih nepogoda, biljnih bolesti, napada insekata, stoke, divljači itd. Uspešna borba protiv svih oblika štete može se voditi samo ako se na vreme otkrije i utvrdi prostor na kome su zastupljeni štetni uticaji. U konkretnim uslovima ove gazdinske jedinice, treba utvrditi potrebne radove na preventivnoj i represivnoj zaštiti; počevši od čoveka, stoke, elementarnih nepogoda, entomoloških i fitopatoloških uzročnika, a naročito od požara.

U cilju preventivne zaštite planiraju se sledeće mere zaštite:

- uspostavljanje šumskog reda,
- zabrana pašarenja na površinama gde je proces obnavljanja u toku i u mladim šumskim kulturama, sve dok ne prerastu kritičnu visinu kada stoka nije u mogućnosti da ošteti terminalni vrh,
 - pratiti eventualne pojave sušenja šuma i kalamiteta insekata, te u slučaju pojave istih, blagovremeno obavestiti specijalističku službu koja će postaviti tačnu dijagnozu i propisati adekvatne mere suzbijanja,
 - postavljanje lovnih stabala ili feromonskih klopki (25 komada),
 - štititi šumu od požara, posebno u proleće i leto, te u tom smislu postaviti znakove obaveštavanja i zabrane loženja vatre, organizovanja dežurstva u kritičnom periodu godine zbog blagovremenog dejstvovanja,
 - čuvanje šuma od bespravnog korišćenja,

- u toku uređajnog perioda, održavati i obnavljati unutrašnje i spoljne granice.
Planom zaštite šuma od požara, ne planira se izgradnja osmatračnica a funkciju protiv požarnih pruga imaju meki kamionski putevi i vlake u gazdinskoj jedinici koje treba redovno održavati.
Zakon o šumama br. 30/2010 čl. 39 stav 1 glasi: čuvanje šuma radi njene zaštite od protiv pravnog prisvajanja, korišćenja, uništavanja i drugih nezakonitih radnji obezbeđuje korisnik, odnosno sopstvenik šuma.

7.2.5 PRIVREMENI PLAN SEČA

Plan seča obnavljanja jednodobne šume

Sama kalkulacija prinosa (glavni prinos) u visokim jednodobnim i izdanačkim šumama, oslanja se na pozitivna opredeljenja utvrđena metodom umereno–sastojinskog gazdovanja prilagođenog opštim i posebnim karakteristikama ovog kompleksa šuma. Naime, pri određivanju prinosa u svakoj gazdinskoj klasi, pojedinačno, utvrđena je starost sastojina, ophodnja za osnovne vrste drveća, i na toj osnovi zrelost za seču pojedinih delova gazdinskih klasa.

U prvoj fazi, još prilikom prikupljanja terenskih podataka, sastojine se prema zrelosti za seču grupišu u tri grupe:

Odlučno zrele za seču

- Prezrele i prestarele sastojine iz čijeg stanja proizilazi potreba što skorijeg korišćenja.
- Sastojine u kojima je u proteklom uređajnom periodu započeto podmlađivanje, sastojine sa odličnim podmlatkom, koje treba nastaviti.

Zrele za seču

- Sastojine koje su dostigle zrelost za seču prema odabranoj ophodnji (dobrog zdravstvenog stanja i dobro obrasle)
- Sastojine koje ne odgovaraju staništu, pa ih treba zameniti
- Sastojine lošeg uzrasta, slabog obrasta i nedovoljnog prirasta, bez obzira na starost i vrstu drveća

Sastojine na granici sečive zrelosti

- Sastojine koje u toku sledećeg uređajnog perioda mogu postići zrelost za seču (sastojine predposlednjeg i poslednjeg dobnog razreda)
- Sastojine koje se iz nekog razloga ostavljaju za obnavljanje u sledećem uređajnom razdoblju

Na osnovu ovako grupisanih sastojina radi se privremeni plan seča po površini. U drugoj fazi kalkulacije prinosa privremeni plan seča upoređuje se sa normalnim razmerom dobnih razreda, tj. sa idealnom površinom obnavljanja u ovom uređajnom periodu. Na osnovu ova dva pokazatelja vrši se kalkulisanje uzgojnih potreba (obnavljanja).

Privremeni plan seča šuma za jednodobne izdanačke šume, prikazan je sledećom tabelom:

GK	Odlučno zrele za seču				Zrele za seču				Na granici sečive zrelosti			
	Odeljenje	P (ha)	V(m ³)	Zv(m ³)	Odeljenje	P(ha)	V(m ³)	Zv(m ³)	Odeljenje	P(ha)	V(m ³)	Zv(m ³)
10196214												
10196214									23a	18,04	2582,9	74,7
									Σ	18,04	2582,9	74,7
10215212												
10215212									24a	18,81	3009,5	69,8
10215212									25a	29,81	3110,0	71,8
									Σ	48,62	6119,5	141,6
10306311												
10306311									19a	28,80	4767,1	70,0
10306311									22b	3,77	400,9	8,0
10306311									26c	17,85	1946,3	36,9
10306311									47a	24,87	3907,8	67,2
10306311	23c	18,46	2004,6	40,1					Σ	75,29	11022,1	182,1
	Σ	18,46	2004,6	40,1								

GK	Odlučno zrele za seču				Zrele za seču				Na granici sečiive zrelosti			
	Odeljenje	P (ha)	V(m ³)	Zv(m ³)	Odeljenje	P(ha)	V(m ³)	Zv(m ³)	Odeljenje	P(ha)	V(m ³)	Zv(m ³)
10307313												
10307313									17a	35,51	4922,3	92,6
10307313									18a	20,50	2046,4	50,2
10307313									20a	11,17	1546,9	31,1
10307313									20c	1,54	184,7	4,1
10307313									21b	1,02	76,6	2,5
10307313									26b	12,17	1488,6	40,0
10307313									48a	42,05	4891,7	101,4
10307313									71a	27,76	1570,8	46,6
10307313	24c	24,96	2939,1	58,5					Σ	147,72	16728,0	368,5
	Σ	24,96	2939,1	58,5								
10360421												
10360421									62a	10,79	2240,9	39,5
10360421									67b	8,06	935,8	22,9
									Σ	18,85	3176,7	62,4
10361421												
10361421									22a	37,79	5809,6	114,7
									Σ	37,79	5809,6	114,7
Ukupno izdanačke	Σ	43,42	4943,7	98,6					Σ	346,31	45438,8	944,0

Privremenim planom seča obuhvaćeno je 43,42 ha sastojina odlučno zrelih za seču i 346,31 ha sastojina na granici zrelosti za seču, odnosno 389,73 ha površina obuhvaćeno je privremenim predlogom seča obnavljanja.

Sastojine iz kategorije zrele za seču i sastojine iz kategorije na granici sečiive zrelosti nisu obuhvaćene konačnim planom seča zbog toga što te sastojine nisu u potpunosti spremne za podmlađivanje u ovom uređajnom periodu jer su u prethodnim periodima izostale neophodne mere nege (prorede).

7.2.6 PLAN KORIŠĆENJA ŠUMA

7.2.6.1 PLAN SEČA OBNAVLJANJA JEDNODOBNIH ŠUMA

Plan seča obnavljanja jednodobnih šuma prikazan je sledećom tabelom.

Gazdinska klasa	Površina ha	Zapremina m ³	Zapreminski prirast m ³	Prinos		Ukupno m ³	Intenzitet seče %	Vrsta seče
				I polurazdoblje m ³	II polurazdoblje m ³			
				10.177.322	3.14			
10.306.311	18.46	2004.6	40.1	463.1		463.1	23.1	Opodna seča (pripremi sek)
10.307.313	24.96	2939.1	58.5	771.3		771.3	26.2	Opodna seča (pripremi sek)
10.308.311	7.28	291.2	2.9	298.5		298.5	102.5	Čista seča
Ukupno	53.84	5369.9	102.9	1532.9	145.3	1678.2	31.3	

Kod plana seča jednodobnih šuma planirane su seče obnavljanja pripremi sek je planiran na površini od 43,42 ha, sa ukupnim prinosom od 1.234,4 m³, rekonstrukcija planirana je na 10,42 ha, sa prinosom od 443,8 m³.

Ukupni etat u jednodobnim sastojinama iznosi 1.678,2 m³.

7.2.6.2 PLAN SEČA OBNAVLJANJA RAZNODOBNIH ŠUMA

Plan seča obnavljanja kod raznodobnih šuma prikazan je po gazdinskim klasama:

Gazdinska klasa	Stanje šuma					Ukupan prinos m ³	Intezitet seča	
	P	V		Iv			po V	po Iv
	ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha		%	%
10.401.611	103.15	41823.2	405.5	866.4	8.4	6875.3	16.4	79.4
10.402.611	92.45	41268.1	446.4	982.0	10.6	6877.9	16.7	70.0
10.404.611	17.37	8393.4	483.2	191.0	11.0	1302.8	15.5	68.2
Ukupno NC 10	212.97	91484.7	429.6	2039.4	9.6	15056.0	16.5	73.8
Ukupno GJ	212.97	91484.7	429.6	2039.4	9.6	15056.0	16.5	73.8

Planirani etat (prinos) grupimično – oplodnim sečama treba izvršiti na površini od 212,97 ha, u ukupnom iznosu od 15.056 m³. Intezitet zahvata u odnosu na zapreminu iznosi 16,5 %, a u odnosu na zapreminski prirast 73,8 % sastojina predviđenih za obnavljanje.

Pri određivanju etata u raznodobnim šumama primenjen je metod zahvata u pojedine debljinske razrede i savremena francuska metoda kao glavne metode i kao pomoćna metoda Knuhelov opšti obrazac prinosa. Kako se ovde radi o raznodobnim sastojinama bukve i sastojinama smrče sprovodi se način gazdovanja koji istovremeno ima karakter glavne i proredne seče. U odnosu na gornji sprat, u kome se koriste stabla koja su dostigla prečnik sečive zrelosti, seča ima karakter glavne, a u odnosu na donji sprat ona ima karakter proredne seče.

Savremena francuska metoda (dopunjen Melardov metod) glasi:

$$E = \frac{3V}{n} + \frac{1}{2} V p_v + \frac{1}{q} M p_m, \text{ gde je:}$$

1. E - jednogodišnji prinos,
2. V - zapremina inventara iznad 50 cm prsnog prečnika,
3. p - procenat prirasta
4. M - zapremina inventara do 50 cm prsnog prečnika
5. q - deo (kvota) zapreminskog prirasta koji se iskorišćuje.

Prinos izračunat po prethodnoj formuli prilagođava se trenutnim sastojinskim prilikama na osnovu analize istih koja između ostalog obuhvata:

- grupisanje sastojina u kojima obnavljanje treba uvesti ili obnavljanje treba nastaviti (plavi odeljak), bez obaveze da se proces obnove u ovom uređajnom periodu i završi,
- grupisanje sastojina u kojima treba sprovesti negu (čišćenje, prorede) koji predstavlja žuti odeljak,
- utvrđivanje količine zrelog i prezrelog drveta prema prečniku sečive zrelosti (Metod zahvata seča) koji predstavlja mogući intenzitet seče,
- na osnovu prethodnih naznaka detaljna analiza konkretnih sastojinskih prilika i utvrđivanje konačnog iznosa etata.

Kalkulacija prinosa za raznodobne šume po dopunjenom Melardovom metodu se odnosi na gazdinske klase: 10.401.611, 10.402.611, 10.404.611 Grupimično – oplodne seče su planirane na 212,97ha, a ukupan etat iznosi 15.056,0 m³.

Gazdinska klasa 10.401.611 Visoka šuma smrče

Ova gazdinska klasa zauzima površinu od 221,85 ha, sa prosečnom zapreminom od 356,0m³/ha i tekućim zapreminskim prirastom od 8,1 m³/ha. Iznad prečnika sečive zrelosti (50 cm) nalazi se 16.999,8m³ dubeće zapremine.

Godišnji prinos po dopunjenom Melardovom metodu iznosi:

$$E = \frac{3 \times 16.999,8}{120} + \frac{1}{2} 16.999,8 \times 0,023 + \frac{1}{3} 61.989,0 \times 0,023 = 1.095,5 \text{ m}^3, \text{ odnosno desetogodišnji prinos iznosi } 10.955,0 \text{ m}^3$$

Detaljnou analizom sastojina, pojedinačno po odsecima, ove gazdinske klase utvrđen je prinos od 6.875,3 m³ u delu gazdinske klase (103,15 ha), koji se usvaja kao konačan. Ovako definisan planirani prinos u iznosu od 6.875,3 m³ predstavlja intenzitet seče od 16,4 % po zapremini i 79,4 % po tekućem zapreminskom prirastu sastojina, koje su ušle u Plan obnavljanja. U drugom delu gazdinske klase planirana je nega sastojina.

Gazdinska klasa 10.402.611 Visoka šuma smrče i borova

Ova gazdinska klasa zauzima površinu od 131,71 ha, sa prosečnom zapreminom od 389,0m³/ha i tekućim zapreminskim prirastom od 9,3 m³/ha. Iznad prečnika sečive zrelosti (50 cm) nalazi se 13.885,9m³ dubeće zapremine.

Godišnji prinos po dopunjenom Melardovom metodu iznosi:

$$E = \frac{3 \times 13.885,9}{120} + \frac{1}{2} \cdot 13.885,9 \times 0,024 + \frac{1}{3} \cdot 37.352,1 \times 0,024 = 812,5 \text{ m}^3, \text{ odnosno desetogodišnji prinos iznosi } 8.125,0 \text{ m}^3$$

Detaljnou analizom sastojina, pojedinačno po odsecima, ove gazdinske klase utvrđen je prinos od 6.877,9 m³ u delu gazdinske klase (92,45 ha), koji se usvaja kao konačan. Ovako definisan planirani prinos u iznosu od 6.877,9 m³ predstavlja intenzitet seče od 16,7 % po zapremini i 70,0 % po tekućem zapreminskom prirastu sastojina, koje su ušle u Plan obnavljanja. U drugom delu gazdinske klase planirana je nega sastojina.

Gazdinska klasa 10.404.611 Visoka šuma smrče i bukve

Ova gazdinska klasa zauzima površinu od svega 17,37 ha, sa prosečnom zapreminom od 483,2 m³/ha i tekućim zapreminskim prirastom od 11, m³/ha. Iznad prečnika sečive zrelosti (50 cm) nalazi se 2.086,8m³ dubeće zapremine.

Godišnji prinos po dopunjenom Melardovom metodu iznosi:

$$E = \frac{3 \times 2.086,8}{120} + \frac{1}{2} \cdot 2.086,8 \times 0,023 + \frac{1}{3} \cdot 6.306,6 \times 0,023 = 124,5 \text{ m}^3, \text{ odnosno desetogodišnji prinos iznosi } 1.245,0 \text{ m}^3$$

Detaljnou analizom sastojina ove gazdinske klase utvrđen je prinos od 1.302,8 m³, koji se usvaja kao konačan. Ovako definisan planirani prinos u iznosu od 1.302,8m³ predstavlja intenzitet seče od 15,5% po zapremini i 68,2% po tekućem zapreminskom prirastu.

7.2.6.3 PLAN SEČA OBNAVLJANJA PREBIRNIM SEČAMA

Plan seča obnavljanja prikazan je sledećom tabelom

Gazdinska klasa	Stanje šuma					Ukupan prinos m ³	Intezitet seča	
	P	V		Iv			po V	po Iv
	ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha		%	%
10.393.471	4.70	1489.7	317.0	34.9	7.4	258.5	17.4	74.1
10.395.471	123.63	52397.0	423.8	1193.2	9.7	9259.6	17.7	77.6
10.397.472	259.42	116410.2	448.7	2613.5	10.1	19842.1	17.0	75.9
10.403.472	282.32	135098.0	478.5	2859.0	10.1	23827.3	17.6	83.3
10.405.471	38.80	15550.4	400.8	346.1	8.9	3024.3	19.4	87.4
Ukupno NC 10	708.87	320945.3	452.8	7046.7	9.9	56211.8	17.5	79.8
Ukupno GJ	708.87	320945.30	452.8	7046.7	9.9	56211.8	17.5	79.8

Planirani etat (prinos) grupimično – prebirkim sečama treba izvršiti na površini od 708,87 ha, u ukupnom iznosu od 56.211,8 m³. Intezitet zahvata u odnosu na zapreminu iznosi 17,5 %, a u odnosu na zapreminski prirast 79,8 %.

Način kalkulacije prinosa po sastojinama prikazan je u sledećoj tabeli: Gočka varijanta kontrolnog metoda

Odsek	Sadašnja drvena zapremina			5-god. Iv na početku perioda			Drvena masa u sredini perioda			Predlaže se za seču			Intenzitet seče		
	Lišćari	Četinari	Ukupno	Lišćari	Četinari	Ukupno	Lišćari	Četinari	Ukupno	Lišćari	Četinari	Ukupno	Lišćari	Četinari	Ukupno
	m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha			%		
Gazdinska klasa 10.393.471															
62d	92.4	224.5	316.9	9.5	29.0	38.5	101.9	253.5	355.4	15.0	40.0	55.0	14.7	15.8	15.5
Gazdinska klasa 10.395.471															
1a	125.3	258.8	384.1	12.0	35.0	47.0	137.3	293.8	431.1	32.0	37.0	69.0	23.3	12.6	16.0
2a	166.5	255.7	422.2	15.5	29.5	45.0	182.0	285.2	467.2	25.0	48.0	73.0	13.7	16.8	15.6
3a	78.0	458.3	536.3	6.5	48.0	54.5	84.5	506.3	590.8	6.0	90.0	96.0	7.1	17.8	16.2
8a	64.7	286.0	350.7	6.5	40.5	47.0	71.2	326.5	397.7	8.0	50.0	58.0	11.2	15.3	14.6
60a	79.6	392.6	472.2	8.0	72.0	80.0	87.6	464.6	552.2	8.0	72.0	80.0	9.1	15.5	14.5
61a	35.1	356.1	391.2	4.5	43.5	48.0	39.6	399.6	439.2	5.0	66.0	71.0	12.6	16.5	16.2
Gazdinska klasa 10.397.472															
5a	37.3	469.5	506.8	4.5	51.5	56.0	41.8	521.0	562.8		90.0	90.0	0.0	17.3	16.0
6a	6.1	586.4	592.5	0.5	60.0	60.5	6.6	646.4	653.0		101.0	101.0	0.0	15.6	15.5
7a	21.1	323.1	344.2	3.0	43.5	46.5	24.1	366.6	390.7		64.0	64.0	0.0	17.5	16.4
8b	110.4	424.1	534.5	14.5	42.5	57.0	124.9	466.6	591.5	28.0	25.0	53.0	22.4	5.4	9.0
9a	91.4	479.2	570.6	15.0	43.0	58.0	106.4	522.2	628.6	24.0	80.0	104.0	22.6	15.3	16.5
9c	34.3	256.9	291.2	6.0	31.0	37.0	40.3	287.9	328.2	10.0	48.0	58.0	24.8	16.7	17.7
52a	1.7	432.2	433.9		48.5	48.5	1.7	480.7	482.4		84.0	84.0	0.0	17.5	17.4
58b	6.8	441.2	448.0		55.0	55.0	6.8	496.2	503.0		84.0	84.0	0.0	16.9	16.7
59a	27.9	397.7	425.6	2.0	44.5	46.5	29.9	442.2	472.1	2.0	67.0	69.0	6.7	15.2	14.6
59c		524.8	524.8		54.5	54.5	0.0	579.3	579.3		104.0	104.0		18.0	18.0
60b	6.4	350.4	356.8	0.5	41.5	42.0	6.9	391.9	398.8	2.0	69.0	71.0	29.0	17.6	17.8
70a	37.0	379.7	416.7	4.0	44.0	48.0	41.0	423.7	464.7		65.0	65.0	0.0	15.3	14.0
Gazdinska klasa 10.403.472															
6b	4.9	591.3	596.2	0.5	52.5	53.0	5.4	643.8	649.2		81.0	81.0	0.0	12.6	12.5
7c	13.4	485.3	498.7	1.5	43.5	45.0	14.9	528.8	543.7		75.0	75.0	0.0	14.2	13.8
10b	45.5	389.1	434.6	5.5	34.0	39.5	51.0	423.1	474.1	6.0	70.0	76.0	11.8	16.5	16.0
11a	17.9	493.4	511.3	1.5	51.5	53.0	19.4	544.9	564.3	2.0	96.0	98.0	10.3	17.6	17.4
12a	12.9	512.3	525.2	1.5	54.0	55.5	14.4	566.3	580.7	2.0	81.0	83.0	13.9	14.3	14.3
50a	1.8	498.6	500.4		52.0	52.0	1.8	550.6	552.4		91.0	91.0	0.0	16.5	16.5
51a	0.7	466.9	467.6		46.5	46.5	0.7	513.4	514.1		84.0	84.0	0.0	16.4	16.3
53a	11.3	480.4	491.7	1.0	54.0	55.0	12.3	534.4	546.7		89.0	89.0	0.0	16.7	16.3
56a	12.4	475.0	487.4	1.5	53.0	54.5	13.9	528.0	541.9	3.0	90.0	93.0	21.6	17.0	17.2
58a	19.6	380.5	400.1	1.5	47.5	49.0	21.1	428.0	449.1		70.0	70.0	0.0	16.4	15.6
60d	22.1	482.0	504.1	0.5	33.0	33.5	22.6	515.0	537.6	2.0	75.0	77.0	8.8	14.6	14.3
92a		439.0	439.0		5.0	5.0	0.0	444.0	444.0		63.0	63.0		14.2	14.2
94a		432.4	432.4		52.0	52.0	0.0	484.4	484.4		85.0	85.0		17.5	17.5
Gazdinska klasa 10.405.471															
4a	77.7	336.2	413.9	7.5	35.5	43.0	85.2	371.7	456.9	6.0	60.0	66.0	7.0	16.1	14.4
7b	102.2	356.2	458.4	5.5	39.5	45.0	107.7	395.7	503.4	14.0	93.0	107.0	13.0	23.5	21.3
10a	67.0	356.5	423.5	4.5	43.0	47.5	71.5	399.5	471.0	11.0	65.0	76.0	15.4	16.3	16.1

Odsek	Drvena masa posle seče			5-god. Iv na V posle seče			Drvena masa na kraju perioda			Uravnotežena zapremina kod smese								
	Lišćari	Četinari	Ukupno	Lišćari	Četinari	Ukupno	Lišćari	Četinari	Ukupno	Na početku perioda			Na kraju perioda			U budućnosti		
	m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha			L %	Č %	m ³ /ha	L %	Č %	m ³ /ha	L %	Č %	m ³ /ha
Gazdinska klasa 10.393.471																		
62d	86.9	213.5	300.4	8.9	27.6	36.5	95.8	241.1	336.9	29.2	70.8	456.7	28.4	71.6	457.2			
Gazdinska klasa 10.395.471																		
1a	105.3	256.8	362.1	10.1	34.7	44.3	115.4	291.5	406.4	32.6	67.4	453.9	28.4	71.7	457.4	30.0	70.0	456.0
2a	157.0	237.2	394.2	14.6	27.4	42.0	171.6	264.6	436.2	39.4	60.6	448.5	39.3	60.7	448.5	30.0	70.0	456.0
3a	78.5	416.3	494.8	6.5	43.6	50.3	85.0	459.9	545.1	14.5	85.5	468.4	15.6	84.4	467.5	30.0	70.0	456.0
8a	63.2	276.5	339.7	6.3	39.2	45.5	69.5	315.7	385.2	18.4	81.6	465.2	18.1	81.9	465.6	30.0	70.0	456.0
60a	79.6	392.6	472.2	8.0	72.0	80.0	87.6	464.6	552.2	16.9	83.1	466.5	15.9	84.1	467.3	30.0	70.0	456.0
61a	34.6	333.6	368.2	4.4	40.8	45.2	39.0	374.4	413.4	9.0	91.0	472.8	9.4	90.6	472.4	30.0	70.0	456.0
Gazdinska klasa 10.397.472																		
5a	41.8	431.0	472.8	5.0	47.3	52.2	46.8	478.3	525.0	7.4	92.6	474.1	8.9	91.1	472.9	10.0	90.0	500.0
6a	6.6	545.4	552.0	0.5	55.8	56.4	7.1	601.2	608.4	1.0	99.0	479.2	1.2	98.8	479.1	10.0	90.0	500.0
7a	0.3	302.6	326.7	0.1	40.7	42.1	0.4	343.3	368.8	6.1	93.9	475.1	0.1	93.1	474.5	10.0	90.0	500.0
8b	96.9	441.6	538.5	12.7	44.3	57.4	109.6	485.9	595.9	20.7	79.3	463.5	18.4	81.5	465.2	10.0	90.0	500.0
9a	82.4	442.2	524.6	13.5	39.7	53.3	95.9	481.9	577.9	16.0	84.0	467.2	16.6	83.4	466.7	10.0	90.0	500.0
9c	30.3	239.9	270.2	5.3	28.9	34.3	35.6	268.8	304.5	11.8	88.2	470.6	11.7	88.3	470.6	10.0	90.0	500.0
52a	1.7	396.7	398.4	0.0	44.5	44.5	1.7	441.2	442.9	0.4	99.6	479.7	0.4	99.6	479.7	10.0	90.0	500.0
58b	6.8	412.2	419.0	0.0	51.4	51.4	6.8	463.6	470.4	1.5	98.5	478.8	1.4	98.5	478.8	10.0	90.0	500.0
59a	27.9	375.2	403.1	2.0	42.0	44.0	29.9	417.2	447.1	6.6	93.4	474.8	6.7	93.3	474.6	10.0	90.0	500.0
59c	0.0	475.3	475.3		49.4	49.4	0.0	524.7	524.7	0.0	100.0	480.0	0.0	100.0	480.0	10.0	90.0	500.0
60b	4.9	322.9	327.8	0.4	38.2	38.6	5.3	361.1	366.4	1.8	98.2	478.6	1.4	98.6	478.9	10.0	90.0	500.0
70a	41.0	358.7	399.7	4.4	41.6	46.0	45.4	400.3	445.7	8.9	91.1	472.9	10.2	89.8	471.8	10.0	90.0	500.0
Gazdinska klasa 10.403.472																		
6b	5.4	562.8	568.2	0.6	50.0	50.5	6.0	612.8	618.7	0.8	99.2	479.3	1.0	99.0	479.2	10.0	90.0	500.0
7c	14.9	453.8	468.7	1.7	40.7	42.3	16.6	494.5	511.0	2.7	97.3	477.9	3.2	96.8	477.4	10.0	90.0	500.0
10b	45.0	353.1	398.1	5.4	30.9	36.2	50.4	384.0	434.3	10.5	89.5	471.6	11.6	88.4	470.7	10.0	90.0	500.0
11a	17.4	448.9	466.3	1.5	46.9	48.3	18.9	495.8	514.6	3.5	96.5	477.2	3.7	96.3	477.1	10.0	90.0	500.0
12a	12.4	485.3	497.7	1.4	51.2	52.6	13.8	536.5	550.3	2.5	97.5	478.0	2.5	97.5	478.0	10.0	90.0	500.0
50a	1.8	459.6	461.4	0.0	47.9	47.9	1.8	507.5	509.3	0.4	99.6	479.7	0.4	99.6	479.7	10.0	90.0	500.0
51a	0.7	429.4	430.1	0.0	42.8	42.8	0.7	472.2	472.9	0.1	99.9	479.9	0.1	99.9	479.9	10.0	90.0	500.0
53a	12.3	445.4	457.7	1.1	50.1	51.2	13.4	495.5	508.9	2.3	97.7	478.2	2.6	97.4	477.9	10.0	90.0	500.0
56a	10.9	438.0	448.9	1.3	48.9	50.2	12.2	486.9	499.1	2.5	97.5	478.0	2.4	97.6	478.0	10.0	90.0	500.0
58a	21.1	358.0	379.1	1.6	44.7	46.4	22.7	402.7	425.5	4.9	95.1	476.1	5.3	94.6	475.7	10.0	90.0	500.0
60d	20.6	440.0	460.6	0.5	30.1	30.6	21.1	470.1	491.2	4.4	95.6	476.5	4.3	95.7	476.6	10.0	90.0	500.0
92a	0.0	381.0	381.0		4.3	4.3	0.0	385.3	385.3	0.0	100.0	480.0	0.0	100.0	480.0	10.0	90.0	500.0
94a	0.0	399.4	399.4		48.0	48.0	0.0	447.4	447.4	0.0	100.0	480.0	0.0	100.0	480.0	10.0	90.0	500.0
Gazdinska klasa 10.405.471																		
4a	79.2	311.7	390.9	7.6	32.9	40.6	86.8	344.6	431.5	18.8	81.2	465.0	20.1	79.9	463.9	30.0	70.0	
7b	93.7	302.7	396.4	5.0	33.6	38.9	98.7	336.3	435.3	22.3	77.7	462.2	22.7	77.2	461.8	30.0	70.0	
10a	60.5	334.5	395.0	4.1	40.3	44.3	64.6	374.8	439.3	15.8	84.2	467.3	14.7	85.3	468.3	30.0	70.0	

Kalkulacija prinosa po Gočkoj varijanti kontrolnog metoda prikazana je u prethodnoj tabeli i odnosi se na gazdinsku klasu: 10.393.471, 10.395.471, 10.397.472, 10.403.472, 10.405.471. Ova metoda se oslanja na: 1. Određivanje uravnoteženih zapremina smese lišćara i četinara; 2. Postavljanje konačnih ciljeva i neposrednih zadataka u pogledu izmene sastava sastojine i u vezi s tim postizanja uravnoteženih zapremina koje toj smesi odgovaraju; 3. Dovoljno tačno poznavanje tekućeg zapreminskog prirasta u doba uređivanja svake sastojine. Periodični prinos sastojine kalkuliše se po formuli: $E = Vw + Zv - Vn$, gde je E - periodični prinos sastojine (etat); Vw - stvarna zapremina sastojine; Zv - periodični zapreminski prirast; Vn - zapremina koju možemo da postignemo na kraju uređajnog razdoblja, na putu ka postizanju uravnotežene zapremine željene smese. Sam postupak kalkulacije prinosa je sledeći: početnoj drvnjoj masi sastojine po ha dodaje se petogodišnji zapreminski prirast u doba uređivanja i dobija se stanje pre seče. Posle izvršenja seče, na kraju pete godine, stvara se stanje posle seče (Vin): $Vin = Vw + (Zv - n) / 2x El$. Za sledećih pet godina sastojina će imati manji zapreminski prirast s obzirom na smanjenje drvene mase. Pri tome

se pretpostavlja da se neće u znatnoj meri izmeniti intenzitet prirašćivanja preostale drvene mase iako će doći do jačeg osvetljavanja posle izvršene seče. Drvnoj masi sastojine posle seča dodaje se umanjeni petogodišnji zapreminski prirast i tako ustanovi verovatna drvena masa koju će sastojina imati na kraju uređajnog razdoblja.

Prema tome, Z_v , desetogodišnji zapreminski prirast u toku uređajnog razdoblja sastoji se iz dva dela: 1. Petogodišnjeg zapreminskog prirasta u doba uređivanja; 2. Petogodišnjeg zapreminskog prirasta stanja posle seče: $Z_v = (Z_{v1} + Z_{v2}) / 2 \times n$.

Pošto uređajno razdoblje traje 10 godina, ova formula prelazi u sledeći oblik: $Z_v = 5 (Z_{v1} + Z_{v2})$ gde je Z_{v2} godišnji zapreminski prirast stanja posle seče, a on se određuje računski, množenjem zapremine posle seče (V_{in}) sa procentom tekućeg zapreminskog prirasta stanja u doba uređivanja: $Z_{v2} = V_{in} \times 0,0p$.

7.2.6.4 PLAN PROREDNIH SEČA

Plan prethodnog prinosa biće prikazan po namenskim celinama, gazdinskim klasama i poreklu. Kalkulacija prinosa vršena je za svaku sastojinu u zavisnosti od zatečenog stanja, uslova staništa, vrste drveća, zdravstvenog stanja, a na osnovu potrebnih mera nege u svakoj sastojini.

Gazdinska klasa	Površina	Zapremina	Zapreminski prirast	Prinos	Intenzitet	
	ha	m ³	m ³	m ³	V (%)	Z _v (%)
10.351.421	64.91	24686.9	250.8	3641.2	14.7	145.2
10.381.511	44.93	12343.5	314.5	1802.1	14.6	57.3
10.384.611	45.40	10692.2	361.0	1379.9	12.9	38.2
10.401.611	91.76	33220.0	807.2	3405.3	10.3	42.2
10.402.611	30.52	9794.9	239.4	987.8	10.1	41.3
visoke	277.52	90737.5	1972.9	11216.3	12.4	56.9
10.196.214	19.64	2798.5	47.6	342.4	12.2	71.9
10.215.212	18.81	3009.5	69.8	395.0	13.1	56.6
10.306.311	140.41	20323.1	363.6	2212.5	10.9	60.8
10.307.313	233.41	29541.2	609.9	4072.9	13.8	66.8
10.360.421	34.40	6387.8	107.3	935.3	14.6	87.2
10.361.421	50.90	8631.2	182.9	1341.1	15.5	73.3
izdanačke	497.57	70691.3	1381.1	9299.2	13.2	67.3
10.470.311	48.59	6524.5	214.5	965.7	14.8	45.0
10.471.313	36.65	5951.0	207.6	361.1	6.1	17.4
10.475.313	72.84	17338.1	491.3	2296.7	13.2	46.7
10.476.313	19.32	5547.8	175.4	827.7	14.9	47.2
10.477.611	26.44	4703.3	163.4	701.7	14.9	42.9
10.478.611	15.81	2843.5	98.8	392.4	13.8	39.7
10.479.313	9.27	2806.5	96.7	461.4	16.4	47.7
VPS	228.92	45714.7	1447.7	6006.7	13.1	41.5
Ukupno NC 10	1,004.01	207143.5	4801.7	26522.2	12.8	55.2
56.401.611	4.97	1611.9	38.7	144.1	8.9	37.2
visoke	4.97	1611.9	38.7	144.1	8.9	37.2
Ukupno NC 56	4.97	1611.9	38.7	144.1	8.9	37.2
Ukupno GJ	1,008.98	208755.4	4840.4	26666.3	12.8	55.1

Proredne seče su planirane na površini od 1.008,98 ha, što je oko 29,0 % obrasle površine. Etat planiran prethodnim prinomom iznosi 26.666,3 m³, što predstavlja 12,8 % intenziteta seče po zapremini a u odnosu na zapreminski prirast iznosi 55,1%. Ovaj intenzitet seče je umerenog karaktera.

7.2.6.5 PLAN SANITARNIH SEČA

Sanitarnim sečama planiraju se intervencije u odeljenjima (29c,31ab,36a,44a,45a,46a,47a,48a, 69b,76de,77bd,78b,88b,91a,97a) ove sastojine su lošijeg zdravstvenog stanja kod kojih su izostali neki vidovi nege i potrebno im je omogućiti da se pravilno razvijaju. Tu spadaju prevršena i već oborena stabla koja se moraju ukloniti iz sastojine kako ne bi došlo do entomoloških i fitopatoloških oboljenja.

Sanitarne seče su planirane na površini od 326,80ha sa ukupnim etatom od 6.189,4m³ i one su ušle u plan prorednih seča.

7.2.7 UKUPAN PRINOS OD SEČE ŠUMA

Tabelarno će biti prikazan ukupan prinos.

Gazdinska klasa	STANJE ŠUMA					PLANIRANI PRINOS						INTENZITET SEČA	
	Povrsina ha	Zapremina		Prirast		Glavni		Prethodni		Ukupno		V	Iv
		m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	%	%
10393471	4.70	1489.7	317.0	34.9	7.4	258.5	55.0		0.0	258.5	55.0	17.4	74.2
10395471	138.97	58361.7	420.0	1333.2	9.6	9259.6	66.6		0.0	9259.6	66.6	15.9	69.5
10397472	271.61	121399.4	447.0	2732.7	10.1	19842.1	73.1		0.0	19842.1	73.1	16.3	72.6
10401611	165.75	64890.1	391.5	1428.6	8.6	6875.3	41.5		0.0	6875.3	41.5	10.6	48.1
10402611	109.59	45709.3	417.1	1070.1	9.8	6877.8	62.8		0.0	6877.8	62.8	15.0	64.3
10403472	282.32	135097.8	478.5	2858.9	10.1	23827.4	84.4		0.0	23827.4	84.4	17.6	83.3
10404611	17.37	8393.4	483.2	191.0	11.0	1302.7	75.0		0.0	1302.7	75.0	15.5	68.2
10405471	38.80	16550.5	426.6	346.1	8.9	3024.3	77.9		0.0	3024.3	77.9	18.3	87.4
Visoke rzanodobne	1029.11	451892.0	439.1	9995.4	9.7	71267.7	69.3		0.0	71267.7	69.3	15.8	71.3
10351421	64.91	24686.9	380.3	250.8	3.9		0.0	3641.2	56.1	3641.2	56.1	14.7	145.2
10381511	44.93	12343.6	274.7	314.6	7.0		0.0	1802.1	40.1	1802.1	40.1	14.6	57.3
10384611	51.61	10692.2	207.2	361.1	7.0		0.0	1379.9	26.7	1379.9	26.7	12.9	38.2
10401611	56.10	14098.7	251.3	365.1	6.5		0.0	3405.3	60.7	3405.3	60.7	24.2	93.3
10402611	22.12	5528.7	249.9	157.0	7.1		0.0	987.7	44.7	987.7	44.7	17.9	62.9
Visoke jednodobne	239.67	67350.1	281.0	1448.6	6.0		0.0	11216.2	46.8	11216.2	46.8	16.7	77.4
Ukupno visoke	1268.78	519242.1	409.2	11444.1	9.0	71267.7	56.2	11216.2	8.8	82483.9	65.0	15.9	72.1
10177322	3.14	135.0	43.0	1.4	0.4	145.3	46.3		0.0	145.3	46.3	107.6	1061.3
10196214	37.68	5381.4	142.8	122.3	3.2		0.0	342.4	9.1	342.4	9.1	6.4	28.0
10197214	18.39	526.9	28.6	5.8	0.3		0.0		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
10214212	7.44	312.0	41.9	4.2	0.6		0.0		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
10215212	86.87	10046.0	115.6	225.4	2.6		0.0	395.0	4.5	395.0	4.5	3.9	17.5
10216212	2.20	161.0	73.2	1.7	0.8		0.0		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
10306311	158.87	22327.7	140.5	403.7	2.5	463.1	2.9	2212.5	13.9	2675.6	16.8	12.0	66.3
10307313	299.37	35479.0	118.5	749.7	2.5	771.3	2.6	4072.9	13.6	4844.2	16.2	13.7	64.6
10308311	54.57	2706.9	49.6	30.2	0.6	298.5	5.5		0.0	298.5	5.5	11.0	98.9
10360421	45.19	8628.9	190.9	146.7	3.2		0.0	935.3	20.7	935.3	20.7	10.8	63.8
10361421	50.90	8631.2	169.6	182.8	3.6		0.0	1341.1	26.3	1341.1	26.3	15.5	73.4
Ukupno izdanačke	764.62	94335.9	123.4	1873.8	2.5	1678.2	2.2	9299.2	12.2	10977.4	14.4	11.6	58.6
10470311	128.45	10647.5	82.9	342.9	2.7			965.7	7.5	965.7	7.5	9.1	28.2
10471313	39.08	5951.0	152.3	207.6	5.3			361.2	9.2	361.2	9.2	6.1	17.4
10475313	200.63	35481.8	176.9	1033.4	5.2			2296.7	11.4	2296.7	11.4	6.5	22.2

Gazdinska klasa	STANJE ŠUMA					PLANIRANI PRINOS						INTENZITET SEČA	
	Povrsina ha	Zapremina		Prirast		Glavni		Prethodni		Ukupno		V	Iv
		m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	%	%
10476313	25.92	6143.9	237.0	196.0	7.6			827.7	31.9	827.7	31.9	13.5	42.2
10477611	26.44	4703.3	177.9	163.2	6.2			701.7	26.5	701.7	26.5	14.9	43.0
10478611	42.91	6968.6	162.4	235.2	5.5			392.4	9.1	392.4	9.1	5.6	16.7
10479313	16.78	3754.5	223.7	125.9	7.5			461.4	27.5	461.4	27.5	12.3	36.6
Ukupno VPS	480.21	73650.6	153.4	2304.3	4.8			6006.8	12.5	6006.8	12.5	8.2	26.1
Ukupno NC 10	2513.61	687228.6	273.4	15622.2	6.2	72945.9	29.0	26522.2	10.6	99468.1	39.6	14.5	63.7
17397471	2.59	1761.2	680.0	30.4	11.7								
Visoke rzanodobne	2.59	1761.2	680.0	30.4	11.7								
Ukupno visoke	2.59	1761.2	680.0	30.4	11.7								
Ukupno NC 17	2.59	1761.2	680.0	30.4	11.7								
26308313	19.44	1108.1	57.0	12.2	0.6								
26320471	2.30												
26360421	34.58	3870.7	111.9	98.5	2.8								
Ukupno izdanačke	56.32	4978.8	88.4	110.7	2.0								
26469212	23.85	2228.6	93.4	63.2	2.7								
26475313	1.12	105.4	94.1	2.5	2.2								
Ukupno VPS	24.97	2334.0	93.5	65.7	2.6								
26266311	173.93												
26266421	32.42												
Ukupno šikare	206.35												
Ukupno NC 26	287.64	7312.9	25.4	176.4	0.6								
56381511	68.26	10239.0	150.0	92.2	1.4								
56401611	4.97	1611.9	324.3	38.7	7.8			144.1	29.0	144.1	29.0	8.9	37.2
Visoke jednodobne	73.23	11850.9	161.8	130.8	1.8			144.1	2.0	144.1	2.0	1.2	11.0
Ukupno visoke	73.23	11850.9	161.8	130.8	1.8			144.1	2.0	144.1	2.0	1.2	11.0
56306311	26.83	1341.5	50.0	10.7	0.4								
56307313	25.56	1278.0	50.0	12.8	0.5								
56308313	28.36	1701.6	60.0	15.3	0.5								
56360241	6.86	480.2	70.0	5.8	0.8								
56362421	13.71	959.7	70.0	11.5	0.8								
Ukupno izdanačke	101.32	5761.0	56.9	56.1	0.6								
56470421	12.08												
Ukupno VPS	12.08												
56266241	124.34												
Ukupno šikare	124.34												
56267241	280.96												
Ukupno šibljadi	280.96												
Ukupno NC 56	591.93	17611.9	29.8	186.9	0.3			144.1	0.2	144.1	0.2	0.8	7.7
66381511	27.63	4453.0	161.2	38.5	1.4								
Visoke jednodobne	27.63	4453.0	161.2	38.5	1.4								

Gazdinska klasa	STANJE ŠUMA					PLANIRANI PRINOS						INTENZITET SEČA	
	Povrsina ha	Zapremina m ³ / m ³ /ha		Prirast m ³ / m ³ /ha		Glavni m ³ / m ³ /ha		Prethodni m ³ / m ³ /ha		Ukupno m ³ / m ³ /ha		V %	Iv %
Ukupno visoke	27.63	4453.0	161.2	38.5	1.4								
66266241	10.28												
Ukupno šikare	10.28												
66267241	44.40												
Ukupno šibljadi	44.40												
Ukupno NC 66	82.31	4453.0	54.1	38.5	0.5								
Ukupno GJ	3478.08	718367.5	206.5	16054.4	4.6	72945.9	21.0	26666.3	7.7	99612.2	28.6	13.9	62.0

Ukupan prinos čini etat iz glavnog i prethodnog prinosa. Glavni prinos (sečama obnavljanja) planiran je etat od 72.945,9 m³, prethodnim prinosom (prorednim sečama) planiran je etat od 26.666,3 m³, što ujedno čini ukupno planirani etat gazdinske jedinice „Zlatar II“ sa intenzitetom seče od 13,9 % po zapremini i 62,2 % po zapreminskom prirastu u odnosu na ukupnu površinu gazdinske jedinice. Na glavne seče otpada 73,2 % od ukupno planiranog etata, a na proredne 26,8 %.

7.2.7.1 UKUPAN PRIKAZ PRINOSA I ŠUMSKOG FONDA PO VRSTAMA DRVEĆA

Tabelom će biti prikazan etat po vrstama drveća:

Vrsta drveća	STANJE ŠUMA		PRINOS					OD TOGA			
	V	Iv	Glavni	Prethodni	Ukupno	V	Iv	Tehničko	Prostorno	Otpad	Neto
	m ³	%	%	m ³	m ³	m ³	m ³				
Gr	1431.1	17.0	135.0	72.2	207.2	14.5	121.9		176.1	31.1	176.1
Cer	14682.3	277.2	59.0	1135.8	1194.8	8.1	43.1		1015.6	179.2	1015.6
Sladun	10347.4	238.1	109.2	577.9	687.1	6.6	28.9		584.0	103.1	584.0
Cjas	95.7										
Kit	56913.2	1086.1	1375.0	5347.0	6722.0	11.8	61.9		5713.7	1008.3	5713.7
Jas	5724.0	135.2	1330.6	357.3	1687.9	29.5	124.8		1434.7	253.2	1434.7
Brz	1329.3	30.4	114.8	213.5	328.3	24.7	108.0		279.1	49.2	279.1
Bk	72812.2	1165.9	2885.4	5613.9	8499.3	11.7	72.9	1444.9	5779.5	1274.9	7224.4
Jav	876.9	6.1									
Bag	1889.5	61.8									
Kln	52.9										
Ukupno lišćari	166154.5	3017.8	6009.0	13317.6	19326.6	11.6	64.0	1444.9	14982.7	2899.0	16427.6
Jel	151950.6	3481.4	23559.4	7.6	23567.0	15.5	67.7	16025.5	4006.4	3535.1	20031.9
Smr	292077.9	6699.3	42194.2	5532.7	47726.9	16.3	71.2	32454.3	8113.6	7159.0	40567.9
Cbor	72986.9	1785.6		5002.0	5002.0	6.9	28.0	2551.0	1700.7	750.3	4251.7
Bbor	31340.8	942.0	1183.3	2343.6	3526.9	11.3	37.4	2398.3	599.6	529.0	2997.9
Dug	2648.9	87.1		435.2	435.2	16.4	50.0	295.9	74.0	65.3	369.9
Brv	252.0	11.8		26.2	26.2	10.4	22.2	17.8	4.5	3.9	22.3
Ari	955.9	29.4		1.4	1.4	0.1	0.5	0.8	0.4	0.2	1.2
Ukupno četinari	552213.0	13036.6	66936.9	13348.7	80285.6	14.5	61.6	53743.6	14499.2	12042.8	68242.8
Ukupno GJ	718367.5	16054.4	72945.9	26666.3	99612.2	13.9	62.0	55188.5	29481.9	14941.8	84670.4

Ukupan planirani prinos u gazdinskoj jedinici „Zlatar II“ iznosi 99.612,2 m³, od toga na glavni prinos otpada 72.945,9 m³ ili 73,2 %, na prethodni prinos otpada 26.666,3 m³ ili 26,8 %.

Što se tiče vrsta drveća, najveće učešće u planiranom etatu kod četinarskih vrsta ima smrča sa planiranih 47.726,9 m³ a to je intenzitet seče od 16,3 % po zapremini i 71,2 % po zapreminskom prirastu. Jela sa 23.567,0 m³, a to je intenzitet seče od 15,5 % po zapremini i 67,7 % po zapreminskom prirastu. Sledi crni bor sa planiranih 5.002,0 m³ a to je intenzitet seče od 6,9 % po zapremini i 28,0 % po zapreminskom prirastu. Sledeća vrsta po planiranom etatu je beli bor sa 3.526,9 m³ što predstavlja intenzitet seče od 11,3 % od ukupne zapremine i 37,4 % od ukupnog zapreminskog prirasta.

Od lišćarskih vrsta najveće učešće po planiranom etatu ima bukva sa 8.499,3 m³ što predstavlja intenzitet seče od 11,7 % od ukupne zapremine i 72,9 % od ukupnog zapreminskog prirasta. Zatim kitnjak sa planiranih 6.722,0 m³ a to je intenzitet seče od 11,8 % po zapremini i 61,9 % po zapreminskom prirastu. Jasika sa planiranih 1.687,9 m³ a to je intenzitet seče od 29,5 % po zapremini i 124,8 % po zapreminskom prirastu. Sledi cre sa planiranih 1.194,8 m³ a to je intenzitet seče od 8,1 % po zapremini i 43,1 % po zapreminskom prirastu. Sladun sa planiranih 687,1 m³ a to je intenzitet seče od 6,6 % po zapremini i 28,9 % po zapreminskom prirastu. Breza sa planiranih 328,3 m³ a to je intenzitet seče od 24,7 % po zapremini i 108,0 % po zapreminskom prirastu. Grab sa planiranih 207,2 m³ a to je intenzitet seče od 14,5 % po zapremini i 121,9 % po zapreminskom prirastu.

7.2.7.2 POSEBNE ODREDBE U VEZI KORIŠĆENJA PRINOSA

Realizacija glavnog prinosa u odnosu na sastojinu (odsek) je obavezan po površini, a po zapremini može da odstupa $\pm 10\%$, osim u slučaju realizacije prinosa završnim sekom oplodne seče, kao i čistom sečom.

Realizacija planiranog prethodnog prinosa u odseku po površini je obavezna, a po zapremini može da odstupa $\pm 10\%$.

Glavni prinos mora da se realizuje u sastojinama u kojima je planiran, jer proističe iz određenih uzgojnih potreba.

Prorede će se izvršiti u jednom navratu.

Ukoliko se iz bilo kojih objektivnih razloga uzgojni zahvati ne mogu izvršiti na svim planiranim površinama, srazmerno tome će se smanjiti prinos.

Nakon izvršenih planiranih radova obavezno je uspostavljanje šumskog reda.

7.2.8 PLAN KORIŠĆENJA OSTALIH ŠUMSKIH PROIZVODA

U ostale šumske proizvode spadaju:

1. Sporedni proizvodi od šuma : seme, plodovi, pupoljci, šišarice, šušanj itd;
2. Proizvodi šumskog zemljišta: lekovito bilje, gljive;
3. Proizvodi od neposrednog korišćenja zemljišta: zemlja, treset, kamen itd;
4. Lekovita i mineralna voda;
5. Lovstvo
6. Popaša, seno i sl.

Do sada nije bilo organizovanog otkupa ostalih šumskih proizvoda, a nije bilo ni evidencije. Protekle godine organizovana je služba za otkup i korišćenje sporednih šumskih proizvoda na nivou šumskog gazdinstva, tako da će u ovom uređajnom razdoblju biti planiran otkup.

Korišćenje sporednih šumskih proizvoda, gazdinstvo će vršiti na čitavoj površini gazdinske jedinice, u skladu sa ZOŠ, uz obavezu da se u OGŠ na mestu "Ostale evidencije", tačno naznači mesto, datum, način, količina i vrsta otkupljenog, sakupljenog, ili na neki drugi način iskorišćenog šumskog proizvoda uz pečat i potpis ovlašćenog lica.

Od ostalih šumskih proizvoda najčešće se može vršiti otkup i sakupljanje gljiva: vrganja, lisičarke, bukovače, sunčanice, kao i otkup i sakupljanje šumskog lekovitog bilja: nane, kantariona, kleke itd.

7.2.9 PLAN UNAPREĐENJA LOVNOG FONDA

Kako je došlo je do promene korisnika lovišta Plan i unapređenju lovnog fonda naknadno će biti dodati.

7.2.10 PLAN IZGRADNJE ŠUMSKIH SAOBRAĆAJNICA

U ovom uređajnom periodu planira se: izgradnja šumskih puteva (I i II faza) i rekonstrukcija šumskih puteva:

R.br.	Vrsta rada	Naziv putnog pravca	Dužina
			m
1.	Izgradnja šumskih puteva (I i II faza)	Brajski bunar - Glavice – Paljike (6,7,8,10,50,51)	3500
		Šuplja bukva – Debelo brdo (8,10,11)	1500
		Porane – Paljike – Jadžina japija (9)	800
		Pištoljev do – Markovića šume (53,54,57)	1200
		Pištoljev do – Bandera – Ledenjača – Velika krševa	5500
		Strmac – Okruglica (76,77)	2000
		Kozaruša – Priboji – Goveđa ravan (90,91,92,93,94)	4000
		Ukupno (I i II faza)	18500
2.	Izgradnja šumskih puteva (I faza)	Jadžina japija – Vranjak (11,12,13,14)	4000
		Ukupno (I faza)	4000
Ukupno izgradnja kamionskih puteva			22500
3.	Rekonstrukcija	Uvori – Brajska ploča (5,6,51,52,53)	2690
		Pištoljev do – Konik (54,55,56,57)	1672
		Glibovi – Konik (56,58,59)	3000
		Konik – Šumarska kuća (58,59)	2500
		Konik – Strmac – Ivlje (59,60,76)	2925
		Strmac – Borje – Ravna gora (61,62,63,69,70,75,76)	5000
		Ukupno rekonstrukcija	17787
4.	Održavanje	Sekulića strane – Bučje (23,24,25)	2035
		Gavrilovića strane – Drenova (22)	1553
		Gavrilovića strane – Pačiji potok (24,25)	878
		Jasike – Gavrilovića strane (24,25)	656
		Pačiji potok – Purića potok (25,26)	1341
		Rasno – Ravne šume (18,19,20,21)	2579
		Dubovica – Crveno prlo (34,35,36,44,46,47)	4139
		Ukupno održavanje	13181

Izgradnja i održavanje šumskih saobraćajnica treba da su u skladu sa " Pravilnikom o bližim uslovima, kao i način dodele i korišćenja sredstava iz godišnjeg programa korišćenja sredstava Budžetskog fonda za šume Republike Srbije i Budžetskog fonda za šume autonomne pokrajine" ("Sl.glasnik RS, br. 17/2013" pod tačkom 11,12 i 13).

- gradnja šumskih puteva je gradnja šumskih puteva (I i II faza) za otvaranje šumskog kompleksa na kome će se sprovoditi mere utvrđene planovima gazdovanja šumama:

- I faza gradnje šumskog puta podrazumeva izradu donjeg stroja puta, i to: iskop zemljišta u širokom otkopu, ugrađivanje vodopropusta, izrada kanala ili rigola, bankina, škarpa, useka, nasipa i valjanje posteljice.
- II faza gradnje šumskog puta podrazumeva izradu gornjeg stroja puta i to: razastiranje i valjanje kolovozne konstrukcije (kolovozne podloge i kolovoznog zastora).

- rekonstrukcija šumskog puta je promena tehničkih i konstruktivnih elemenata postojećeg šumskog puta, i to: povećanje radijusa horizontalnih krivina; smanjenje nagiba nivelete; proširenje planuma puta; regulisanje efikasnog odvodnjavanja (površinske vode sa kolovoza, vode sa pribrežnih kosina i podzemne vode); izrada i uređenje kolovozne konstrukcije (razastiranje i valjanje kolovozne podloge i kolovoznog zastora).

• sanacija oštećenja dela šumskog puta podrazumeva radove na saniranju oštećenja dela šumskog puta nastalih usled dejstva prirodnih sila kao što su zemljotres, poplava, bujica, klizišta, lavine i drugo, o čemu je ministarstvo nadležno za poslove šumarstva obavešteno u roku od sedam dana od dana nastanka oštećenja.

- Širina kolovoza.....3,0 m
- Širina bankina1,0 m
- Širina rigola1,0 m
- Poprečni nagib kolovozajednovodni
- Kolovozna konstrukcijakameni tampon
- Minimalni radijus vertikalnih krivina (Rmin).....600,0 m
- Minimalni radijus horizontalnih krivina (Rmin).....20,0 m
- Minimalni radijus serpentina (Rmin).....12,0 m
- Maksimalni nagib trase (uspon – pad).....+/- 10,0 %
- čišćenje rigola
- čišćenje propusta za odvođenje vode sa trase puta
- nasipanje kolovoza na mestima gde je voda odnela podlogu
- nasipanje udarnih rupa i dr.

Planom izgradnje šumskih saobraćajnica, planirano je:

- Izgradnja šumskih puteva (I i II faza) na 18,500 km;
- Izgradnja šumskih puteva (I faza) na 4,000 km;
- Rekonstrukcija kamionskog puta na 17,787 km;
- Održavanje kamionskog puta na 13,181 km;

Izgradnjom kamionskih puteva u ukupnoj dužini od 22,500 km, povećaće se ukupna otvorenost gazdinske jedinice na 92,103 km, a prosečna otvorenost će biti 24,05 m/ha, što bi otvorenost gazdinske jedinice približilo u značajnoj meri optimumu otvorenosti predviđenom za Limsko šumsko područje (26,79 m/ha).

7.2.11 PLAN UREĐIVANJA

Osnova gazdovanja šumama za gazdinsku jedinicu „Zlatar II“ ima rok važenja od 01.01. 2022. - 31.12.2031. godine. Revizija ove osnove gazdovanja šumama izvršiće se u poslednjoj godini važnosti osnove, što znači u 2030.godini.

7.3 OČEKIVANI EFEKTI REALIZACIJE PLANIRANIH RADOVA

Na osnovu analize sadašnjeg stanja šuma i šumskog zemljišta, a pod pretpostavkom da će se svi planirani radovi (na gajenju, korišćenju, zaštiti, itd.) realizovati, na kraju uređajnog perioda očekujemo sledeće stanje šuma:

a. Redovno gazdovanje:

1. Na osnovu manje seče od prirasta u redovnom gazdovanju doći će do povećanja ukupne drvene mase za 60.931,8 m³ tako da bi drvena masa na kraju uređajnog perioda trebalo bi da iznosi 779.299,3m³. Na osnovu toga prosečna zapremina po hektaru iznosiće 224,1 m³/ha.
2. Negom mladih sastojina obezbediće se i usmeriti kvalitetan razvoj sastojina koje će dati prinos visoke vrednosti.
3. Usvojeni sistem gazdovanja, koji u prvi plan stavlja negu sastojina svih uzrasta, doprineće poboljšanju stabilnosti zdravstvenog stanja, kvalitetne strukture, vrednosti prirasta i prinosa.

b. Radovi infrastrukturnog karaktera

1. Rekonstrukcija loših devastiranih šuma u ovom uređajnom periodu planirana je na površini od 43,42ha, dobiće se kvalitetnije mlade sastojine na tim površinama, a smanjiće se ukupna površina devastiranih sastojina.

Intenzitet gore navedenih radova (planova) usmerenih na popravku i unapređivanje stanja sastojina i stabilnosti ekosistema u celini, ocenjen je zavisno od sagledanih potreba i radnih i finansijskih mogućnosti organizacije kojoj su šume poverene na upravljanje.

- Negom mladih i srednjodobnih, sastojina obezbediće se i usmeriti kvalitetan razvoj sastojina koje će dati prinos bolje vrednosti.
- Realizacija plana zaštite šuma treba da u punoj meri obezbedi preventivu, a u nuždi i represivnu zaštitu zdravstvene stabilnosti ovih šumskih ekosistema, a time zaštitu i obezbeđivanje opštih ciljeva gazdovanja. Održanje biodiverziteta.
- Izgradnjom, rekonstrukcijom i održavanjem šumskih saobraćajnica i ostalih objekata u šumi poboljšavaju se uslovi za realizaciju planiranih radova čime oni postaju realniji i lakše ostvarivi. Izgradnjom šumskih kamionskih puteva ukupna prosečna otvorenost će se povećati na 27,85m/ha.
- Usvojeni sistem gazdovanja koji u prvi plan stavlja negu sastojina svih uzrasta, doprineće poboljšanju stabilnosti zdravstvenog stanja.
- Izvođenjem grupimično prebirnih, grupimično-oplodnih seča i oplodnih seča, nastaviće se proces podmlađivanja, a dobiće se veće (podmladene površine) površine pod mladim sastojinama.

Ukupno gledano se očekuje stabilizacija i popravka postojećeg stanja šuma i njene strukture.

8 SMERNICE ZA SPROVOĐENJE PLANOVA GAZDOVANJA ŠUMAMA

8.1 SMERNICE ZA SPROVOĐENJE ŠUMSKO - UZGOJNIH RADOVA

Smernice za radove na gajenju šuma, razvrstavamo prema vrsti radova i fazi u kojoj se određene sastojine nalaze.

Pošumljavanje čistina

Za čistine bez korova, posebna priprema zemljišta nije potrebna. Ona se svodi na kopanje jama prečnika 30 - 40 cm i isto toliko duboke merene na nižoj strani.

Najpogodnije vreme za sadnju sadnica je period mirovanja vegetacije. Za područje ovog šumskog područja, jesenja sadnja može početi polovinom meseca oktobra, a trajeće sve do pojave snežnog pokrivača i zamrzavanja zemljišta. Prolećna sadnja počinje kada se sneg otopi i zemlja otrkavi, a to je polovina meseca aprila, a trajeće do pred otvaranje pupoljaka (početak vegetacije), a to je početak meseca maja.

Samo pošumljavanje mora se izvoditi sa kvalitetnim sadnim materijalom. Klasično proizvedene sadnice treba da su zdepaste, jake i sa bogato ožiljenim korenem koji svojom masom prevazilaze masu nadzemnog dela sadnice. Manipulacija sa sadnicama od rasadnika pa do same sadnje mora biti takva da sadnice najbezbolnije pretrpe "šok" promene staništa (rasadnik - objekat pošumljavanja), od čega u najvećoj meri zavisi i uspeh pošumljavanja.

Manipulacija sa sadnicama u najvećoj meri odnosi se na sledeće:

- prilikom prevoza koren sadnica mora biti u vlažnoj sredini,
- na objektu pošumljavanja sadnice se moraju staviti u zasenu i utrapiti (ako se ne koriste odmah) i povremeno se prskaju vodom,
- sadnice prilikom samog izvođenja sadnje, nijednog trenutka ne smeju biti direktno izložene suncu ili vetru, kako ne bi došlo do isušivanja korena,
- za raznošenje sadnica po terenu koristiti kofe, korpe, torbe od nepromočivog platna u kojima se nalazi vlažna mahovina ili vlažna zemlja kako bi koren sadnica u njima bilo stalno vlažan.

Nega mladih sastojina

Nega mladih sastojina predstavlja sprovođenje svih mera koje idu u prilog željenom razvoju mladih i srednjedobnih biljaka do starosti za seču.

Nega mladih sastojina obuhvata dve vrste radova:

- nega do obrazovanja sklopa
- nega posle obrazovanja sklopa

U oba slučaja, cilj je da se stvore najbolji uslovi za rast i razvoj mlade sastojine. Do stvaranja sklopa, uslovi za rast i razvoj se ostvaruju poboljšanjem zemljišta, a posle toga regulisanjem gustine i odnosa između mladih biljaka.

Opšte mere nege mladih sastojina su:

- okopavanje i prašenje.
- seča izbojaka itd. su radovi za poboljšanje stanišnih uslova za rast i razvoj.
- popunjavanje sastojina usled raznih gubitaka;
- zaštita od negativnih spoljašnjih činilaca;
- čišćenje i proreda

Okopavanje i prašenje

Mera nege mladih sastojina koja se izvodi nakon podizanja šumskih kultura u svrhu regulisanja vodnog režima zemljišta i otklanjanja konkurencije korovske vegetacije. Okopavanje i prašenje pošumljenih terena je u prvih nekoliko godina izuzetno značajno za poboljšanje svojstva zemljišta. jer su ove mere siguran način za akumulaciju vlage i njeno očuvanje u zemljištu.

Zemljište se rahli plitko motikom. samo da se razbije pokorica i ukloni korov oko sadnice. Okopavanjem se uklanja korov, a prašenjem rahli zemljište. Najpogodnije vreme za izvršenje ovih radova je neposredno posle kiše. Preporučuje se da broj okopavanja i prašenja iznosi prosečno 3 - 4 navrata u prvoj, 2 - 3 u drugoj i 1 - 2 navrata u trećoj godini posle sadnje.

Ako je godina sušna. broj okopavanja i prašenja se povećava za 1 - 2 i obrnuto. ako je godina kišna. broj navrata se smanjuje. U planinskom pojasu. okopavanje i prašenje se izvodi obavezno u junu i julu. a prve godine posle sadnje i u avgustu.

Seča izbojaka i uklanjanje korova ručno

Intenzitet zakorovljanja direktno je povezan sa ekološkim i proizvodnim karakteristikama zemljišta. Ukoliko je proizvodna snaga zemljišta jača, utoliko je veći i rizik od štetnog delovanja kako zeljaste, tako i drvenaste vegetacije, te ako se zanemari održavanje dolazi do ometanja razvoja pa i ugušivanja kultura. Za intenzitet razvoja izbojaka, pored plodnosti zemljišta, presudna je i izbojna snaga panjeva koja, opet, zavisi od vrste drveća, starosti posečene šume i panjeva, od vremena i načina izvođenja seče i načina pripreme zemljišta za sadnju, klimatskih i drugih faktora.

Kad se radi o vrstama koje teraju bujne izbojke kao što su grab, bagrem, kesten, lipe, hrastovi i slične, ne treba za rekonstrukciju uzimati mlade panjače koje su u optimumu izbojne snage. Rekonstrukciju sastojina gde preovlađuju ove vrste treba odložiti dok im starenjem ne oslabi izbojna snaga.

Treba nastojati da se seča obavi u vreme kada je glavina rezervi u hrani iz žilišta iscrpljena za stvaranje najmlađih grančica i lišća, a još nije izvršeno deponovanje novih rezervi u korenu za naredni vegetacioni period. Za većinu naših šumskih staništa to je period od početka juna do sredine avgusta, zavisno od nadmorske visine objekta. Dovoljno je da se u ovo vreme izvrši seča šume, a izrada i iznošenje drveta može se obavljati i kasnije, sve do početka sadnje.

Štetnom delovanju korova i izbojaka može se dosta uspešno parirati ako se koriste snažne, dobro ožiljene sadnice, vrste koje brzo startuju i porastu (ariš, duglazija, borovac, smrča, beli jasen, crni orah, gorski javor, trešnja i sl.). Preporučljiva je rana jesenja sadnja, nakon prve jače kiše, kako bi sadnice koristeći jesenji porast korena obezbedile jači porast u prvoj godini.

Ako se dovoljno vodilo računa o svemu što je napred rečeno, borba protiv korova se najčešće može uspešno i ekonomično sprovesti mehaničkim putem. Koriste se kosiri ili još bolje kratke i ojačane (putarske) kose kojima se saseca konkurentna vegetacija okolo sadnica, u prečniku 0,70-1,00 m. Na ostalom (većem) delu prostora između sadnica korov i izbojci se ne diraju. Ovo prvenstveno u cilju redukcije radne površine, a zatim što ovaj vegetacioni omotač štiti sadnice od suviše toplih kao i ledenih vetrova, mraza i pripeke, a smanjuje i štete od zečeva i srneće divljači.

Oslobađanje se, prema potrebi, obavlja u drugoj i trećoj vegetaciji nakon sadnje, a samo izuzetno i u prvoj odnosno i u četvrtoj godini. U prvom vegetacionom periodu sadnicama pogoduje zasena koja utiče na smanjenje transpiracije i povećava procenat prijema i preživljavanja sadnica. Izuzetno, visoka paprat može prekriti sadnice i pod teretom snega ih oboriti na tlo ili polomiti.

Zato u septembru, oktobru treba osloboditi prekrivene sadnice, pre nego što dođe do snegoloma. Već u drugom vegetacionom periodu sadnice su se zakorenile i teže bržem porastu, u čemu ih konkurentna vegetacija ometa ili ih potpuno potiskuje i guši. Zato ih tada treba energično osloboditi, omogućujući im da maksimalno rastu u visinu, kako bi što pre prerastle kritičnu zonu.

Uostalom, unapred se sa dosta sigurnosti može proceniti gde će invazija konkurentne vegetacije, posebno izbojaka iz panjeva, biti kritična za opstanak kulture. To su pre svega mlade i vitalnije izdanačke šume na staništima kitnjaka i graba, niziske i brdske bukove šume, kao i na boljim bonitetima staništa sladuna i cera, te u jače obraslim šumama na staništima belog graba i crnog jasena.

Visina prevršivanja zavisi od visine i blizine zasađenica koje štitimo. Bitno je da štice stabalca imaju otvoren prostor za rast u visinu, da ih konkurentna vegetacija ne natkriljuje, niti im suviše stešnjava krune. Obično se izbojci prekraćuju u prvim godinama na 40-80 cm. od zemlje, a kasnije na visini donje trećine do polovine krune štice stabala, seča izbojaka ili izdanaka "na čep" (do dna pridanka) pogoduje bujnom teranju novih šiba, te se ne preporučuje.

Popunjavanje kultura

Popunjavanje kultura vrši se u slučaju kada se procenat neuspešnih sadnica kreće od 20% i više. Popunjavanje treba izvršiti u drugoj godini života kulture. Ako se ustanovi da je mortalitet između 10 - 20% i ravnomerno raspoređen po površini, popunjavanje nije neophodno izvršiti. Može se desiti da procenat mortaliteta bude ispod 10%, ali da bude zastupljen. "u krpama". tj. da postoje delovi površina na kojima pošumljavanje nije uspelo. Bez obzira što je procenat mortaliteta ispod 10%, potrebno je izvršiti popunjavanje da bi se "krpe" zatvorile. Najpogodnije vreme za popunjavanje je proleće i to sadnjom u jame.

Sadni materijal za popunjavanje treba da je iste starosti i uzrasta kao i biljke u kulturi, tj. stariji od onog kojim je pošumljavanje započeto. Za popunjavanje se koriste iste vrste drveća kojima je vršeno i pošumljavanje.

Seča čišćenja

Seča čišćenja je mera koja se u sastojinama (veštačkim i prirodnim) sprovodi u doba kasnog podmlatka i ranog mladika. Zadatak seča čišćenja kao mere nege da prirodno odabiranje (selekciju) usmeri na pomaganje najvrednijih individua u sastojini, uklanjanjem manje vrednih jedinki u gornjem spratu sastojine, što znači da se radi o "negativnoj selekciji".

Cilj uklanjanja fenotipski negativnih jedinki iz višeg sloja sastojine je da se pored favorizovanja najkvalitetnijih individua u višem spratu, omogući kvalitetnim jedinkama iz nižeg sprata da urastu u viši proizvodni sprat sastojine. Kod mešovitih sastojina osim napred navedenog cilj seča čišćenja je i regulisanje razmera smese pojedinih vrsta drveća. Kod sastojina mešovitih po poreklu sečom čišćenja se uglavnom iz sastojine vade stabla vegetativnog porekla.

U cilju praktičnog izvođenja seča čišćenja, stabla u sastojini možemo svrstati u tri kategorije i to: u prvu kategoriju su svrstana stabla sa najboljim fenotipskim osobinama, u drugu stabla i žbunje koja pomažu razvoju stabala prve kategorije, a u treću kategoriju stabla koja ometaju pravilan razvoj stabala prve i druge kategorije. Sečama čišćenja iz sastojine se uklanjaju sva stabla treće kategorije, tj. stabla koja ometaju normalan razvoj odabranih stabala i stabla koja iz higijensko-zdravstvenih razloga moraju biti uklonjena.

Odabiranje stabala za prorednu seču

Prerede kao mere nege, izvode se u sastojinama, koje su u periodu života kasnog mladika, pa sve do zrelosti za seču. Cilj prorednih seča je odabiranje i pomaganje fenotipski najkvalitetnijih jedinki glavne vrste drveća u sastojini, zatim negovanje krošnji i debala odabranih biljaka, regulisanje sastava sastojine i rasporeda stabala u sastojini.

Proredama se iz sastojine uklanjaju sva stabla koja ometaju pravilan razvoj odabranih stabala budućnosti. Osim stabala koja ometaju razvoj stabala budućnosti, proredama vadimo i indiferentna stabla koja nemaju opravdanja da ostanu u sastojini.

Kod izvođenja proreda, veoma je važno da sklop sastojine ne bude duže vremena prekinut. Proreda kao mera nege sastojina, treba da ima za cilj popravku zatečenog stanja. Pri tome se vrši selekcija fenotipski najkvalitetnijih stabala u svim spratovima, vodeći računa o vrstama drveća i njihovim mogućnostima i zahtevima, kako prema svetlosti, tako i prema smesi, staništu, sklopu itd.

Prorede imaju za cilj omogućavanje perspektivnim jedinkama normalan i maksimalan razvoj i prirast, pošto su to nosioci stabilnosti, kvaliteta i prirasta buduće sastojine. Proreda se izvodi po principima selektivne prerede, gde se odaberu i trajno obeleže najkvalitetnija stabla sa dobro očuvanom i vitalnom krunom, sposobna da reaguju na proredne zahteve, tako što će na sebe da preuzmu prirast odstranjenih konkurenata. Iz sastojine se prvenstveno uklanjaju stabla gornjeg sklopa sa nepravilno formiranim deblom i krunom, krndeljasta i druga loše formirana stabla koja istovremeno ometaju normalan razvoj stabala budućnosti.

Kod izdaničkih sastojina koje ćemo prorednim sečama u smislu konverzije prevoditi u visoki uzgojni oblik, selektivnim proredama vršimo pozitivnu selekciju kako bi sastojinu na vreme pripremili za konverziju.

Ovde je potrebno ostaviti dovoljan broj kvalitetnih stabala koja bi u određenom vremenskom periodu mogla dati dovoljno kvalitetnog semena. Odaberu se i trajno obeleže najkvalitetnija stabla natprosečnih dimenzija, sa dobro očuvanom i vitalnom krunom, sposobna da reaguju na proredne zahvate, tako što će na sebe da preuzmu prirast odstranjenih konkurenata. Broj ovih kvalitetnih stabala zavisi od uzrasta sastojine i kreće se između 250 i 350 kom/ha, a može da se kreće i do 400 kom/ha. Broj stabala je znatno veći nego kod visokih šuma, jer je i ophodnja u izdaničkim sastojinama kraća. Ako je ophodnja u izdaničkim sastojinama 80 godina i posle tog perioda počinjemo sa obnavljanjem, a dužina podmladnog razdoblja iznosi 20 godina, to znači da će starost matične sastojine biti 100 godina kada se bude izvodio završni sek.

Kod veštački podignutih sastojina, proreda se sprovodi u više navrata, u zavisnosti od starosti i opštih karakteristika sastojine. Prva proreda se obavlja kada visina stabala dominantnog sprata dostigne visinu 8 - 10m i ona treba da bude vrlo jaka. U ovom periodu, sastojina ima obično od 2000 - 2500 stabala/ha, pa se kombinuje šematska i selektivna proreda. Vadi se svaki četvrti red, a u preostala tri se provodi selektivna proreda sa negativnim odabiranjem. U sastojinama sa više od 3000 stabala/ha, vadi se svaki drugi red, a proreda se vrši pri visini dominantnog sprata do 8m i ta proreda je samo šematska. Zahvatanje čitavih redova ima za cilj olakšavanje seče i privlačenja deblovine, kao i smanjenje oštećenja dubećih stabala.

Ako je razmak između redova veći od 3m, tada se izostavlja šematska proreda i prelazi se na masovnu selekciju sa sečom loših individua.

Druga proreda se obavlja kad glavni sprat sastojine dostigne visinu 12 - 15m i ona je strogo selektivna sa pozitivnim odabiranjem. Tada se odaberu i stabla budućnosti (oko 200 st/ha) koja se moraju odlikovati superiornošću u svakom pogledu, jer trebaju na sebe preuzeti prirast uklonjenih konkurenata). Intenzitet zahvata kod ove prerede se kreće između 25 - 30% zapremine sastojine.

Kada sastojina dostigne visinu od 17 - 19m izvodi se treća proreda, intenziteta oko 25%, pri čemu se u potpunosti favorizuju označena stabla budućnosti i uklanjaju se sva ona koja na bilo koji način ugrožavaju ili ometaju stabla budućnosti.

Četvrta proreda se provodi oko desetak godina nakon treće prerede, kada visina dominantnog sprata dostigne 20 - 22m. Ovom proredom se zahvataju stabla ispod prosečnog kvaliteta u vladajućem spratu, kao i sva potištena stabla. Intenzitet prerede je oko 20%. Cilj ove mešovite prerede je omogućavanje intenzivnog debljinskog prirasta.

Posle ove prerede, više nema potrebe za intenzivnim proređivanjem, već se može intervenisati samo nekim korekcionim zahvatima, u smislu oslobađanja kruna stablima budućnosti i sl. Ovo je period kada je sastojina stara oko 50 godina i kada debljinski prirast kulminira i to se nastoji održati sve do zrelosti za seču, kada se pristupa sečama obnove.

Sastojine koje su osnivane sa većim brojem sadnica od 3000 kom./ha (kod lišćara), tehnika gazdovanja je analogna svemu unapred izloženom, osim što se sa prvom proredom počinje znatno ranije, tj. kada visina sastojine dostigne 6 - 8m.

Oplodne seče dugog perioda obnavljanja – Grupimično oplodne seče

Na osnovu proučenih uslova sredine, sastojinskog stanja i bioloških karakteristika bukve, kao i željenog cilja gazdovanja za šume ove gazdinske jedinice, dolazi se do zaključka da je raznodobne šume bukve potrebno obnavljati prirodnim putem, primenom grupimično oplodne seče.

Seča obnavljanja počinje stvaranjem podmladnih jezgara, koja se zatim proširuju putem oplodne seče, sve dok se čitava sastojina ne obnovi. Veličina inicijalnih jezgara kreće se od 15 do 30 ari i na njima se sprovodi oplodna seča u dve faze, slično kako je to opisano i za grupimično prebirnu seču. Prva faza stvaranja podmladnih jezgara je ista kod grupimično prebirne i oplodne seče dugog podmladnog razdoblja, kakva je ovde odabrana. Razlike nastaju kasnije, te se pri grupimično prebirnoj seči podmladna jezgra ne proširuju već uvek stvaraju nova, dok se pri odabranoj grupimično oplodnoj seči, inicijalna jezgra proširuju i tako podmladi čitava sastojina.

Ovde treba razlikovati opšte i posebno podmladno razdoblje. Posebno podmladno razdoblje se odnosi na grupu – pomladno jezgro i ono najčešće za bukvu na ovim staništima iznosi 20 godina. Bitno je da se kod formiranog jezgra pri punom obrastu seče intenzitetom oko 60%, a da se kasnije podmladak oslobodi zasene zaostalih semenjaka kada podmladak dostigne visinu 0,7 – 1,0 m. Dužina posebnog podmladnog razdoblja zavisi od biološko – ekoloških osobina bukve, u prvom redu od učestalosti njenog plodonošenja i ritma njenog visinskog rasta u periodu podmladka.

Opšte podmladno razdoblje odnosi se na vreme potrebno da se započne i dovrši obnavljanje čitave sastojine, imajući u vidu društvene potrebe i značaj ostalih funkcija šuma.

Ukupna površina inicijalnih podmladnih jezgara u dobro obraslim zrelim sastojinama, zahvata oko 1/5 ukupne površine (opšte podmladno od 50 godina), a odgovarajuća površina se svakih 10 godina uključuje u obnavljanje proširenjem inicijalnih podmladnih jezgara. Na površinama uključenim u obnavljanje provodi se odgovarajuća faza oplodne seče (oplodni, naknadni, završni sek), a na ostalim površinama najnužnija intervencija uglavnom sanitarnog karaktera.

Najbolje je inicijalna jezgra postavljati na grebenima i kosama, jer je ovde najlakše regulisati osvetljavanje i obezbediti brzo obnavljanje.

U sastojinama gde je već ranije započet proces obnavljanja, treba ovaj proces pratiti i dalje nastaviti, najpre oslobađanjem svih dobro podmlađenih delova bez obzira na njihovu veličinu, a zatim daljim proširivanjem ovih podmlađenih delova dok se ne obnovi čitava sastojina. Pošto je ovde već prošao jedan deo opšteg podmladnog razdoblja, treba u kraćem roku dovršiti proces obnavljanja ovakvih sastojina (srazmerno odnosu podmlađenog i nepodmlađenog dela).

Doznaku (odabiranje stabla za seču) treba vršiti po principu klasične oplodne seče, gde se pripremnim sekom iz sastojina koje nisu negovane vade najpre stabla manje vrednih vrsta, zatim bukova stabla lošijih fenotipskih karakteristika, jako granata, prezrela i defektna stabla. Ako su bukove sastojine bile pravilno negovane, u njima se ne provodi pripremi sek, već se odmah prelazi na izvođenje oplodnog seka. Završni sek se izvodi kada je uspelo podmlađivanje i podmladak dovoljno odrastao (70 – 100 cm).

Oplodna seča

Zbog bioekoloških osobina bukve, oplodna seča je najpovoljniji i najvažniji metod prirodnog obnavljanja, koja je kao metod obnavljanja i razređena u bukovim šumama. Prilikom obnavljanja čistih ili mešovitih bukovih šuma, mogu se, u zavisnosti od stanišnih uslova i sastojinskog stanja, uspešno primenjivati svi oblici oplodne seče ili u kombinaciji sa ostalim metodima obnavljanja. Izvodi se u jednodobnim srednje i visokoproduktivnim sastojinama.

Podmladno razdoblje (period podmlađivanja) bukovih šuma, u povoljnim uslovima sredine traje 10 (12) -15 (20) godina.

U sastojinama sklopa 0,5 -0,6 oplodna seča se izvodi u dve faze. Oplodnim sekom se uklanja 30-40 % zapremine (sklop se svodi na 0,3-0,4). Završni sek se vrši posle 3-5 godina pri visini podmlatka 0,6-1,0 m.

U normalnim uslovima, u sastojinama sklopa iznad 0,7; oplodna seča se izvodi u tri (četiri) seka - pripremni, oplodni i završni. Često se, ako je sastojina nenegovana ili pregusta, između oplodnog i završnog seka ubacuje naknadni sek.

Pripremni sek, izvodi se nekoliko godina pre obilnog uroda semena. U negovanim šumama ili ako je šumska prostirka na površini humificirana, on se može i izostaviti. U nenegovanim šumama pripremni sek se izvodi čak u dva slabija zahvata svake 3-4 godine.

Oplodni sek, izvodi se u prvoj godini obilnog uroda posle pripremnog seka, ravnomerno po čitavoj površini, a ako je sastojina pravilno negovana, to je prvi obnovni zahvat. Uklanja se toliko stabala da se krune preostalih stabala ne dodiruju, sa ciljem da se površina ravnomerno oseme, da do zemljišta i podmlatka dopre dovoljno svetlosti, toplote i vlage, ali da se spreči zakorovljavanje obnovne površine do pojave podmlatka. Obično se oplodnim sekom uklanja oko 50 % zapremine preostale posle pripremnog seka, odnosno sklop sastojine se svodi na 0,6. Uklanjaju se prvenstveno najkрупnija i najgranatija stabla, koja bi najviše zasenjivala podmladak. U sastojinama gde se nalazi više generacija stabala, sa velikim učešćem prestarelih stabala (iznad 150 god.), njihovo uklanjanje se vrši postepeno da se previše ne razredi sklop. U slučaju potrebe vrše se i neophodne pomoćne mere prirodnom obnavljanju (rahljenje zemljišta). Ova mera se sastoji iz grube obrade tla na nepodmlađenim progalama da bi seme doprlo do zemljišta i klijalo nakon prezimljavanja. Obrada se obavlja lakim budakom ili metalnim grabuljicama, pri čemu se kida filc od listinca, meša nagomilani sloj humusa sa zemljištem, a mestimično se razrahljuje zbijeni sloj zemljišta. Obrada je parcijalna, na parcelice obično oko 1 m. dužine i 50-70 cm. širine, međusobno udaljenosti 2-2,5 m. Prethodno se poseče prizemna grmolika drvenasta vegetacija, odnosno odstrani korov na mestu gde se vrši obrada zemljišta. Pripremu tla treba vršiti samo u godinama obilnog uroda semena, najbolje odmah po opadanju semena.

Završni sek, izvodi se kada je podmladak dovoljno odrastao da mu više nije potrebna zaštita matične sastojine, čije bi dalje zadržavanje predstavljalo smetnju njegovom pravilnom razvoju. Kriterijumi za određivanje vremena izvođenja završnog seka su izgled (stanje) i visina podmlatka. Zaostajanje u rastu, zakrivljenost u pravcu dopiranja svetlosti, kišobranast izgled podmlatka, mozaičan - horizontalan raspored listova i blede - zelenkasta boja lišća su pouzdan znak da treba podmladak osloboditi zasene. U povoljnim uslovima se završni sek obično izvodi 6-8 godina posle oplodnog seka, kada podmladak dostigne visinu 1,0 m. U delovima šume gde postoji opasnost od ekstremnih temperatura vazduha, može se u cilju osvetljavanja podmlatka izvršiti naknadni sek oplodne seče. Izvodi se 4-6 godina posle oplodnog seka, pri visini podmlatka 0,5-0,6 m, čime se sklop svodi na 0,3-0,4, jer podmladak treba osloboditi prevelike zasene (uklanja se 40-50 % drvene zapremine), a u isto vreme pružiti dalju zaštitu podmlatku.

Odabiranje stabala kod grupimično - prebirnih seča

Jedno od najbitnijih načela kojim se rukovodimo pri vođenju prebirnog gazdovanja jeste dovođenje svake sastojine u takvo stanje koje će omogućiti trajno postizanje najvećeg prirasta najboljeg kvaliteta i sa što ekonomičnijim sredstvima.

Prebirno gazdovanje nastalo je kao rezultat potreba da se i na malim površinama šuma omogući trajno korišćenje. Zato prebirna sastojina mora imati naročitu unutrašnju izgrađenost koju karakteriše debljinska i visinska struktura. Za nju je karakteristično da su na maloj površini izmešani različiti uzrasni stepeni, od ponika, pa do zrelih stabala.

Debljinska struktura prebirne sastojine okarakterisana je Liokurovim zakonom rasporeda stabala po debljinskim stepenima. Broj stabala postepeno i pravilno raste idući od jačih ka slabijim debljinskim stepenima u obliku geometrijske progresije ($N = a + ak + ak^2 + ak^3 + \dots + ak^n$).

Visinska struktura prebirne sastojine, takođe mora biti specifična, da bi bilo omogućeno stalno podmlađivanje i uraštanje u glavnu sastojinu. Ovome odgovara stepenast ("nazubljen") sklop, odnosno sklop prekinut na manjim površinama da bi se omogućilo podmlađivanje i uraštanje u glavnu sastojinu.

Sastojine u ovoj gazdinskoj jedinici u kojima će se sprovesti prebirna seča nemaju klasičnu prebirnu strukturu (one su raznodobne), jer su to sastojine sa punim sklopom, sa nedovoljno podmlatka i nedovoljnim uraštanjem. Određene sastojine lišćara i četinarara i čistih četinarara imaju čak i izraženiju jednodobnost (približna starost svih stabala), ali se zbog prirode, karakteristika vrsta koje je grade teži ka prebirnoj strukturi tih sastojina grupimično - prebirnim sečama.

Prebirna seča i prebirna struktura mogu biti stablimična i grupimična, u zavisnosti od vrste drveća, stanišnih uslova i potrebnog kvaliteta proizvedene drvene mase.

Vrstama drveća koje dobro podnose zasenu (moć vegetiranja), kao što je jela, a na dobrim su staništima, odgovara podjednako i stablimično i grupimično prebiranje, dok kod vrsta sa nešto većom potrebom za svetlošću (bukva, smrča) i na lošijim su staništima, bolje odgovara grupimično prebiranje. Sa gledišta kvaliteta proizvedene drvene mase, veliku prednost ima grupimično prebiranje, pa mu u prilikama ove gazdinske jedinice dajemo prednost nad stablimičnim prebiranjem.

Odabiranje stabala za seču treba da je što više prilagođeno prilikama staništa i sastojina. Osnovno je pri tome da posle svake seče treba da ostane sastojina povoljnih strukturalnih odnosa i veće proizvodne snage. Skoro sve sastojine grupimično - prebirnih seča u ovoj gazdinskoj jedinici odstupaju od prebirne strukture, te ih je potrebno postepeno prevoditi u stanje maksimalne proizvodnosti, a tek kasnije voditi računa o strukturama, obliku i prebirnoj strukturi.

Odabiranje stabala za seču treba da je u dovoljnoj meri individualno i bez primene šablona za čitavu sastojinu.

Najvažniji momenti koje treba imati u vidu pri odabiranju stabala za seču u jednoj prebirnoj sastojini:

- omogućiti dovoljno i trajno podmlađivanje;
- obezbediti dovoljno i trajno uraštanje u glavnu sastojinu;
- postići i održati prebirnu strukturu.

Redosled po hitnosti momenata koje treba imati u vidu pri odabiranju stabala za seču:

- odabrati za seču stabla koja iz sanitarnih razloga moraju biti uklonjena iz sastojine (oštećena, prestarela, natrula, bolesna stabla), zatim loše formirana stabla svih debljinskih kategorija;
- osloboditi već podmlađene grupe i grupe odraslog podmlatka od vertikalne zasene, kako bi se ubrzao proces uraštanja i skratilo vreme trajanja stadijuma vegetiranja na minimum;
- ako po čitavoj površini nema dovoljno podmlađivanja, odabrati za seču zdrava stabla u manjim ili većim grupama, u delovima odseka gde je podmlađivanje, nedovoljno.
- tek po sprovođenju napred navedenih radnji, pristupa se odabiranju stabla zrelih za seču (prema prečniku sečive zrelosti). Ovde treba naglasiti da prečnik sečive zrelosti ima orijentacioni karakter, tj. pojedina stabla i preko prečnika zrelosti i koja su vitalna, dobre forme i uzrasta, mogu se ostaviti da i dalje prirašćuju, u koliko ne smetaju odraslom podmlatku, ili drugim tanjim stablima potrebnim za izgradnju pravilne prebirne strukture;
- nakon što obezbedimo optimalnu proizvodnost, dovoljno podmlađivanje i uraštanje u glavnu sastojinu, odabiraju se stabla raznih debljinskih kategorija da bi se otklonili konstatovani nedostaci prebirne strukture.

Pri sprovođenju (upustava) seče treba voditi računa da se ne pretera, a prebirna seča ne približi oplodnoj seči dugog perioda za obnavljanje (femelšlag) i time ugrozi trajnost korišćenja na maloj površini.

8.2 SMERNICE ZA SPROVOĐENJE RADOVA NA ZAŠTITI ŠUMA

Osnovni zadatak zaštite šuma je da se u gazdovanju šumama eliminiše u što većoj meri štetni faktori. U tom smislu gazdovanje se mora obaviti stručno uključujući preduzimanje preventivnih mera zaštite.

Savremeni zahtevi preventivne zaštite šuma su:

1. Na staništu preventivno osigurati vrstu kojoj to stanište odgovara.
2. Isključiti podizanje monokultura (posebno četinarara).
3. U svim prilikama gde to uslovi staništa omogućuju podizati, gajiti raznodobne i mešovite sastojine.
4. Čiste sastojine svih vrsta drveća, ukoliko to prilike staništa omogućavaju, prevoditi u mešovite i raznodobne.
5. Blagovremeno uvođenje i dosledno sprovođenje svih mera nege, kojima se postižu mnogobrojni pozitivni efekti po:
 - zemljište (moguće poboljšanje humifikacije i nastanak zemljišta povoljnih fizičkih, hemijskih i bioloških osobina);
 - sastojinu (nastankom jačih kruna većeg asimilacionog i prirodnog potencijala, nastaju i stabla i sastojine veće vitalnosti, kao povoljnijeg odnosa visine i debljine odnosno manjeg stepena vitalnosti, te prema tome i otpornosti na sve negativne uticaje iz spoljne sredine - vetra, leda, snega).
6. Strogo uspostaviti šumski red u užem i širem smislu:
 - pod šumskim redom u širem smislu podržava se održavanje povoljnijeg zdravstvenog stanja šuma, koje se postiže blagovremenim i radikalnim izvođenjem sanitarnih seča, odnosno uklanjanjem sušika, "umirućih stabala", izvala, vetroloma, kao i svih stabala za koje se može oceniti da su umanjene vitalnosti;
 - u suštini sanitarne seče i mere nege su najefikasniji način preventivnog delovanja na zaštiti šuma.
7. Najstrožijim sprovođenjem (uvođenjem i održavanjem) šumskog reda u užem smislu, pod kojom podrazumevamo uvođenje šumskog reda posle seče (slaganje otpatka - granjevine i sl. na propisan način), prekraćivanjem visokih panjeva, korenja panjeva i debljih žila, obradom izvala cepanjem žila radi sprečavanja obrazovanja karpofila, tretiranjem zdravih panjeva biopreparatima ili boraksom, itd.
8. Preventivne mere mogu biti uspešne samo ukoliko se biljne bolesti ili štetni insekti na vreme otkriju, što je jednostavan stručni posao, ali koji zahteva izveštajnu službu i osposobljenost stručnog kadra da utvrdi stanje (dijagnozu) i proceni dalji razvoj (prognozu), kao i sve eventualne mere suzbijanja.
9. U cilju zaštite od požara:
 - postaviti table upozorenja o opasnostima od požara,
 - dosledno sprovoditi zakonske propise od požara,
 - osigurati nadzornu službu i kontrolu kretanja mogućih izazivača požara (čobani, turisti),
 - osigurati stalnu protivpožarnu službu u sezoni najveće ugroženosti od požara,
 - smanjiti na najmanju meru površine livade koje se ne kose,
 - vaspitnim delovanjem preko sredstava informisanja delovati na javnost u celini u smislu povećanja svesti o velikoj opasnosti od šumskih požara.
10. U cilju smanjenja oštećenja od šumske paše i stoke:
 - obeležiti površine na kojima je paša dozvoljena odnosno zabranjena,
 - utvrditi progonske puteve do ispašišta i pojila,
 - osigurati kontrolu pašarenja.

11. Zaštita od snega, leda i jakih vetrova se najpotpunije obezbeđuje negovanjem "sastojina, a od jakih vetrova još i oblikovanjem raznodobnih sastojina prilagođenih pojedinačnih stabala ili grupe stabala za opstanak na slobodnom položaju, kao i oblikovanje" i zaštitom plašta (ivice) šume.

Mere neposredne zaštite

Suzbijanje potkornjaka izvoditi pomoću lovnih stabala.

Populaciju gubara pratiti i po potrebi, ako dođe do gradacije primeniti neki od savremenih insekticida, imajući u vidu potrebu obezbeđenja saglasnosti od Zavoda za zaštitu prirode.

Sva oštećenja stabala (zasecanjem mezgrenom, loženjem vatre u šupljinama i uz pridanke, i sl.) je teško suzbiti. Jedino je moguće na taj način oštećena stabla ukloniti sečom.

Za gašenje požara neophodno je planom o zaštiti od požara imati pripremljeno, obučeno i spremno jezgro, odnosno grupe za gašenje sa posebno osposobljenim vođstvom grupe (inženjeri, tehničari, predradnici). Grupa za gašenje požara mora biti opremljena odgovarajućom opremom, koja je po količini i strukturi utvrđena planom zaštite i suzbijanja požara.

Zaštita šumskih kultura od stoke i divljači

Zabrana paše i brsta je obavezna u svim šumskim kulturama, sve dok one ne prerastu kritičnu visinu, kada im ovce i goveda ne mogu oštećivati vrhove i gornje delove kruna. Kasnije, paša može biti i korisna, naročito na jako zatravljenim površinama, jer se time sprečava gomilanje suve trave koja predstavlja veliku opasnost za nastanak i brzo širenje požara. Posebno u proređenim, jače zatravljenim kulturama pored puteva i u blizini naselja, treba dozvoliti pašu čim pre, za ovce već 4-6 godina posle sadnje, a za goveda 6-10 godina, zavisno od uzrasta za sada.

Kozama treba trajno zabraniti pristup u šumu, pa i u šumske kulture. Zečevi i srne mogu pričiniti ozbiljne štete presecanjem terminalnih izbojaka, a pogotovu guljenjem kore na stabalcima. Posebno su ugroženi zasadi duglazije, jela, borovca, zatim lišćara i gotovo svih vrsta koje se prvi put unose u jedan predeo, te privlače pažnju divljači dok se na njih ne navikne.

Uobičajeni načini borbe - ograđivanje kultura žičanom ogradom, stavljanje mrežastih tuljaka (manžeta) oko stabala, premazivanje vrhova zasađenica raznim repulzivnim preparatima su skupi i teško izvodljivi kad se radi o masovnim pošumljavanjima na velikim površinama. Zato ostaju praktično samo dva racionalna i dosta efikasna načina za suzbijanje šteta od divljači.

Prvi je da se brojno stanje divljači svede na snošljivu meru, tako da ova ima dovoljno raznolike hrane i ne oseća potrebu da poseže za kultivisanim drvećem. Drugi je da se organizovano poboljša ishrana divljači ostavljanjem livada i travnatih proplanaka nezasađenih. Preporučljivo je da se izvesne površine u šumi, odnosno u kulturama, zaseju veštačkim travama kao i da se mestimično pre pošumljavanja unesu žbunaste vrste koje zečevi i srne rado brste, kao što je zečnjak (*Sarothamnus scoparius*), amorfa, razni citizusi, zanovet i dr. Zimi, naročito za vreme obilnijih i dugotrajnijih snegova, treba organizovati prihranjivanje srneće divljači ostavljanjem sena na hranilištima. Poznato je da divljač najveće štete šumskim kulturama pričinjava u zimskoj oskudici hrane, te se prihranjivanjem ove štete mogu znatno smanjiti. Štete od puhova, voluharica i miševa, koji gule koru i prstenuju stabalca, naročito četinarska, teško je preduprediti smanjenjem travnog tepiha pašom ili košenjem, odvrćući se miševi od kultura, te su i štete manje.

Zaštita šumskih kultura od biljnih bolesti i štetnih insekata

Predohrana protiv ovih štetnih agenasa sastoji se u pravilnom izboru vrsta, dobrom izvođenju radova i uopšte u osnivanju vitalnih kultura, otpornih na napade bolesti i insekata. Izbegavanje osnivanja monokultura na velikim površinama i korišćenje zdravog sadnog materijala čine elementarne mere predohrane. Takođe treba obratiti pažnju da se izbegava sadnja borovca, duglazije, ariša, pa i smrče, na teškim glinovitim i slabo propustljivim zemljištima u uvalama i na zaravnima, gde dolazi do pojave stagnirajuće vode iznad nepropustljivog sloja (pseudogleja). Ovde postoji rizik napada gljiva truležnica korena kao što su mednjača (*Armillaria mellea*) i mrkocrvena trulež srčike (*Fomes annosus*). Borovac ne treba saditi u krajevima gde se uzgaja ribizla. Posebnu pažnju treba obratiti da se ne koriste sadnice dvoigličastih borova zaražene crvenilom i osipanjem četina (*Lophodermium pinastri*).

Veliki je broj insekata koji napadaju šumske kulture, počev od onih koje oštećuju, presecaju i žderu koren, pa preko onih koji oštećuju stabla, do štetočina koje napadaju pupoljke ili žderu četine (lišće). Ako se budno ne prati pojava i dinamika razvoja štetnih insekata, može doći do njihovog prenamnožavanja kalamitetskih razmera i do pravog pustošenja kultura. Zato treba stalno pratiti vitalnost i zdravstveno stanje zasada, te u slučaju da se primete znaci oboljenja ili napada insekata, treba se hitno obratiti kvalifikovanom stručnjaku radi postavljanja dijagnoze i određivanja mera odbrane. Od posebne je važnosti da se oboljenje ili napad otkriju u samom začetku, dok su štete manje i dok postoje mogućnosti za lakše i efikasnije suzbijanje uzročnika.

Zaštita šumskih kultura od požara

Požarom su posebno ugrožene kulture crnog bora a zatim i ostalih četinara. Ovo je zato jer se podižu na najsvuljijim staništima gde se trava rano suši za vreme letnje suše i veći deo godine ostaje u tako zapaljivom stanju, kao i zato što su borovi bogati smolom, odnosno jako zapaljivim terpeninom. Osim toga, borove kulture se podižu na isturenim položajima izloženim pripekama i vetrovima, što sve pogoduje brzom širenju požara. Zato se posebna pažnja mora obratiti upravo zaštiti od požara borovih kultura, pogotovu kada se radi o većim pošumljenim kompleksima.

Treba izbegavati osnivanje borovih monokultura na velikim kontinuiranim površinama. Lokalitete sa dubljim i svežijim zemljištem treba iskoristiti za prekidanje borika lišćarima ili četinarima manje zapaljivim, kao što su hameciparis, džinovska tuja, duglazija, kavkaska jela. U svakom slučaju treba zadržati i ostatke autohtone lišćarske šume, kompletirajući ih po potrebi gore navedenim vrstama. Da bi se smanjila masa zapaljive (suve) trave, poželjno je da se u borovim kulturama rano dozvoli paša ovaca (čim su borovi dostigli visinu od oko 1 m), a zatim i goveda, nekoliko godina kasnije. Pa i u slučaju da dođe do manjih oštećenja borova, usled paše, to je mala žrtva u odnosu na korist koja se postiže suzbijanjem moćnog tepiha trave.

Da bi se odbrana od požara učinila lakšom i efikasnijom, pri osnivanju kultura postavlja se mreža protivpožarnih pruga (koridora, pojaseva). Najpre se ovim prugama ograniči (uokviri) kultura spolja, a zatim se trasiraju i obeleže unutrašnje vatrobrane pruge, kojima se ceo kompleks izdela na manje delove (parcele).

Koriste se najčešće tri vrste protivpožarnih pruga:

Pruge sa neobraslim zemljištem - širine najčešće 12 - 20 m, koje ostaju nezasađene. Po njihovoj osovini uspostavlja se uža traka širine 6-8 m sa koje se trava uklanja. To se postiže oranjem, frezovanjem (roto- kultivatorom), tretiranjem herbicidima, a u krajnjem slučaju čestim košenjem. Ovim prugama se kultura razdeljuje na odvojene parcele 30 ha, zavisno od ugroženosti od požara. Pruge se koriste i kao putevi za intervenciju protiv požara a i za:

- evakuaciju narednog materijala. I obratno, postojeći ili novoizgrađeni putevi koriste se kao protivpožarne pruge. Ovo važi i za vodotoke, a posebno za grebene, kojima se obavezno pružaju nepošumljeni koridori.

- Pošumljene pruge razdvajaju veće pošumljene površine (100-200 ha). Široke su najmanje 20 m i često se oslanjaju na puteve, vodotoke ili trake sa skinutom travom. Sadnja se obavlja dosta gusto, da bi se eliminisala prizemna vegetacija (oko 4-5.000 sadn./ha). Od lišćarskih vrsta koriste se, već prema stanišnim uslovima, crveni (američki) hrast, bukva, brekinja, lipe, javor, bela i zelena jova, grab, pojasen i sl. Od četinarara dolaze u obzir kavkaska jela, domaća jela, lavzonov hameciparis, džinovska tuja, duglazija i sl. manje zapaljive vrste. U ove pruge treba inkorporisati postojeće autohtone lišćare. Uopšte, poželjno je da se za razbijanje većih pošumljenih površina što više koriste samonikle šume. Za to se koriste ne samo pruge, već i parcele različitog oblika koje se međusobno povezuju prugama.

- Koridori sa poljoprivrednom vegetacijom su u stvari poljoprivredne kulture koje razdvajaju velike komplekse četinarskih kultura. Ako postoje odgovarajući uslovi najfunkcionalnije je gajenje okopavina, a u manje povoljnim uslovima dobro dođu i livade, pa i pašnjaci. Ove površine ne moraju imati oblik pruga. Koriste se lokacije sa boljim zemljištem u dolinama, uvalama i na zaravnima, te je njihov oblik najčešće uslovljen konkretnom reljefskom plastikom.

8.3 UPUTSTVO ZA IZVOĐENJE RADOVA NA KORIŠĆENJU ŠUMA

Radovi na iskorišćavanju šuma - izrada drvnih sortimenata grubo se mogu podeliti na sledeće faze:

- fazu seče i obaranja stabala
- fazu krojenja stabala - izrade šumskih sortimenata i
- fazu sabiranja i privlačenja šumskih sortimenata do kamionskih puteva (unutrašnji transport drveta).

Kod seče i obaranja stabala najvažniji momenat je određivanje smeru obaranja stabla. Pri određivanju smeru obaranja stabla treba se po važnosti rukovoditi sledećim principima:

- smer obaranja stabla treba odrediti tako da se obezbedi potpuna bezbednost radnika sekača
- da se oštećenje stabala pri padu svede na najmanju moguću meru
- da štete na podmlatku i drugim stablima budu minimalne
- da položaj oborenih stabala omogući lakše kretanje radnika na sečištu i
- da se skрати transportna distanca sabiranja i privlačenja stabala.

Takođe kod seče stabala posebna pažnja mora se posvetiti visini panja, visini i dubini podseka, pravcu kretanja motorne testere u odnosu na osu stabla, odnosno otklanjanje grešaka usled kojih dolazi do zaporka na panju ili prskanju dela stabla do panja.

Krojenje stabla - izrada drvnih sortimenata mora se zasnivati na naučnim principima uz poznavanje JUS-a, koji omogućuju maksimalno kvalitativno i kvantitativno iskorišćavanje posečene drvne zapremine stabala, odnosno da se obezbedi najveći finansijski efekat pri prodaji izrađenih drvnih sortimenata.

Sabiranje i privlačenje posečene drvne zapremine stabala (unutrašnji transport), može se vrši animalnom vučom (konji, volovi) i mehanizovanim sredstvima, traktorima raznih tipova i različite jačine, ili pak kombinacijom animalne vuče i mehanizovanim sredstvima.

Koje će od navedenih transportnih sredstava biti primenjeni zavisi od raspoloživosti transportnih sredstava, vrste drvnih sortimenata i troškova privlačenja. Vrsta drvnih sortimenata na izbor transportnog sredstva utiče tako što još nije rešen mehanizovani način privlačenja transportnog drveta, tako da se ono može iznositi samo sa konjima samarašima, dok se oblo drvo može privlačiti i mehanizovanim sredstvima i animalnom vučom, a izabraće se ono transportno sredstvo čiji su troškovi privlačenja po jedinici mere najmanji. Prilikom privlačenja strogo se mora voditi računa da se štete na podmlatku i neposečenim stablima svedu na minimum. Ako se koriste traktori oni se kroz šumu mogu kretati samo po određenim pravcima, odnosno šumskim vlakama, a sabiranje do vlaka vrši se vitlom sa čeličnim užetima ili pak stočnim zapregama.

Sama proizvodnja šumskih sortimenata i privlačenje do kamionskih puteva može se obavljati u suštini na osnovne načine:

Klasičan način - izrada šumskih sortimenata u šumi kod panja i privlačenjem tako izrađenih šumskih sortimenata.

Savremeni način - brigadni sistem, kojeg karakteristiše podela rada unutar brigade, veći stepen specijalizacije radnika za određene operacije procesa rada, veća upotreba mehanizacije i priručnih sredstava, veća produktivnost rada, manji troškovi proizvodnje itd.

Kod savremenog načina proizvodnje šumskih sortimenata, tehnološki proces grubo je podeljen na radove koji se izvode u šumi, privlačenja stabala i radove na radilištu. U šumi se obavezno izvodi seča i obaranja stabala, dok se kresanje grana obavlja u šumi ili na radilištu, takođe u šumi se vrši presecanje stabala (formiranje tovara) u zavisnosti od jačine transportnog sredstva, dok se na radilištu vrši kresanje grana ako to nije urađeno u šumi i krojenje stabla - izrada tehničkog i prostornog drveta.

Za ovakav način proizvodnje šumskih sortimenata potrebna je dobra organizacija rada unutar brigade da se ne bi stvarala "uska grla" u procesu rada.

8.4 UPUTSTVO ZA IZGRADNJU I ODRŽAVANJE ŠUMSKIH SAOBRAĆAJNICA

Izgradnja i održavanje šumskih saobraćajnica treba da su u skladu sa "Pravilnikom o bližim uslovima, kao i načinu dodele i korišćenja sredstava iz godišnjeg programa korišćenja sredstava Budžetskog fonda za šume Republike Srbije i Budžetskog fonda autonomne pokrajine", Službeni glasnik br.17 od 21.02.2013.godine, Službeni glasnik 20/2016.

Rekonstrukcija postojećih puteva

Rekonstrukcija šumskih puteva je promena tehničkih i konstruktivnih elemenata postojećih šumskih puteva i to:

- osvetljavanje puta;
- povećavanje radijusa horizontalnih krivina;
- smanjenje nagiba nivelete;
- proširenje planuma puta;
- regulisanje efikasnog odvodnjavljnja površinske vode sa puta (izrada odvodnih kanala, popravak propusta i dr.);
- izrada i uređenje kolovozne konstrukcije (razastiranje i valjanje kolovozne podloge).

1. Izgradnja prve faze - F-I meki kamionski put

Prva faza izgradnje kamionskog puta podrazumeva izradu donjeg stroja puta.

Nakon snimanja terena, postavljanja nulte linije trase puta i izrade projekta za izgradnju šumskog kamionskog puta, neophodno je izvršiti sledeće radove:

- prosecanje trase puta;
- uklanjanje suvog posečenog drvenog materijala sa trase;
- iskop zemlje u širokom otkopu;
- izrada škarpe i bankine;
- izrada odvodnih kanala i postavljanje propusnih cevi;

2. Izrada druge faze - F-II tvrdog kamionskog puta

Pod drugom fazom podrazumeva se izrada gornjeg stroja puta i to:

- nasipanje pripremljene (uvaljane) posteljice kamenom krupnije granulacije debljine do 30 sm, što zavisi od podloge;
- valjanje nasutog kamena;
- nasipanje kamenom sitnije granulacije debljine 10 cm;
- valjanje nasutog kamena.

3. Izgradnja, održavanje i korišćenje šumskih komunikacija

Planiranje, izgradnja, korišćenje i održavanje šumskih primarnih i sekundarnih saobraćajnica treba sprovoditi na način koji ne ugrožava:

- strogo poštovanje tehničkih elemenata iz projekta;
- izvorišta voda i vodene tokove;
- staništa značajna za ostanak zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta;
- proces prirodnog podmlađivanja u šumi;
- kulturnu i istorijsku baštinu;
- ostale opšte korisne funkcije šuma;
- stabilnost zemljišta i ne uzrokuje eroziju i bujice.

8.5 UPUTSTVO ZA VOĐENJE EVIDENCIJE GAZDOVANJA ŠUMAMA

Zakonom o šumama "Korisnik šuma" je dužan da u osnovama, programima i projektima, evidentira izvršene radove na zaštiti, gajenju i seči šuma.

Radovi izvršeni u toku godine evidentiraju se najkasnije do 28. februara naredne godine. Evidentiraju se provereni podaci o izvršenim šumsko-uzgojnim radovima, sečama po vrsti drveća, izrađenim šumskim saobraćajnicama i ostalim objektima i iskorišćenim drugim šumskim proizvodima.

Radovi na gajenju šuma (pošumljeno neobraslo zemljište, rekonstruisane degradirane i devastirane šume, šikare i šibljaci, pošumljene neobrasle površine nastale čistom sečom ili dejstvom elementarnih nepogoda, plantaže i sl.), izgrađene šumske saobraćajnice i drugi objekti koji imaju karakter investicionih ulaganja i infrastrukturnih radova, evidentiraju se na osnovu dokumentacije o izvršenom prijemu tih radova (kolaudacija).

Pored izvršenih radova evidentiraju se i drugi podaci i pojave od značaja za gazdovanje šumama "Šumska hronika" kao što su: promene u posedovnim odnosima, veće šumske štete od elementarnih nepogoda, štete od biljnih bolesti i štetočina, pojava ranih i kasnih mrazeva, početak vegetacionog perioda, početak listanja, cvetanja, oprašivanja, plodonošenje, obilnost plodonošenja i dr.

Evidentiranje izvršenih radova u OGŠ na seči i gajenju šuma vrši se na obrascima "Plan gajenja šuma - Evidencija izvršenih radova na gajenju šuma", "Plan seča obnavljanja (jednodobne šume) - Evidencije izvršenih seča", "Plan seča obnavljanja (raznodobne šume) - Evidencija izvršenih seča" i "Plan prorednih seča - Evidencija izvršenih seča". Izvršeni radovi šematski se prikazuju na privrednim kartama sa naznakom površine, količine i godine izvršenja radova.

Evidentiranje izvršenih radova u OOGŠ na seči i gajenju šuma vrši se na obrascima koji su sastavljeni prema stvarnim prilikama i potrebama: Evidencija izvršenih radova na gajenju šuma, Evidencija izvršenih prorednih seča, Evidencija izvršenih seča obnavljanja - jednodobne šume i Evidencija izvršenih seča obnavljanja - raznodobne šume.

Evidentiranje radova u OGŠ izvršenih u toku godine vrši se po sastojinama, odeljenjima i gazdinskim klasama.

Evidentiranje radova u OOGŠ izvršenih u toku godine vrši se po gazdinskim klasama i gazdinskim jedinicama sa rekapitulacijom za svaku kalendarsku godinu, a izvor podataka su evidencije u OGŠ.

Bruto zapremina doznačenog drveta u OGŠ unosi se nakon izvršene seče iz doznačnih knjiga, a neto zapremina šumskih sortimenata utvrđena na mestu seče, iz dokumentacije korisnika. Drvna zapremina u doznačnim knjigama obračunava se po istim zapreminskim tablicama po kojima je bila obračunata drvna zapremina sastojina u OGŠ.

Ostvareni prinos razvrstava se prema vrsti prinosa na glavni prinos (redovni, vanredni i slučajni) i prethodni prinos (redovni i slučajni) i prema sortimetnoj strukturi na oblo i prostorno.

Glavni prinos obuhvata posečenu drvenu zapreminu stabla po planu seča obnavljanja jednodobnih i raznodobnih šuma, kao i drvenu zapreminu slučajnih prinosa iz ovih šuma. i posečenu drvenu zapreminu slučajnih prinosa u sastojinama dva najstarija dobnog razreda kod odabrane ophodnje.

Predhodni prinos obuhvata posečenu drvenu zapreminu stabala koja je predviđena planom prorednih seča i slučajne prinose u sastojinama koje su planirane za proredne seče.

Redovan prinos obuhvata posečenu drvenu zapreminu stabala koja je predviđena planom prorednih seča i planom seča obnavljanja (jednodobne i raznodobne šume).

Vanredni prinos obuhvata posečenu drvenu zapreminu stabala sa površina koje će se koristiti za druge svrhe osim za proizvodnju drvne zapremine.

Slučajni prinos obuhvata posečenu drvenu zapreminu stabala koja nije predviđena za seču planom seča obnavljanja (jednodobne i raznodobne šume) i planom prorednih seča, a potreba za njihovom sečom je slučajnog karaktera i rezultat je elementarnih nepogoda ili drugih nepredvidivih okolnosti.

8.6 UPUTSTVO ZA IZRADU IZVOĐAČKOG PROJEKTA GAZDOVANJA ŠUMAMA

Izradu izvođačkog projekta gazdovanja šumama uslovljava Zakon o šumama (Sl.gl. RS br. 30/10, 93/12, 89/15, 95/18) članom 31. "Izvođački projekat gazdovanja šumama izrađuje se za šume za koje se donosi osnova. Izvođački projekat donosi korisnik, odnosno sopstvenik šuma, najkasnije do 31. oktobra tekuće godine za narednu godinu".

Izvođačkim projektom gazdovanja šumama detaljno se razrađuju planovi gazdovanja šumama utvrđeni Planom razvoja šumskog područja (opštom osnovom gazdovanja šumama) i Osnovom gazdovanja šumama po principu iz velikog u malo i usklađuje tehnologija po fazama radova na gajenju i korišćenju šuma.

Osnovna jedinica za koju se izrađuje izvođački projekat je odeljenje u okviru koga se vodi računa o izdvojenim odsecima u okviru odeljenja.

U okviru odeljenja izdvajaju se uzgojne jedinice koje čine delovi odeljenja u kojima se planiraju iste uzgojne mere. Takođe odeljenje se deli na gravitaciona polja pod kojim podrazumevamo površinu dela odeljenja koja ima zajednički pravac privlačenja sortimenata uslovljen konfiguracijom terena, stanjem sastojina i planiranim uzgojnim merama.

Izvođački projekat izrađuje se na osnovu odredbi opšte osnove gazdovanja šumama i osnove gazdovanja šumama, opisa staništa i sastojina, taksacionih podataka i planiranih radova preuzetih iz OGŠ i podataka i zapažanja prikupljenih neposredno na terenu. Izvođački plan gazdovanja šumama sastoji se iz tekstualnog dela, tabelarnog dela i skice.

Tekstualni deo izvođačkog projekta sadrži opis staništa i sastojine, obrazloženje opšteg i etapnog uzgojnog cilja, obrazloženje eventualnih bitnih razlika stanje sastojine i planiranih radova prikazanih u OGŠ i u ovom planu, prikaz redosleda izvođenja radova na gajenju šuma i načina izvođenja tih radova i prikaz tehnologije i organizacije rada na seči, izradi i privlačenju šumskih sortimenata.

Tabelarni deo izvođačkog projekta sadrži podatke: o površini uzgojnih jedinica, vrsti i obimu radova na gajenju i korišćenju šuma, količini, vrsti i starosti sadnog materijala, radnoj snazi, mehanizaciji i drugim sredstvima rada i materijalu za izvođenje pripremnih i glavnih radova na gajenju i korišćenju šuma.

Izvođačkom projektu prilaže se skica odeljenja u razmeri 1:5.000 ili 1:10.000, sa vertikalnom predstavom terena, u kojoj se kartografski označavaju postojeće i projektovane saobraćajnice (pristupne i unutrašnje), granice gravitacionih radnih polja, pravci privlačenja šumskih sortimenata, kao i granice uzgojnih jedinica sa oznakama naznačenim u legendi skice.

Za svaku uzgojnu jedinicu, odnosno za svako gravitaciono radno polje, zavisno od uzgojnih potreba te jedinice odnosno radnog polja i uslova za korišćenje šuma, utvrđuje se:

- vrste i obim radova na gajenju i zaštiti šuma, način, redosled, dinamika i rok izvršenja tih radova, potreba u sadnom materijalu i semenu po vrstama drveća i starosti kao i drugom materijalu, broj radnika, mehanizacija i dr.

- sečiva drvna zapremina po vrstama drveća, gazdinskim klasama, broj radnika za izvršenje seče i izrade i privlačenje šumskih sortimenata, mehanizacija i dr.

Radovi na gajenju i korišćenju šuma po uzgojnim jedinicama rekapituliraju se i iskazuju po vrstama rada i ukupno za odeljenje.

Pri utvrđivanju vrste i obima radova na gajenju i korišćenju šuma u uzgojnoj jedinici, odnosno gravitacionom radnom polju, vrši se obavezno odabiranje i obeležavanje stabala za seču (doznaka) u skladu sa odredbama opšte i posebne osnove. Doznačena drvna zapremina razvrstava se na sortimente po vrsti drveća.

8.7 VREME SEČE ŠUMA

Uvažavajući prirodne, ekonomske i druge uslove za područje gde se ova gazdinska jedinica nalazi, kao i stanje šuma ove gazdinske jedinice vreme seča šuma se određuje i to:

- Za sastojine u kojima se vrše oplodne seče (seče obnavljanja) seča stabala vršiče se u doba mirovanja vegetacije.
- U sastojinama gde se vrši rekonstrukcija (čista seča) seču stabala izvršiti u toku letnjih meseci (jun - avgust) kako bi se smanjila izdanačka snaga ovih sastojina.
- U ostalim sastojinama seča stabala može da se vrši tokom cele godine, s tim da se redukuje u prva dva meseca vegetacionog perioda (maj, jun).

8.8 UPUTSTVO ZA PRIMENU TARIFA

Pri obračunavanju zapremine kod pojedinih vrsta drveća koristiti sledeće tablice (tarife):

Vrsta drveća	Naziv tarife	Broj tarife
Smrča	Smrča - Tara	82
Crni bor	Crni bor - Srbija	90
Beli bor	Beli bor - Srbija	91
Jela	Jela - Tara	81
Bukva – izdanačke šume	Bukva (izdanačke šume) - Srbija	05
Kitnjak – izdanačke šume	Kitnjak (izdanačke šume) – Srbija	23
Cer – izdanačke šume	Cer-Sladun (izdanačka) - Srbija	17
Sladun – izdanačke šume	Cer-Sladun (izdanačka) - Srbija	17
Grab, Crni grab	Grab (izdanačka) - Srbija	14

Pri obračunavanju zapremine kod veštački podignutih sastojina i obračunavanju zapremine kod izdanačkih sastojina, pored tarifa mogu se koristiti i izvodi iz tarifa. Kod devastiranih sastojina u kojima je izvršena procena zapremine, za obračun zapremine koristiti zadnji visinski stepen za odgovarajuću vrstu drveća.

8.9 UPUTSTVO ZA SERTIFIKACIJU ŠUMA

8.9.1 SMERNICE ZA FORMIRANJE ZAŠTITNIH ZONA PORED VODOTOKA, JAVNIH PUTEVA I NASELJA

U skladu sa zahtevima SGS QUALIFOR-a, STANDARD ZA GAZDOVANJE ŠUMA U SRBIJI, za uspostavljanje zaštitnih zona – BUFFER ZONES – pored vodotoka, javnih puteva i naselja donose se smernice, koje su obavezujuće za JP "Srbijašume". Obzirom da je u toku proces sertifikacije za kompletan sistem JP "Srbijašuma" tzv. "objedinjavanje sertifikata" detaljnije smernice za formiranje zaštitnih zona pored vodotoka, javnih puteva i naselja sa konkretnim planovima na nivou gazdinskih jedinica su u izradi i još nisu operativne. Ove smernice iako imaju obavezujući karakter se ipak bave opštim pravilima za uspostavljanje BAFER.

Imajući u vidu dugoročni karakter uspostavljanja zaštitnih zona, potrebno je da se pristupi definisanju moguće strategije i tipova pojaseva, planiranju, izboru tehnologija i obezbeđivanju odgovarajućeg sadnog materijala za uspostavljanje zaštitnih zona.

Formiranje zaštitnih zona je u funkciji obezbeđivanja pozitivnih efekata na stabilnost ekosistema, očuvanja određenih staništa, biološke predeone raznolikosti i autentičnog izgleda predela.

Zaštitne zone na obodima prirodnih šuma i graničnim pojasevima plantaža, izgrađene prvenstveno od autohtonih vrsta drveća, pored vodotokova, javnih puteva i naselja, utiče na obnavljanje i očuvanje izvornog izgleda predela, što će obezbediti pozitivan uticaj na očuvanje autentičnih ambijenata, duševnog mira lokalnog stanovništva naviknutog na specifično okruženje i estetskih vrednosti predela.

Podizanje zaštitnih zona predstavlja dugoročan proces, koji se može sprovesti isključivo planski i postepeno. U dosadašnjoj praksi je pored prirodnih zaštitnih zona pored vodotokova, postojala obaveza ugrađivanja zaštitnih pojaseva u planska dokumenta samo u slučajevima kada je to bilo propisano odgovarajućim aktima o proglašenju zaštićenih prirodnih dobara u uslovim Zavoda za zaštitu prirode Srbije.

Implementacija procesa sertifikacije šuma nameće obavezu očuvanja postojećih i uspostavljanje novih zaštitnih zona na mestima gde one nedostaju, pored vodotokova, javnih puteva i naselja.

Počev od dana stupanja na snagu ove Smernice, u planskim dokumentima, posebnim i opštim osnovama, obavezno se planira i propisuje održavanje i podizanje zaštitnih zona u poglavlju "Smernice za sprovođenje potrebnih mera i planova gazdovanja šumama", pri čemu poseban značaj treba dati sledećem:

- definisanju vrsta drveća koje će se primenjivati u zaštitnim zonama,
- definisanju širine zaštitnih zona,
- propisivanju mera nege koje će biti primenjene u zaštitnim zonama,
- određivanju vremena obnavljanja zaštitnih zona,
- načinu i tehnologiji obnavljanja zaštitnih zona.

Podizanje zaštitnih zona u slučaju plantaža selekcionisanih sorti topola vrši će se prvenstveno autohtonim vrstama drveća, a u skladu sa rezultatima identifikacije stanišnih uslova datog lokaliteta, pri čemu se za pošumljavanje prioriteto preporučuju sledeće vrste drveća: vrbe, bela topola, crna topola, hrast lužnjak, poljski jasen, crna jova i dr.

U ovom planskom periodu, dok se ne obezbedi proizvodnja odgovarajućeg sadnog materijala za ove namene, zaštitne zone će se održavati od postojeće šumske vegetacije. Uzimajući u obzir iskazane zahteve, potrebno je proširiti postojeći asortiman proizvodnje reproduktivnog materijala šumskog drveća i pokrenuti rasadničku proizvodnju neophodnog sadnog materijala za potrebe podizanja zaštitnih zona.

Širina pojaseva definisana je u skladu sa funkcijom i značajem samih pojaseva, a određena je sledećim elementima:

- zaštitne zone širine 30 m podižu se duž toka velikih reka, autoputeva i naselja.
- zaštitne zone širine 20 m podižu se duž tokova drugih većih rečnih tokova i magistralnih puteva.
- zaštitne zone širine 10 – 15 m podižu se duž manjih rečnih tokova, rečnih mrtvaja i regionalnih puteva.

Seča i obnavljanje zaštitnih pojaseva neće se vršiti u isto vreme sa glavnom sastojinom.

Obnavljanje zaštitne zone vrši će se najranije po isteku vremenskog perioda određenog širinom jednog dobnog razreda. Prema tome, zaštitnim pojasevima će se gazdovati sa produženom ophodnjom, što je uslovljeno održavanjem zaštitnih funkcija ovih zona. Pri tome, mora se imati u vidu da starost stabala u zaštitnom pojasevu ne pređe biološku zrelost.

Kao što se može zaključiti, formiranje zaštitnih zona vršiće se u dužem periodu paralelno sa realizacijom posebnih osnova gazdovanja šumama, koje će sadržati odredbe vezane za ovu problematiku.

Godišnji izvođački projekti, u svom tekstualnom delu, takođe treba da imaju definisano operativno izvođenje radova na osnivanju i održavanju zaštitnih zona.

8.9.2 SMERNICE ZA IDENTIFIKACIJU I UPRAVLJANJE ŠUMA VISOKE ZAŠTITNE VREDNOSTI HCV

Sertifikacija šuma je proces kada akreditovana treća strana poseti organizaciju, proceni njihov sistem upravljanja i izdaje potvrdu kojom pokazuje da organizacija poštuje principe navedene standardu. Sertifikacija koja je uspešno sprovedena i uspešno je realizovano glavno ocenjivanje i posle odobravanja izveštaja sa glavne ocene, dobijen je sertifikat sa sertifikacionim kodom SGS-FM/COC-009244 koji je važeći za period od 21. februara 2017. do 20. februara 2022. godine.

Svake godine sprovodi se redovna nadzorna provera (ukupno 4 provere) od strane ovlašćene sertifikacione kuće, u slučaju da ne budu konstatovane velike neusaglašenosti, produžava se validnost sertifikata, što potvrđuje usaglašenost rada nosioca sertifikata sa zahtevima standarda. Pre isteka važenja sertifikata, da bi se produžila validnost sertifikata, obavezno je sprovođenje resertifikacione provere. Posle uspešno realizovane resertifikacione provere i odobravanja izveštaja, produžava se validnost sertifikata za naredni petogodišnji ciklus.

Šume visoke zaštitne vrednosti prvo su definisane od strane Saveta za upravljanje šumama u cilju sertifikacije šuma, ali se praktična upotreba ovog koncepta sve više koristi za zaštitu, planiranje i upravljanje prirodnim resursima.

Šume sadrže ekonomske, ekološke i socijalne vrednosti koje mogu biti značajne na globalnom, regionalnom ili lokalnom nivou, ali kada se neka od tih vrednosti smatra izuzetno važnom, šuma se može definisati kao šuma visoke zaštitne vrednosti.

Šuma visoke zaštitne vrednosti (High Conservation Value Forests – HCVF ili HCV šume) tretira se kao kategorija šume sa posebnom namenom i uslovima gazdovanja, kao i posebnim vrednostima koje poseduju na određenim lokalitetima. Aktivnost gazdovanja u HCV šumama moraju održavati ili poboljšavati karakteristike koje ih definišu.

Fores Stewardship Council (FSC) je definisao sledećih šest kategorija visoke vrednosti:

HCV šuma može da bude mali deo velikog šumskog područja (npr: izvor vode za selo, tresetište, manja površina nekog drugog retkog ekosistema i sl.) ili može da bude veliko šumsko područje (npr: šume koje sadrže nekoliko ugroženih vrsta koje se rasprostiru na velikoj površini). Bilo koji tip šume može da bude potencijalno HCV šuma. Izbor šume za HCV šumu zasniva se na prisustvu jedne ili više izabranih vrednosti.

Šumsko gazdinstvo koje gazduje određenim područjem, treba da identifikuje svaku visoku zaštitnu vrednost koja se nalazi unutar njihovog područja i da gazduje njima u cilju očuvanja ili unapređenja tih vrednosti uz konsultovanje zainteresovanih strana i kontrolu uspešnosti ovog načina gazdovanja.

U početku, ne treba izdvojiti svaku šumu koja sadrži visoku zaštitnu vrednost. Neka specifična zaštitna vrednost šume može da se izostavi ukoliko je ona značajno prisutna u okolnim područjima. Ipak, i u ovim slučajevima se preporučuje da se sve specifične vrednosti nekog područja obeleže i unesu u planove gazdovanja sa uputstvima o njihovoj zaštiti.

Procena kojom se utvrđuje postojanje atributa karakterističnih za HCV šume u zavisnosti od nivoa i od intenziteta aktivnosti gazdovanja zasniva se na sledećim vrednostima, odnosno prioritarnim funkcijama šuma:

Šumski ekosistemi u zaštićenim prirodnim dobrima.

Za šume sa posebnom namenom, kao šume sa prioriternom funkcijom, mogu da budu određene:

- šume odnosno delovi šuma izdvojeni za proizvodnju šumskog semena;
- šume koje su pogodne za izletišta i rekreaciju;
- šume koje su pogodne za naučna istraživanja i nastavu;
- šume koje su od značaja za kulturno – istorijske spomenike;
- šume koje su od posebnog interesa za narodnu odbranu.
- Za HCV šume, kao šume sa prioriternom funkcijom, mogu da budu određene:
- šume koje štite zemljište od erozije;
- šume koje neposredno koriste izvorišta vodosnabdevanja, vrela, termomineralna i mineralna izvorišta;
- šume koje štite objekte (vodne akumulacije, železničke pruge, puteve) i naselja;
- šume koje čine poljozaštitne pojaseve.

Za određivanje HCV šuma koristi osnovnu namenu šuma (prioriternu funkciju) iz osnova gazdovanja šumama u skladu sa integralnim gazdovanjem funkcijama šuma. Sve kategorije šuma treba da budu date pregledno po odeljenjima i odsecima i ucrtane u sastojinske karte gazdinskih jedinica.

Važno je još jednom pomenuti, da se način gazdovanja u šumama određenim kao HCV šume ne menja u odnosu na trenutni način gazdovanja. Razlika je jedino u tome da se prate atributi karakteristični za te šume i da aktivnosti gazdovanja u HCV šumama moraju održavati ili poboljšavati karakteristike koje ih definišu.

8.9.3 SMERNICE ZA POSTAVLJANJE OZNAKA

Postavljanje oznaka u šumama koje su u nadležnosti Javnog preduzeća za gazdovanje šumama „Srbijašume“ Beograd, vrši se u skladu sa zakonskim propisima.

Ovim smernicama se reguliše način postavljanja oznaka u oblasti zaštite šuma i upravljanja zaštićenim prirodnim dobrima.

U cilju zaštite šuma od požara, Šumska gazdinstva mogu, saglasno Zakonu o zaštiti od požara postavljati ZNAKE ZABRANE i ZNAKE UPOZORENJA.

Znaci zabrane (loženje vatre i bacanje opušaka od cigareta) i znaci upozorenja (da su šume ugrožene od šumskih požara, na opasnost od pojave požara i sl.) postavljaju se na lokalitetima koji su vidljivi za posetioce šuma (potencijalne izazivače šumskih požara).

Znaci zabrane i upozorenja mogu se izraditi od drveta kao posebni znaci ili u vidu informativnih tabli sa sadržajima zabrane ili upozorenja koji su izrađeni u vidu postera i postavljeni na tablu odnosno pano.

Obeležavanje zaštićenih prirodnih dobara – postavljanje oznaka definisano je Zakonom o zaštiti životne sredine.

Izgled i sadržaj oznake (table) definisan je Pravilnikom o načinu obeležavanja zaštićenih prirodnih dobara.

Postavljanje oznaka zaštićenih prirodnih dobara vrši se u skladu sa propisanim režimima zaštite i uslovima zaštite prirode i životne sredine koje propisuje Zavod za zaštitu prirode Srbije.

Šumska gazdinstva, kao neposredni staraoci zaštićenih prirodnih dobara prilikom postavljanja oznaka postupaju u skladu sa aktima o zaštiti i aktima o načinu obeležavanja zaštićenih prirodnih dobara.

Uređenje zaštićenih prirodnih dobara podrazumeva postavljanje: informativnih tabli različitih sadržaja (o zaštićenom prirodnom dobru, prirodnim i kulturnim vrednostima, retkim i zaštićenim vrstama, merama zabrane i korišćenja zaštićenog prirodnog dobra, pešačkim, biciklističkim, planinarskim i stazama zdravlja, mestima za odmor, parking i dr.); putokaza (za posebno vredne lokalitete u zaštićenim prirodnim dobrima) i mobilijara (klupe, stolovi, nastrešnice, ljuljaške za decu, kante za otpad, ložišta za roštilj i piknik i sl.).

Uređenje zaštitnih prirodnih dobara planira se Programima zaštite i razvoja zaštićenih prirodnih dobara (srednjoročnim i godišnjim) u skladu sa propisanim režimima zaštite i uslovima zaštite prirode i životne sredine koje izdaje Zavod za zaštitu prirode Srbije.

Realizacija Programa zaštite i razvoja zaštićenih prirodnih dobara vrši se nakon dobijanja saglasnosti od strane Ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine.

Šumska gazdinstva za oznake zaštićenih prirodnih dobara koriste usvojeni znak i logotip zaštićenog prirodnog dobra.

U cilju zaštite životne sredine i očuvanja šumskih ekosistema Šumska gazdinstva mogu postavljati i znake zabrane odlaganja otpada u šumama i zaštićenim prirodnim dobrima, informativne table o dozvoljenim mestima za parkiranje automobila i dr.

Oznake za obeležavanje izrađivati od drveta i sa sadržajima u skladu sa zakonskim propisima.

8.9.4 SMERNICE ZA PRAĆENJE (MONITORING) RETKIH, RANJIVIH I UGROŽENIH VRSTA

Očuvanje, zaštita i unapređivanje prirodnih vrednosti predstavlja deo strategije i jedan od ključnih ciljeva u poslovnoj politici Javnog preduzeća za gazdovanje šumama "Srbijašume" Beograd.

Za bolje razumevanje obaveza praćenja stanja retkih, ranjenih i ugroženih vrsta, daje se kratak pojmovnik odnosno definicije (preuzete iz Zakona o zaštiti prirode):

Prirodne vrednosti su prirodni resursi kao obnovljive ili neobnovljive geološke, hidrološke i biološke vrednosti koji se, direktno ili indirektno, mogu koristiti ili upotrebiti, a imaju realnu ili potencijalnu ekonomsku vrednost i prirodna dobra kao delovi prirode koji zaslužuju posebnu zaštitu.

Ranjiva vrsta je ona vrsta koja se suočava s visokom verovatnoćom da će iščeznuti u prirodnim uslovima u nekoj srednje bliskoj budućnosti.

Reliktna vrsta je ona vrsta koja je u dalekoj prošlosti imala široko rasprostranjenje a čiji je današnji areal (ostatak) sveden je na prostorno male delove.

Endemična vrsta je vrsta čije je rasprostranjenje ograničeno na određeno jasno definisano geografsko područje.

Zaštićene vrste su organske vrste koje su zaštićene zakonom.

Iščezla vrsta je ona vrsta za koju nema sumnje da je poslednji primerak iščezao.

Krajnje ugrožena vrsta je vrsta suočena sa najvišom verovatnoćom iščezavanja u prirodi u neposrednoj budućnosti, što se utvrđuje u skladu sa međunarodno prihvaćenim kriterijumima.

Ugrožena vrsta jeste ona vrsta koja se suočava sa visokom verovatnoćom da će iščeznuti u prirodnim uslovima u bliskoj budućnosti što se utvrđuje u skladu sa opšteprihvaćenim međunarodnim kriterijumima.

Praćenje stanja (monitoring) jeste plansko, sistematsko i kontinualno praćenje stanja prirode, odnosno delova biološke, geološke i predeone raznovrsnosti, kao deo celovitog sistema praćenja stanja elemenata životne sredine u prostoru i vremenu.

Crvena knjiga je naučnostručna studija ugroženih divljih vrsta raspoređenih po kategorijama ugroženosti i faktorima ugrožavanja.

Crvena lista je spisak ugroženih vrsta raspoređenih po kategorijama ugroženosti.

Crvena knjiga flore i faune Srbije (I tom – koji sadrži preliminarnu listu najugroženijih biljaka) urađena je prema kriterijumima **Međunarodne unije za zaštitu prirode (IUCN)**. Pojedine vrste biljaka su istovremeno stavljene i na svetsku i evropsku Crvenu listu čime je ukazano na njihov značaj.

Srbija je 2001. godine potpisala Konvenciju o međunarodnom prometu ugroženih vrsta divlje faune i flore (CITES konvencija doneta 03.03. 1973. godine u Vašingtonu; izmenjena i dopunjena 22.06.1979. godine u Bonu; potvrđena u Srbiji 09.11.2001. godine).

Zemlje potpisnice obavezale su se da budu čuvari svoje divlje flore sa ekološkog, naučnog, kulturnog, privrednog, rekreativnog i estetskog stanovišta, uz konstataciju da divlja fauna i flora čini nezamenjiv deo prirodnog sistema zemlje koji mora da se zaštititi za sadašnje i buduće generacije.

Takođe u cilju očuvanja prirodnih retkosti Srbije, Vlada Republike Srbije donela je Uredbu o zaštiti prirodnih retkosti (1993. godine), kojom su određene divlje vrste biljaka i životinja stavljene pod zaštitu kao prirodne vrednosti od izuzetnog značaja sa ciljem očuvanja biološke raznovrsnosti.

Zaštita prirodnih vrednosti podrazumeva zabranu korišćenja, uništavanja i preduzimanja drugih aktivnosti kojima bi se mogle ugroziti divlje vrste biljaka i životinja zaštićene kao prirodne retkosti i njihova staništa.

U cilju zaštite prirodnih vrednosti urađen je Vodič za prepoznavanje vrsta zaštićenih Uredbom o zaštiti prirodnih retkosti i Konvencijom o međunarodnom prometu ugroženih vrsta divlje flore i faune.

Vodič internog karaktera, namenjen je stručnjacima JP „Srbijašume“ (čuvarima šuma, šumarskim inženjerima i drugim zaposlenim u preduzeću) koji rade na poslovima zaštite, gajenja i održivog planiranja korišćenja šumskih ekosistema i izvođačima radova u šumarstvu, sa ciljem prepoznavanja, evidentiranja i zaštite prirodnih retkosti.

Jedan od osnovnih ciljeva vodiča je da šumarski inženjeri na osnovu njega prepoznaju prirodne retkosti na terenu (lokalitet) i evidentiraju ih u Izviđačkom planu gazdovanja šumama (na karti odeljenja), odnosno sačine Pregled lokaliteta prirodnih retkosti (za nivo gazdinske jedinice i Šumske uprave) i Kartu prirodnih retkosti za svaku gazdinsku jedinicu (koja se svake godine dopunjava novoidentifikovanim lokalitetima prirodnih retkosti).

Na osnovu evidentiranih vrsta odnosno njihovih lokaliteta, a uz pomoć stručnih institucija vršiće se praćenje stanja divljih vrsta flore i faune i predlagati mere njihovog očuvanja.

8.9.5 SMERNICE ZA OSTAVLJANJE SUVOVRIH I ODUMRLIH STABALA U ŠUMI

Radi očuvanja biološke raznovrsnosti u sastojinama je potrebno ostavljati dubeća suva i polusuva stabla, kao i pala stabla pojedinačno i u manjim grupama. Pravilnik o šumskom redu daje mogućnost ostavljanja pojedinih takvih stabala ako se tim štite retke, ranjive i ugrožene vrste i ako je to predviđeno osnovom o gazdovanju šumama.

Pravilnikom objavljenim u Sl. gl. Broj 106 od 18.11.2008. godine po prvi put je ostavljena mogućnost ostavljanja ovakvih stabala. U osnovama urađenim pre donošenja ovog pravilnika nije predviđena ta mogućnost.

Ostavljanje stabala zavisi od stvarnog stanja na terenu, ima li ovakvih stabala i koliko, da li postoje retke, ranjive i ugrožene vrste i u kojem obimu.

Preporučuje se ostavljanje 3-4 stabala po hektaru. Prilikom ostavljanja stabala potrebno je posebno voditi računa u četinarskim sastojinama, da ne bi došlo do prenamnoženja potkornjaka, kad postoji mogućnost da pređu na susedna živa stabla i izazovu njihovo sušenje. Kod izbora stabala koje treba ostaviti, treba voditi računa da ona po mogućnosti budu ravnomerno raspoređena po sastojini, i koja će bolje doprineti očuvanju biološke raznovrsnosti.

Uglavnom se ostavljaju stabla sa lošim tehničkim karakteristikama od čijeg eventualnog korišćenja bi imali manju korist, a kvalitetnija se sečom uklanjaju.

Potrebno je istaći da ovakva stabla mogu nastati posle izrade osnove za gazdovnje šumama (prelomi, izvale, sušike i sl.) pa zato i nisu mogla da budu predviđena osnovom, ali uz saglasnost nadležnih republičkih inspektora moguće je ova stabla ostaviti u sastojini.

8.9.6 SMERNICE ZA UPRAVLJANJE OTPADOM

Upravljanje otpadom se mora sprovesti u skladu sa zakonskim propisima. Neadekvatno upravljanje otpadom predstavlja veliku opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu. Ovim smernicama se reguliše upravljanje otpadom u Javnom preduzeću za gazdovanje šumama „Srbijašume“.

Za vreme izvođenja seče u šumi, izvlačenja i transporta drvnih sortimenata odnosno na radilištima je potrebno regulisati odlaganje otpada, putem ostavljanja kanti, korpi ili vreća u koje će se odlagati otpad, koji će se iz šume uklanjati kao komunalni otpad.

Za mašine i transportna sredstva koja se koriste u raznim fazama procesa proizvodnje u šumi, potrebno je obezbediti odgovarajuće posude za prihvatanje goriva i maziva do kojeg može doći pri incidentnom izlivanju kako bi se sprečilo zagađivanje životne sredine.

Za sekače treba obezbediti vrećice sa peskom ili strugotinom za posipanje nekontrolisanog prolivenog maziva i goriva u cilju sprečavanja razlivanja tečnog otpada i zagađenja životne sredine.

Odlaganje otpadnih pneumatika rešice se putem sakupljanja otpadnih pneumatika u prostorijama mehaničkih radionica i isporukom ovlašćenim institucijama za reciklažu (u Srbiji ovlašćen je EROREC-HOLCIM iz Paraćina).

Motorno ulje koje je korišćeno i postalo otpad sakupljaće se u posebnim posudama u mehaničkim radionicama i isporučivati ovlašćenim institucijama za reciklažu motornih ulja.

Toneri i računarska oprema koje je postala otpad sakupljaće se i bezbedno skladištiti do isporuke ovlašćenim institucijama za prikupljanje i recikliranje ili uništavanje. Ambalaža od pesticida, neutrošeni pesticidi i pesticidi kojima je prošao rok upotrebe, odnosno prestala važnost upotrebne dozvole, biće skladišteni na bezbedno mesto, obezbeđenom od pristupa dece i ljudi, do isporuke ovlašćenim institucijama za uništavanje opasnih materija.

Prisustvo ilegalnih deponija u šumama rešice se putem pojačane kontrole čuvarske službe, saradnjom sa nadležnim komunalnim preduzećima i nadležnim inspekcijama.

9 EKONOMSKO - FINANSIJSKA ANALIZA

Ekonomsko - finansijskom analizom se procenjuje finansijski efekat realizacije planiranih radova gazdovanja šumama, i prikazuju se godišnji prosek prihoda i rashoda, uz pretpostavku da će se radovi izvršiti u sopstvenoj režiji.

9.1 OBRAČUN VREDNOSTI ŠUMA

Vrednost šuma utvrđena je metodom sadašnje sečive vrednosti.

Kod ove metode utvrđuje se vrednost drvene zapremine na panju uz pretpostavku da se ista koristi pod istim uslovima kao etat.

Radi utvrđivanja procene vrednosti drvene zapremine po ovoj metodi urađeno je sledeće:

- izračunata neto drvena zapremina;
- utvrđena je sortimentna struktura;
- utvrđene su tržišne cene 1 m³ neto drvene zapremine po vrstama drveća i sortimentima ostvarene u 2017 godini.

9.1.1 KVALIFIKACIONA STRUKTURA UKUPNE DRVNE ZAPREMINE

Vrsta drveća	Bruto m ³	Otpad m ³	Neto m ³	SORTIMENTI								Celuloza m ³	Ukupno prostorno m ³
				F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ukupno tehnika	Ogrevno		
				m ³	I kl m ³								
Gr	1431.1	214.7	1,216.4							0.0	1,216.4		1,216.4
Cer	14682.3	2,202.3	12,480.0						2,496.0	2,496.0	9,984.0		9,984.0
Slad	10347.4	1,552.1	8,795.3						1,759.0	1,759.0	7,036.3		7,036.3
Cjas	95.7	14.4	81.3							0.0	81.3		81.3
Kit	56913.3	8,537.0	48,376.3						9,675.3	9,675.3	38,701.0		38,701.0
Jas	5724.0	858.6	4,865.4				973.1			973.1		3,892.3	3,892.3
Brz	1329.3	199.4	1,129.9				226.0			226.0		903.9	903.9
Bk	72812.2	10,921.8	61,890.4		1,237.8	4,332.3	5,570.1	10,521.4	3,094.5	24,756.1	37,134.3		37,134.3
Jav	876.8	131.5	745.3				596.2			596.2	149.1		149.1
Bag	1889.5	283.4	1,606.1							0.0	1,606.1		1,606.1
Klen	52.9	7.9	45.0							0.0	45.0		45.0
Ukupno lišćari	166154.5	24,923.2	141,231.3		1,237.8	4,332.3	7,365.4	10,521.4	17,024.8	40,481.7	95,953.5	4,796.2	100,749.7
Jela	151950.6	22,792.6	129,158.0	1,291.6	3,874.7	58,121.1	25,831.6	15,499.0	9,041.1	113,659.1		15,498.9	15,498.9
Smr	292077.9	43,811.7	248,266.2		17,378.6	84,410.5	49,653.2	59,583.9	22,344.0	233,370.2		14,896.0	14,896.0
Cbor	72986.9	10,948.0	62,038.9			4,963.1	10,546.6	15,509.7	11,167.0	42,186.4		19,852.4	19,852.4
Bbor	31340.8	4,701.1	26,639.7			4,795.1	4,528.7	5,327.9	3,996.0	18,647.7		7,992.0	7,992.0
Dug	2648.9	397.3	2,251.6					562.9	765.5	1,328.4		923.2	923.2
Brv	252.0	37.8	214.2					0.9	6.4	90.0	97.3	116.9	116.9
Ari	955.9	143.4	812.5					16.3	40.6	333.1	390.0	422.5	422.5
Ukupno četinari	552213.0	82,832.0	469,381.1	1,291.6	21,253.3	152,289.8	90,577.3	96,530.4	47,736.7	409,679.1	0.0	59,701.9	59,701.9
Ukupno GJ	718367.5	107,755.1	610,612.4	1,291.6	22,491.1	156,622.1	97,942.7	107,051.8	64,761.5	450,160.8	95,953.5	64,498.1	160,451.6

9.1.2 VREDNOST DRVETA NA PANJU

Tabela 1.

Vrsta drveća	SORTIMENTI								Celuloza m ³	Ukupno prostorno m ³
	F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ukupno tehnika	Ogrevno I kl		
	m ³									
Gr							0.0	1,216.4		1,216.4
Cer						2,496.0	2,496.0	9,984.0		9,984.0
Slad						1,759.0	1,759.0	7,036.3		7,036.3
Cjas							0.0	81.3		81.3
Kit						9,675.3	9,675.3	38,701.0		38,701.0
Jas				973.1			973.1		3,892.3	3,892.3
Brz				226.0			226.0		903.9	903.9
Bk		1,237.8	4,332.3	5,570.1	10,521.4	3,094.5	24,756.1	37,134.3		37,134.3
Jav				596.2			596.2	149.1		149.1
Bag							0.0	1,606.1		1,606.1
Klen							0.0	45.0		45.0
Ukupno lišćari		1,237.8	4,332.3	7,365.4	10,521.4	17,024.8	40,481.7	95,953.5	4,796.2	100,749.7
Jela	1,291.6	3,874.7	58,121.1	25,831.6	15,499.0	9,041.1	113,659.1		15,498.9	15,498.9
Smr		17,378.6	84,410.5	49,653.2	59,583.9	22,344.0	233,370.2		14,896.0	14,896.0
Cbor			4,963.1	10,546.6	15,509.7	11,167.0	42,186.4		19,852.4	19,852.4
Bbor			4,795.1	4,528.7	5,327.9	3,996.0	18,647.7		7,992.0	7,992.0
Dug					562.9	765.5	1,328.4		923.2	923.2
Brv				0.9	6.4	90.0	97.3		116.9	116.9
Ari				16.3	40.6	333.1	390.0		422.5	422.5
Ukupno četinari	1,291.6	21,253.3	152,289.8	90,577.3	96,530.4	47,736.7	409,679.1	0.0	59,701.9	59,701.9
Ukupno GJ	1,291.6	22,491.1	156,622.1	97,942.7	107,051.8	64,761.5	450,160.8	95,953.5	64,498.1	160,451.6

Vrsta drveća	JEDINIČNA VREDNOST SORTIMENATA							
	F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ogrevno	Celuloza
	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³
Gr							3,967	
Cer						4,274	3,967	
Slad						4,274	3,967	
Cjas							3,967	
Kit						4,274	3,967	
Jas				2,914				2,655
Brz				2,914				2,655
Bk		9,027	6,072	5,473	4,113	4,279	3,967	
Jav				8,709			3,967	
Bag							3,967	
Klen							3,967	

Vrsta drveća	JEDINIČNA VREDNOST SORTIMENATA							
	F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ogrevno	Celuloza
	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³
Jela	13,320	11,660	8,877	7,960	6,155	4,774		2,655
Smr		11,660	8,877	7,960	6,155	4,774		2,655
Cbor			6,379	5,868	4,135	3,371		2,655
Bbor			8,877	7,960	6,155	4,774		2,655
Dug					4,135	3,371		2,655
Brv				5,868	4,135	3,371		2,655
Ari				5,868	4,135	3,371		2,655

Vrsta drveća	UKUPNA SORTIMENTNA VREDNOST										Ukupno
	F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ukupno tehnika	Ogrevno	Celuloza	Ukupno prostorno	
	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	I kl m ³	m ³	m ³	
Gr							0.0	4,825,458.8		4,825,458.8	4,825,458.8
Cer						10,667,904.0	10,667,904.0	39,606,528.0		39,606,528.0	50,274,432.0
Slad						7,517,966.0	7,517,966.0	27,913,002.1		27,913,002.1	35,430,968.1
Cjas							0.0	322,517.1		322,517.1	322,517.1
Kit						41,352,232.2	41,352,232.2	153,526,867.0		153,526,867.0	194,879,099.2
Jas				2,835,613.4			2,835,613.4		10,334,056.5	10,334,056.5	13,169,669.9
Brz				658,564.0			658,564.0		2,399,854.5	2,399,854.5	3,058,418.5
Bk		11,173,620.6	26,305,725.6	30,485,157.3	43,274,518.2	13,241,365.5	124,480,387.2	147,311,768.1		147,311,768.1	271,792,155.3
Jav				5,192,305.8			5,192,305.8	591,479.7		591,479.7	5,783,785.5
Bag							0.0	6,371,398.7		6,371,398.7	6,371,398.7
Klen							0.0	178,515.0		178,515.0	178,515.0
Ukupno lišćari	0.0	11,173,620.6	26,305,725.6	39,171,640.5	43,274,518.2	72,779,467.7	192,704,972.6	380,647,534.5	12,733,911.0	393,381,445.5	586,086,418.1
Jela	17,204,112.0	45,179,002.0	515,941,004.7	205,619,536.0	95,396,345.0	43,162,211.4	922,502,211.1		41,149,579.5	41,149,579.5	963,651,790.6
Smr		202,634,476.0	749,312,008.5	395,239,472.0	366,738,904.5	106,670,256.0	1,820,595,117.0		39,548,880.0	39,548,880.0	1,860,143,997.0
Cbor			31,659,614.9	61,887,448.8	64,132,609.5	37,643,957.0	195,323,630.2		52,708,122.0	52,708,122.0	248,031,752.2
Bbor			42,566,102.7	36,048,452.0	32,793,224.5	89,024,119.8	200,431,899.0		21,218,760.0	21,218,760.0	221,650,659.0
Dug					2,327,591.5	2,580,500.5	4,908,092.0		2,451,096.0	2,451,096.0	7,359,188.0
Brv				5,281.2	26,464.0	303,390.0	335,135.2		310,369.5	310,369.5	645,504.7
Ari				95,648.4	167,881.0	1,122,880.1	1,386,409.5		1,121,737.5	1,121,737.5	2,508,147.0
Ukupno četinari	17,204,112.0	247,813,478.0	1,339,478,730.8	698,895,838.4	561,583,020.0	280,507,314.8	3,145,482,494.0	0.0	158,508,544.5	158,508,544.5	3,303,991,038.5
Ukupno GJ	17,204,112.0	258,987,098.6	1,365,784,456.4	738,067,478.9	604,857,538.2	353,286,782.5	3,338,187,466.6	380,647,534.5	171,242,455.5	551,889,990.0	3,890,077,456.6

Troškovi: Tabela 2.

Vrsta drveća	SORTIMENTI								Celuloza m ³	Ukupno prostorno m ³
	F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ukupno tehnika	Ogrevno		
	m ³	I kl m ³								
Gr							0.0	1,216.4		1,216.4
Cer						2,496.0	2,496.0	9,984.0		9,984.0
Slad						1,759.0	1,759.0	7,036.3		7,036.3
Cjas							0.0	81.3		81.3
Kit						9,675.3	9,675.3	38,701.0		38,701.0
Jas				973.1			973.1		3,892.3	3,892.3
Brz				226.0			226.0		903.9	903.9
Bk		1,237.8	4,332.3	5,570.1	10,521.4	3,094.5	24,756.1	37,134.3		37,134.3
Jav				596.2			596.2	149.1		149.1
Bag							0.0	1,606.1		1,606.1
Klen							0.0	45.0		45.0
Ukupno liščari		1,237.8	4,332.3	7,365.4	10,521.4	17,024.8	40,481.7	95,953.5	4,796.2	100,749.7
Jela	1,291.6	3,874.7	58,121.1	25,831.6	15,499.0	9,041.1	113,659.1		15,498.9	15,498.9
Smr		17,378.6	84,410.5	49,653.2	59,583.9	22,344.0	233,370.2		14,896.0	14,896.0
Cbor			4,963.1	10,546.6	15,509.7	11,167.0	42,186.4		19,852.4	19,852.4
Bbor			4,795.1	4,528.7	5,327.9	3,996.0	18,647.7		7,992.0	7,992.0
Dug					562.9	765.5	1,328.4		923.2	923.2
Brv				0.9	6.4	90.0	97.3		116.9	116.9
Ari				16.3	40.6	333.1	390.0		422.5	422.5
Ukupno četinari	1,291.6	21,253.3	152,289.8	90,577.3	96,530.4	47,736.7	409,679.1	0.0	59,701.9	59,701.9
Ukupno GJ	1,291.6	22,491.1	156,622.1	97,942.7	107,051.8	64,761.5	450,160.8	95,953.5	64,498.1	160,451.6

Vrsta drveća	JEDINIČNA VREDNOST SORTIMENATA							
	F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ogrevno	Celuloza
	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³
Gr							1,566	
Cer						1,566	1,566	
Slad						1,566	1,566	
Cjas						1,566	1,566	
Kit						1,566	1,566	
Jas				1,566				1,566
Brz				1,566				1,566
Bk		1,566	1,566	1,566	1,566	1,566	1,566	
Jav				1,566			1,566	
Bag							1,566	
Klen							1,566	

Vrsta drveća	JEDINIČNA VREDNOST SORTIMENATA							
	F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ogrevno	Celuloza
	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³
Jela	1,566	1,566	1,566	1,566	1,566	1,566		1,566
Smr		1,566	1,566	1,566	1,566	1,566		1,566
Cbor			1,566	1,566	1,566	1,566		1,566
Bbor			1,566	1,566	1,566	1,566		1,566
Dug					1,566	1,566		1,566
Brv				1,566	1,566	1,566		1,566
Ari				1,566	1,566	1,566		1,566

Vrsta drveća	UKUPNI TROŠKOVI PROIZVODNJE										Ukupno m ³
	F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ukupno tehnika	Ogrevno I kl	Celuloza	Ukupno prostorno	
	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	
Gr							0.0	1,904,882.4		1,904,882.4	1,904,882.4
Cer						3,908,736.0	3,908,736.0	15,634,944.0		15,634,944.0	19,543,680.0
Slad						2,754,594.0	2,754,594.0	11,018,845.8		11,018,845.8	13,773,439.8
Cjas							0.0	127,315.8		127,315.8	127,315.8
Kit						15,151,519.8	15,151,519.8	60,605,766.0		60,605,766.0	75,757,285.8
Jas				1,523,874.6			1,523,874.6		6,095,341.8	6,095,341.8	7,619,216.4
Brz				353,916.0			353,916.0		1,415,507.4	1,415,507.4	1,769,423.4
Bk		1,938,394.8	6,784,381.8	8,722,776.6	16,476,512.4	4,845,987.0	38,768,052.6	58,152,313.8		58,152,313.8	96,920,366.4
Jav				933,649.2			933,649.2	233,490.6		233,490.6	1,167,139.8
Bag								2,515,152.6		2,515,152.6	2,515,152.6
Klen								70,470.0		70,470.0	70,470.0
Ukupno liščari		1,938,394.8	6,784,381.8	11,534,216.4	16,476,512.4	26,660,836.8	63,394,342.2	150,263,181.0	7,510,849.2	157,774,030.2	221,168,372.4
Jela	2,022,645.6	6,067,780.2	91,017,642.6	40,452,285.6	24,271,434.0	14,158,362.6	177,990,150.6		24,271,277.4	24,271,277.4	202,261,428.0
Smr		27,214,887.6	132,186,843.0	77,756,911.2	93,308,387.4	34,990,704.0	365,457,733.2		23,327,136.0	23,327,136.0	388,784,869.2
Cbor			7,772,214.6	16,515,975.6	24,288,190.2	17,487,522.0	66,063,902.4		31,088,858.4	31,088,858.4	97,152,760.8
Bbor			7,509,126.6	7,091,944.2	8,343,491.4	29,202,298.2	52,146,860.4		12,515,472.0	12,515,472.0	64,662,332.4
Dug					881,501.4	1,198,773.0	2,080,274.4		1,445,731.2	1,445,731.2	3,526,005.6
Brv				1,409.4	10,022.4	140,940.0	152,371.8		183,065.4	183,065.4	335,437.2
Ari				25,525.8	63,579.6	521,634.6	610,740.0		661,635.0	661,635.0	1,272,375.0
Ukupno četinari	2,022,645.6	33,282,667.8	238,485,826.8	141,844,051.8	151,166,606.4	97,700,234.4	664,502,032.8		93,493,175.4	93,493,175.4	757,995,208.2
Ukupno GJ	2,022,645.6	35,221,062.6	245,270,208.6	153,378,268.2	167,643,118.8	124,361,071.2	727,896,375.0	150,263,181.0	101,004,024.6	251,267,205.6	979,163,580.6

Ukupna proizvodna vrednost - 3.890.077.456,6 dinara
 Ukupni troškovi proizvodnje - 979.163.580,6 dinara
Ukupna vrednost šuma na panju 2.910.913.876,0 dinara

9.1.3 VREDNOST MLADIH SASTOJINA (BEZ ZAPREMINE)

Poreklo sastojine	Starost	Površina ha	Troškovi podizanja		faktor 1,0 P n	Ukupna vrednost šuma
	godina		din/ha	Ukupno dinara		dinara
Mlade veštački podignute sastojine četinaru	1-10	14.83	14,635.2	217,040.0	12.800	2,778,112
	11-20	2.43	14,635.2	35,563.5	16.386	582,744
Mlade visoke sastojine	1-10	4.77	54,679.2	260,819.8	12.800	3,338,493
	11-20	10.64	54,679.2	581,786.7	14.859	8,644,768
Mlade izdanačke sastojine	1-10	6.79	54,679.2	371,271.8	12.800	4,752,279
	11-20	6.73	54,679.2	367,991.0	16.386	6,029,901
Ukupno		46.19		1,834,472.8		26,126,297

9.1.4 UKUPNA VREDNOST ŠUMA

Ukupna vrednost drvene mase na panju	2.910.913.876,0 dinara
Ukupna vrednost mladih sastojina	26.126.279,0 dinara
Ukupna vrednost šuma	2.937.040.155,0 dinara

9.2 EKONOMSKO FINANSIJSKA ANALIZA

Ekonomsko - finansijska analiza posebno tretira obavezni deo radova, a posebno uslovni i na kraju zbirno kao celinu.

Obavezni deo se zasniva na radovima utvrđenim planovima gazdovanja šumama i drugim radovima i potrebama koji prate izvršenje radova iz navedenih planova. Ova varijanta je obavezna za ŠG.

Zbirna analiza se zasniva na obaveznim radovima i infrastrukturnim radovima (biološkim i tehničkim). Ova analiza je obavezna u delu koji se odnosi na obavezne radove, dok je izvršenje dodatnih radova zavisno od sredstava koja će se namenski dobiti iz drugih izvora, van ŠG „Prijepolje“.

9.2.1 VRSTA I OBIM PLANIRANIH RADOVA

9.2.2 KVALIFIKACIONA STRUKTURA SEČIVE ZAPREMINE - PROSEČNO GODIŠNJE

Vrsta drveća	Bruto m ³	Otpad m ³	Neto m ³	SORTIMENTI								Celuloza m ³	Ukupno prostorno m ³
				F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ukupno tehnika	Ogrevno drvo		
				m ³	I kl m ³								
Grab	20.7	3.1	17.6								17.6		17.6
Cer	119.5	17.9	101.6						20.3	20.3	81.3		81.3
Sladun	68.7	10.3	58.4						11.7	11.7	46.7		46.7
Crni jasen													
Kitnjak	672.2	100.8	571.4								571.4		571.4
Jasika	168.8	25.3	143.5				31.6			31.6		111.9	111.9
Breza	32.8	4.9	27.9				5.6			5.6		22.3	22.3
Bukva	849.9	127.5	722.4			3.6	28.9	39.1	144.5	216.1	506.3		506.3
Javor													
Bagrm													
Klen													
Ukupno lišćari	1932.7	289.9	1642.8			3.6	66.1	39.1	176.5	285.3	1223.3	134.2	1357.5
Jela	2356.7	353.5	2003.2	2.0	52.1	867.8	400.6	240.4	140.2	1703.1		300.1	300.1
Smr	4772.7	715.9	4056.8		28.4	1310.4	770.8	973.6	365.1	3448.3		608.5	608.5
Cbor	500.2	75.0	425.2			3.4	72.3	110.6	132.6	318.9		106.3	106.3
Bbor	352.7	52.9	299.8			36.0	51.0	60.0	86.8	233.8		66.0	66.0
Duglazija	43.5	6.5	37.0				5.5	11.1	13.0	29.6		7.4	7.4
Borovac	2.6	0.4	2.2				0.3	0.5	1.0	1.8		0.4	0.4
Ariš	0.1	0.0	0.1						0.1	0.1			
Ukupno četinari	8028.6	1204.3	6824.3	2.0	80.5	2217.6	1300.5	1396.2	738.8	5735.6		1088.7	1088.7
Ukupno GJ	9961.2	1494.2	8467.0	2.0	80.5	2221.2	1366.6	1435.3	915.3	6020.9	1223.3	1222.9	2446.2

9.2.3 RSTA I OBIM PLANIRANIH UZGOJNIH RADOVA - PROSEČNO GODIŠNJE

Vrsta rada	P
	ha
Veštačko pošumljavanje sadnjom	1,04
Popunjavanje veštački podignutih kultura	0,45
Seča izbojaka i uklanjanjenje korova ručno	2,08
Okopavanje i prašenje u kulturama	4,50
Ukupno gajenje	8,07

9.2.4 PLAN ZAŠTITE ŠUMA- PROSEČNO GODIŠNJE

Preventivna zaštita šuma se izvodi na celoj površini gazdinske jedinice.

9.2.5 PLAN IZGRADNJE, REKONSTRUKCIJE I ODRŽAVANJA ŠUMSKIH SAOBRAĆAJNICA - PROSEČNO GODIŠNJE

Vrsta rada	Dužina
	km
Izgradnja šumskih puteva (I i II faza)	1,85
Izgradnja šumskih puteva (I faza)	0,40
Rekonstrukcija šumskih puteva	1,78
Održavanje puteva	1,32
Ukupno putevi	5,35

9.2.6 PLAN UREĐIVANJA ŠUMA - PROSEČNO GODIŠNJE

Visoke šume	137,22
Izdanačke šume	92,23
Veštački podignute sastojine	51,73
Šikare i šibljadi	66,63
Neobrasle površine	35,19
Ukupno	383,00

9.3 UTVRĐIVANJE TROŠKOVA PROIZVODNJE - PROSEČNO GODIŠNJE

9.3.1 TROŠKOVI PROIZVODNJE DRVNIH SORTIMENATA

Vrsta drveća	Bruto m ³	Otpad m ³	Neto m ³	SORTIMENTI								Celuloza m ³	Ukupno prostorno m ³
				F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ukupno tehnika	Ogrevno drvo		
				m ³	I kl m ³								
Grab	20.7	3.1	17.6								17.6		17.6
Cer	119.5	17.9	101.6						20.3	20.3	81.3		81.3
Sladun	68.7	10.3	58.4						11.7	11.7	46.7		46.7
Crni jasen													
Kitnjak	672.2	100.8	571.4								571.4		571.4
Jasika	168.8	25.3	143.5				31.6			31.6		111.9	111.9
Breza	32.8	4.9	27.9				5.6			5.6		22.3	22.3
Bukva	849.9	127.5	722.4			3.6	28.9	39.1	144.5	216.1	506.3		506.3
Javor													
Bagrm													
Klen													
Ukupno lišćari	1932.7	289.9	1642.8			3.6	66.1	39.1	176.5	285.3	1223.3	134.2	1357.5
Jela	2356.7	353.5	2003.2	2.0	52.1	867.8	400.6	240.4	140.2	1703.1		300.1	300.1
Smr	4772.7	715.9	4056.8		28.4	1310.4	770.8	973.6	365.1	3448.3		608.5	608.5
Cbor	500.2	75.0	425.2			3.4	72.3	110.6	132.6	318.9		106.3	106.3
Bbor	352.7	52.9	299.8			36.0	51.0	60.0	86.8	233.8		66.0	66.0
Duglazija	43.5	6.5	37.0				5.5	11.1	13.0	29.6		7.4	7.4
Borovac	2.6	0.4	2.2				0.3	0.5	1.0	1.8		0.4	0.4
Ariš	0.1	0.0	0.1						0.1	0.1			
Ukupno četinari	8028.6	1204.3	6824.3	2.0	80.5	2217.6	1300.5	1396.2	738.8	5735.6		1088.7	1088.7
Ukupno GJ	9961.2	1494.2	8467.0	2.0	80.5	2221.2	1366.6	1435.3	915.3	6020.9	1223.3	1222.9	2446.2

Vrsta drveća	JEDINIČNA VREDNOST SORTIMENATA							
	F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ogrevno drvo I klasa	Celuloza
	din/m ³	din/m ³	din/m ³	din/m ³	din/m ³	din/m ³	din/m ³	din/m ³
Grab							1566	
Cer						1566	1566	
Sladun						1566	1566	
Crni jasen								
Kitnjak							1566	
Jasika				1566				1566
Breza				1566				1566
Bukva			1566	1566	1566	1566	1566	
Javor								
Bagrm								
Klen								
Jela	1566	1566	1566	1566	1566	1566		1566
Smr		1566	1566	1566	1566	1566		1566
Cbor			1566	1566	1566	1566		1566
Bbor			1566	1566	1566	1566		1566
Duglazija				1566	1566	1566		1566
Borovac				1566	1566	1566		1566
Ariš						1566		

Vrsta drveća	UKUPNA SORTIMENTNA VREDNOST										Ukupno din
	F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ukupno Tehnika	Ogrevno drvo I klasa	Celuloza	Ukupno prostorno	
	din	din	din	din	din	din	din	din	din	din	
Grab								27561.6		27561.6	27561.6
Cer						31789.8	31789.8	127315.8		127315.8	159105.6
Sladun						18322.2	18322.2	73132.2		73132.2	91454.4
Crni jasen											
Kitnjak								894812.4		894812.4	894812.4
Jasika				49485.6			49485.6		175235.4	175235.4	224721.0
Breza				8769.6			8769.6		34921.8	34921.8	43691.4
Bukva			5637.6	45257.4	61230.6	226287.0	338412.6	792865.8		792865.8	1131278.4
Javor											
Bagrm											
Klen											
Ukupno lišćari			5637.6	103512.6	61230.6	276399.0	446779.8	1915687.8	210157.2	2125845.0	2572624.8

Vrsta drveća	UKUPNA SORTIMENTNA VREDNOST										Ukupno
	F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala	Ukupno	Ogrevno drvo	Celuloza	Ukupno	
	din	din	din	din	din	din	din	din		I klasa	
Jela	3132.0	81588.6	1358974.8	627339.6	376466.4	219553.2	2667054.6		469956.6	469956.6	3137011.2
Smr		44474.4	2052086.4	1207072.8	1524657.6	571746.6	5400037.8		952911.0	952911.0	6352948.8
Cbor			5324.4	113221.8	173199.6	207651.6	499397.4		166465.8	166465.8	665863.2
Bbor			56376	79866	93960	135928.8	366130.8		103356	103356.0	469486.8
Duglazija				8613	17382.6	20358	46353.6		11,588	11588.4	57942.0
Borovac				470	783.0	1566.0	2818.8		626.4	626.4	3445.2
Ariš						156.6	156.6				156.6
Ukupno četinari	3132.0	126063.0	3472761.6	2036583.0	2186449.2	1156960.8	8981949.6		1704904.2	1704904.2	10686853.8
Ukupno GJ	3132.0	126063.0	3478399.2	2140095.6	2247679.8	1433359.8	9428729.4	1915687.8	1915061.4	3830749.2	13259478.6

9.3.2 TROŠKOVI RADOVA NA GAJENJU

Vrsta rada	P	Jedinična cena	Ukupno
	ha	din/ha	din
Veštačko pošumljavanje sadnjom	1,04	249396,0	259371,8
Popunjavanje veštački podignutih kultura	0,45	185344,0	83404,8
Seča izbojaka i uklanjanjenje korova ručno	2,08	31567,0	65659,4
Okopavanje i prašenje u kulturama	4,50	28590,0	128655,0
Ukupno gajenje	8,07		537091,0

9.3.3 TROŠKOVI ZAŠTITE ŠUMA

Paušalno za gazdinsku jedinicu iznose 800.000,0 dinara.

9.3.4 TROŠKOVI IZGRADNJE, REKONSTRUKCIJE I ODRŽAVANJA ŠUMSKIH SAOBRAĆAJNICA

Vrsta rada	Dužina	Cena	Ukupno
	km	din/km	din
Izgradnja šumskih puteva (I i II faza)	1,85	2800000,0	8251614,0
Izgradnja šumskih puteva (I faza)	0,40	1300000,0	520000,0
Rekonstrukcija šumskih puteva	1,78	2200000,0	3916000,0
Održavanje puteva	1,32	1000000,0	1320000,0
Ukupno putevi	5,35		10936000,0

9.3.5 SREDSTVA ZA REPRODUKCIJU ŠUMA

15 % od prodajne cene drveta

49251058,1 x 0,15 % 7387658,7 din.

9.3.6 NAKNADA ZA POSEČENO DRVO

3 % od prodajne cene drveta

49251058,1 x 0,03 % 1477531,7 din.

9.3.7 TROŠKOVI UREĐIVANJA ŠUMA

Izdvajanje i prikupljanje taksacionih podataka:	ha		din/ha	din
Visoke šume	137.22	x	1355.3	185971.5
Izdanačke šume i kulture	92.33	x	995.9	91851.9
Veštački podignute sastojine	51.73		995.8	51517.9
Šikare i šibljac	66.63	x	187.4	12486.5
Neobraslo	35.19	x	131.2	4616.9
Ukupno	383.00			346444.7
Ostali radovi				
Priprema radnih karata	383.00	x	166.0	63578.0
Kompjuterska obrada	383.00	x	65.0	24895.0
Izrada tekstualnog dela	383.00	x	364.0	139412.0
Ukupno				227885.0
Ukupno troškovi uređivanja				574329.7

9.3.8 UKUPNI TROŠKOVI PROIZVODNJE

Vrsta rada	Ukupno
	din
Proizvodnja drvnih sortimenata	13259478.6
Gajenje šuma	537091.0
Zaštita šuma	800000.0
Izgradnja puteva	10936000.0
Uređivanje šuma	574329,7
Sredstva za reprodukciju šuma	7387658.7
Naknada za posečeno drvo	1477531.7
Ukupno	34708089,7

9.4 FORMIRANJE UKUPNOG PRIHODA - PROSEČNO GODIŠNJE

9.4.1 PRIHOD OD PRODAJE DRVETA

Vrsta drveća	Bruto m ³	Otpad m ³	Neto m ³	SORTIMENTI								Celuloza m ³	Ukupno prostorno m ³
				F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ukupno tehnika	Ogrevno drvo		
				m ³	I kl m ³								
Grab	20.7	3.1	17.6								17.6		17.6
Cer	119.5	17.9	101.6						20.3	20.3	81.3		81.3
Sladun	68.7	10.3	58.4						11.7	11.7	46.7		46.7
Crni jasen													
Kitnjak	672.2	100.8	571.4								571.4		571.4
Jasika	168.8	25.3	143.5				31.6			31.6		111.9	111.9
Breza	32.8	4.9	27.9				5.6			5.6		22.3	22.3
Bukva	849.9	127.5	722.4			3.6	28.9	39.1	144.5	216.1	506.3		506.3
Javor													
Bagrm													
Klen													
Ukupno lišćari	1932.7	289.9	1642.8			3.6	66.1	39.1	176.5	285.3	1223.3	134.2	1357.5
Jela	2356.7	353.5	2003.2	2.0	52.1	867.8	400.6	240.4	140.2	1703.1		300.1	300.1
Smr	4772.7	715.9	4056.8		28.4	1310.4	770.8	973.6	365.1	3448.3		608.5	608.5
Cbor	500.2	75.0	425.2			3.4	72.3	110.6	132.6	318.9		106.3	106.3
Bbor	352.7	52.9	299.8			36.0	51.0	60.0	86.8	233.8		66.0	66.0
Duglazija	43.5	6.5	37.0				5.5	11.1	13.0	29.6		7.4	7.4
Borovac	2.6	0.4	2.2				0.3	0.5	1.0	1.8		0.4	0.4
Ariš	0.1	0.0	0.1						0.1	0.1			
Ukupno četinari	8028.6	1204.3	6824.3	2.0	80.5	2217.6	1300.5	1396.2	738.8	5735.6		1088.7	1088.7
Ukupno GJ	9961.2	1494.2	8467.0	2.0	80.5	2221.2	1366.6	1435.3	915.3	6020.9	1223.3	1222.9	2446.2

Vrsta drveća	JEDINIČNA VREDNOST SORTIMENATA							
	F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ogrevno drvo	Celuloza
	din/m ³	din/m ³	din/m ³	din/m ³	din/m ³	din/m ³	I klasa din/m ³	
Grab							1566	
Cer						4996	1566	
Sladun						4996	1566	
Crni jasen								
Kitnjak							1566	
Jasika				3146				2655
Breza				2914				2655

Vrsta drveća	JEDINIČNA VREDNOST SORTIMENATA							
	F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ogrevno drvo I klasa	Celuloza
	din/m ³	din/m ³	din/m ³	din/m ³	din/m ³	din/m ³	din/m ³	din/m ³
Bukva		9027	6072	5473	4113	4169	1566	
Javor								
Bagrm								
Klen								
Jela	13320	11660	8877	7960	6155	4774		2655
Smr		11660	8877	7960	6155	4774		2655
Cbor			6379	5868	4135	3371		2655
Bbor			8877	7960	6155	4774		2655
Duglazija				5868	4135	3371		2655
Borovac				5868	4135	3371		2655
Ariš						3371		2655

Vrsta drveća	UKUPNA SORTIMENTNA VREDNOST										Ukupno
	F	L	I klasa	II klasa	III klasa	Ostala tehnika	Ukupno tehnika	Ogrevno drvo I klasa	Celuloza	Ukupno prostorno	
	din	din	din	din	din	din	din	din	din	din	
Grab								27561.6		27561.6	27561.6
Cer						101418.8	101418.8	127315.8		127315.8	228734.6
Sladun						58453.2	58453.2	73132.2		73132.2	131585.4
Crni jasen											
Kitnjak								894812.4		894812.4	894812.4
Jasika				99413.6			99413.6		297094.5	297094.5	396508.1
Breza				16318.4			16318.4		59206.5	59206.5	75524.9
Bukva		12637.8	46147.2	158169.7	160818.3	579907.9	957680.9	792865.8	356301.0	1149166.8	2106847.7
Javor											
Bagrm											
Klen											
Ukupno lišćari		12637.8	46147.2	273901.7	160818.3	739779.9	1233284.9	1915687.8	712602.0	2628289.8	3861574.7
Jela	26640.0	607486.0	7703460.6	3188776.0	1479662.0	669314.8	13675339.4		796765.5	796765.5	14472104.9
Smr		331144.0	11632420.8	6135568.0	5992508.0	1742987.4	25834628.2		1615567.5	1615567.5	27450195.7
Cbor			21688.6	424256.4	457331	446994.6	1350270.6		282226.5	282226.5	1632497.1
Bbor			319572	405960	369300	414383.2	1509215.2		175230	175230.0	1684445.2
Duglazija				32274	45898.5	43823	121995.5		19,647	19647.0	141642.5
Borovac				1,760	2067.5	3371.0	7198.9		1062.0	1062.0	8260.9
Ariš						337.1	337.1				337.1
Ukupno četinari	26640.0	938630.0	19677142.0	10188594.8	8346767.0	3321211.1	42498984.9		2890498.5	2890498.5	45389483.4
Ukupno GJ	26640.0	951267.8	19723289.2	10462496.5	8507585.3	4060991.0	43732269.8	1915687.8	3603100.5	5518788.3	49251058.1

Ukupan prihod od prodaje drveta iznosi 49251058,1 dinara.

Sredstva za reprodukciju iznose: 7387658,7 dinara, a naknada za posečeno drvo: 1477531,7 dinara.

9.5 RASPODELA UKUPNOG PRIHODA

Prihodi - Troškovi	Svega
	din
Ukupan prihod	49251058,1
Ukupni troškovi	34708089,7
Dobit	14542968,4

Finansijski efekti izvršenja planiranih radova izraženi su sa dobitkom od 14542968,4 dinara prosečno godišnje. Iz prikazanog bilansa zaključuje se da postoji dovoljno sredstava za izvršenje planiranih radova, tako da nije potrebno posezanje za slobodnim sredstvima (sredstava za reprodukciju šuma) radi izvršenja svih planiranih radova u ovih gazdinskoj jedinici.

Od ukupnih troškova koji iznose 34708089,7 dinara, na toškove za izgradnju novih i održavanje starih putnih pravaca otpada 10936000,0 dinara, od čega će jedan deo biti refundiran iz Budžetskog fonda Republike Srbije.

Ekonomsko - finansijska analiza je izvedena prema važećim elementima privređivanja, koju je izradila planska služba JP „Srbijašume“. Ukoliko se neki od ovih elemenata u toku važenja posebne osnove menja, promeniće se i cela koncepcija finansiranja.

10 NAČIN IZRADE OGŠ

10.1 PRIKUPLJANJE TERENSKIH PODATAKA

Prikupljanje terenskih podataka za gazdinsku jedinicu „Zlatar II“ vršeno je tokom leta i jeseni 2020. godine. Sve radove na obeležavanju i obnavljanju spoljnih i unutrašnjih granica, uradili su tehničari i geometri šumskog gazdinstva Prijepolje.

Izdvajanje sastojina i kalkulaciju primernih površina za premer sastojina izvršili su inženjeri Odseka za planiranje i projektovanje u šumarstvu ŠG „Prijepolje“.

Taksacioni premer sastojina izvršio Odsek za planiranje i projektovanje u šumarstvu ŠG „Prijepolje“.

10.2 OBRADA PODATAKA

Za obradu podataka korišćen je program za izradu osnova gazdovanja šumama jedinstven za sve državne šume kojima gazduje JP „Srbijašume“ – Beograd.

- Unos terenskih podataka - Sonja Slović, master. ing. šum.
- Unos planova gazdovanja, obrada podataka i planova, unos teksta, izrada tekstualnog dela osnove – Safet Musić, dipl. ing. šum., Dunja Derikonjić, master. ing. šum.

Na ovom mestu daju se sledeća objašnjenja vezana za kodove:

1. Plan prorednih seča - vrsta seče:

- 25 – selektivna proreda
- 10 – uzgojno sanitarna seča

2. Plan seča obnavljanja (jednodobne šume) – vrsta seče:

- 31 – čista seča
- 35 – oplodna seča (pripremi sek) kratkog perioda za obnavljanje

3. Plan seča obnavljanja (raznodobne šume) – vrsta seče:

- 66 – grupimično prebirna seča (zahvat u jači deo inventara)
- 67 – grupimično prebirna seča (zahvat u celu sastojinu)
- 71 – grupimično oplodna seča

10.3 IZRADA KARATA

Prema utvrđenom stanju šuma, urađene su pregledne karte:

- | | |
|---|----------------|
| • Karta za opštu orijentaciju | R = 1 : 50.000 |
| • Osnovna karta (sa i bez vertikalne predstave) | R = 1 : 10.000 |
| • Karta namenskih celina | R = 1 : 25.000 |
| • Karta gazdinskih klasa | R = 1 : 25.000 |
| • Sastojinska karta | R = 1 : 25.000 |
| • Privredna karta | R = 1 : 25.000 |
| • Karta taksacije | R = 1 : 10.000 |

Karte uradio:

- dipl. ing. Safet Musić ,
- štampa: Biro za planiranje i projektovanje u šumarstvu, Beograd

10.4 IZRADA TEKSTUALNOG DELA OGŠ

Tekstualni deo osnove i planove gazdovanja, uradio je Odsek za planiranje i projektovanje u šumarstvu ŠG Prijeplje, dipl. inž. šumarstva Safet Musić.

11 ZAVRŠNE ODREDBE

Osnova je urađena u skladu sa odredbama:

- Zakon o šumama (Sl.gl.RS.br. 30/10, 93/12, 89/15, 95/18),
- Zakona o zaštiti životne sredine (Sl.gl.RS.br. 135/04),
- Zakona o planiranju i izgradnji (Sl.gl.RS.br. 47/03),
- Zakona o reproduktivnom materijalu šumskog drveća (Sl.gl.RS.br. 8/05),
- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o reproduktivnom materijalu šumskog drveća (Sl.gl.RS.br. 41/09),
- Zakona o zaštiti od požara (Sl.gl.RS.br. 111/09),
- Zakona o divljači i lovstvu (Sl.gl.RS.br. 18 od 23.03.2010),
- Zakona o vodama (Sl.gl.RS.br. 30/10),
- Zakon o iskorišćavanju i zaštiti izvorišta vodosnabdevanja (Sl.gl.RS.br. 46/91),
- Zakona o ribarstvu (Sl.gl.RS.br. 38/94),
- Zakon o prostornom planu Republike Srbije od 2010. do 2020. godine (Sl.gl.RS.br. 88/10),
- Zakon o zaštiti prirode (Sl.gl.RS.br. 36/09),
- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode (Sl.gl.RS.br. 88/10),
- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode (Sl.gl.RS.br. 133/10),
- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine (Sl.gl.RS.br. 36/09),
- Zakona o državnom premeru i katastru (Sl.gl.RS.br. 72/09),
- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o državnom premeru i katastru (Sl.gl.RS.br. 18/10),
- Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu (Sl.gl.RS.br. 135/04),
- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu (Sl.gl.RS.br. 88/10),
- Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu (Sl.gl.RS.br. 135/04),
- Zakon o odbrani (Sl.gl.RS.br. 116/07),
- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o odbrani (Sl.gl.RS.br. 88/09),
- Zakon o standardizaciji (Sl.gl.RS.br. 36/09),
- Vodoprivredna osnova Republike Srbije (Sl.gl.RS.br. 11/2002),
- Pravilnik o sadržini osnova i programa gazdovanja šumama, godišnjeg izvođačkog plana i privremenog godišnjeg plana gazdovanja privatnim šumama (Sl.gl.RS.br. 122/03),
- Pravilnik o šumskom redu (Sl.gl.RS.br. 20/08),
- Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o šumskom redu (Sl.gl.RS.br. 17/09 i 8/10),
- Pravilnik o kriterijumima za izdvajanje tipova staništa, o tipovima staništa, osetljivim, ugroženim, retkim i zaštićenim prioritarnim tipovima staništa i o merama zaštite za njihovo očuvanje (Sl.gl.RS.br. 35/10),



JP „Srbijašume“

Bulevar Mihaila Pupina 113
Beograd



Odsek za planiranje i
gazdovanje u šumarstvu
ŠG „Prijepolje“

- Pravilnik o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva (Sl. gl. RS br. 46/10)
- Uredba o zaštiti prirodnih retkosti (Sl. gl. RS br. 50/93, 93/93)
- Ispravka Uredbe o zaštiti prirodnih retkosti (Sl. gl. RS br. 93/93 od 16.11.1993. god.)
- Uredba o stavljanju pod kontrolu korišćenja i prometa divlje flore i faune (Sl. gl. RS br. 31/2005, 45/2005)
- Uredba o izmenama Uredbe o stavljanju pod kontrolu korišćenja i prometa divlje flore i faune (Sl. gl. RS br. 22/2007)
- Uredba o ekološkoj mreži (Sl. gl. RS br. 102/2010)

Šumsko gazdinstvo je u obavezi da konkuriše za sredstva iz Budžeta Republike za radove na gajenju, unapređivanju, korišćenju, zaštiti i reprodukciji šuma, i da ista koristi u skladu sa namenom.

Pri sprovođenju ove OGŠ, korisnik šuma obavezan je da se pridržava odredbi ove OGŠ i odredbi napred navedenih zakona. Trajanje važnosti OGŠ-a za gazdinsku jedinicu „Zlatar II“ je u periodu od 01.01.2022. do 31.12.2031. godine i ona stupa na snagu od donošenja rešenja od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. U tome će saradivati sa organima (inspektorima), koji se staraju o izvršenju odgovarajućih zakona.

Eventualna neslaganja zbirno kod tabela prikaza stanja šuma i planova gazdovanja posledica su zaokruživanja kod mehanografske obrade podataka.

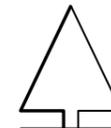
Projektant:

Safet Musić, dipl. ing.



Direktor:

Goran Toković, dipl. ing.



SPISAK KATASTARSKIH PARCELA

Katastarska opština		ALJINOVIĆI							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
159									
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP " Srbijašume"	Napomena
15	0	1	41886	SUVI BOR	ŠUMA 1. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
16	0	1	2353	SUVI BOR	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
35	0	1	2251	GAREVINA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
36	1	1	16602	GAREVINA	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
36	2	1	431	GAREVINA	KLIZIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
37	0	1	917	GAREVINA	KLIZIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
38	0	1	860	GAREVINA	KLIZIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
39	1	1	6911	GAREVINA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
39	2	1	75	GAREVINA	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
40	0	1	1009	GAREVINA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
41	0	1	1682	GAREVINA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
42	0	1	681	GAREVINA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
43	0	1	24034	GAREVINA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
44	0	1	25904	SUVI BOR	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
45	0	1	8388	SUVI BOR	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
47	1	1	339115	SUVI BOR	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
48	0	1	3575	BLATINE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
49	0	1	18998	BLATINE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
50	0	1	1925	BLATINE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
51	0	1	3518	BLATINE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
52	0	1	2372	BLATINE	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
53	0	1	8416	BLATINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
54	0	1	4739	BLATINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
55	0	1	6749	BLATINE	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
56	0	1	85370	BLATINE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
57	0	1	605	BLATINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
58	1	1	21879	BLATINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
59	1	1	6086	BLATINE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
60	0	1	4935	BLATINE	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
85	0	1	1243	BLATINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
86	0	1	1774	BLATINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
102	0	1	2319	BLATINE	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
103	0	1	8448	BLATINE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
104	0	1	1138	BLATINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
105	0	1	1937	BLATINE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			



JP „Srbijašume“

Bulevar Mihaila Pupina 113
Beograd



Odsek za planiranje i
gazdovanje u šumarstvu
ŠG „Prijeplje“

Katastarska opština		ALJINOVIĆI							
Broj lista nepokretnosti	159	Obim udela							
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP " Srbijašume"	Napomena
105	0	2	27477	BLATINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
106	0	1	4138	BLATINE	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
107	0	1	2000	BLATINE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
114	1	1	18041	ORMAN	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
115	1	1	1978	ORMAN	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
688	0	1	734	TETREBIŠTE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
689	0	1	10192	TETREBIŠTE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
690	0	1	6642	TETREBIŠTE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
964	0	1	365	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
965	0	1	20217	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
966	0	1	1051	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
967	0	1	3966	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
968	0	1	170819	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
969	0	1	1026	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
970	0	1	3383	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
971	0	1	758	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
972	0	1	1321	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
973	0	1	2466	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
974	0	1	1020	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1112	0	1	506	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1113	0	1	12243	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1114	0	1	1301	TOMOVIĆA STRANE	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
1117	0	1	263	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1118	0	1	3665	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1119	0	1	1024	TOMOVIĆA STRANE	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
			955721						



Katastarska opština		BISKUPIĆI							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
49									
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP " Srbijašume"	Napomena
1	0	1	102309	VELIKI DO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2	0	1	54512	VELIKI DO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
3	0	1	13321	VELIKI DO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
4	0	1	13611	VELIKI DO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5	0	1	9649	VELIKI DO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
112	0	1	1450001	VELIKI DO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
114	0	1	2569935	VELIKI DO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
115	0	1	362790	VELIKI DO	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
116	0	1	5286	VELIKI DO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
117	0	1	156866	VELIKI DO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
118	0	1	34119	VELIKI DO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
119	0	2	3496086	OKRUGLICA	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
119	0	1	20574	OKRUGLICA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
120	0	1	139870	VELIKI DO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
121	0	1	7450	VELIKI DO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
122	0	1	60970	VELIKI DO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
388	0	1	32230	VELIKI DO	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
			8529579						

Katastarska opština		MUŠKOVINA							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
43									
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP " Srbijašume"	Napomena
3	0	1	11283	MALJUŠICA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
220	0	1	132856	BRDO	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
265	0	1	4310	STRANE	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
636	0	1	13109	GREDNA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
670	0	1	48971	GREDNA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
671	0	1	1427	GREDNA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
673	0	1	414	GREDNA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
			212370						

**JP „Srbijašume“**Bulevar Mihaila Pupina 113
BeogradOdsek za planiranje i
gazdovanje u šumarstvu
ŠG „Prijepolje“

Katastarska opština		KOSATICA							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP "Srbijašume"	Napomena
172	0	1	968	ZLATAR	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
423	0	1	648534	ŠANAC	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
424	0	1	24928	ŠANAC	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
425	0	1	10730	ŠANAC	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
426	0	1	2531	ŠANAC	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
427	0	1	2391	ŠANAC	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
428	0	1	4133	ŠANAC	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1713	0	1	2043	GRABLJE	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
1754	0	1	36109	ZLATAR	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1755	0	1	11331	STENE	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1756	0	1	4313	STENE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1757	0	1	8985	STENE	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1758	0	1	9155	STENE	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1759	0	1	91953	STENE	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1760	0	1	3678	BRAJSKI BUNAR	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1761	0	1	30130	STENE	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1761	0	2	77326	STENE	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1762	0	1	1698	STENE	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1763	0	1	2027	ZLATAR	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1764	0	1	1268	ZLATAR	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1765	0	1	8938	ZLATAR	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
1766	0	1	4304	ZLATAR	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1767	0	1	7150	ZLATAR	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1768	0	1	1238	ZLATAR	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1769	0	2	9103	ZLATAR	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1769	0	1	6502	ZLATAR	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1770	0	1	11709	ZLATAR	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1771	0	1	2996	ZLATAR	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1772	0	1	16254	ZLATAR	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1773	0	1	2240	ZLATAR	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1774	0	1	4210	ZLATAR	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1775	0	1	12938	ZLATAR	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1776	0	1	710	ZLATAR	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1777	2	1	430	ZLATAR	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1777	1	1	2760	ZLATAR	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1778	0	1	8200	KONIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1779	0	1	1555	KONIK	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
1780	0	1	10948	KONIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1781	0	1	1830	KONIK	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1782	0	1	12947	KONIK	PAŠNJAK 7. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			

Osnova gazdovanja šumam „Zlatar II“



Katastarska opština		KOSATICA								
Broj lista nepokretnosti	62	Obim udela		Br. delo	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP "Srbijašum"	Napomena
1783	1	1	264157	MERICA	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE				
1783	2	1	10080	MERICA	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1784	2	1	8180	MERICA	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1784	3	1	7020	MERICA	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1784	4	1	800	MERICA	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE				
1784	1	1	57360	MERICA	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1785	0	1	6200	MERICA	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE				
1786	0	1	5570	MERICA	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1787	0	1	7350	MERICA	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1788	0	1	4184	KONIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1789	0	1	4945	KONIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1790	0	1	741	KONIK	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE				
1791	0	1	431	KONIK	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1793	0	1	12913	KONIK	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1794	0	1	6832	KONIK	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1796	0	1	2262	KONIK	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1797	0	1	2252	KONIK	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1798	0	2	1389990	KONIK	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1798	0	4	225573	KONIK	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1798	0	1	2645539	KONIK	ŠUMA 1. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1798	0	3	136825	KONIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
1861	0	1	1991	GORNJE KOLIBE	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE				
2880	0	1	2754	PERUNIKA	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE				
2881	0	1	1652	PERUNIKA	VODODERINA	OSTALO ZEMLJIŠTE				
2901	0	1	4497	PERUNIKA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
2902	0	1	2349	PERUNIKA	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE				
2903	0	1	2629	PERUNIKA	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE				
2904	0	1	7301	PERUNIKA	VODODERINA	OSTALO ZEMLJIŠTE				
2905	0	1	1341	PERUNIKA	VODODERINA	OSTALO ZEMLJIŠTE				
2906	0	1	12782	PERUNIKA	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE				
2907	0	2	6215	PERUNIKA	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE				
2907	0	1	10032	PERUNIKA	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE				
2908	0	1	238025	PERUNIKA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
3158	0	1	14943	BIOKOVO BRDO	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE				
3158	0	2	21550	BIOKOVO BRDO	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE				
3159	2	1	560	BIOKOVO BRDO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
3159	1	1	600	BIOKOVO BRDO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
3161	0	1	1020	BIOKOVO BRDO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
3162	0	1	6745	BIOKOVO BRDO	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
3163	0	1	3748	BIOKOVO BRDO	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
3164	0	1	3408	ČAJIR	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				
3165	0	1	2848	ČAJIR	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE				

**JP „Srbijašume“**Bulevar Mihaila Pupina 113
BeogradOdsek za planiranje i
gazdovanje u šumarstvu
ŠG „Prijepolje“

Katastarska opština		KOSATICA							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP "Srbijašum"	Napomena
3166	0	1	4007	ČAJIR	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
3167	0	1	2598	ČAJIR	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
3168	0	1	13891	ČAJIR	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
3169	0	1	500	ČAJIR	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
3170	0	1	1026078	ČAJIR	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
3771	0	1	35488	SUTOVINA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
3772	0	1	2274	SUTOVINA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
3773	0	1	720	SUTOVINA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
3774	0	1	28456	SUTOVINA	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
3775	0	1	330	SUTOVINA	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
3776	0	1	3929	SUTOVINA	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
3777	0	1	16594	SUTOVINA	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
4653	0	5	2720	DUŽICE	PAŠNJAK 4. KLASE	GRADEVINSKO ZEMLJIŠTE IZVAN GRADEVINSKOG PODRUČJA			
4653	0	2	36	DUŽICE	ZEMLJIŠTE POD ZGRADOM - OBJEKTOM	GRADEVINSKO ZEMLJIŠTE IZVAN GRADEVINSKOG PODRUČJA			
4653	0	4	500	DUŽICE	ZEMLJIŠTE UZ ZGRADU - OBJEKAT	GRADEVINSKO ZEMLJIŠTE IZVAN GRADEVINSKOG PODRUČJA			
4653	0	3	16	DUŽICE	ZEMLJIŠTE POD ZGRADOM - OBJEKTOM	GRADEVINSKO ZEMLJIŠTE IZVAN GRADEVINSKOG PODRUČJA			
4653	0	1	214	DUŽICE	ZEMLJIŠTE POD ZGRADOM - OBJEKTOM	GRADEVINSKO ZEMLJIŠTE IZVAN GRADEVINSKOG PODRUČJA			
4654	0	1	826	DUŽICE	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
4655	0	1	5686	NADLEĐE	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
4677	0	1	1221	KONIK	ŠUMA 1. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
4678	0	1	5707	KONIK	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
4679	0	1	2303	KONIK	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
4680	0	1	1502	KONIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
4681	0	1	4996	KONIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
4682	0	1	2402	KONIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
4683	0	1	16476	KONIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
4684	0	3	172940	KONIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
4684	0	1	188719	KONIK	ŠUMA 1. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
4684	0	2	302454	KONIK	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
4686	0	1	143158	STRMAC	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
4832	0	1	2196	DOLOVI	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
5024	1	4	278312	RAVNA GORA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5024	1	5	76653	RAVNA GORA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5024	1	6	48000	RAVNA GORA	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5024	1	1	835989	RAVNA GORA	ŠUMA 1. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5024	1	2	239860	RAVNA GORA	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5024	1	3	223783	RAVNA GORA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5025	0	1	3051	RAVNA GORA	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			

Osnova gazdovanja šumam „Zlatar II“



JP „Srbijašume“

Bulevar Mihaila Pupina 113
Beograd



Odsek za planiranje i
gazdovanje u šumarstvu
ŠG „Prijepolje“

Katastarska opština		KOSATICA							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP "Srbijašum"	Napomena
5026	0	1	38936	RAVNA GORA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5027	0	1	4961	RAVNA GORA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5028	0	1	2518	RAVNA GORA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5029	0	1	3427	RAVNA GORA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5030	0	1	13000	BORJE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5030	0	2	241770	BORJE	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5031	0	1	5673	RAVNA GORA	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
5032	0	1	1310	RAVNA GORA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5033	0	1	223489	BORJE	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5034	0	1	17165	BORJE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5035	0	1	6955	BORJE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5036	0	2	7400	BORJE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5036	0	1	64521	BORJE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5037	0	1	2722	BORJE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5038	0	1	17484	BORJE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5039	0	1	1020	BORJE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5040	0	1	6302	BORJE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5041	0	1	950	BORJE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5188	0	1	1903	RASADNIK	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5189	0	1	1102	RASADNIK	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5190	0	1	251772	RASADNIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5190	0	2	3508	RASADNIK	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5191	0	1	54197	RASADNIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5192	0	1	26355	RASADNIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5193	0	1	1884	RASADNIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5194	0	1	5149	RASADNIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5195	0	1	12138	RASADNIK	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5196	0	1	2744	RASADNIK	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5696	0	1	2120	BAVINE	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5697	0	1	130	BAVINE	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
5697	0	2	8961	BAVINE	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
5698	0	1	2570	BAVINE	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5699	0	1	2520	BAVINE	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5700	0	1	470	BAVINE	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5722	1	1	13497	RASADNIK	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5722	2	1	6499	RASADNIK	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5734	0	1	1826	RASADNIK	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5735	0	1	11449	RASADNIK	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5736	0	1	3692	RASADNIK	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5737	0	1	1716	RASADNIK	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5738	0	1	747	RASADNIK	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5739	0	1	2574	RASADNIK	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5752	2	1	6767	LUKE	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			

Osnova gazdovanja šumama „Zlatar II“

**JP „Srbijašume“**Bulevar Mihaila Pupina 113
BeogradOdsek za planiranje i
gazdovanje u šumarstvu
ŠG „Prijepolje“

Katastarska opština		KOSATICA							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
Br. parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP "Srbijašume"	Napomena
5752	1	1	10488	LUKE	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5811	0	1	39134	JELOV DOL	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5843	1	3	737553	TITAROVAC	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5843	1	1	203909	TITAROVAC	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5843	1	2	169750	TITAROVAC	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5843	4	1	68490	TITAROVAC	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5844	0	2	3611	TITAROVAC	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5844	0	1	190	TITAROVAC	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5845	0	1	600	TITAROVAC	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5846	0	1	8452	TITAROVAC	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5847	0	1	9900	TITAROVAC	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5848	0	1	1630	TITAROVAC	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5849	1	1	516	TITAROVAC	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5849	2	1	967	TITAROVAC	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5850	0	1	1280	TITAROVAC	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5851	0	1	520	TITAROVAC	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5853	0	1	1050	TITAROVAC	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5854	0	1	730	TITAROVAC	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5855	0	1	2071	TITAROVAC	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5856	0	1	1560	TITAROVAC	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5857	0	1	1650	TITAROVAC	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5858	0	1	900	TITAROVAC	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5859	0	1	1290	TITAROVAC	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5860	0	1	4860	TITAROVAC	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5861	0	1	11327	TITAROVAC	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5862	0	1	26403	TITAROVAC	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5863	0	2	63250	KRŠ	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5863	0	4	671402	KRŠ	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5863	0	3	167837	KRŠ	ŠUMA 7. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5863	0	1	889743	KRŠ	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5864	0	1	2720	KRŠ	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5865	0	1	10902	KRŠ	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5866	0	1	60584	KRŠ	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5867	0	1	5148	KRŠ	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5868	0	1	5241	LOKVA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5869	0	1	2380	LOKVA	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5870	0	1	1650	LOKVA	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			

Osnova gazdovanja šumam „Zlatar II“



Katastarska opština	KOSATICA								
		Obim udela							
Broj lista nepokretnosti	62								
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP“Srbijašume”	Napomena
5871	0	1	56560	KRŠ	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
5913	0	1	951646	KRLJE	ŠUMA 1. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5914	0	1	90210	KRLJE	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5915	0	1	1555648	KOSAČANSKA PALJIKA	ŠUMA 1. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
			16871617						

Katastarska opština	PRAVOŠEVO								
		Obim udela							
Broj lista nepokretnosti	123								
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP“Srbijašume”	Napomena
11	0	1	1643	GOLA BRDA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
12	0	1	2002	GOLA BRDA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
522	0	1	29086	GLAVICA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
523	0	1	183782	GLAVICA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
524	0	1	21149	GLAVICA	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
525	0	1	25856	USOVO BRDO	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
526	0	1	1780	USOVO BRDO	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
527	0	1	22485	USOVO BRDO	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
528	0	1	508806	USOVO BRDO	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
529	0	1	24324	USOVO BRDO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
530	0	1	34747	USOVO BRDO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
910	0	1	1465	USOVO BRDO	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
1572	0	1	196127	GOLA BRDA	ŠUMA 1. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
			1053252						

Katastarska opština	PRAVOŠEVO								
		Obim udela							
Broj lista nepokretnosti	203								
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP“Srbijašume”	Napomena
521	0	1	464466	GLAVICA	ŠUMA 2. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
			464466						



JP „Srbijašume“

Bulevar Mihaila Pupina 113
Beograd



Odsek za planiranje i
gazdovanje u šumarstvu
ŠG „Prijepolje“

Katastarska opština		MILEŠEVO							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
43									
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP "Srbijašume"	Napomena
2	0	1	4501	MRLJACI	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
3	0	1	1787	MRLJACI	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
4	0	1	9594	MRLJACI	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
5	0	1	3240	MRLJACI	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
			19122						

Katastarska opština		RASNO							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
94									
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP "Srbijašume"	Napomena
2	0	1	55187	STRANE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
4	0	1	11477	STRANE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
4	0	2	8337	STRANE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
40	0	1	406164	STRANE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
40	0	2	178520	STRANE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
40	0	3	66311	STRANE	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
159	0	1	3281	STRANE	VODODERINA	OSTALO ZEMLJIŠTE			
160	0	1	12825	STRANE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
161	0	1	22378	STRANE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
163	0	1	3433	STRANE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
164	0	1	3955	KARAULA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
225	0	1	443	KARAULA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
232	0	1	1264	KARAULA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
324	0	1	677	KARAULA	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
325	0	1	14871	DOLINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
326	0	1	1228	DOLINE	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
327	0	1	1206	DOLINE	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
342	1	1	71698	DOLINE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
343	0	1	16887	DOLINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
344	0	1	2407	DOLINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
345	0	1	3369	VINIK	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
346	0	1	954	VINIK	VODODERINA	OSTALO ZEMLJIŠTE			
347	0	1	9722	VINIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
369	0	1	500448	VINIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
370	0	1	2032	VINIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
371	0	1	815	VINIK	VODODERINA	OSTALO ZEMLJIŠTE			
372	0	1	2309	VINIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
372	0	2	3236	VINIK	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
373	0	1	578	VINIK	VODODERINA	OSTALO ZEMLJIŠTE			

Osnova gazdovanja šumam „Zlatar II“



JP „Srbijašume“

Bulevar Mihaila Pupina 113
Beograd



Odsek za planiranje i
gazdovanje u šumarstvu
ŠG „Prijepolje“

Katastarska opština		RASNO							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP "Srbijašume"	Napomena
374	0	1	3180	DOLINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
385	0	1	846	DOLINE	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
510	0	1	2390	DOLINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
773	0	1	27012	DOLINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
773	0	2	26819	DOLINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
774	0	1	3830	SEKULIĆA BRDO	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
775	0	1	1732	SEKULIĆA BRDO	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
776	0	1	389	SEKULIĆA BRDO	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
777	0	1	988	SEKULIĆA BRDO	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
778	0	1	77879	SEKULIĆA BRDO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
778	0	3	16056	SEKULIĆA BRDO	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
778	0	2	32146	SEKULIĆA BRDO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
779	0	1	2395	SEKULIĆA BRDO	PAŠNJAK 3. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
780	0	1	22126	SEKULIĆA BRDO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
781	0	1	6352	SEKULIĆA BRDO	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
782	0	2	77807	SEKULIĆA BRDO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
782	0	1	66699	SEKULIĆA BRDO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
783	0	1	5485	SEKULIĆA BRDO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
784	0	1	1119	SEKULIĆA BRDO	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
785	0	1	4427	SEKULIĆA BRDO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
943	1	1	1399	KLIK	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
943	6	1	24	KLIK	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
944	0	1	217	GUGURICE	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
948	0	1	837	GUGURICE	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
1009	0	1	1322	GUGURICE	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1010	0	1	376	GUGURICE	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1078	0	1	540	GUGURICE	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1084	1	1	4354	KLIK	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1084	2	1	1124	KLIK	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1095	0	1	1049	GUGURICE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1096	0	1	3185	GUGURICE	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1134	0	1	110354	GUGURICE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1135	0	1	2552	DOLINE	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1192	0	1	13634	DOLINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1193	0	1	83427	DOLINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1194	0	1	2428	DOLINE	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
1196	0	1	1241	DOLINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1214	0	1	16856	DOLINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1216	0	1	449	KLIK	VOČNJAK 2. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
1229	1	1	15945	KLIK	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			

Osnova gazdovanja šumama „Zlatar II“

**JP „Srbijašume“**Bulevar Mihaila Pupina 113
BeogradOdsek za planiranje i
gazdovanje u šumarstvu
ŠG „Prijepolje“

Katastarska opština		RASNO							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
94									
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP" Srbijašume"	Napomena
1229	9	1	190	KLIK	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1230	1	1	4729	KLIK	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1231	1	1	2775	KLIK	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
1232	0	1	6134	DOLINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1233	0	1	12691	KLIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1282	0	2	32709	KLANINA	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
1282	0	1	12303	KLANINA	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
1283	0	1	3765	KLANINA	VODODERINA	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1284	0	1	60845	DOLINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1284	0	2	76741	DOLINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1285	0	1	2056	DOLINE	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
1286	0	1	1604	DOLINE	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
			2263544						

Katastarska opština		SEDOBRO							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
158									
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP" Srbijašume"	Napomena
15	0	1	829	BIOKOVO BRDO	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
16	0	1	708	BIOKOVO BRDO	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
17	0	1	2041	BIOKOVO BRDO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
18	0	1	740	BIOKOVO BRDO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
19	0	1	73700	BIOKOVO BRDO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
19	0	2	888889	BIOKOVO BRDO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
20	0	1	1203	BIOKOVO BRDO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
21	0	1	1469	BIOKOVO BRDO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
22	0	1	1449	BIOKOVO BRDO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
23	0	1	2613	BIOKOVO BRDO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
217	0	1	1773	DUBOVICA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
218	0	1	12905	DUBOVICA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
219	0	1	1860	DUBOVICA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
220	0	1	1000	DUBOVICA	VOČNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
221	0	1	7191	DUBOVICA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
222	0	1	2257	DUBOVICA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
223	0	1	481	DUBOVICA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
224	0	1	79782	DUBOVICA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
224	0	2	11771	DUBOVICA	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
225	0	1	1362	DUBOVICA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			



JP „Srbijašume“

Bulevar Mihaila Pupina 113
Beograd



Odsek za planiranje i
gazdovanje u šumarstvu
ŠG „Prijepolje“

Katastarska opština		SEDOBRO							
Broj lista nepokretnosti	158	Obim udela							
		Br. delo	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP "Srbijašume"	Napomena
226	0	1	4088	DUBOVICA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
227	0	1	2949	DUBOVICA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
228	0	1	4068	DUBOVICA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
368	0	1	9858	DUBOVICA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
369	0	1	57513	CRVENO PRLO	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
370	0	1	13428	CRVENO PRLO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
371	0	1	6421	CRVENO PRLO	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
471	0	1	3613	CRVENO PRLO	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
472	0	1	48160	CRVENO PRLO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
472	0	2	87198	CRVENO PRLO	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
473	0	1	8870	CRVENO PRLO	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
474	0	1	38073	CRVENO PRLO	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
540	0	1	13488	DUBOVICA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
600	0	1	22031	DUBOVICA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
605	0	1	5728	DUBOVICA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
610	0	1	10044	DUBOVICA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
635	0	1	15467	DUBOVICA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
636	0	1	4382	DUBOVICA	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
637	0	1	31611	DUBOVICA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
657	0	1	1643	DUBOVICA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
659	0	1	5524	DUBOVICA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
679	0	1	7277	DUBOVICA	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
696	0	1	33323	DUBOVICA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
696	0	2	1544	DUBOVICA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1017	0	1	3304	DEBELO BRDO	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
1018	0	1	1143	DEBELO BRDO	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1068	1	2	46472	LUKE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1068	1	1	67	LUKE	ZEMLJIŠTE POD ZGRADOM - OBJEKTOM	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1068	2	1	9482	LUKE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1068	3	1	251	LUKE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1070	1	1	9009	LUKE	OSTALO VEŠTAČKI STVORENO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1070	2	1	2821	LUKE	OSTALO VEŠTAČKI STVORENO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1071	1	1	3679	LUKE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1072	0	1	3559	LUKE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1580	0	1	5894	LUKE	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1655	0	1	5188	LUKE	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1656	0	1	76873	DOROVINA	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1656	0	2	59342	DOROVINA	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1753	0	1	276	GORNJE SEDOBRO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1754	0	1	1837	GORNJE SEDOBRO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1755	0	1	453	GORNJE SEDOBRO	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			

Osnova gazdovanja šumama „Zlatar II“



JP „Srbijašume“

Bulevar Mihaila Pupina 113
Beograd



Odsek za planiranje i
gazdovanje u šumarstvu
ŠG „Prijepolje“

Katastarska opština		SEDOBRO							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP "Srbijašume"	Napomena
1756	0	1	74801	VAOČ	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1757	0	1	6110	VAOČ	VODODERINA	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1758	0	1	8721	VAOČ	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1759	0	1	3908	VAOČ	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1760	0	1	1440	VAOČ	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1761	0	1	301392	VAOČ	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1761	0	2	768422	VAOČ	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1762	0	1	1332	VAOČ	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1764	0	1	601	VAOČ	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1765	0	1	1348	VAOČ	VODODERINA	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1766	0	1	7299	VAOČ	VODODERINA	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1767	0	1	826	VAOČ	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1768	0	1	634	VAOČ	VODODERINA	OSTALO ZEMLJIŠTE			
1769	0	1	16751	VAOČ	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1770	0	1	26844	VAOČ	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1772	0	1	626	DOROVINA	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1811	1	1	10800	BARIĆI	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1811	1	2	65516	BARIĆI	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
1812	0	1	2024	VAOČ	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
			3059369						



Katastarska opština		DRENOVA							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP " Srbijašume"	Napomena
1	0	1	72295	BITOVIK	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
62	0	2	69803	BITOVIK	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
62	0	3	159397	BITOVIK	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
62	0	1	70562	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
709	0	1	7551	BITOVIK	PAŠNJAK 7. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
745	0	1	1023	BITOVIK	PAŠNJAK 7. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
746	0	1	7265	BITOVIK	OSTALO PRIRODNO NEPLODNO ZEMLJIŠTE	OSTALO ZEMLJIŠTE			
747	0	1	386	BITOVIK	PAŠNJAK 7. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
892	0	1	10856	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
893	0	1	2816	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
894	0	1	917	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
895	0	1	23874	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2141	0	1	144	BITOVIK	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE			
2247	0	1	9068	BITOVIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2248	0	1	7680	BITOVIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2249	0	1	2572	BITOVIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2250	0	1	2378	BITOVIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2251	0	1	32362	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2252	0	1	892	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2253	0	1	4898	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2254	0	1	3125	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2255	0	1	24219	BITOVIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2255	0	2	323016	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2337	0	1	1003	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2338	0	1	2332	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2472	1	2	462291	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2472	1	1	622241	BITOVIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2473	0	1	7063	BITOVIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2474	0	1	538	BITOVIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2475	0	1	1249	BITOVIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2476	0	1	16476	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2477	0	1	4217	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2982	0	1	197902	BITOVIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
2982	0	2	31986	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
3165	0	1	7802	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
3167	0	1	1698	BITOVIK	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
3168	0	1	264876	BITOVIK	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE			
			2458773						



JP „Srbijašume“

Bulevar Mihaila Pupina 113
Beograd



Odsek za planiranje i
gazdovanje u šumarstvu
ŠG „Prijeplje“

Katastarska opština		TAŠEVO									
Broj lista nepokretnosti		Obim udela									
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP "Srbijašume"	Napomena		
5	0	1	1384	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
6	0	1	10234	KRČEVINE	PAŠNJAK 5. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE					
6	0	2	26118	KRČEVINE	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE					
28	0	1	2079	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
29	0	1	6275	KRČEVINE	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE					
32	0	1	2361	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
33	0	1	9671	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
34	0	1	2891	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
35	0	2	42049	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
35	0	1	8940	KRČEVINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
175	0	1	23565	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
176	0	1	2035	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
177	0	1	3866	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
178	0	1	86961	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
179	0	1	57187	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
180	0	1	7095	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
181	0	1	1209	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
182	0	1	32412	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
183	0	1	2114	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
184	0	1	4090	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
185	0	1	13921	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
186	0	1	2964	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
275	0	1	2674	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
277	0	1	19639	KRČEVINE	PAŠNJAK 6. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE					
278	0	1	906	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
291	2	1	116	KRČEVINE	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
291	1	1	3691	KRČEVINE	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
292	0	1	13279	HALILOVIĆI	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
292	0	2	12163	HALILOVIĆI	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
475	0	1	28198	TAŠEVO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
476	0	1	33198	TAŠEVO	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
477	0	3	35328	TAŠEVO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
477	0	1	32	TAŠEVO	ZEMLJIŠTE POD ZGRADOM- OBJEKTOM	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
477	0	2	88	TAŠEVO	ZEMLJIŠTE POD ZGRADOM- OBJEKTOM	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
478	0	1	37174	TAŠEVO	PAŠNJAK 4. KLASE	POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE					
479	0	2	57369	TAŠEVO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
479	0	1	65	TAŠEVO	ZEMLJIŠTE POD ZGRADOM- OBJEKTOM	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
480	0	1	3696	TAŠEVO	ŠUMA 3. KLASE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE					
			597037								



Katastarska opština		PRIJEPOLJE							
Broj lista nepokretnosti		Obim udela							
Br. Parcele	Podbroj	Br. dela	Površina	Potes	Kultura	Vrsta zemljišta	Odeljenje	JP" Srbijašume"	Napomena
728	1	1	52	CENTAR	ZEMLIŠTE POD DELOM ZGRADE	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
728	1	6	78852	CENTAR	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
728	1	3	69	CENTAR	ZEMLIŠTE POD ZGRADOM- OBJEKTOM	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
728	1	8	236923	CENTAR	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
728	1	2	31	CENTAR	ZEMLIŠTE POD DELOM ZGRADE	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
728	1	5	189683	CENTAR	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
728	1	4	82	CENTAR	ZEMLIŠTE POD ZGRADOM- OBJEKTOM	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
728	1	7	493735	CENTAR	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
821	1	2	337058	VAKUF	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
821	1	3	290531	VAKUF	ŠUMA 5. KLASE	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
821	1	1	8	VAKUF	ZEMLIŠTE POD DELOM ZGRADE	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
821	1	4	107355	VAKUF	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
821	2	1	157	POLJE	ŠUMA 6. KLASE	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
821	5	1	319	KOLOVRAT	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
821	8	2	118	VAKUF	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
821	8	1	7	VAKUF	ZEMLIŠTE POD ZGRADOM -OBJEKTOM	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
937	0	1	11195	POLJE	ŠUMA 6. KLASE	GRADSKO GRAĐEVINSKO ZEMLIŠTE			
954	0	1	26410	POLJE	ŠUMA 6. KLASE	GRADSKO GRAĐEVINSKO ZEMLIŠTE			
1004	2	1	153	KLIK	ŠUMA 4. KLASE	ZEMLIŠTE U GRAĐEVINSKOM PODRUČJU			
1004	1	1	42054	VAKUF	ŠUMA 4. KLASE	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
1004	1	1	31	VAKUF	ZEMLIŠTE POD ZGRADOM- OBJEKTOM	ŠUMSKO ZEMLIŠTE			
			1814823						

Stanje površina po katastarskim opštinama:

Redni broj	Naziv katastarske opštine	Površina		
		ha	ari	m ²
1.	KO Aljinovići	95	57	21
2.	KO Biskupići	852	95	79
3.	KO Muškovina	21	23	70
4.	KO Kosatica	1687	16	17
5.	KO Pravoševo	151	77	18
6.	KO Mileševo	1	91	22
7.	KO Rasno	226	35	44
8.	KO Sedobro	305	93	69
9.	KO Drenova	245	87	73
10.	KO Taševo	59	70	37
11.	KO Prijeapolje	181	48	23
Ukupno		3829	96	73